

Tytuł opracowania:

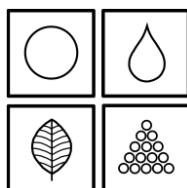
**POWIATOWY
PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU MYŚLIBORSKIEGO
NA LATA 2021 – 2024
Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2030**

Zamawiający:

Powiat Myśluborski
ul. Północna 15
74-300 Myślubórz

Wykonawca:

Dokumentacja Środowiskowa – Wojciech Pająk
Osiedle Leśne 7B/121
62-028 Koziegłowy (k. Poznania)
www.dokumentacja-srodowiskowa.pl
e-mail: poczta@dokumentacja-srodowiskowa.pl
tel.: 720-756-763

Data opracowania:

LIPIEC 2020

SPIS TREŚCI

1. WYKAZ SKRÓTÓW.....	4
2. WSTĘP.....	5
2.1. Przedmiot i cel opracowania	5
2.2. Podstawa prawna opracowania.....	5
2.3. Metodyka opracowania	6
2.4. Podstawowa charakterystyka Powiatu Myśliborskiego	7
3. STRESZCZENIE.....	10
4. OCENA STANU ŚRODOWISKA	12
4.1. Ochrona klimatu i jakości powietrza.....	12
4.1.1. Klimat.....	12
4.1.2. Zaopatrzenie w gaz ziemny.....	13
4.1.3. Zaopatrzenie w ciepło.....	14
4.1.4. Odnawialne źródła energii	16
4.1.5. Transport zbiorowy i rowerowy	16
4.1.6. Emisja zanieczyszczeń do powietrza z zakładów przemysłowych.....	16
4.1.7. Jakość powietrza atmosferycznego	17
4.1.8. Uchwała antysmogowa.....	20
4.1.9. Analiza SWOT oraz zagadnienia horyzontalne dla obszaru interwencji ochrona klimatu i jakości powietrza	21
4.2. Zagrożenia hałasem.....	22
4.2.1. Hałas z działalności gospodarczej.....	22
4.2.2. Hałas drogowy.....	23
4.2.3. Analiza SWOT oraz zagadnienia horyzontalne dla obszaru interwencji zagrożenia hałasem.....	28
4.3. Pola elektromagnetyczne	28
4.3.1. Infrastruktura elektroenergetyczna.....	29
4.3.2. Stacje bazowe (anteny) łączności bezprzewodowej.....	30
4.3.3. Monitoring pól elektromagnetycznych	31
4.3.4. Analiza SWOT oraz zagadnienia horyzontalne dla obszaru interwencji pola elektromagnetyczne	32
4.4. Gospodarowanie wodami.....	33
4.4.1. Wody powierzchniowe	33
4.4.2. Wody podziemne	36
4.4.3. Zagrożenie suszą.....	38
4.4.4. Zagrożenie podtopieniami i powodziowe	41
4.4.5. Dyrektywa azotanowa – wody wrażliwe i OSN.....	44
4.4.6. Jakość wód powierzchniowych – Państwowy Monitoring Środowiska	45
4.4.7. Jakość wód podziemnych - Państwowy Monitoring Środowiska.....	49
4.4.8. Analiza SWOT oraz zagadnienia horyzontalne dla obszaru interwencji gospodarowanie wodami.....	50
4.5. Gospodarka wodno-ściekowa	51
4.5.1. Zbiorowe zaopatrzenie w wodę.....	51
4.5.2. Łączne zużycie wody na terenie powiatu	58
4.5.3. Zbiorowe odprowadzanie i oczyszczanie ścieków	59
4.5.4. Zbiorniki bezodpływowe i przydomowe oczyszczalnie ścieków	62
4.5.5. Analiza SWOT oraz zagadnienia horyzontalne dla obszaru interwencji gospodarka wodno-ściekowa	63

4.6.	Zasoby geologiczne.....	64
4.6.1.	Złoża kopalin.....	64
4.6.2.	Geotermia.....	72
4.6.3.	Analiza SWOT oraz zagadnienia horyzontalne dla obszaru interwencji zasoby geologiczne.....	72
4.7.	Gleby.....	73
4.7.1.	Rodzaje gleb na terenie powiatu	73
4.7.2.	Jakość gleb na terenie powiatu	76
4.7.3.	Zagrożenia środowiska glebowego oraz powierzchni ziemi (grunty zniekształcone i zdegradowane).....	79
4.7.4.	Planowanie przestrzenne	83
4.7.5.	Analiza SWOT oraz zagadnienia horyzontalne dla obszaru interwencji gleby.....	83
4.8.	Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów.....	84
4.8.1.	Gospodarowanie odpadami komunalnymi	84
4.8.2.	Usuwanie i unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest.....	87
4.8.3.	Podmioty gospodarujące odpadami na terenie powiatu	88
4.8.4.	Analiza SWOT oraz zagadnienia horyzontalne dla obszaru interwencji gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	89
4.9.	Zasoby przyrodnicze.....	90
4.9.1.	Zieleń urządzona.....	90
4.9.2.	Lasy.....	91
4.9.3.	Korytarze ekologiczne i formy ochrony przyrody.....	95
4.9.4.	Analiza SWOT oraz zagadnienia horyzontalne dla obszaru interwencji zasoby przyrodnicze.....	118
4.10.	Zagrożenia poważnymi awariami.....	119
4.10.1.	Analiza SWOT oraz zagadnienia horyzontalne dla obszaru interwencji zagrożenia poważnymi awariami	121
4.11.	Efekty realizacji dotychczasowego Programu Ochrony Środowiska	122
4.12.	Problemy środowiskowe oraz prognoza stanu środowiska	129
5.	CELE PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA, ZADANIA I ICH FINANSOWANIE	132
5.1.	Spójność wyznaczonych celów i zadań z dokumentami strategicznymi i programowymi.....	132
5.2.	Cele, kierunki interwencji i zadania wynikające z oceny stanu środowiska	139
5.3.	Harmonogram rzeczowo-finansowy.....	148
5.4.	Możliwości finansowania działań z zakresu ochrony środowiska	156
6.	SYSTEM REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA.....	162
7.	OGRANICZANIE NEGATYWNEGO ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO ZAPLANOWANYCH DO REALIZACJI DZIAŁAŃ.....	163
	SPIS TABEL.....	168
	SPIS WYKRESÓW.....	169
	SPIS RYSUNKÓW.....	170

1. WYKAZ SKRÓTÓW

W poniższej tabeli przedstawiono alfabetyczny wykaz skrótów użytych w opracowaniu wraz z wyjaśnieniem.

Tabela 1. Alfabetyczny wykaz skrótów użytych w opracowaniu

Skrót	Wyjaśnienie
B(a)P	benzo(a)piren
BZT5	biochemiczne zapotrzebowanie tlenu
ChZT	chemiczne zapotrzebowanie tlenu
dB	decybel
DK/DW	droga krajowa/droga wojewódzka
Dz. U.	dziennik ustaw
GDDKiA	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad
GIOS	Główny Inspektorat Ochrony Środowiska
GJ	gigadzul
GPR	generalny pomiar ruchu
GUS	Główny Urząd Statystyczny
GZWP	główny zbiornik wód podziemnych
ha	hektar
IMGW	Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej
JCWP	jednolita część wód powierzchniowych
JCWpd	jednolita część wód podziemnych
JST	jednostka samorządu terytorialnego
KP/KW PSP	Komenda Wojewódzka/Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej
KRNiGZ	Kopalnia Ropy Naftowej i Gazu Ziarnego
kV	kilowolt
kW/MW	kilowat/megawat
kWh/MWh	kilowatogodzina/megawatogodzina
Mg	megagram (=tona)
MPZP	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego
MHz/GHz	megaherc/gigaherc
ng	nanogram
NFOŚiGW	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
OChK	obszar chronionego krajobrazu
OSChR	Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza
OSN	obszar szczególnie narażony na zanieczyszczenia związkami azotu
OSP	ochotnicza straż pożarna
OUG	Okręgowy Urząd Górniczy
OZE	odnawialne źródła energii
PEM	promieniowanie elektromagnetyczne
PGW	Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie
PIG-PIB	Państwowy Instytut Geologiczny - Państwowy Instytut Badawczy
PM 10/ PM 2,5	pył zawieszony o średnicy cząsteczek 10 mikrometrów / 2,5 mikrometra
PMŚ	państwowy monitoring środowiska
POliŚ	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko
POP	program ochrony powietrza
POŚ	program ochrony środowiska
PSG Sp. z o.o.	Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o.
PSSE	Powiatowa Stacja Sanitarно-Epidemiologiczna
PWIK	Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji
PWK	Przedsiębiorstwo Wodno-Kanalizacyjne
RDOŚ	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
RLM	równoważna liczba mieszkańców
RPO	Regionalny Program Operacyjny
RWMŚ	Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska
RZGW	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej
SEC Sp. z o.o.	Szczecińska Energetyka Ciepła Sp. z o.o.
SWOT	analiza SWOT – tj. analiza mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń

Skrót	Wyjaśnienie
V/m	wolt/metr
WFOŚiGW	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
WIOŚ	Wojewódzka Inspekcja Ochrony Środowiska
UKE	Urząd Komunikacji Elektronicznej
µg	mikrogram
ZDR	zakład o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii
ZZDW	Zachodniopomorski Zarząd Dróg Wojewódzkich
ZODR	Zachodniopomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego
ZZR	zakład o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii

Źródło: opracowanie własne

2. WSTĘP

2.1. Przedmiot i cel opracowania

Przedmiotem opracowania jest „**Powiatowy Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Myśliborskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2030**”, który stanowi kontynuację „Powiatowego Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Myśliborskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024” przyjętego uchwałą nr XXVII/168/2016 Rady Powiatu w Myśliborzu z dnia 21 grudnia 2016 roku, zmienioną uchwałą nr XL/232/2017 Rady Powiatu w Myśliborzu z dnia 29 czerwca 2017 r.

W związku z upływem okresu obowiązywania poprzedniego „Powiatowego Programu Ochrony Środowiska” zaszła konieczność aktualizacji tego strategicznego dokumentu.

Podstawowym celem sporządzenia i uchwalenia POŚ jest realizacja przez jednostki samorządu terytorialnego polityki ochrony środowiska zbieżnej z założeniami najważniejszych dokumentów strategicznych i programowych. POŚ stanowi podstawę funkcjonowania systemu zarządzania środowiskiem spajającą wszystkie działania i dokumenty dotyczące ochrony środowiska i przyrody na szczeblu danej JST.

2.2. Podstawa prawna opracowania

Zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2019, poz. 1396 ze zm.) organ wykonawczy województwa, powiatu i gminy, w celu realizacji polityki ochrony środowiska, sporządza odpowiednio wojewódzkie, powiatowe i gminne programy ochrony środowiska, uwzględniając cele zawarte w strategiach, programach i dokumentach programowych. Projekty programów ochrony środowiska podlegają zaopiniowaniu przez:

- ministra właściwego do spraw środowiska – w przypadku projektów wojewódzkich programów ochrony środowiska;
- organ wykonawczy województwa – w przypadku projektów powiatowych programów ochrony środowiska;
- organ wykonawczy powiatu – w przypadku projektów gminnych programów ochrony środowiska.

Organ zobowiązany do sporządzenia programu ochrony środowiska zapewnia możliwość udziału społeczeństwa, na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2020, poz. 283 ze zm.), w postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie programu ochrony środowiska.

Programy ochrony środowiska uchwała odpowiednio sejmik województwa, rada powiatu albo rada gminy/miejska.

Z wykonania programów organ wykonawczy województwa, powiatu i gminy sporządza co 2 lata raporty, które przedstawia się odpowiednio sejmikowi województwa, radzie powiatu lub radzie gminy/miejskiej.

2.3. Metodyka opracowania

„Powiatowy Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Myśliborskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2030” opracowany został na podstawie metodyki określonej w publikacji Ministerstwa Środowiska pn. „Wytyczne do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska”. Zgodnie z wytycznymi MŚ programy ochrony środowiska powinny cechować się:

- zwięzłością i prostotą;
- spójnością z dokumentami strategicznymi i programowymi;
- konsekwentnym i świadomym stosowaniem terminów;
- oparciem na wiarygodnych danych;
- prawidłowym określeniem celów.

Wytyczne Ministerstwa Środowiska opisują również zalecaną strukturę programów ochrony środowiska, obszary interwencji oraz przykładowy katalog wskaźników monitorowania postępów wdrażania POŚ.

Opracowanie programu poprzedzone zostało pozyskaniem niezbędnych materiałów i informacji m.in. od następujących jednostek i podmiotów:

- Starostwa Powiatowego w Myśliborzu;
- Urzędu Miejskiego w Barlinku;
- Urzędu Gminy Boleszkowice;
- Urzędu Miejskiego w Dębnie;
- Urzędu Miejskiego w Myśliborzu;
- Urzędu Gminy Nowogródek Pomorski;
- DUON Dystrybucja Sp. z o.o.;
- Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Szczecinie;
- Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska Regionalnego Wydziału Monitoringu Środowiska w Szczecinie;
- Głównego Urzędu Statystycznego;
- Nadleśnictwa Barlinek;
- Nadleśnictwa Dębno;
- Nadleśnictwa Myślibórz;
- Nadleśnictwa Różańsko;
- Okręgowej Stacji Chemiczno-Rolniczej w Gorzowie Wielkopolskim;
- Okręgowego Urzędu Górniczego w Poznaniu;
- Operatora Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A.;
- Polskiego Górnictwa Naftowego i Gazownictwa S.A.;
- Polskiej Spółki Gazownictwa Sp. z o.o. Oddział Zakład Gazowniczy w Szczecinie;
- Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Myśliborzu;
- Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Dębnie;
- Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Myśliborzu;
- Przedsiębiorstwa Wodociągowo-Kanalizacyjnego „PŁONIA” Sp. z o.o. w Barlinku;
- Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Szczecinie;
- Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Szczecinie;
- SEC Region Sp. z o.o.;
- Urzędu Marszałkowskiego w Szczecinie;
- Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie;
- Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Szczecinie;
- Zachodniopomorskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Barzkowicach;
- Zachodniopomorskiego Zarządu Dróg Wojewódzkich w Koszalinie.

Istniejący stan środowiska opisano na podstawie aktualnie (tj. czerwiec 2020 r.) publikowanych i udostępnionych danych przez poszczególne jednostki i podmioty.

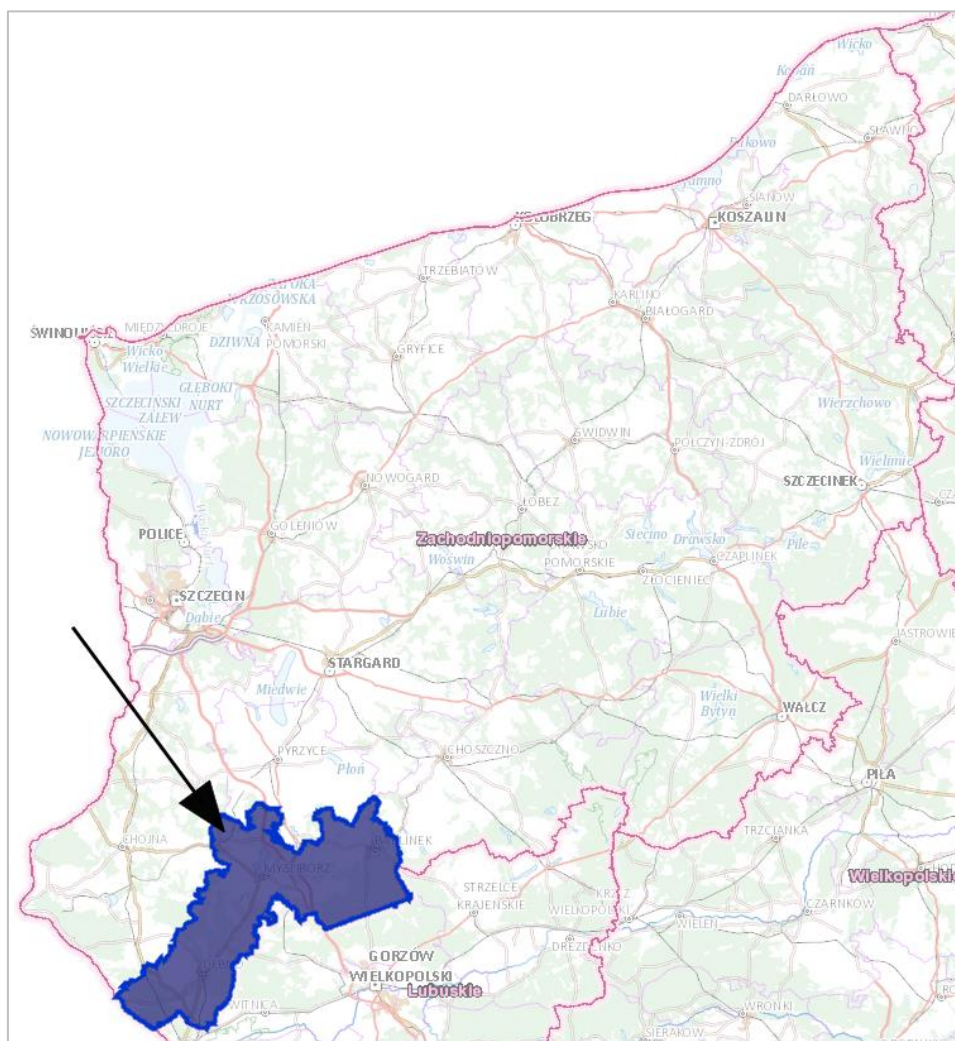
2.4. Podstawowa charakterystyka Powiatu Myśliborskiego

Powiat Myśliborski położony jest w południowo-zachodniej części województwa zachodniopomorskiego. Geograficznie powiat znajduje się na Pojezierzu Myśliborskim i w niewielkim stopniu na terenie Niziny Gorzowskiej. Powiat Myśliborski tworzy pas długości 68 km i szerokości od 14 do 20 km. Od północy graniczy z powiatem pyrzyckim. Od zachodu jednostka graniczy z powiatem gryfińskim i poprzez Odrę z Republiką Federalną Niemiec. Po stronie wschodniej położony jest powiat choszczeński, a od południa jednostka sąsiaduje z województwem lubuskim, powiatem gorzowskim. Powiat Myśliborski obejmuje teren pięciu gmin, w tym:

- trzy gminy miejsko-wiejskie: Barlinek, Dębno, Myślibórz,
- dwie gminy wiejskie: Boleszkowice, Nowogródek Pomorski.

Siedzibą powiatu jest miasto Myślibórz. Liczba mieszkańców Powiatu Myśliborskiego wynosi 65 638 osób (dane GUS stan na dzień 31.12.2019 r.), w tym na terenie poszczególnych gmin: gm. Dębno (20 486 os.), gm. Myślibórz (19 702 os.), gm. Barlinek (19 244 os.), gm. Nowogródek Pomorski (3 357 os.) oraz gm. Boleszkowice (2 849 os.). Powierzchnia powiatu wynosi 1 182,40 km², w tym poszczególnych gmin: gm. Myślibórz (328,86 km²), gm. Dębno (318,43 km²), gm. Barlinek (258,72 km²), gm. Nowogródek Pomorski (145,90 km²) oraz gm. Boleszkowice (130,49 km²).

Położenie Powiatu Myśliborskiego na tle województwa zachodniopomorskiego oraz układ przestrzenny jednostki przedstawiono na kolejnych rycinach.

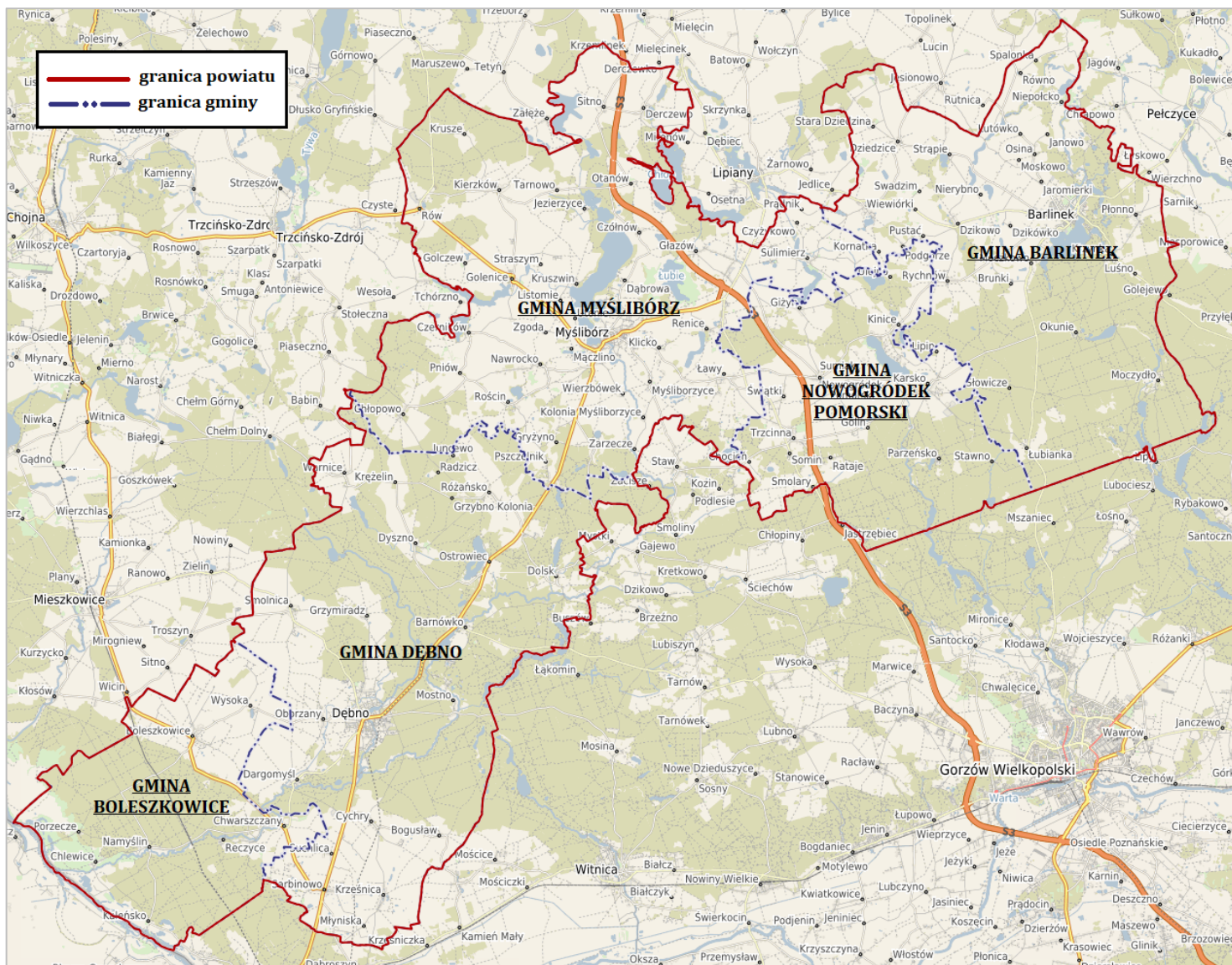

Rysunek 1. Położenie Powiatu Myśliborskiego na tle województwa zachodniopomorskiego

Źródło: <http://mapy.geoportal.gov.pl/>

POWIATOWY PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU MYŚLIBORSKIEGO
NA LATA 2021-2024 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2030

Rysunek 2. Układ przestrzenny Powiatu Myśliborskiego

Źródło: <https://mysliborski.e-mapa.net/>

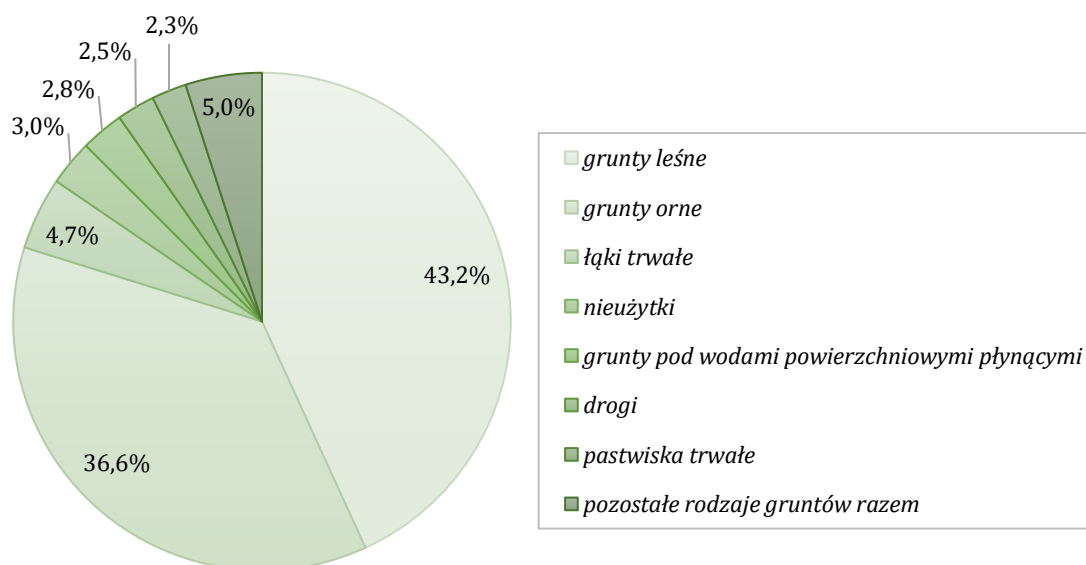
W strukturze użytkowania gruntów na terenie Powiatu Myśliborskiego dominują grunty leśne – 51 092,74 ha (43,2 % powierzchni powiatu) oraz grunty orne – 43 361,57 ha (36,6 % powierzchni powiatu).

Szczegółową strukturę użytkowania gruntów na terenie Powiatu Myśliborskiego przedstawiono w kolejnej tabeli oraz zobrazowano na wykresie.

Tabela 2. Struktura użytkowania gruntów na terenie Powiatu Myśliborskiego

Użytek gruntowy	Powierzchnia [ha]	Udział
grunty leśne	51 092,74	43,2%
grunty orne	43 361,57	36,6%
łąki trwałe	5 580,86	4,7%
nieużytki	3 501,19	3,0%
grunty pod wodami powierzchniowymi płynącymi	3 313,30	2,8%
drogi	2 934,98	2,5%
pastwiska trwałe	2 677,11	2,3%
grunty rolne zabudowane	901,82	0,8%
grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych	644,45	0,5%
tereny mieszkaniowe	639,23	0,5%
sady	568,66	0,5%
użytki ekologiczne	479,98	0,4%
grunty pod wodami powierzchniowymi stojącymi	359,97	0,3%
inne tereny zabudowane	342,81	0,3%
grunty pod stawami	318,86	0,3%
zurbanizowane tereny niezabudowane	312,30	0,3%
grunty pod rowami	290,49	0,2%
tereny kolejowe	221,03	0,2%
tereny rekreacyjno-wypoczynkowe	207,20	0,2%
tereny różne	190,01	0,2%
grunty zadrzewione i zakrzewione	182,53	0,2%
tereny przemysłowe	180,17	0,2%
użytki kopalne	16,26	0,01%
inne tereny komunikacyjne	14,06	0,01%
grunty przeznaczone pod budowę dróg	7,44	0,01%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Starostwa Powiatowego w Myśliborzu

Wykres 1. Struktura użytkowania gruntów na terenie Powiatu Myśliborskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Starostwa Powiatowego w Myśliborzu

Według danych GUS (stan na 31.12.2019 r.) na terenie Powiatu Myśliborskiego zarejestrowane są 7 073 podmioty gospodarcze. Najwięcej podmiotów gospodarczych na terenie powiatu zarejestrowanych jest w sekcji G (handel hurtowy i detaliczny) – 1 404, sekcji F (budownictwo) – 1 149, sekcji L (działalność związana z obsługą rynku nieruchomości) - 698 oraz sekcji C (przetwórstwo przemysłowe) – 695. W strukturze wielkościowej podmiotów gospodarczych na terenie powiatu dominują mikroprzedsiębiorstwa zatrudniające do 9 pracowników – 6 655 zarejestrowanych podmiotów. Udział mikroprzedsiębiorstw w ogóle podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na terenie powiatu wynosi 95,5 %. Liczba małych przedsiębiorstw zarejestrowanych na terenie powiatu (zatrudniających od 10 do 49 pracowników) wynosi 259, średnich przedsiębiorstw (zatrudniających od 50 do 249 pracowników) wynosi 48, natomiast dużych przedsiębiorstw (zatrudnienie >250 pracowników) wynosi 3. Do największych podmiotów gospodarczych prowadzących działalność na terenie Powiatu Myśliborskiego należą:

- PGNiG Kopalnia Ropy Naftowej i Gazu Ziarnego Dębno, Barnówko, Gmina Dębno;
- Barlinek Inwestycje Sp. z o.o., ul. Przemysłowa 1, 74-320 Barlinek – producent podłóg drewnianych;
- Borne Furniture Sp. z o.o., ul. Lipowa 21, 74-320 Barlinek – producent mebli;
- Silikaty Barlinek, ul. Okrętowa 6, 74-320 Barlinek – produkcja bloczków silikatowych;
- HaCon Sp. z o.o., ul. Fabryczna 6, 74-320 Barlinek – odlewnia żeliwa;
- MALDROBUD Sp. z o.o., ul. Królewiecka 43, 74-300 Myślibórz – budowa dróg, produkcja masy bitumicznej i betonu;
- EKO-MYŚL Sp. z o.o., Dalsze 36, 74-300 Myślibórz – zakład utylizacji i zagospodarowania odpadów komunalnych;
- SEC Region Sp. z o.o. – produkcja i przesył ciepła systemowego w Barlinku, Myśliborzu i Dębnie.

Strukturę wielkościową podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na terenie Powiatu Myśliborskiego przedstawiono w kolejnej tabeli.

**Tabela 3. Struktura wielkościowa podmiotów gospodarczych
zarejestrowanych na terenie Powiatu Myśliborskiego (stan na 31.12.2019 r.)**

Klasa wielkości (liczba zatrudnionych pracowników)	Liczba podmiotów	Udział
mikroprzedsiębiorstwo (0-9)	6 655	95,5%
małe przedsiębiorstwo (10-49)	259	3,7%
średnie przedsiębiorstwo (50-249)	48	0,7%
duże przedsiębiorstwo (pow. 250)	3	0,04%
SUMA	6 965*	100,0%

*brak danych o liczbie zatrudnionych pracowników dla 108 podmiotów gospodarczych

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

3. STRESZCZENIE

Przedmiotem opracowania jest „Powiatowy Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Myśliborskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2030”, który stanowi kontynuację „Powiatowego Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Myśliborskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024” przyjętego uchwałą nr XXVII/168/2016 Rady Powiatu w Myśliborzu z dnia 21 grudnia 2016 roku, zmienioną uchwałą nr XL/232/2017 Rady Powiatu w Myśliborzu z dnia 29 czerwca 2017 r. W związku z upływem okresu obowiązywania poprzedniego „Powiatowego Programu Ochrony Środowiska” zaszła konieczność aktualizacji tego strategicznego dokumentu.

Podstawowym celem sporządzenia i uchwalenia POŚ jest realizacja przez jednostki samorządu terytorialnego polityki ochrony środowiska zbieżnej z założeniami najważniejszych

dokumentów strategicznych i programowych. POŚ stanowi podstawę funkcjonowania systemu zarządzania środowiskiem spajającą wszystkie działania i dokumenty dotyczące ochrony środowiska i przyrody na szczeblu danej JST.

Niniejszy program ocenia i analizuje stan środowiska przyrodniczego na terenie Powiatu Myśliborskiego w podziale na dziesięć obszarów przyszłej interwencji: (1) ochronę klimatu i jakości powietrza, (2) zagrożenia hałasem, (3) pola elektromagnetyczne, (4) gospodarowanie wodami, (5) gospodarkę wodno-ściekową, (6) zasoby geologiczne, (7) gleby, (8) gospodarkę odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów, (9) zasoby przyrodnicze, (10) zagrożenia poważnymi awariami.

Na podstawie przeprowadzonego opisu i diagnozy stanu środowiska zidentyfikowano następujące najważniejsze problemy środowiskowe na terenie Powiatu Myśliborskiego:

1) Występowanie przekroczeń dopuszczalnych standardów jakości powietrza.

Zgodnie z „Roczną oceną jakości powietrza w województwie zachodniopomorskim – raport wojewódzki za rok 2019” (GIOŚ RWMŚ w Szczecinie, 2020 r.) na terenie powiatu myśliborskiego wyznaczono 3 obszary przekroczeń docelowego stężenia rocznego benzo(a)pirenu w powietrzu ze względu na kryterium ochrony zdrowia ludzi. Łączna powierzchnia wyznaczonych obszarów przekroczeń docelowego stężenia B(a)P na terenie powiatu wynosi 28,0 km², w tym: na terenie Gminy Barlinek (miasto Barlinek) – 14,0 km²; na terenie Gminy Myślibórz (miasto Myślibórz) – 9,0 km²; na terenie Gminy Dębno (miasto Dębno) – 5,0 km². Pomiary wykonywane w 2019 roku wykazały wyraźną sezonowość występowania benzo(a)pirenu w powietrzu. Stężenia w okresach zimowych były kilkukrotnie wyższe niż w sezonie letnim. Oznacza to, iż głównym źródłem emisji tego zanieczyszczenia do powietrza jest spalanie paliw związane z ogrzewaniem mieszkań. Łącznie na terenie strefy zachodniopomorskiej w 2019 r. wskazano 33 obszary przekroczeń poziomu docelowego B(a)P w powietrzu. Są to przede wszystkim większe miasta powiatowe lub gminne, gdzie występuje duża koncentracja ludności. W miejscach, gdzie przeważa zabudowa jednorodzinna i funkcjonują systemy indywidualnego ogrzewania budynków dochodzi do kumulacji zanieczyszczeń. Jest to efekt wzmożonej emisji ze spalania paliw stałych (często słabej jakości) w paleniskach domowych.

2) Zła jakość wód powierzchniowych.

W latach 2011-2018 badaniami i oceną jakości wód powierzchniowych prowadzonymi w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska objęte były następujące JCWP położone w obrębie Powiatu Myśliborskiego: JCWP Myśliborskie; JCWP Sitno Wielkie; JCWP Ostrowiec; JCWP Barlineckie; JCWP Maszówek (Kanał Maszówek); JCWP Pręga; JCWP Olchowy Rów; JCWP Kanał Młyński; JCWP Kłodawka; JCWP Pełcz; JCWP Santoczna; JCWP Kosa; JCWP Myśla od wypływu z Jez. Myśliborskiego do ujścia; JCWP Odra od Warty do Odry Zachodniej; JCWP Witna; JCWP Rurzyca od źródeł do Kalicy.

Stan ogólny zdecydowanej większości monitorowanych JCWP (14 z 16) oceniony został jako ZŁY. Zły stan ogólny badanych JCWP wynikał ze stanu/potencjału ekologicznego gorszego niż dobry oraz złego stanu chemicznego. W przypadku JCWP Kosa oraz JCWP Kanał Maszówek nie można było ocenić ogólnego stanu wód ze względu na brak przeprowadzonych badań stanu chemicznego tych JCWP. Najwyższą klasę stanu/potencjału ekologicznego (klasa II – dobry stan/potencjał) przyznano JCWP Jez. Barlineckie oraz JCWP Kosa, natomiast najniższą klasę (IV – stan/potencjał słaby) przyznano JCWP Witna oraz JCWP Odra od Warty do Odry Zachodniej. Stan/potencjał ekologiczny większości badanych JCWP określony został jako umiarkowany (III klasa jakości). Jedynymi JCWP o dobrym stanie chemicznym wód na terenie powiatu są: JCWP Jez. Myśliborskie, JCWP Kanał Maszówek oraz JCWP Pełcz.

3) Występowanie przekroczeń dopuszczalnych poziomów dźwięku w środowisku.

Na terenie Powiatu Myśliborskiego głównie na obszarach miejskich, tj. Barlinka, Myśliborza i Dębna wyznaczono obszary z przekroczeniami dopuszczalnych poziomów dźwięku w środowisku, których źródło stanowią droga krajowa nr 23 (Dębno), droga krajowa nr 26 (Myślibórz) oraz droga wojewódzka nr 151 (Barlinek).

W Programie wykazano powiązania przyjętych celów środowiskowych z dokumentami strategicznymi rangi krajowej, wojewódzkiej i powiatowej. Przyjęte do realizacji w ramach POŚ kierunki działań dotyczą:

- zmniejszenia powierzchniowej emisji zanieczyszczeń do powietrza;
- zmniejszenia liniowej emisji zanieczyszczeń do powietrza;
- zmniejszenia punktowej emisji zanieczyszczeń do powietrza;
- ograniczenia emisji hałasu komunikacyjnego;
- ograniczenia emisji pól elektromagnetycznych;
- ograniczenia zasięgu i skutków podtopień, powodzi oraz suszy;
- ograniczenia dopływu zanieczyszczeń i ochrony jakości wód;
- rozbudowy i modernizacji infrastruktury wodno-kanalizacyjnej;
- zwiększenia dostępnych zasobów złóż kopalin;
- ograniczenia presji środowiskowej związanej z wydobywaniem kopalin;
- ochrony gleb przed negatywnym oddziaływaniem rolnictwa oraz innych sektorów gospodarki;
- racjonalnej gospodarki odpadami komunalnymi;
- racjonalnej gospodarki odpadami innymi niż komunalne;
- ochrony obszarów i gatunków cennych pod względem przyrodniczym;
- ochrony zasobów leśnych i wzrostu/utrzymania lesistości powiatu;
- ochrony walorów przyrodniczych obszarów zurbanizowanych;
- zmniejszenia zagrożenia oraz minimalizacji skutków wystąpienia poważnej awarii.

W Programie wskazano i opisano również możliwości pozyskania dofinansowania na realizację zadań z zakresu ochrony środowiska, opisano system zarządzania i monitorowania wdrażania Programu, który opiera się na sporządzaniu raportów z wykonania zaplanowanych zadań (w cyklach 2-letnich) oraz wskazano rozwiązania służące ograniczeniu negatywnego oddziaływania na środowisko zaplanowanych do realizacji inwestycji.

4. OCENA STANU ŚRODOWISKA

Ocena stanu środowiska na terenie Powiatu Myśliborskiego uwzględniła dziesięć obszarów przyszłej interwencji: (1) ochrona klimatu i jakości powietrza, (2) zagrożenia hałasem, (3) pola elektromagnetyczne, (4) gospodarowanie wodami, (5) gospodarka wodno-ściekowa, (6) zasoby geologiczne, (7) gleby, (8) gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów, (9) zasoby przyrodnicze, (10) zagrożenia poważnymi awariami.

W ramach każdego obszaru interwencji uwzględniono zagadnienia horyzontalne: (I) adaptację do zmian klimatu, (II) nadzwyczajne zagrożenia środowiska, (III) działania edukacyjne oraz (IV) monitoring środowiska.

4.1. Ochrona klimatu i jakości powietrza

4.1.1. Klimat

Obszar województwa zachodniopomorskiego podzielony został na dziesięć następujących krain klimatycznych¹: Kraina I Zalewu Szczecińskiego; Kraina II Trzebiatowska; Kraina III Kołobrzesko-Darłowska; Kraina IV Koszalińska; Kraina V Nowogardzko-Gryficka; Kraina VI Pyrzycko-Goleniowska; Kraina VII Drawsko-Szczecinecka; Kraina VIII Wałecka; Kraina IX Myśliborska; Kraina X Doliny Dolnej Odry.

¹ za: „Aktualizacja opracowania ekofizjograficznego do projektu zmiany planu zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego” (Szczecin, marzec 2018 r.)

Powiat Myśliborski położony jest na obszarze Krainy IX Myśliborskiej, która obejmuje bardzo zróżnicowany teren pod względem ukształtowania (fragmenty moreny czołowej) i pokrycia (duża jeziorność i lesistość). Kraina ta rozciąga się od doliny dolnej Odry po dolinę Drawy. Ze względu na warunki fizjograficzne i dużą rozciągłość krainy występują znaczne regionalne i lokalne zróżnicowania warunków klimatycznych. Roczne sumy usłonecznienia wzrastają z północy w kierunku południowej granicy – od 1 540 do 1 590 godzin. Średnia roczna temperatura spada z zachodu na wschód – od 8,5°C do 8,2°C – podobnie temperatura stycznia – od -0,8°C do -1,5°C. Natomiast w lipcu przeciętnie najcieplej (nieco ponad 18°C) jest w południowo-zachodniej części krainy, chłodniej (do 17,7°C) w części północno-wschodniej; w strefie wysoczyzn morenowych średnia temperatura lipca kształtuje się nawet poniżej 17,5°C. Przymrozki wiosenne zanikają przeciętnie w ostatnich dniach kwietnia, jedynie w rejonie Myśliborza nieco wcześniej. Na przeważającym obszarze pierwsze przymrozki jesienne pojawiają się po 20 października. Okres gospodarczy trwa od 247 do 258 dni, a wegetacyjny od 221 do 225 dni, przy czym czas trwania obu okresów ulega wydłużeniu w kierunku zachodnim. Roczne sumy opadów są niewielkie, gdyż kształtują się od około 530 mm w rejonie położonym wzdłuż doliny Odry do około 610 mm w rejonie Myśliborza. Mała jest również częstość występowania opadów dobowych, których suma przekracza 1 mm – od 100 do 115 dni. W zachodniej części krainy pokrywą śnieżną obserwuje się w czasie około 40-45 dni, natomiast w części południowo-wschodniej przez około 50 dni.

Wyniki analiz naukowych oraz scenariusze klimatyczne wykonane w ramach „Strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” (SPA 2020) jednoznacznie wskazują, iż klimat Polski ulega systematycznej zmianie. Największe zagrożenie dla gospodarki oraz społeczeństwa stanowią:

- wzrost średniej rocznej temperatury powietrza;
- zmiana struktury opadów – opady są bardziej gwałtowne, krótkotrwałe oraz nieregularne;
- wzrost częstotliwości występowania oraz nasilenia zjawisk ekstremalnych takich jak: silne wiatry, nawalne deszcze, burze, fale upałów.

Zgodnie z danymi zamieszczonymi na stronie <http://klimada.mos.gov.pl/> w latach 2001-2011 na skutek niekorzystnych zjawisk pogodowych zarejestrowano w Polsce straty w wysokości ponad 56 mld zł. Szacuje się, że w przypadku niepodjęcia działań przystosowawczych do zmian klimatu straty te w latach 2021-2030 mogą wynieść ponad 120 mld zł. Przygotowanie się do zmieniających się warunków klimatycznych (adaptacja do zmian klimatu) staje się więc uzasadnioną strategią działania na poziomie międzynarodowym, krajowym oraz lokalnym.

Powyższe wskazuje na konieczność podejmowania działań adaptacyjnych zarówno w odniesieniu do ochrony ludności w sytuacjach kryzysowych jak i niezbędnych dostosowań w sferze gospodarczej. W warunkach Polski pilnie potrzebne są kompleksowe działania w zakresie gospodarki wodą (coraz częściej występują zjawiska suszy lub okresowe niedobory wody) oraz zwiększenia odporności poszczególnych sektorów gospodarki na zmiany klimatu (w szczególności rolnictwa). Należy również podejmować działania mające na celu ochronę ekosystemów wodnych (rzek, jezior, mokradeł).

4.1.2. Zaopatrzenie w gaz ziemny

Dostęp i korzystanie z gazu ziemnego w celach grzewczych wywiera pozytywny wpływ na jakość powietrza atmosferycznego, ponieważ gaz ziemny w porównaniu do najpowszechniej stosowanego opału węglowego jest paliwem niskoemisyjnym (brak emisji pyłów zawieszonych oraz benzo(a)pirenu).

Stopień gazyfikacji (tj. udział liczby mieszkańców korzystających z gazu ziemnego do ogólnej liczby mieszkańców) Powiatu Myśliborskiego wynosi 44,3 % (dane GUS stan na dzień 31.12.2018 r.), w tym stopień gazyfikacji poszczególnych gmin powiatu wynosi: gm. Barlinek (71,4 %), gm. Dębno (65,5 %), gm. Myślibórz (9,8 %). Gminami niezgazyfikowanymi (brak dostępu do gazu ziemnego) są gm. Boleszkowice i gm. Nowogródek Pomorski.

Stopień gazyfikacji Powiatu Myśliborskiego wynoszący 44,3 % jest niższy niż średnia dla województwa zachodniopomorskiego (59,2 %). Na tle wszystkich 21 powiatów województwa zachodniopomorskiego pod kątem stopnia gazyfikacji Powiat Myśliborski zajmuje 13. pozycję.

Łączna długość sieci gazowej na terenie Powiatu Myśliborskiego wynosi 333,292 km, w tym długość sieci przesyłowej wynosi 117,865 km oraz długość sieci dystrybucyjnej 215,427 km (dane GUS stan na dzień 31.12.2018 r.).

Operatorem dystrybucyjnej sieci gazowej na terenie Powiatu Myśliborskiego jest Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o. Oddział Zakład Gazowniczy w Szczecinie (gm. Barlinek i gm. Dębno) oraz DUON Dystrybucja Sp. z o.o. (gm. Myślibórz).

4.1.3. Zaopatrzenie w ciepło

Działalność gospodarczą polegającą na produkcji i dystrybucji ciepła na obszarze Powiatu Myśliborskiego prowadzi przedsiębiorstwo SEC Region Sp. z o.o. Przedsiębiorstwo na terenie powiatu wytwarza ciepło w następujących źródłach ciepła:

- 1) źródło zlokalizowane w Barlinku przy ul. Św. Bonifacego 25 (**ciepłownia**), o łącznej mocy zainstalowanej 13,810 MW, pochodzącej z przetworzenia węgla kamiennego w 2 kotłach wodnych,
- 2) źródło zlokalizowane w Barlinku przy ul. Strzeleckiej 25, o mocy zainstalowanej 0,099 MW, pochodzącej z przetworzenia gazu ziemnego w 1 kotle wodnym,
- 3) źródło zlokalizowane w Barlinku przy ul. Jeziornej 8 o mocy zainstalowanej 0,0877 MW, pochodzącej z przetworzenia gazu ziemnego w 1 kotle wodnym,
- 4) źródło zlokalizowane w Myśliborzu przy ul. Lipowej 13 (**ciepłownia**), o łącznej mocy zainstalowanej 14,160 MW, pochodzącej z przetworzenia: węgla kamiennego w 1 kotle wodnym, gazu ziemnego w 1 kotle wodnym oraz gazu ziemnego i oleju opałowego w 1 kotle wodnym,
- 5) źródło zlokalizowane w Myśliborzu przy ul. 1 Maja 19, o łącznej mocy zainstalowanej 0,300 MW, pochodzącej z przetworzenia gazu ziemnego w 2 kotłach wodnych
- 6) źródło zlokalizowane w Myśliborzu przy ul. 1 Maja 21, o mocy zainstalowanej 0,0615 MW, pochodzącej z przetworzenia gazu ziemnego w 1 kotle wodnym,
- 7) źródło zlokalizowane w Myśliborzu przy ul. Marcinkowskiego 6/8, o mocy zainstalowanej 0,120 MW, pochodzącej z przetworzenia gazu ziemnego w 1 kotle wodnym,
- 8) źródło zlokalizowane w Myśliborzu przy ul. Boh. Warszawy 9, o mocy zainstalowanej 0,0347 MW, pochodzącej z przetworzenia gazu ziemnego w 1 kotle wodnym,
- 9) źródło zlokalizowane w Myśliborzu przy ul. Boh. Warszawy 11, o mocy zainstalowanej 0,035 MW, pochodzącej z przetworzenia gazu ziemnego w 1 kotle wodnym,
- 10) źródło zlokalizowane w Myśliborzu przy ul. Boh. Warszawy 66, o mocy zainstalowanej 0,0615 MW, pochodzącej z przetworzenia gazu ziemnego w 1 kotle wodnym,
- 11) źródło zlokalizowane w Myśliborzu przy ul. Daszyńskiego 4, o mocy zainstalowanej 0,061 MW, pochodzącej z przetworzenia gazu ziemnego w 1 kotle wodnym,
- 12) źródło zlokalizowane w Myśliborzu przy ul. Daszyńskiego 6, o mocy zainstalowanej 0,035 MW, pochodzącej z przetworzenia gazu ziemnego w 1 kotle wodnym,
- 13) źródło zlokalizowane w Myśliborzu przy ul. Piłsudskiego 7, o mocy zainstalowanej 0,035 MW, pochodzącej z przetworzenia gazu ziemnego w 1 kotle wodnym,
- 14) źródło zlokalizowane w Myśliborzu przy ul. Łużyckiej 4, o mocy zainstalowanej 0,061 MW, pochodzącej z przetworzenia gazu ziemnego w 1 kotle wodnym,
- 15) źródło zlokalizowane w Myśliborzu przy ul. Armii Polskiej 14, o mocy zainstalowanej 0,090 MW, pochodzącej z przetworzenia gazu ziemnego w 1 kotle wodnym,
- 16) źródło zlokalizowane w Myśliborzu przy ul. Marcinkowskiego 10, o łącznej mocy zainstalowanej 0,130 MW, pochodzącej z przetworzenia gazu ziemnego w 2 kotłach wodnych,
- 17) źródło zlokalizowane w Golenicach 25, o mocy zainstalowanej 0,035 MW, pochodzącej z przetworzenia gazu ziemnego w 1 kotle wodnym,

18) źródło zlokalizowane w Dębnie przy ul. Chojeńskiej 35 o mocy zainstalowanej 0,108 MW, pochodzącej z przetworzenia gazu ziemnego w 1 kotle wodnym.

Źródło ciepła zlokalizowane w Dębnie przy ul. Cegielnianej (**ciepłownia**), o mocy zainstalowanej cieplnej 17,445 MW, w 2 kotłach wodnych opalanych miałem węglowym dzierżawione jest przez przedsiębiorstwo Energetyka Ciepła Opolszczyzny S.A.

Scentralizowane systemy ciepłownicze (ciepłownia + sieć ciepownicza) na terenie Powiatu Myśliborskiego funkcjonują w miastach Barlinek, Myślibórz i Dębno.

Szczegółowe dane dotyczące scentralizowanych systemów ciepłowniczych funkcjonujących na terenie Powiatu Myśliborskiego przedstawiono w kolejnej tabeli.

Tabela 4. Ciepłownictwo systemowe na terenie Powiatu Myśliborskiego (stan na 31.12.2019 r.)

Dane	Lokalizacja			
	Barlinek	Dębno	Myślibórz	Powiat ŁĄCZNIE
lokalizacja ciepłowni	ul. Św. Bonifacego 25	ul. Cegielniana 4	ul. Lipowa 14	-
moc ciepłowni [MW]	13,810	17,445	14,160	45,415
liczba ogrzewanych budynków mieszkalnych	139	83	74	296
liczba ogrzewanych bud. niemieszkalnych	43	31	12	86
powierzchnia ogrzewanych budynków mieszkalnych [m ²]	158 797	93 595	46 200	298 592
powierzchnia ogrzewanych budynków niemieszkalnych [m ²]	66 750	32 478	13 673	112 901
produkcja ciepła w 2019 r. [GJ]	104 882	78 395	61 839	245 116
sprzedaż ciepła w 2019 r. [GJ]	80 830	55 896	48 547	185 273

Źródło: SEC Region Sp. z o.o.

Funkcjonowanie rozwiniętych systemów ciepłowniczych wywiera pozytywny wpływ na jakość powietrza, ponieważ centralizacja źródeł emisji zanieczyszczeń w miejscu wytwarzania ciepła systemowego ułatwia kontrolę przestrzegania norm ochrony środowiska i pozwala likwidować tak zwaną „niską emisję” stanowiącą główną przyczynę złej jakości powietrza na terenie całego kraju. Dodatkowo ciepłownie na terenie powiatu wyposażone są w wielostopniowe systemy oczyszczania i odpylania spalin o wysokiej skuteczności działania.

Poza obszarami miejskim (Barlinek, Dębno, Myślibórz) na terenie Powiatu Myśliborskiego funkcjonują jednak głównie indywidualne źródła ciepła o niskich mocach opalane paliwami stałymi (węgiel kamienny, drewno) oraz nieliczne kotłownie lokalne. Źródła te są przyczyną tzw. „niskiej emisji”. Spaliny emitowane przez kominy o wysokości około 10 m (budynki mieszkalne), rozprzestrzeniają się w przyziemnych warstwach atmosfery. Niska wysokość emitorów w powiązaniu z częstą w okresie zimowym inwersją temperatury, sprzyja kumulacji zanieczyszczeń (głównie benzo(a)pirenu oraz pyłów zawieszonych PM 10 i PM 2,5). Zanieczyszczenia te pochodzą głównie z domowych pieców grzewczych i lokalnych kotłowni węglowych, w których spalanie węgla odbywa się w nieefektywny sposób. Cechą charakterystyczną niskiej emisji jest to, że powodowana jest przez liczne źródła wprowadzające do powietrza niewielkie ilości zanieczyszczeń. W miejscowościach o słabej wentylacji niska emisja jest główną przyczyną powstawania smogu, który zwiększa zachorowalność oraz śmiertelność związaną z chorobami układu krążenia i oddychania.

4.1.4. Odnawialne źródła energii

Zgodnie z danymi Urzędu Regulacji Energetyki (stan na dzień 31.12.2019 r.) na terenie Powiatu Myśliborskiego funkcjonuje 10 koncesjonowanych instalacji OZE o mocy powyżej 50 kW wytwarzających energię elektryczną o łącznej mocy zainstalowanej wynoszącej 62,012 MW, w tym:

- farma wiatrowa „Wysoka” (gm. Boleszkowice) o mocy 47,500 MW;
- farma wiatrowa „Oborzany” (gm. Dębno) o mocy 7,500 MW;
- dedykowana instalacja spalania biomasy stanowiąca jednostkę kogeneracji zlokalizowana w Barlinku przy ul. Przemysłowej 1 (Barlinek Inwestycje Sp. z o.o.) o mocy 5,800 MW;
- biogazownia zlokalizowana w m. Dalsze (gm. Myślibórz) o mocy 0,442 MW;
- małe elektrownie wodne (6 instalacji) o łącznej mocy 0,777 MW zlokalizowane na rzece Myśla w m. Chwarszczany, Gudzisz, Reczyce i Namyślin (gm. Boleszkowice) oraz m. Dargomyśl i Barnówko (gm. Dębno).

Oprócz wymienionych powyżej instalacji OZE o mocy powyżej 50 kW na terenie Powiatu Myśliborskiego funkcjonują również mikroinstalacje OZE (o mocy do 50 kW) o łącznej mocy zainstalowanej wynoszącej 2 266,9 kW (2,267 MW), w tym na terenie poszczególnych gmin:

- gm. Barlinek – 352,95 kW;
- gm. Boleszkowice – 339,88 kW;
- gm. Dębno – 647,15 kW;
- gm. Myślibórz – 758,19 kW;
- gm. Nowogródek Pomorski – 168,72 kW.

Pod kątem mocy zainstalowanych mikroinstalacji OZE produkujących energię elektryczną Powiat Myśliborski zajmuje wysoką 8. pozycję na tle wszystkich 21. powiatów województwa zachodniopomorskiego (stan na 31.12.2019 r.). Natomiast Gmina Boleszkowice pod kątem mocy mikroinstalacji OZE produkujących energię elektryczną w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców (118,10 kW/1 000 mieszkańców) zajmuje 2. pozycję na tle wszystkich gmin województwa zachodniopomorskiego (za Gminą Dobra Szczecińska).

4.1.5. Transport zbiorowy i rowerowy

Emisja zanieczyszczeń z sektora transportu (emisja komunikacyjna, liniowa) stanowi obok emisji powierzchniowej (ogrzewanie budynków mieszkalnych) drugie najistotniejsze źródło zanieczyszczeń powietrza na terenie kraju. Dlatego bardzo istotnym jest prowadzenie działań zmierzających do rozwoju i popularyzacji transportu zbiorowego i rowerowego jako alternatywy dla samochodów osobowych.

Zgodnie z danymi GUS (stan na dzień 31.12.2018 r.) na terenie Powiatu Myśliborskiego znajduje się 158 przystanków autobusowych oraz 25,9 km dróg rowerowych.

4.1.6. Emisja zanieczyszczeń do powietrza z zakładów przemysłowych

Zgodnie z danymi GUS łączna emisja zanieczyszczeń pyłowo-gazowych do powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych (objętych pozwoleniem zintegrowanym lub pozwoleniem na emisję gazów i pyłów do powietrza) na terenie Powiatu Myśliborskiego w 2019 r. wyniosła 118 448 Mg. Stopień redukcji zanieczyszczeń pyłowych w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń stosowanych przez zakłady przemysłowe na terenie powiatu w 2019 r. wyniósł 98,5 % (wyemitowano 60 Mg pyłów przy zatrzymaniu/zneutralizowaniu 4 088 Mg pyłów).

W kolejnej tabeli przedstawiono wielkość emisji poszczególnych rodzajów zanieczyszczeń do powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych w 2019 r. z obszaru Powiatu Myśliborskiego.

Tabela 5. Wielkość emisji zanieczyszczeń do powietrza przez zakłady przemysłowe na terenie Powiatu Myśliborskiego w 2019 r.

Rodzaj zanieczyszczenia	Wielkość emisji [Mg]
gazowe – dwutlenek węgla	117 246
gazowe – dwutlenek siarki	611
gazowe – tlenki azotu	252
gazowe – tlenek węgla	247
pyły ze spalania paliw	51
gazowe – pozostałe	32
pyły pozostałe	9
SUMA	118 448

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Zgodnie z danymi przekazanymi przez Urząd Marszałkowski w Szczecinie podmiotem korzystającym ze środowiska na terenie Powiatu Myśliborskiego emitującym zdecydowanie największą ilość zanieczyszczeń do powietrza jest Barlinek Inwestycje Sp. z o.o. W 2018 r. zakład ten wyemitował do powietrza 47 693,3 Mg zanieczyszczeń pyłowo-gazowych.

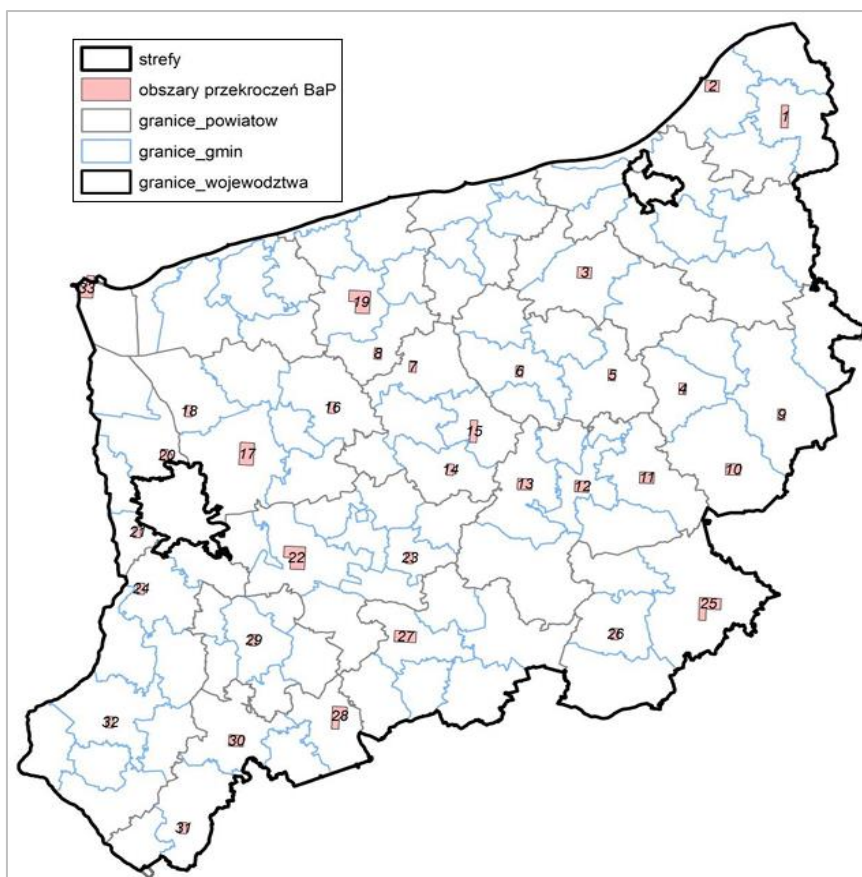
4.1.7. Jakość powietrza atmosferycznego

Zgodnie z „Roczną oceną jakości powietrza w województwie zachodniopomorskim – raport wojewódzki za rok 2019” (GIOŚ RWMS w Szczecinie, 2020 r.) na terenie powiatu myśliborskiego wyznaczono 3 obszary przekroczeń docelowego stężenia rocznego benzo(a)pirenu w powietrzu ze względu na kryterium ochrony zdrowia ludzi. Łączna powierzchnia wyznaczonych obszarów przekroczeń docelowego stężenia B(a)P na terenie powiatu wynosi 28,0 km², w tym:

- na terenie Gminy Barlinek (miasto Barlinek) – 14,0 km²;
- na terenie Gminy Myślibórz (miasto Myślibórz) – 9,0 km²;
- na terenie Gminy Dębno (miasto Dębno) – 5,0 km².

Pomiary wykonywane w 2019 roku wykazały wyraźną sezonowość występowania benzo(a)pirenu w powietrzu. Stężenia w okresach zimowych były kilkukrotnie wyższe niż w sezonie letnim. Oznacza to, iż głównym źródłem emisji tego zanieczyszczenia do powietrza jest spalanie paliw związane z ogrzewaniem mieszkań. Łącznie na terenie strefy zachodniopomorskiej w 2019 r. wskazano 33 obszary przekroczeń poziomu docelowego B(a)P w powietrzu. Są to przede wszystkim większe miasta powiatowe lub gminne, gdzie występuje duża koncentracja ludności. W miejscach, gdzie przeważa zabudowa jednorodzinna i funkcjonują systemy indywidualnego ogrzewania budynków dochodzi do kumulacji zanieczyszczeń. Jest to efekt wzmożonej emisji ze spalania paliw stałych (często słabej jakości) w paleniskach domowych.

Na kolejnej rycinie przedstawiono wyznaczone obszary przekroczeń poziomu docelowego benzo(a)pirenu w powietrzu na terenie strefy zachodniopomorskiej w 2019 r.

Rysunek 3. Wyznaczone obszary przekroczeń poziomu docelowego B(a)P w powietrzu na terenie strefy zachodniopomorskiej w 2019 r.

Źródło: „Roczna ocena jakości powietrza w województwie zachodniopomorskim – raport wojewódzki za rok 2019”

Na terenie Myśliborza przy ul. Za Bramką zlokalizowana jest stacja monitoringowa jakości powietrza funkcjonująca w ramach Zachodniopomorskiego Systemu Monitoringu Jakości Powietrza. Na stacji w sposób manualny mierzone są stężenia pyłów zawieszonych PM 10, PM 2,5 oraz benzo(a)pirenu.

Średnioroczne stężenie pyłu zawieszonego PM 10 w 2019 r. na stacji monitoringowej zlokalizowanej w Myśliborzu przy ul. Za Bramką wyniosło 21,8 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (przy poziomie dopuszczalnym 40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$), pyłu zawieszonego PM 2,5 – 17,3 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (przy poziomie dopuszczalnym 20 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ – faza II), natomiast benzo(a)pirenu – 2,2 ng/m^3 (przy poziomie docelowym 1,0 ng/m^3). W związku z powyższym poziomy dopuszczalne dla pyłów zawieszonych nie zostały przekroczone, natomiast poziom docelowy dla benzo(a)pirenu został przekroczony.

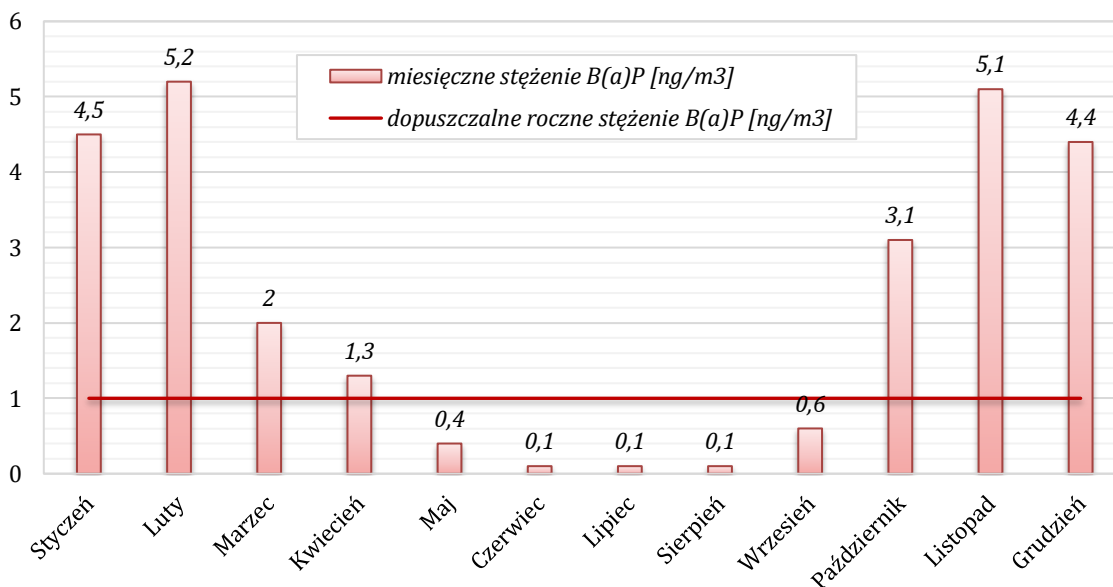
W kolejnej tabeli oraz na wykresach przedstawiono szczegółowe dane dotyczące wyników pomiarów jakości powietrza w 2019 r. na stacji monitoringowej zlokalizowanej na terenie Myśliborza przy ul. Za Bramką.

Tabela 6. Wyniki pomiarów jakości powietrza w 2019 r. na stacji monitoringowej zlokalizowanej w Myśliborzu przy ul. Za Bramką

Miesiąc	Stężenie średnie B(a)P [ng/m^3]	Stężenie średnie PM 2,5 [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]	Stężenie średnie PM 10 [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]
Styczeń	4,5	20,0	23,5
Luty	5,2	30,7	34,9
Marzec	2,0	15,5	19,9
Kwiecień	1,3	20,0	26,7
Maj	0,4	10,9	15,3
Czerwiec	0,1	14,7	19,6
Lipiec	0,1	10,2	15,4

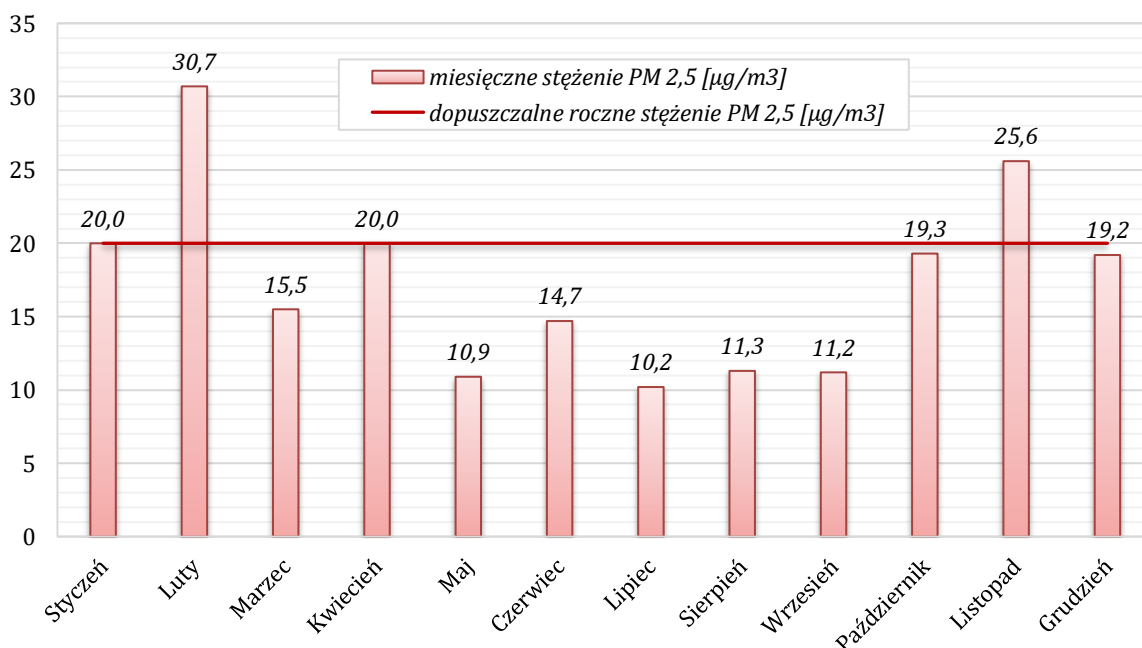
Miesiąc	Stężenie średnie B(a)P [ng/m ³]	Stężenie średnie PM 2,5 [µg/m ³]	Stężenie średnie PM 10 [µg/m ³]
Sierpień	0,1	11,3	14,9
Wrzesień	0,6	11,2	15,8
Październik	3,1	19,3	23,1
Listopad	5,1	25,6	29,6
Grudzień	4,4	19,2	22,5
Średnia	2,2	17,3	21,8
<i>Poziom dopuszczalny</i>	<i>1,0</i>	<i>20,0</i>	<i>40,0</i>

Źródło: opracowanie własne na podstawie <http://powietrze.gios.gov.pl/>

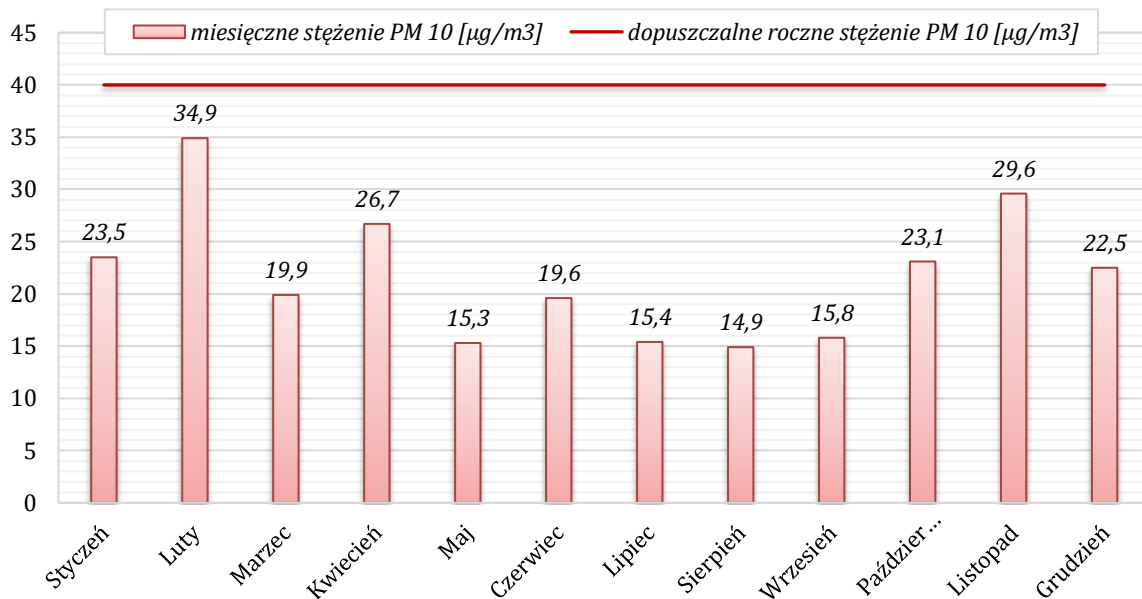
Wykres 2. Wyniki pomiarów stężenia B(a)P w powietrzu w 2019 r. na stacji monitoringowej w Myśliborzu przy ul. Za Bramką

Źródło: opracowanie własne na podstawie <http://powietrze.gios.gov.pl/>

Wykres 3. Wyniki pomiarów stężenia pyłu PM 2,5 w powietrzu w 2019 r. na stacji monitoringowej w Myśliborzu przy ul. Za Bramką

Źródło: opracowanie własne na podstawie <http://powietrze.gios.gov.pl/>

Wykres 4. Wyniki pomiarów stężenia pyłu PM 10 w powietrzu w 2019 r. na stacji monitoringowej w Myśliborzu przy ul. Za Bramką

Źródło: opracowanie własne na podstawie <http://powietrze.gios.gov.pl/>

Na terenie strefy zachodniopomorskiej obowiązuje „Program ochrony powietrza wraz z planem działań krótkoterminowych dla strefy zachodniopomorskiej” przyjęty Uchwałą Nr XVI/206/20 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 4 czerwca 2020 r. (Dz. U. Woj. Zachodniopomorskiego z dnia 30 czerwca 2020 r., poz. 3126).

Podstawowym celem Programu ochrony powietrza dla strefy zachodniopomorskiej jest poprawa jakości powietrza poprzez dotrzymanie obowiązujących standardów jakości powietrza oraz osiągnięcie poziomu docelowego benzo(a)pirenu w celu ograniczenia niekorzystnego wpływu zanieczyszczeń na mieszkańców. Dlatego zaplanowane działania mają na celu uzyskanie maksymalnego efektu ekologicznego poprzez redukcję emisji zanieczyszczeń do powietrza ze źródeł, które w największy sposób oddziałują na wielkość stężeń substancji w powietrzu.

Do osiągnięcia celu Programu konieczna jest realizacja zadań wskazanych w harmonogramie realizacji działań naprawczych oraz uwzględnianie ogólnych kierunków działań, które wpływają na poprawę stanu jakości powietrza w sposób pośredni. Program wskazuje następujące kierunki działań naprawczych:

- redukcja emisji zanieczyszczeń ze źródeł małej mocy do 1 MW;
- kształtowanie polityki przestrzennej w sposób sprzyjający poprawie stanu jakości powietrza;
- prowadzenie edukacji ekologicznej;
- prowadzenie działań kontrolnych;
- wdrażanie tzw. uchwały antysmogowej, o której mowa w art. 96 ustawy Prawo ochrony środowiska ograniczającej stosowanie w indywidualnych systemach grzewczych urządzeń generujących wysokie emisje zanieczyszczeń do powietrza oraz stosowanie odpowiedniej jakości paliw.

4.1.8. Uchwała antysmogowa

Uchwałą Nr XXXV/540/18 z dnia 26 września 2018 r. Sejmik Województwa Zachodniopomorskiego przyjął tzw. uchwałę antysmogową wprowadzającą na obszarze województwa zachodniopomorskiego ograniczenia i zakazy w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw. Podstawę do wprowadzenia uchwały antysmogowej stanowił art. 96 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska.

Uchwała jest aktem prawa miejscowego i została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 29 października 2018 r. (Dz. Urz. 2018 r., poz. 4984).

Ograniczenia i zakazy wymienione w akcie prawa miejscowego obowiązują wszystkich użytkowników instalacji o mocy poniżej 1 MW, w których następuje spalanie paliw stałych, tj. mieszkańców województwa zachodniopomorskiego, samorządy oraz podmioty działające na jego terenie. Ograniczeniami i zakazami objęto w szczególności następujące instalacje: kotły centralnego ogrzewania i ogrzewacze pomieszczeń tj. kominki, piece kaflowe, kozy, itp. Wprowadzenie uchwały antysmogowej dla województwa zachodniopomorskiego powoduje, iż:

- 1) Na terenie województwa **od 1 maja 2019 r.** zakazane jest stosowanie następujących paliw stałych:
  - paliwa niesortowane w rozumieniu ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw (Dz. U. z 2018 r. poz. 427 ze zm.);
  - muły i flotokoncentraty węglowe oraz mieszanki produkowane z ich wykorzystaniem;
  - węgiel brunatny;
  - paliwa niespełniające wymagań jakościowych określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 3a ust. 2 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw (Dz. U. z 2018 r. poz. 427 ze zm.).
- 2) Docelowo na terenie województwa zachodniopomorskiego dopuszczone będzie eksploatowanie instalacji na paliwo stałe spełniające minimalny standard emisyjny zgodny z 5 klasą pod względem granicznych wartości sprawności cieplnej oraz granicznych wartości emisji zanieczyszczeń normy PN-EN 303-5:2012. Terminy wymiany kotłów są następujące:
  - **do 1 stycznia 2024 r.** wymienić należy kotły niespełniające żadnych standardów emisyjnych (kotły bezklasowe tzw. kopciuchy)
  - **do 1 stycznia 2028 r.** wymienić należy kotły poniżej klasy 5.
- 3) Docelowo na terenie województwa zachodniopomorskiego dopuszczone będzie eksploatowanie ogrzewaczy pomieszczeń (kominki, kozy, piece kaflowe itp.) spełniających minimalne poziomy sezonowej efektywności energetycznej i normy emisji zanieczyszczeń dla sezonowego ogrzewania pomieszczeń określone w ust. 1 i 2 załącznika II do rozporządzenia Komisji (UE) 2015/1185 z dnia 24 kwietnia 2015 r. w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla miejscowych ogrzewaczy pomieszczeń na paliwo stałe. Wymiana lub dostosowanie ogrzewaczy niespełniających powyższych wymogów musi nastąpić **do 1 stycznia 2028 r.**

4.1.9. Analiza SWOT oraz zagadnienia horyzontalne dla obszaru interwencji ochrona klimatu i jakości powietrza

Analizę SWOT oraz zagadnienia horyzontalne dla obszaru interwencji ochrona klimatu i jakości powietrza atmosferycznego przedstawiono w kolejnych tabelach.

Tabela 7. Analiza SWOT dla obszaru interwencji ochrona klimatu i jakości powietrza

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Funkcjonowanie na obszarach miejskich (Barlinek, Dębno, Myślibórz) scentralizowanych systemów ciepłowniczych. • Duża moc oraz liczba instalacji OZE funkcjonujących na terenie powiatu. • Brak wyznaczenia na terenie powiatu obszarów przekroczeń poziomów dopuszczalnych dla pyłów zawieszonych PM 10 i PM 2,5 (zgodnie z dokonaną przez GIOŚ oceną za 2019 r.).	<ul style="list-style-type: none"> • Wyznaczenie na terenie powiatu obszarów przekroczeń poziomu docelowego benzo(a)pirenu (zgodnie z dokonaną przez GIOŚ oceną za 2019 r.). • Niższy stopień gazyfikacji powiatu niż średnia dla województwa zachodniopomorskiego. • Dominujący udział węgla kamiennego w produkcji ciepła na terenie powiatu.

Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Rozwój technologii niskoemisyjnych. • Wzrost świadomości ekologicznej społeczeństwa. • Możliwość uzyskania dofinansowania na realizację inwestycji zwiększających efektywność energetyczną i ograniczających emisję zanieczyszczeń. • Obowiązywanie na terenie województwa „uchwały antysmogowej”. • Ocieplający się klimat powodujący mniejsze zużycie paliw na cele grzewcze. 	<ul style="list-style-type: none"> • Wysoki koszt inwestycji w odnawialne źródła energii i budownictwo energooszczędne. • Znacznie niższa cena węgla kamiennego w porównaniu do innych mniej emisyjnych paliw – tj. oleju opałowego, LPG, energii elektrycznej, gaz ziemnego. • Napływ zanieczyszczeń z terenów sąsiednich (np. Szczecina, Gorzowa Wielkopolskiego).

Źródło: opracowanie własne

Tabela 8. Zagadnienia horyzontalne dla obszaru interwencji ochrona klimatu i jakości powietrza atmosferycznego

Adaptacja do zmian klimatu	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwój energetyki rozproszonej (prosumenckiej) zwiększającej niezależność energetyczną obszaru. • Budowa nowych instalacji OZE (również innych niż prosumenckie). • Termomodernizacja budynków oraz budownictwo energooszczędne. • Stosowanie systemów odzysku ciepła.
Nadzwyczajne zagrożenia środowiska	<ul style="list-style-type: none"> • Niewłaściwa eksploatacja ciepłowni, kotłowni lokalnych oraz przemysłowych (technologicznych) źródeł ciepła. • Przebieg gazociągów przesyłowych przez obszar powiatu (możliwość rozszczelnienia i wybuchu).
Działania edukacyjne	<ul style="list-style-type: none"> • Prowadzenie działań edukacyjno-informacyjnych z zakresu OZE, termomodernizacji, budownictwa energooszczędnego oraz niskoemisyjnych źródeł grzewczych i paliw oraz zakazu i szkodliwości spalania odpadów w gospodarstwach domowych.
Monitoring środowiska	<ul style="list-style-type: none"> • Dalsze opracowywanie rocznych ocen jakości powietrza przez GIOŚ. • Zwiększenie liczby stacji monitoringowych oraz czujników jakości powietrza na terenie powiatu. • Rozwój systemów prognozowania zagrożeń oraz monitorowanie skutków nadzwyczajnych zagrożeń klimatycznych (IMGW).

Źródło: opracowanie własne

4.2. Zagrożenia hałasem

4.2.1. Hałas z działalności gospodarczej

Zgodnie z danymi Starostwa Powiatowego w Myśliborzu na terenie powiatu działalność prowadzi osiem podmiotów, dla których Starosta Myśliborski wydał decyzje o dopuszczalnym poziomie hałasu, tj.:

- 1) Borne Furniture Sp. z o.o. w Barlinku;
- 2) Zakład Kamieniarsko-Betoniarski w Barlinku;
- 3) SCANWOOD Sp. z o.o. Zakład Produkcyjny w Dębnie;
- 4) Wytwórnia mas bitumicznych w Głazowie (MALDROBUD Sp. z o. o. Sp. k. w Myśliborzu);
- 5) PPHU „Krubet” w Barlinku;
- 6) PHP „CEDRUS” Sp. J. w Dębnie;
- 7) Barlinek Inwestycje Sp. z o.o. w Barlinku;
- 8) Usługowy Zakład Kamieniarski w Myśliborzu.

Decyzje wydane zostały ze względu na to, iż poza terenem wymienionych zakładów w wyniku ich działalności przekroczone zostały dopuszczalne poziomy hałasu. Za przekroczenie określonego w decyzji dopuszczalnego poziomu hałasu Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w Szczecinie nakłada karę pieniężną.

4.2.2. Hałas drogowy

Głównym źródłem hałasu kształtującym klimat akustyczny jest hałas drogowy, który generuje największą liczbę przekroczeń dopuszczalnych poziomów dźwięku w środowisku.

Na terenie Powiatu Myśliborskiego krzyżują się istotne w skali kraju i regionu szlaki komunikacyjne o dużym natężeniu ruchu, m.in. droga ekspresowa S3, droga krajowa nr 23, droga krajowa nr 26, droga krajowa nr 31, droga wojewódzka nr 151 czy droga wojewódzka nr 156.

Najistotniejszy wpływ na emisję hałasu drogowego wywiera natężenie ruchu pojazdów. Na terenie kraju co 5 lat GDDKiA przeprowadza Generalny Pomiar Ruchu (GPR), który obejmuje drogi krajowe oraz wojewódzkie. Ostatni GPR przeprowadzony został w roku 2015.

Zgodnie z przeprowadzonym w 2015 r. GPR przez teren Powiatu Myśliborskiego przebiegają drogi o natężeniu ruchu pojazdów silnikowych powyżej 3 mln/rok (tj. 8 200/dobę), których eksploatacja może powodować negatywne oddziaływanie akustyczne na znacznych obszarach oraz dla których wymagane jest sporządzenie map akustycznych. Do odcinków dróg na terenie Powiatu Myśliborskiego o natężeniu ruchu pojazdów silnikowych powyżej 3 mln/rok należą:

- S3 odc. Pyrzyce – Myślibórz – 13 603 poj./dobę (4,965 mln poj./rok);
- DW nr 151 odc. Barlinek /Przejście/ - 10 706 poj./dobę (3,908 mln poj./rok);
- DK nr 26 odc. Myślibórz /Przejście/ - 10 111 poj./dobę (3,691 mln poj./rok);
- DK nr 23 odc. Dębno/Przejście/ - 8 731 poj./dobę (3,187 mln poj./rok).

Zgodnie z opracowaniem „Mapy akustyczne dla dróg krajowych o ruchu powyżej 3 000 000 pojazdów rocznie na terenie województwa zachodniopomorskiego” (kwiecień 2018 r.) na terenie Powiatu Myśliborskiego występują następujące przekroczenia dopuszczalnych wartości hałasu, którego źródło stanowią wymienione powyżej odcinki dróg (oprócz drogi wojewódzkiej nr 151):

1. Wskaźnik LDWN - długookresowy średni poziom dźwięku A (wskaźnik hałasu dla pory dziennej, wieczornej i nocnej):
  - a) powierzchnia obszarów z przekr. dopuszczalnych wartości hałasu: 3,2 ha;
  - b) liczba lokali mieszk. na obszarach z przekr. dopuszczalnych wartości hałasu: 215;
  - c) liczba mieszkańców obszarów z przekr. dopuszczalnych wartości hałasu: 703.
2. Wskaźnik LN - długookresowy średni poziom dźwięku A, wyznaczony w ciągu wszystkich pór nocy w roku, rozumianych jako przedział czasu od godz. 22.00 do godz. 6.00 (wskaźnik hałasu dla pory nocnej):
  - a) powierzchnia obszarów z przekr. dopuszczalnych wartości hałasu: 2,9 ha;
  - b) liczba lokali mieszk. na obszarach z przekr. dopuszczalnych wartości hałasu: 306;
  - c) liczba mieszkańców obszarów z przekr. dopuszczalnych wartości hałasu: 1 001.

W kolejnej tabeli przedstawiono zestawienie wyników przeprowadzonego mapowania akustycznego dla odcinków dróg krajowych na terenie Powiatu Myśliborskiego o natężeniu ruchu powyżej 3 mln/poj./rok.

Tabela 9. Wyniki mapowania akustycznego przeprowadzonego dla odcinków dróg krajowych na terenie powiatu myśliborskiego o natężeniu ruchu powyżej 3 mln/poj./rok

Analizowany parametr	Przekroczenia wartości dopuszczalnych					Łącznie
	< 5 dB	5-10 dB	10-15 dB	15-20 dB	> 20 dB	
	Stan warunków akustycznych					
	Niedobry		Zły		Bardzo zły	
PRZEKROCZENIA WARTOŚCI DOPUSZCZALNYCH DLA WSKAŹNIKA L_{DWN}						
Powierzchnia obszarów zagrożonych w danym zakresie [ha]	2,2	0,9	0,1	0	0	3,2
Liczba lokali mieszkalnych w danym zakresie	122	86	7	0	0	215

**POWIATOWY PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU MYŚLIBORSKIEGO
NA LATA 2021-2024 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2030**

Analizowany parametr	Przekroczenia wartości dopuszczalnych					Łącznie
	< 5 dB	5-10 dB	10-15 dB	15-20 dB	> 20 dB	
	Stan warunków akustycznych					
	Niedobry		Zły		Bardzo zły	
Liczba zagrożonych mieszkańców w danym zakresie	397	283	23	0	0	703
Liczba budynków szkolnych i przedszkolnych w danym zakresie	0	0	0	0	0	0
Liczba budynków służby zdrowia, opieki społecznej i socjalnej w danym zakresie	0	0	0	0	0	0
Inne obiekty budowlane istotne z punktu widzenia ochrony przed hałasem	0	0	0	0	0	0
PRZEKROCZENIA WARTOŚCI DOPUSZCZALNYCH DLA WSKAŹNIKA L_N						
Powierzchnia obszarów zagrożonych w danym zakresie [ha]	1,8	1,1	0	0	0	2,9
Liczba lokali mieszkalnych w danym zakresie	222	84	0	0	0	306
Liczba zagrożonych mieszkańców w danym zakresie	721	280	0	0	0	1001
Liczba budynków szkolnych i przedszkolnych w danym zakresie	0	0	0	0	0	0
Liczba budynków służby zdrowia, opieki społecznej i socjalnej w danym zakresie	0	0	0	0	0	0
Inne obiekty budowlane istotne z punktu widzenia ochrony przed hałasem	0	0	0	0	0	0

Źródło: „Mapy akustyczne dla dróg krajowych o ruchu powyżej 3 000 000 pojazdów rocznie na terenie województwa zachodniopomorskiego” (kwiecień, 2018 r.)

Zgodnie z opracowaniem „Wykonanie okresowego pomiaru i analizy hałasu komunikacyjnego oraz sporządzenie map akustycznych dla dróg wojewódzkich na terenie województwa zachodniopomorskiego o natężeniu ruchu powyżej 3 mln pojazdów rocznie” (grudzień, 2016 r.) na terenie Barlinka występują następujące przekroczenia dopuszczalnych wartości hałasu, którego źródło stanowi droga wojewódzka nr 151:

1. Wskaźnik LDWN - długookresowy średni poziom dźwięku A (wskaźnik hałasu dla pory dziennej, wieczornej i nocnej):
  - a) powierzchnia obszarów z przekr. dopuszczalnych wartości hałasu: 3,42 ha;
  - b) liczba lokali mieszk. na obszarach z przekr. dopuszczalnych wartości hałasu: 585;
  - c) liczba mieszkańców obszarów z przekr. dopuszczalnych wartości hałasu: 1 726.
2. Wskaźnik LN - długookresowy średni poziom dźwięku A, wyznaczony w ciągu wszystkich pór nocy w roku, rozumianych jako przedział czasu od godz. 22.00 do godz. 6.00 (wskaźnik hałasu dla pory nocnej):
  - a) powierzchnia obszarów z przekr. dopuszczalnych wartości hałasu: 1,08 ha;
  - b) liczba lokali mieszk. na obszarach z przekr. dopuszczalnych wartości hałasu: 418;
  - c) liczba mieszkańców obszarów z przekr. dopuszczalnych wartości hałasu: 1 217.

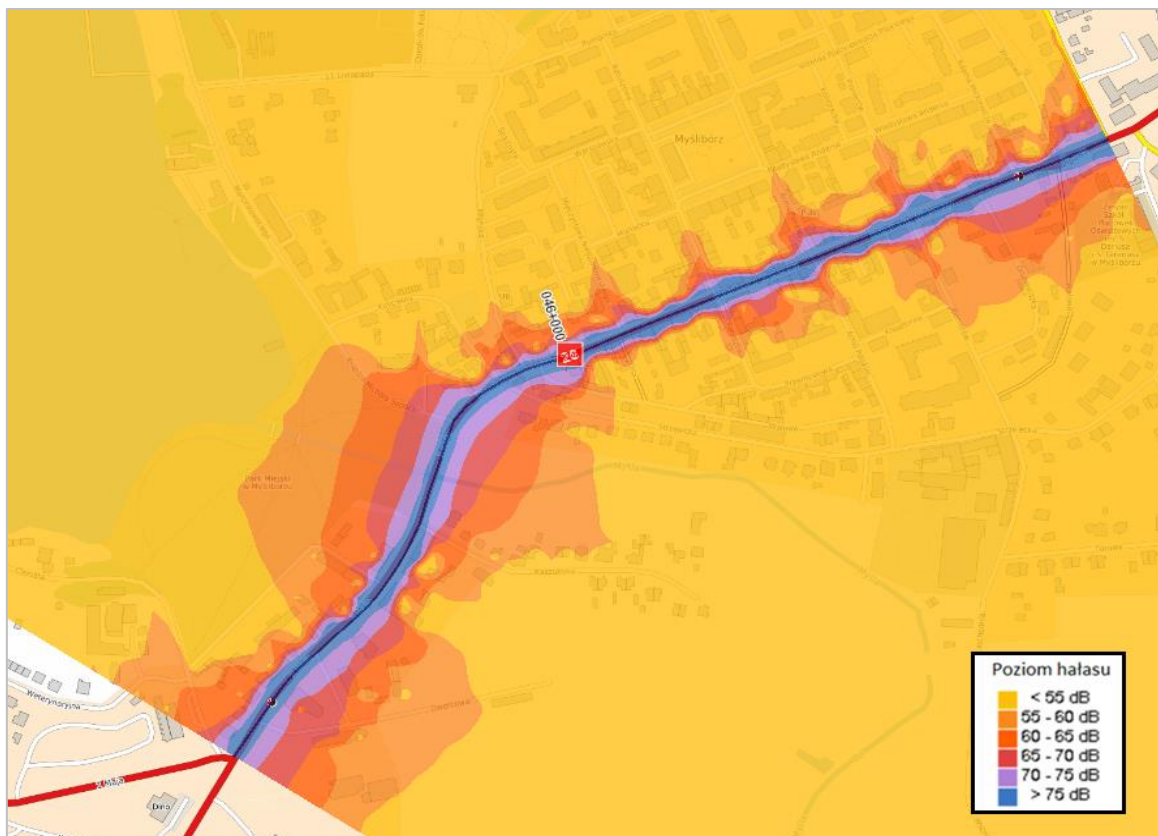
W kolejnej tabeli przedstawiono zestawienie wyników przeprowadzonego mapowania akustycznego dla odcinka drogi wojewódzkiej nr 151 na terenie Barlinka.

Tabela 10. Wyniki mapowania akustycznego przeprowadzonego dla odcinka drogi wojewódzkiej nr 151 na terenie Barlinka

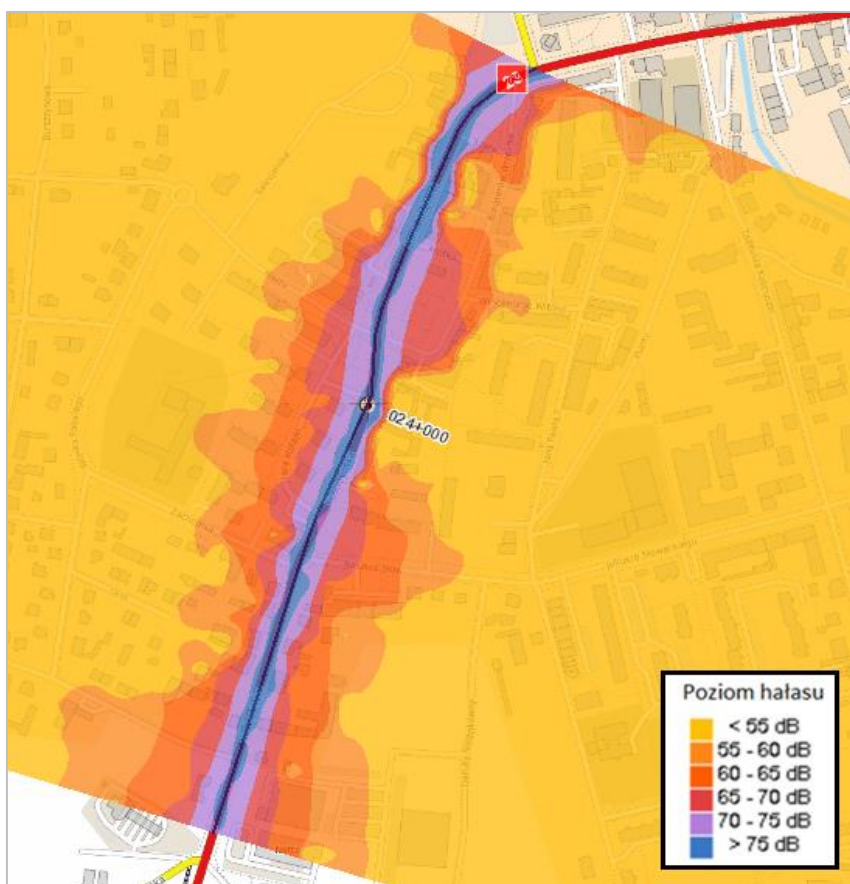
Analizowany parametr	Przekroczenia wartości dopuszczalnych					Łącznie
	< 5 dB	5-10 dB	10-15 dB	15-20 dB	> 20 dB	
	Stan warunków akustycznych					
	Niedobry		Zły		Bardzo zły	
PRZEKROCZENIA WARTOŚCI DOPUSZCZALNYCH DLA WSKAŹNIKA L_{DWN}						
Powierzchnia obszarów zagrożonych w danym zakresie [ha]	2,89	0,53	0	0	0	3,42
Liczba lokali mieszkalnych w danym zakresie	499	86	0	0	0	585
Liczba zagrożonych mieszkańców w danym zakresie	1459	267	0	0	0	1726
Liczba budynków szkolnych i przedszkolnych w danym zakresie	0	0	0	0	0	0
Liczba budynków służby zdrowia, opieki społecznej i socjalnej w danym zakresie	0	0	0	0	0	0
Inne obiekty budowlane istotne z punktu widzenia ochrony przed hałasem	0	0	0	0	0	0
PRZEKROCZENIA WARTOŚCI DOPUSZCZALNYCH DLA WSKAŹNIKA L_N						
Powierzchnia obszarów zagrożonych w danym zakresie [ha]	1,08	0	0	0	0	1,08
Liczba lokali mieszkalnych w danym zakresie	418	0	0	0	0	418
Liczba zagrożonych mieszkańców w danym zakresie	1217	0	0	0	0	1217
Liczba budynków szkolnych i przedszkolnych w danym zakresie	0	0	0	0	0	0
Liczba budynków służby zdrowia, opieki społecznej i socjalnej w danym zakresie	0	0	0	0	0	0
Inne obiekty budowlane istotne z punktu widzenia ochrony przed hałasem	0	0	0	0	0	0

Źródło: „Wykonanie okresowego pomiaru i analizy hałasu komunikacyjnego oraz sporządzenie map akustycznych dla dróg wojewódzkich na terenie województwa zachodniopomorskiego o natężeniu ruchu powyżej 3 mln pojazdów rocznie” (grudzień, 2016 r.)

Na kolejnych rycinach przedstawiono mapy akustyczne sporządzone dla drogi krajowej nr 23 odc. Dębno/Przejście/, drogi krajowej nr 26 odc. Myślibórz/Przejście/ oraz drogi wojewódzkiej nr 151 odc. Barlinek/Przejście/.

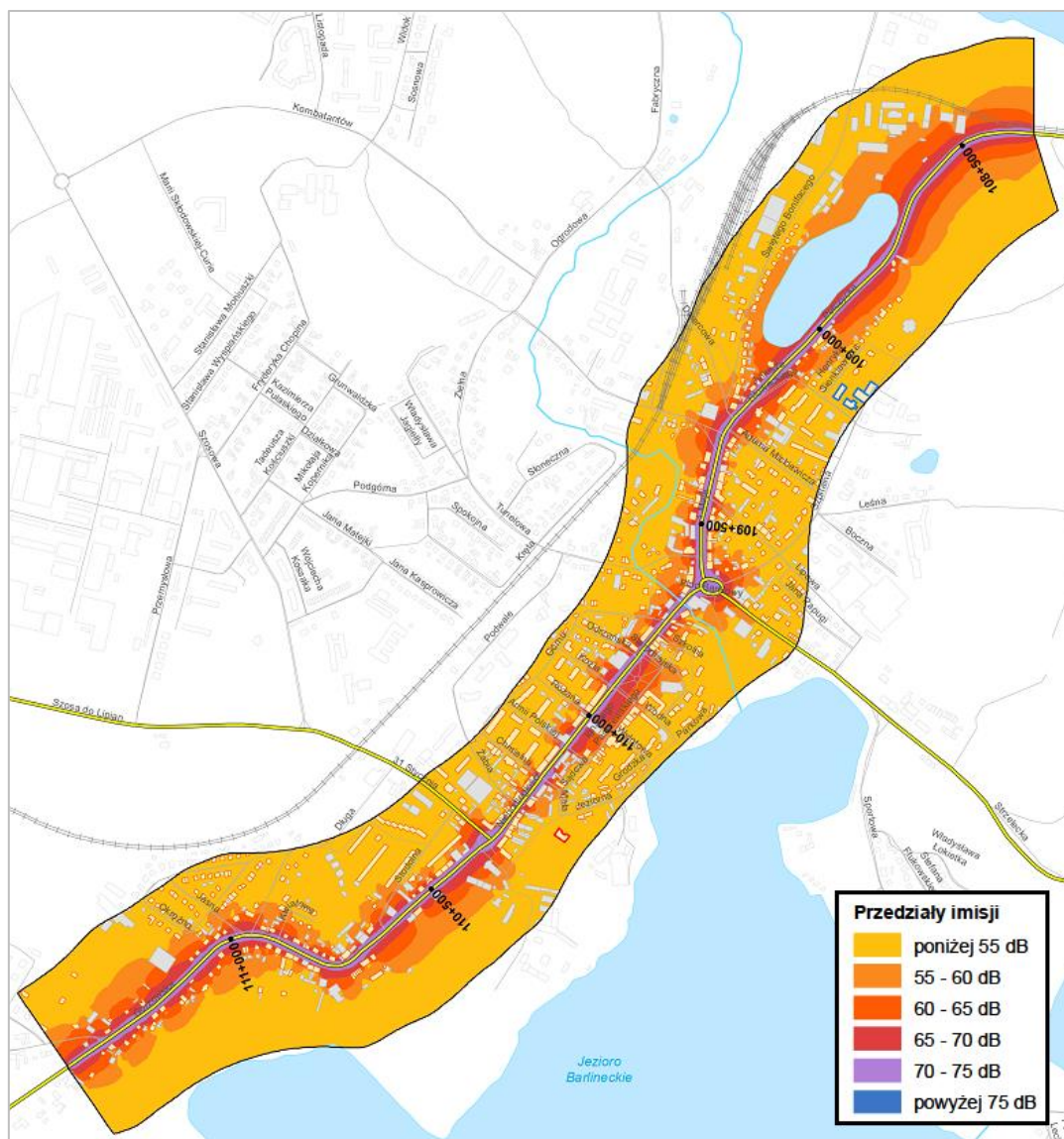

Rysunek 4. Mapa akustyczna dla DK nr 26 na terenie Myśliborza (emisja hałasu – wskaźnik L_{DWN})
Źródło: Mapy akustyczne dla dróg krajowych o ruchu powyżej 3 000 000 pojazdów rocznie – III edycja (2018 r.)

Rysunek 5. Mapa akustyczna dla DK nr 23 na terenie Dębna (emisja hałasu – wskaźnik L_{DWN})
Źródło: Mapy akustyczne dla dróg krajowych o ruchu powyżej 3 000 000 pojazdów rocznie – III edycja (2018 r.)

Rysunek 6. Mapa akustyczna dla DW nr 151 na terenie Barlinka (emisja hałasu – wskaźnik L_{DWN})
Źródło: „Wykonanie okresowego pomiaru i analizy hałasu komunikacyjnego oraz sporządzenie map akustycznych dla dróg wojewódzkich na terenie województwa zachodniopomorskiego o natężeniu ruchu powyżej 3 mln pojazdów rocznie” (grudzień, 2016 r.)

W dniu 24 stycznia 2019 r. Sejmik Województwa Zachodniopomorskiego przyjął Uchwałę Nr III/33/19 „Program ochrony środowiska przed hałasem dla województwa zachodniopomorskiego”. Zgodnie z ww. programem do podstawowych kierunków i zakresów działań, które należy realizować w celu ograniczenia emisji hałasu drogowego są:

- modernizacje i przebudowy dróg,
- stosowanie ograniczeń prędkości,
- ograniczenia ruchu tranzytowego w miejscach mieszkalnictwa,
- stosowanie ekranów akustycznych i wałów ziemnych,
- wymiana i naprawa nawierzchni,
- stosowanie cichych asfaltów,
- stosowanie cichych opon i tłumików,
- tunele,
- zwarte bariery zielone,
- wymiana stolarki okiennej,
- prowadzenie rozsądnej polityki planowania przestrzennego dla terenów chronionych akustycznie.

4.2.3. Analiza SWOT oraz zagadnienia horyzontalne dla obszaru interwencji zagrożenia hałasem

Analizę SWOT oraz zagadnienia horyzontalne dla obszaru interwencji zagrożenia hałasem przedstawiono w kolejnych tabelach.

Tabela 11. Analiza SWOT dla obszaru interwencji zagrożenia hałasem

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Prowadzenie systematycznych remontów i modernizacji nawierzchni dróg. • Realizacja inwestycji polegających na budowie obwodnic Myśliborza oraz Barlinka. • Budowa nowych odcinków dróg rowerowych na terenie powiatu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Wyznaczenie na terenie powiatu obszarów przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, którego źródło stanowią następujące drogi: S3, DK nr 23, DK nr 26, DW nr 151 • Działalność podmiotów gospodarczych, dla których wydano decyzje o dopuszczalnym poziomie hałasu.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Rozwój technologii niskoemisyjnych – samochody elektryczne i hybrydowe. • Promowanie elektromobilności. • Wzrost świadomości ekologicznej społeczeństwa. • Zaostrzenie przepisów dotyczących kontroli stanu technicznego pojazdów. 	<ul style="list-style-type: none"> • Wysokie koszty realizacji inwestycji z zakresu modernizacji/ przebudowy nawierzchni dróg oraz budowy infrastruktury rowerowej. • Korzystanie z samochodu jako najbardziej komfortowego i praktycznego środka transportu. • Rozwój zabudowy wzdłuż głównych szlaków komunikacyjnych.

Źródło: opracowanie własne

Tabela 12. Zagadnienia horyzontalne dla obszaru interwencji zagrożenia hałasem

Adaptacja do zmian klimatu	<ul style="list-style-type: none"> • Zwrócenie szczególnej uwagi w procesie przebudowy i modernizacji dróg na zapewnienie właściwego odwodnienia drogi (istotne ze względu na coraz częstsze występowanie burz oraz deszczy nawalnych). • Korzystanie z nisko/zeroemisyjnych środków transportu: samochody elektryczne, rower, komunikacja zbiorowa.
Nadzwyczajne zagrożenia środowiska	<ul style="list-style-type: none"> • Wzrost natężenia ruchu pojazdów samochodowych oraz przewóz substancji niebezpiecznych.
Działania edukacyjne	<ul style="list-style-type: none"> • Prowadzenie działań edukacyjno-informacyjnych z zakresu promocji transportu zbiorowego i rowerowego, pojazdów niskoemisyjnych (hybrydowych, elektrycznych) oraz szkodliwości hałasu.
Monitoring środowiska	<ul style="list-style-type: none"> • Dalsze prowadzenie GPR. • Działalność inspekcyjna/kontrolna WIOŚ. • Prowadzenie pomiarów natężenia hałasu drogowego przez GIOŚ. • Sporządzanie map akustycznych przez zarządców dróg.

Źródło: opracowanie własne

4.3. Pola elektromagnetyczne

Pole elektromagnetyczne stanowi nieodłączny element środowiska, a jego źródła wytwarzania mogą być naturalne bądź sztuczne. Promieniowanie elektromagnetyczne powstające na skutek działalności człowieka, poprzez nieustający rozwój technologiczny, występuje wszędzie tam, gdzie następuje przepływ prądu elektrycznego.

Najpowszechniej występującymi instalacjami będącymi źródłami pól elektromagnetycznych, które mają istotny wpływ na ogólny poziom pól w środowisku są linie elektroenergetyczne oraz instalacje radiokomunikacyjne, takie jak stacje bazowe telefonii komórkowej oraz stacje radiowe i telewizyjne.

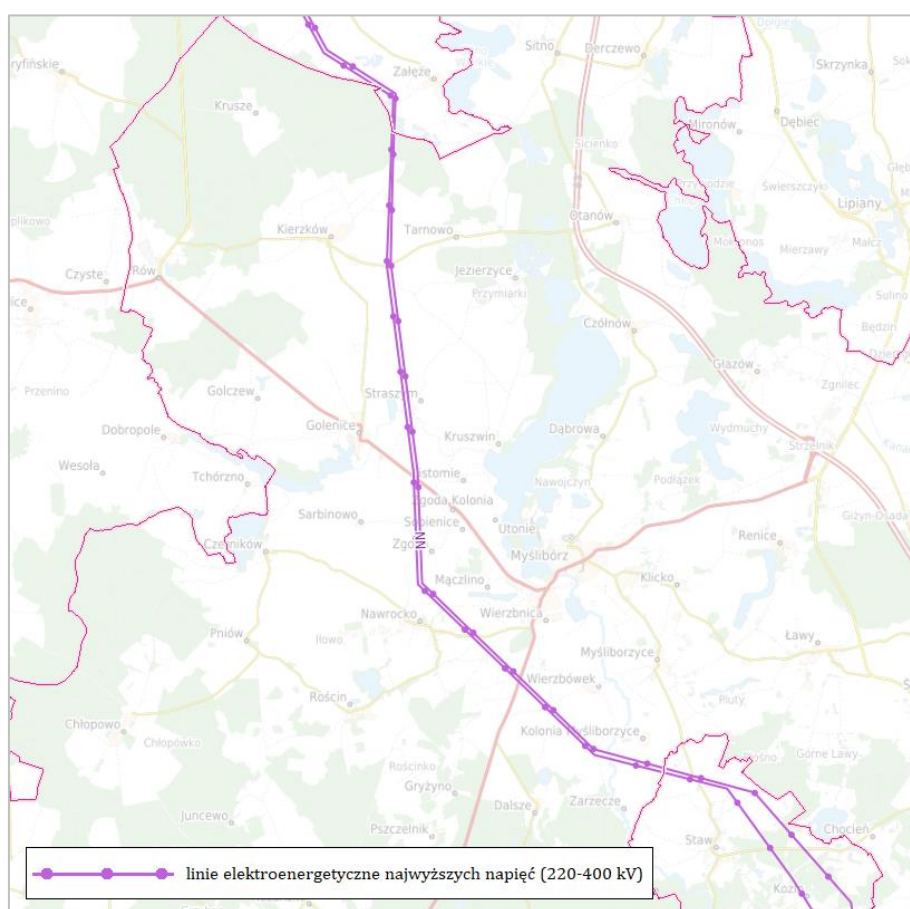
4.3.1. Infrastruktura elektroenergetyczna

Operatorem dystrybucyjnego systemu elektroenergetycznego (tj. linii wysokiego napięcia 110 kV, linii średniego napięcia 15 kV, linii niskiego napięcia 0,4 kV, stacji elektroenergetycznych 110/15 kV oraz stacji elektroenergetycznych 15/0,4 kV) na terenie Powiatu Myśliborskiego jest Enea Operator Sp. z o.o.

Przez teren Powiatu Myśliborskiego (Gminy Myślibórz) przebiegają także elektroenergetyczne przesyłowe linie napowietrzne najwyższych napięć będące własnością Operatora Systemu Przesyłowego (OSP) – Polskich Sieci Elektroenergetycznych S.A., które stanowią fragment krajowego systemu przesyłowego energii elektrycznej, tj.:

- linia 220 kV relacji Krajnik – Leśniów;
- linia 400 kV relacji Krajnik – Plewiska.

Na kolejnej rycinie przedstawiono przebieg linii elektroenergetycznych najwyższych napięć przez teren Powiatu Myśliborskiego.

Rysunek 7. Przebieg linii elektroenergetycznych najwyższych napięć (220-400 kV) przez obszar Powiatu Myśliborskiego

Źródło: <https://mapy.geoportal.gov.pl/>

Na terenie Powiatu Myśliborskiego (Gminy Myślibórz) planowana jest budowa nowej linii elektroenergetycznej najwyższego napięcia 400 kV relacji Krajnik – Baczyna. Planowana długość linii na terenie powiatu wynosi 18,2 km, zlokalizowana ona będzie pomiędzy istniejącą obecnie linią 220 kV i 400 kV. Zakończenie budowy linii 400 kV Krajnik - Baczyna planowane jest na grudzień 2021 r. Zgodnie z danymi PSE S.A. korzyści z budowy powyższej linii przedstawiają się następująco:

- możliwe będzie zdemontowanie wyeksploatowanej linii 220 kV Krajnik – Gorzów;
- zwiększy się pewność zasilania w energię elektryczną w zachodniej części Polski, zwłaszcza okolic Szczecina i Gorzowa Wielkopolskiego;

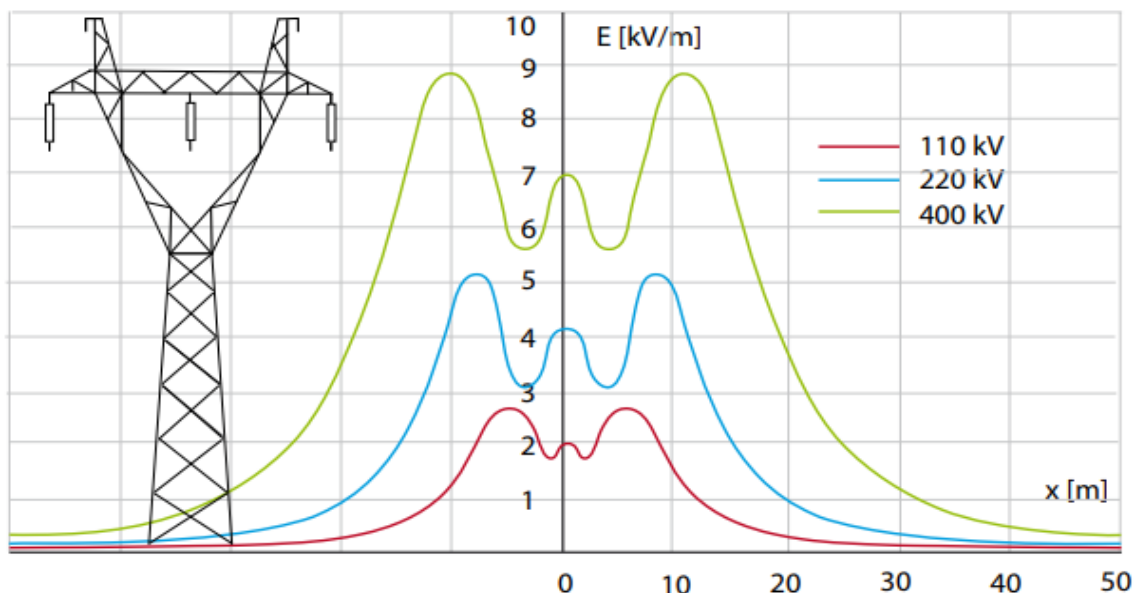
- powstaną warunki do rozwoju energetyki odnawialnej;
- nastąpi zmniejszenie strat w przesyłce energii elektrycznej, co ma istotny wpływ na cenę prądu.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. z 2019, poz. 2448) maksymalne dopuszczalne natężenie pola elektrycznego od sieci elektroenergetycznej (50 Hz) w miejscach dostępnych dla ludności wynosi 10 kV/m, natomiast w miejscach w których można lokalizować budynki mieszkalne 1 kV/m.

Elementami infrastruktury elektroenergetycznej, które generują najwyższe wartości promieniowania elektroenergetycznego są napowietrzne linie najwyższego napięcia (220 i 400 kV) oraz wysokiego napięcia (110 kV).

Linie przesyłowe są tak projektowane, by natężenie pola elektrycznego 10 kV/m nie było przekroczone. Ograniczeniem wyznaczającym strefę zakazu lokalizacji budynków mieszkalnych staje się wartość natężenia pola elektrycznego, która zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa nie może przekraczać 1 kV/m. Szacunkowa minimalna odległość od poszczególnych rodzajów linii elektroenergetycznych dla których wartość pola elektrycznego wynosi poniżej 1 kV/m wynosi: dla linii 110 kV – 12 m, dla linii 220 kV – 20 m, dla linii 400 kV – 32 m.

Na kolejnym wykresie przedstawiono rozkład pola elektrycznego (kV/m) od linii elektroenergetycznych o napięciach 110, 220, 400 kV w zależności od odległości do danej linii.

Wykres 5. Rozkład przestrzenny pola elektrycznego od linii elektroenergetycznych o napięciach 110, 220, 400 kV

Źródło: „Linie elektroenergetyczne najwyższych napięć. Informator dla administracji publicznej i społeczeństwa” (PSE S.A., Politechnika Warszawska, 2015 r.)

4.3.2. Stacje bazowe (anteny) łączności bezprzewodowej

Na terenie Powiatu Myśliborskiego obowiązują 404 pozwolenia radiowe dla nadajników łączności bezprzewodowej (stacji bazowych) wydane przez Urząd Komunikacji Elektronicznej (stan na dzień 31.10.2019 r.), w tym na terenie poszczególnych gmin:

- gm. Barlinek – 92 pozwolenia;
- gm. Boleszkowice – 35 pozwoleń;
- gm. Dębno – 114 pozwoleń;
- gm. Myślibórz – 112 pozwoleń;
- gm. Nowogródek Pomorski – 51 pozwoleń.

4.3.3. Monitoring pól elektromagnetycznych

Zgodnie z aktualizowanym corocznie „Rejestrem zawierającym informację o terenach, na których stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku” prowadzonym przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, na terenie Powiatu Myśliborskiego nie wyznaczono terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową oraz miejsc dostępnych dla ludności, na których stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych wartości promieniowania elektromagnetycznego.

Oceny poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku i obserwacji ich zmian dokonuje się w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, a okresowe badania poziomów tych pól prowadzi Główny Inspektor Ochrony Środowiska, zgodnie z art. 123 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2019, poz. 1396 ze zm.). Pomiary pól elektromagnetycznych w ramach PMŚ prowadzone są w sposób ujednolicony dla całego kraju od roku 2008. Na terenie każdego województwa wyznaczona jest sieć 135 punktów pomiarowych, w których pomiary wykonuje się w trzyletnim cyklu, po 45 punktów rocznie. Punkty rozmieszcza się równomiernie na terenie województwa po 15 punktów na trzech typach obszarów dostępnych dla ludności tj.:

- centralnych dzielnicach lub osiedlach miast o liczbie mieszkańców przekraczającej 50 tys.;
- pozostałych miastach;
- terenach wiejskich.

Zakres prowadzenia badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku obejmuje pomiary natężenia składowej elektrycznej pola elektromagnetycznego w przedziale częstotliwości od 3 MHz do 3 000 MHz.

W latach 2017-2019 GIOŚ/WIOŚ prowadził pomiary natężenia pola elektromagnetycznego w trzech punktach pomiarowych na terenie powiatu myśliborskiego – w m. Różańsko (gm. Dębno) (2017 r.), w Myśliborzu przy ul. Żeromskiego (2018 r.) oraz w Barlinku przy ul. Rynek (2019 r.). W żadnym z punktów w wyniku prowadzonych pomiarów nie stwierdzono przekroczenia dopuszczalnego natężenia pola elektromagnetycznego. Zmierzone wartości były znacznie poniżej dopuszczalnej normy wynoszącej 7 V/m²). Zakres i wyniki przeprowadzonych pomiarów przedstawiają się następująco:

- Punkt pomiarowy m. Różańsko (gm. Dębno):
  - rok badań: 2017;
  - data pomiaru: b.d.;
  - parametr pomiaru: składowa elektryczna 3[MHz]-300[GHz];
  - wynik pomiaru: 0,22 [V/m];
  - stwierdzone przekroczenie natężenia pola elektromagnetycznego: NIE.
- Punkt pomiarowy Myślibórz, ul. Żeromskiego:
  - rok badań: 2018;
  - data pomiaru: 29.08.2018 r.;
  - parametr pomiaru: składowa elektryczna 3[MHz]-300[GHz];
  - wynik pomiaru: 0,52 [V/m];
  - stwierdzone przekroczenie natężenia pola elektromagnetycznego: NIE.
- Punkt pomiarowy Barlinek, ul. Rynek:
  - rok badań: 2019;
  - data pomiaru: 27.06.2019 r.;

²⁾ Zgodnie z nieobowiązującym już Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów (Dz. U. 2003, nr 192, poz. 1883) maksymalne dopuszczalne natężenie pola elektrycznego dla częstotliwości od 3 MHz do 3 000 MHz dla miejsc dostępnych dla ludności do końca 2019 r. wynosiło 7 V/m. W dniu 1 stycznia 2020 r. weszło w życie Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. 2019, poz. 2448), które znacznie zwiększyło dopuszczalne poziomy natężenia pola elektrycznego. Przykładowo wartość dopuszczalna składowej elektrycznej dla częstotliwości 10-400 MHz wynosi obecnie 28 V/m, natomiast dla częstotliwości 2-300 GHz 61 V/m

- parametr pomiaru: składowa elektryczna 3[MHz]-300[GHz];
- wynik pomiaru: 0,76 [V/m];
- stwierdzone przekroczenie natężenia pola elektromagnetycznego: NIE.

4.3.4. Analiza SWOT oraz zagadnienia horyzontalne dla obszaru interwencji pola elektromagnetyczne

Analizę SWOT oraz zagadnienia horyzontalne dla obszaru interwencji pola elektromagnetyczne przedstawiono w kolejnych tabelach.

Tabela 13. Analiza SWOT dla obszaru interwencji pola elektroenergetyczne

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Mierzone w latach 2017-2019 poziomy pola elektromagnetyczne w punktach pomiarowych na terenie powiatu znacznie poniżej dopuszczalnych wartości. • Zgodnie z rejestrem prowadzonym przez GIOŚ na terenie powiatu nie wyznaczono terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową oraz miejsc dostępnych dla ludności, na których stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych wartości promieniowania elektromagnetycznego. 	<ul style="list-style-type: none"> • Przebieg przez teren powiatu linii elektroenergetycznych najwyższych napięć (220-400 kV) stanowiących istotne źródło promieniowania elektromagnetycznego. • Duża liczba anten nadawczych (nadajników) łączności bezprzewodowej na terenie powiatu.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Prowadzenie polityki przestrzennej uwzględniającej ochronę przed PEM. • Brak przekroczeń dopuszczalnego natężenia PEM w punktach pomiarowych na terenie województwa. 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpowszechnienie i rozwój telefonii komórkowej oraz innych technologii emitujących promieniowanie elektromagnetyczne. • Rozbudowa mieszkalnictwa wzdłuż linii energetycznych. • Wprowadzanie na terenie kraju technologii mobilnej piątej generacji (5G) pracującej na wyższych częstotliwościach.

Źródło: opracowanie własne

Tabela 14. Zagadnienia horyzontalne dla obszaru interwencji pola elektromagnetyczne

Adaptacja do zmian klimatu	<ul style="list-style-type: none"> • Wymiana napowietrznych linii elektroenergetycznych na kablowe w celu eliminacji ich uszkodzenia wskutek występowania ekstremalnych zjawisk pogodowych (burz, gwałtownych wiatrów, nawalnych deszczów).
Nadzwyczajne zagrożenia środowiska	<ul style="list-style-type: none"> • Związane z możliwością wystąpienia awarii infrastruktury elektroenergetycznej, głównie najwyższych i wysokich napięć.
Działania edukacyjne	<ul style="list-style-type: none"> • Prowadzenie działań edukacyjno-informacyjnych z zakresu oddziaływania PEM oraz obowiązujących norm i przepisów.
Monitoring środowiska	<ul style="list-style-type: none"> • Kontynuacja pomiarów natężenia pola elektromagnetycznego przez GIOŚ w ramach PMŚ. • Działalność kontrolna WIOŚ.

Źródło: opracowanie własne

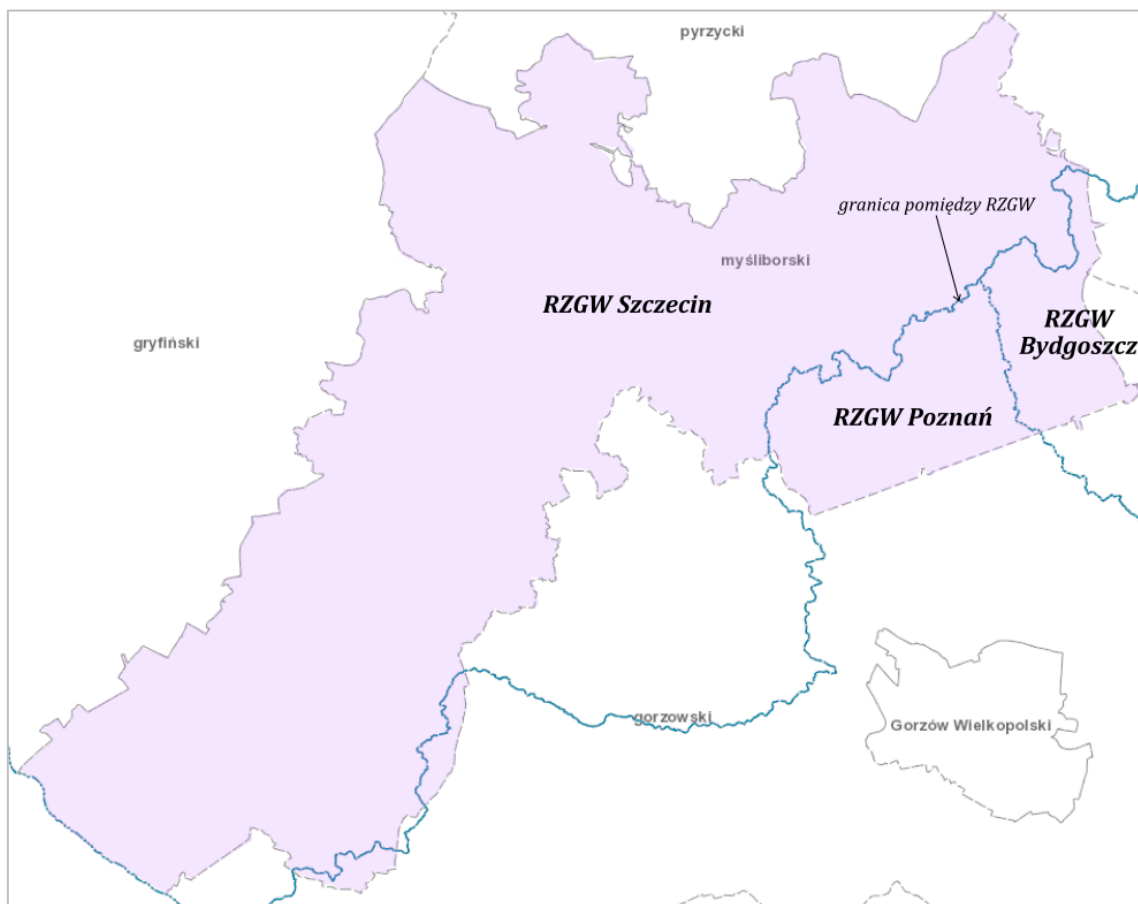
4.4. Gospodarowanie wodami

Podstawową jednostką gospodarki wodnej (łącznie z ochroną środowiska) jest jednolita część wód (JCW). Prawo wodne dzieli jednolite części wód na jednolite części wód powierzchniowych (JCWP) oraz jednolite części wód podziemnych (JCWPd).

4.4.1. Wody powierzchniowe

Powiat Myśliborski położony jest w zdecydowanej większości na obszarze PGW Wody Polskie RZGW w Szczecinie, a także na obszarze PGW Wody Polskie RZGW w Poznaniu (południowa część gm. Nowogródek Pomorski, południowo-zachodnia część gm. Barlinek oraz wschodnia część gm. Dębno) oraz PGW Wody Polskie RZGW w Bydgoszczy (południowo-wschodnia część gm. Barlinek).

Zasięg terytorialny poszczególnych RZGW na obszarze Powiatu Myśliborskiego przedstawiono na kolejnej rycinie.

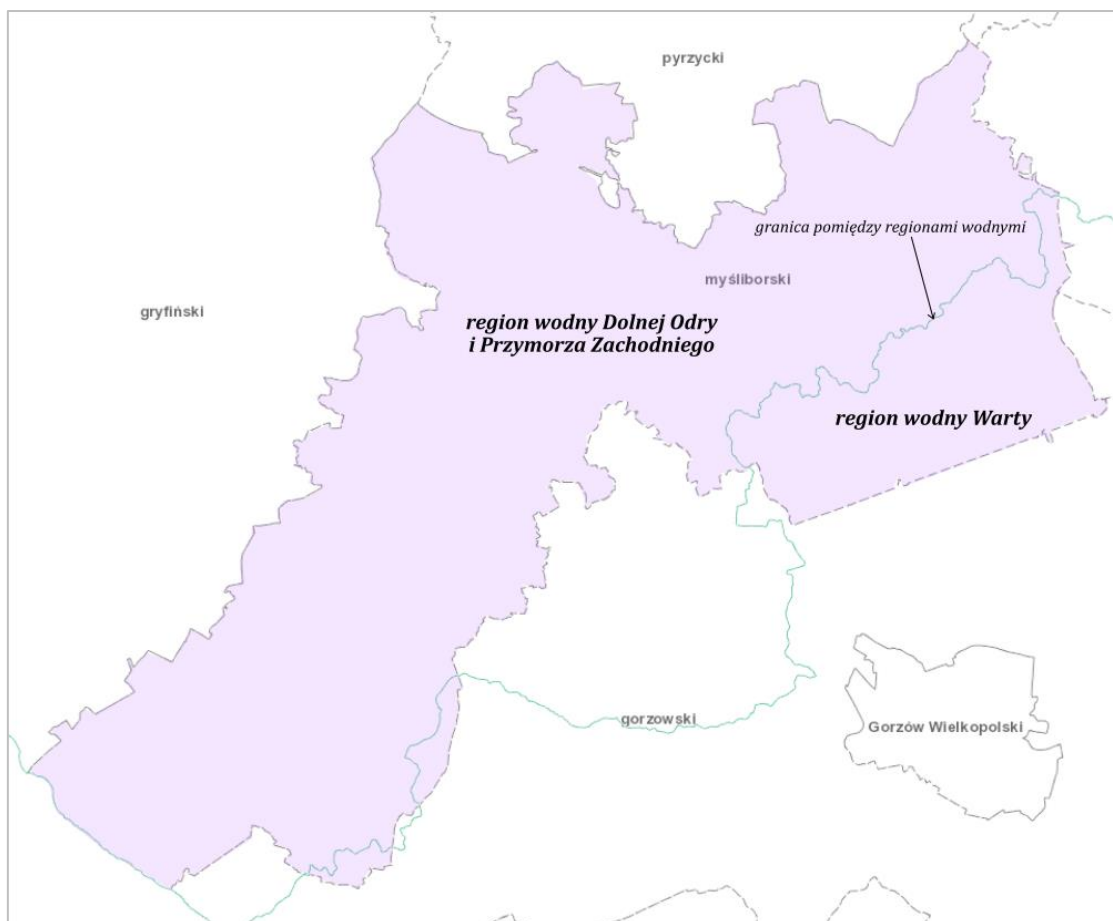

Rysunek 8. Zasięg terytorialny poszczególnych RZGW na obszarze Powiatu Myśliborskiego

Źródło: <https://mapy.geoportal.gov.pl/>

Powiat Myśliborski w całości położony jest na obszarze Dorzecza Odry, w regionie wodnym Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego oraz regionie wodnym Warty.

Zasięg terytorialny regionów wodnych na obszarze Powiatu Myśliborskiego przedstawiono na kolejnej rycinie.

Rysunek 9. Zasięg terytorialny regionów wodnych na obszarze Powiatu Myśliborskiego

Źródło: <https://mapy.geoportal.gov.pl/>

W powiecie swoje źródła mają rzeki Myśla (prawy dopływ Odry), Kosa (prawy dopływ Myśli) i Płonia (prawy dopływ Odry). Najdłuższa z nich - Myśla płynie prawie w całości w Powiecie Myśliborskim (długość 95,6 km; powierzchnia dorzecza – 1 334 km²). Myśla wpada do Odry niedaleko wsi Chlewice. Rzeka Odra przepływa przez powiat (Gminę Boleszkowice) na odcinku około 11 km i stanowi jednocześnie zachodnią granicę powiatu (km 622,5-633,5).

Powiat Myśliborski odznacza się wysokim stopniem jeziorności. Na obszarze powiatu znajduje się ponad 40 jezior (powyżej 10 ha) o łącznej powierzchni ponad 2 600 ha. Największym i najgłębszym z nich jest Jezioro Myśliborskie (pow. 617,7 ha i głębokości maksymalnej 22,3 m), a następne to: Barlineckie (267,6 ha), Sitno (185,9 ha), Łubie (160,3 ha), Karskie Wielkie (150,7 ha), Golenicko-Dobropolskie (109,3 ha), Ostrowieckie (107,4 ha), Ulejno (Rokitno) (84,3 ha), Sulimierskie (77,6 ha), Czernikowskie (71,3 ha).

Powiat Myśliborski położony jest na obszarze 36 jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP), w tym na obszarze 14 JCWP jeziornych oraz 22 JCWP rzecznych.

Wykaz JCWP w obrębie których położony jest Powiat Myśliborski przedstawiono w kolejnej tabeli.

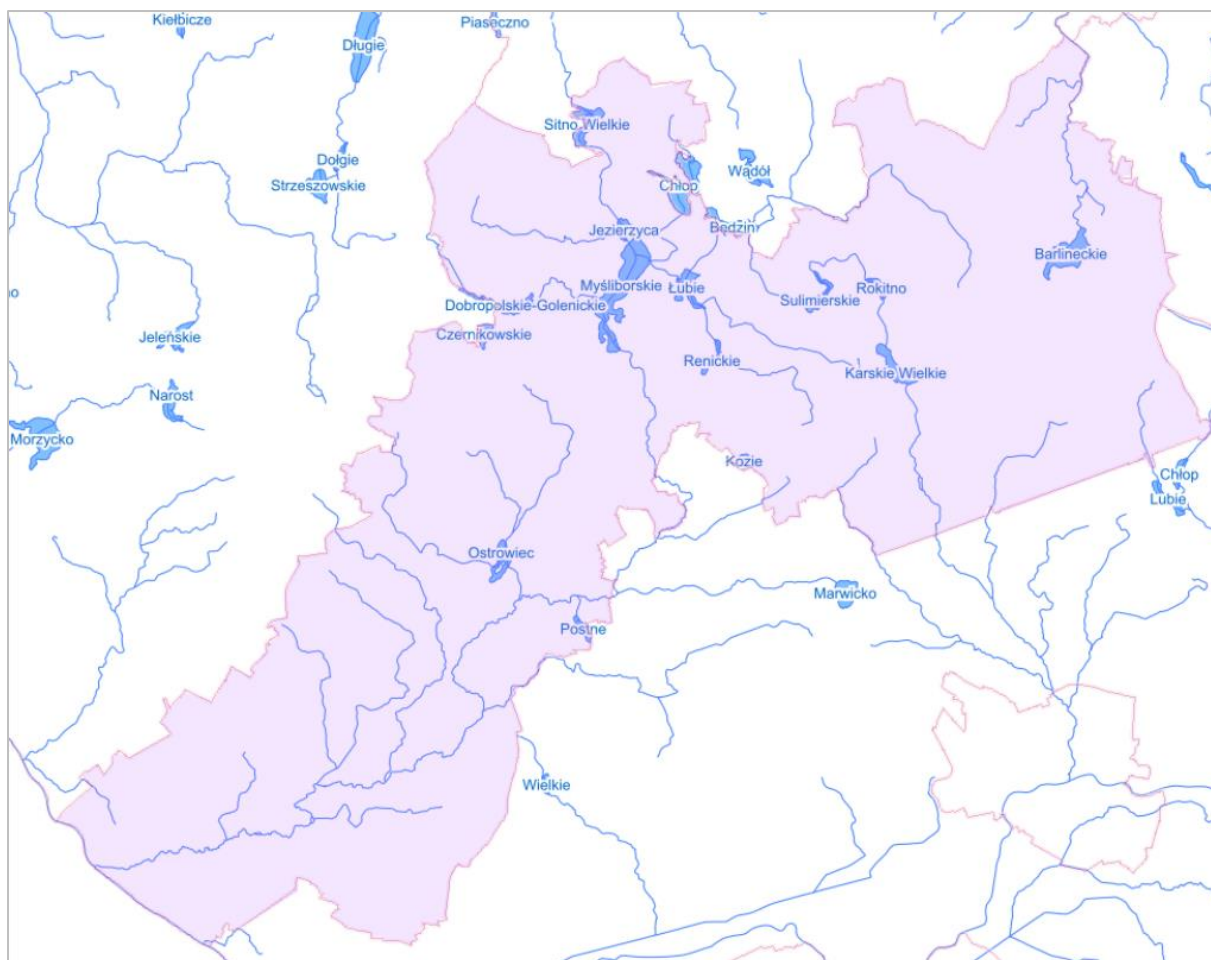
Tabela 15. Wykaz jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) w obrębie których położony jest Powiat Myśliborski

Lp.	Kod JCWP	Nazwa JCWP
JCWP jeziorne		
1.	LW10937	Karskie Wielkie
2.	LW10941	Rokitno
3.	LW10943	Sulimierskie

Lp.	Kod JCWP	Nazwa JCWP
4.	LW10944	Łubie
5.	LW10945	Renickie
6.	LW10946	Myśliborskie
7.	LW10954	Sitno Wielkie
8.	LW10957	Jezierzyca
9.	LW10958	Dobropolskie-Golenickie
10.	LW10959	Czernikowskie
11.	LW10966	Kozie
12.	LW10967	Postne
13.	LW10972	Ostrowiec
14.	LW11025	Barlineckie
JCWP rzeczne		
15.	RW6000018949	Maszówek (Kanał Maszówek)
16.	RW60000191259	Myśla od źródeł do wypływu z Jez. Myśliborskiego
17.	RW60000191272	Pręga
18.	RW60000191276	Dopływ z jez. Postnego
19.	RW600001912789	Olchowy Rów
20.	RW60000191289	Ścieniawica ze Zb. Buszowo [stawy hodowlane]
21.	RW600001912944	Kanał Sienicy
22.	RW60000191296	Dopływ z Cychr
23.	RW6000161976569	Kanał Młyński
24.	RW60001718929	Kłodawka
25.	RW60001719114	Dopływ spod Szumiłowa
26.	RW6000181889849	Pełcz
27.	RW6000181889869	Santoczna
28.	RW600018191292	Kosa
29.	RW6000181912949	Sienica bez Kanału Sienica
30.	RW600018191298	Dopływ z Boleszkowic
31.	RW600020191299	Myśla od wypływu z Jez. Myśliborskiego do ujścia
32.	RW60002119199	Odra od Warty do Odry Zachodniej
33.	RW60002318944	Witna
34.	RW60002319148	Dopływ spod Porzecza
35.	RW600023191859	Rurzyca od źródeł do Kalicy
36.	RW600023197651	Płonia od źródeł do Dopływu spod Myśliborek

Źródło: PGW Wody Polskie

Mapę jednolitych części wód powierzchniowych (sieć hydrograficzną) na terenie Powiatu Myśliborskiego przedstawiono na kolejnej rycinie.

Rysunek 10. Sieć hydrograficzna Powiatu Myśliborskiego (jednolite części wód powierzchniowych)
Źródło: PGW Wody Polskie

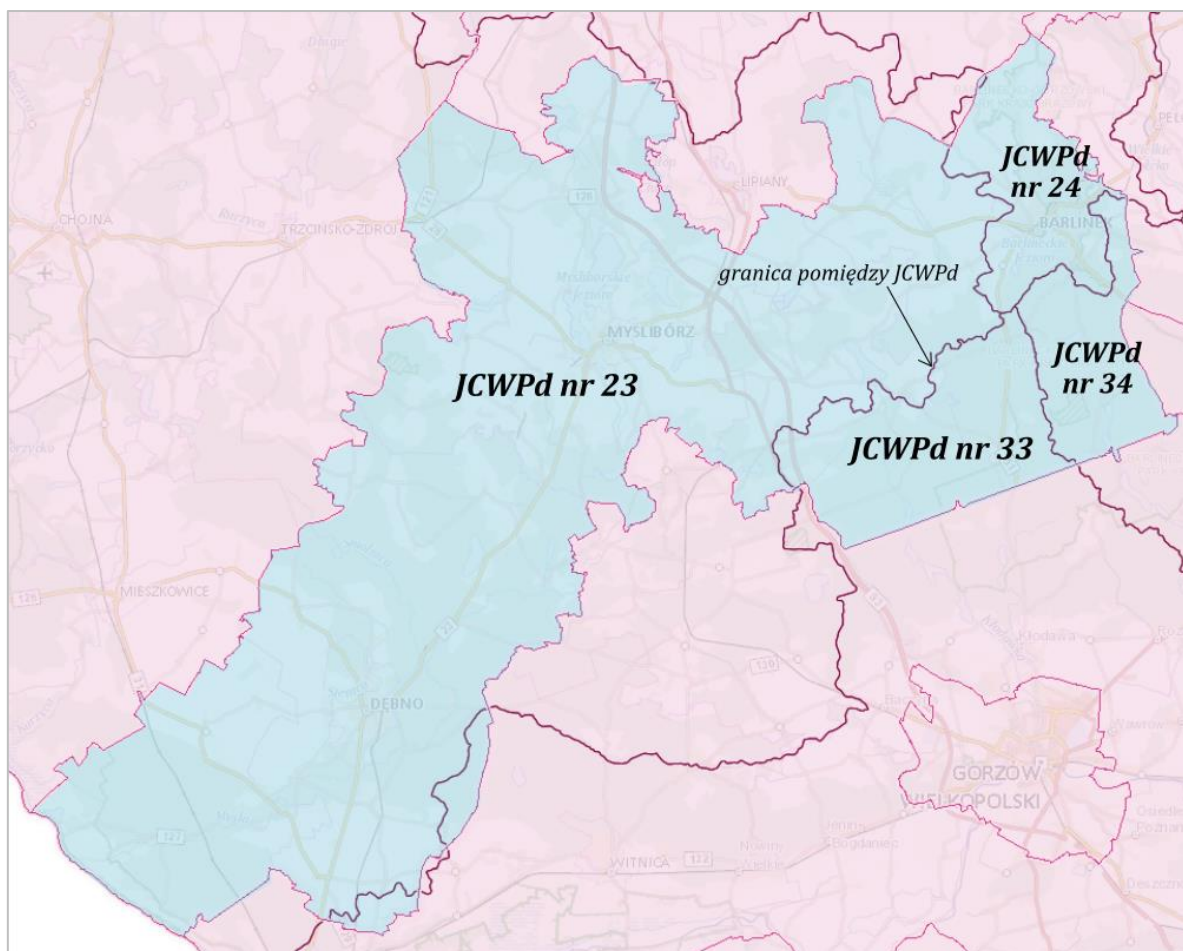
4.4.2. Wody podziemne

Powiat Myśliborski położony jest w obrębie czterech następujących Jednolitych Części Wód Podziemnych (JCWPd):

- JCWPd nr 23;
- JCWPd nr 24;
- JCWPd nr 33;
- JCWPd nr 34;

Jednolite Części Wód Podziemnych (JCWPd) obejmują te wody podziemne, które występują w warstwach wodonośnych o porowatości i przepuszczalności, umożliwiających pobór znaczący w zaopatrzeniu ludności w wodę lub przepływ o natężeniu znaczącym dla kształtowania pożądanego stanu wód powierzchniowych i ekosystemów lądowych.

Zasięg poszczególnych Jednolitych Części Wód Podziemnych na terenie Powiatu Myśliborskiego przedstawiono na kolejnej rycinie.

Rysunek 11. Zasięg poszczególnych JCWPd na terenie Powiatu Myśliborskiego

Źródło: <https://mapy.geoportal.gov.pl/>

Szczególne znaczenie dla obecnego i perspektywicznego zaopatrzenia w wodę mają główne zbiorniki wód podziemnych (GZWP), które stanowią zespoły przepuszczalnych utworów wodonośnych o znaczeniu użytkowym, których granice są określone parametrami hydrogeologicznymi lub warunkami hydrodynamicznymi oraz warunkami formowania się zasobów wód podziemnych spełniające określone kryteria ilościowe i jakościowe (wydajność potencjalnego otworu studziennego powyżej 70 m³/h, wydajność ujęcia powyżej 10 000 m³/d, wodoprzewodność warstwy wodonośnej wyższa niż 10 m²/h, woda nadająca się do zaopatrzenia ludności w stanie surowym lub po jej ewentualnym prostym uzdatnieniu przy pomocy stosowanych obecnie i uzasadnionych ekonomicznie technologii).

Powiat Myśliborski położony jest na obszarze dwóch głównych zbiorników wód podziemnych (GZWP):

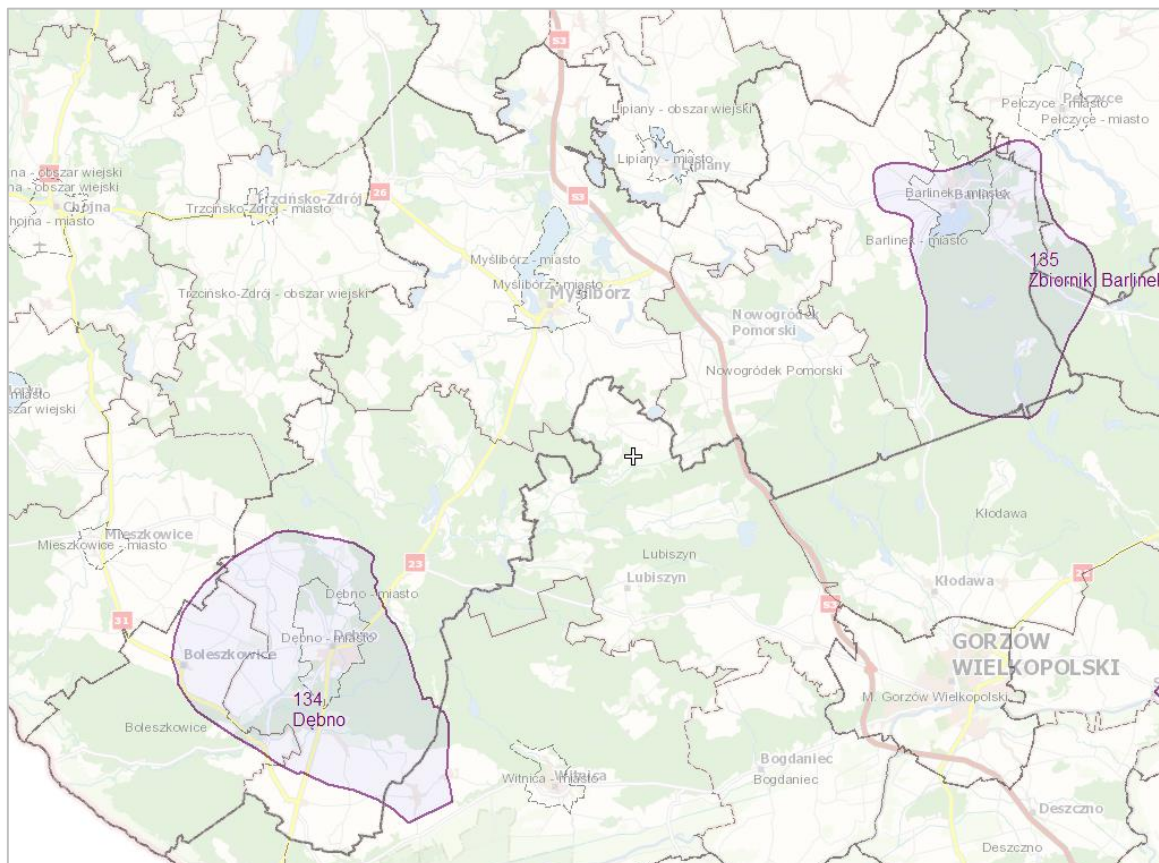
- GZWP nr 135 Zbiornik Barlinek;
- GZWP nr 134 Dębno.

Zgodnie z „Informatorem PSH – Główne Zbiorniki Wód Podziemnych w Polsce” (PIG-PIB, Warszawa, 2017) proponowany obszar ochronny GZWP nr 134 Dębno obejmuje powierzchnię 44,9 km². Ze względu na zróżnicowany rozkład podatności zbiornika na dopływ zanieczyszczeń z powierzchni terenu oraz miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszar ochronny podzielono na dwa podobszary. Pierwszy podobszar obejmuje tereny miasta Dębno (w granicach administracyjnych), natomiast drugi – tereny górnicze kopalni „Cychry”. GZWP nr 135 nie jest dobrze chroniony przed zanieczyszczeniami. Obszary średnio i mało podatne stanowią zaledwie 9 % powierzchni GZWP, natomiast pozostałą część zbiornika obejmują obszary podatne na zanieczyszczenia. W związku z tym dla GZWP nr 135 wyznaczono proponowany obszar ochronny o powierzchni 142,76 km². W obrębie obszaru ochronnego wyznaczono dwa

podobszary ochronne, w których istnieją już formy prawne ochrony przyrody. Pierwszy podobszar jest tożsamy z ustanowioną strefą ochronną dla ujęcia wód podziemnych w Barlinku i z obowiązującymi na tym terenie zakazami i nakazami wprowadzonymi rozporządzeniem Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Szczecinie. Drugi podobszar wyznaczono w granicach obszaru Natura 2000 oraz w granicach Barlinecko-Gorzowskiego Parku Krajobrazowego.

Zasięg terytorialny głównych zbiorników wód podziemnych na obszarze Powiatu Myśliborskiego przedstawiono na kolejnej rycinie.

Rysunek 12. Zasięg terytorialny głównych zbiorników wód podziemnych na obszarze Powiatu Myśliborskiego

Źródło: <https://mapy.geoportal.gov.pl/>

4.4.3. Zagrożenie suszą

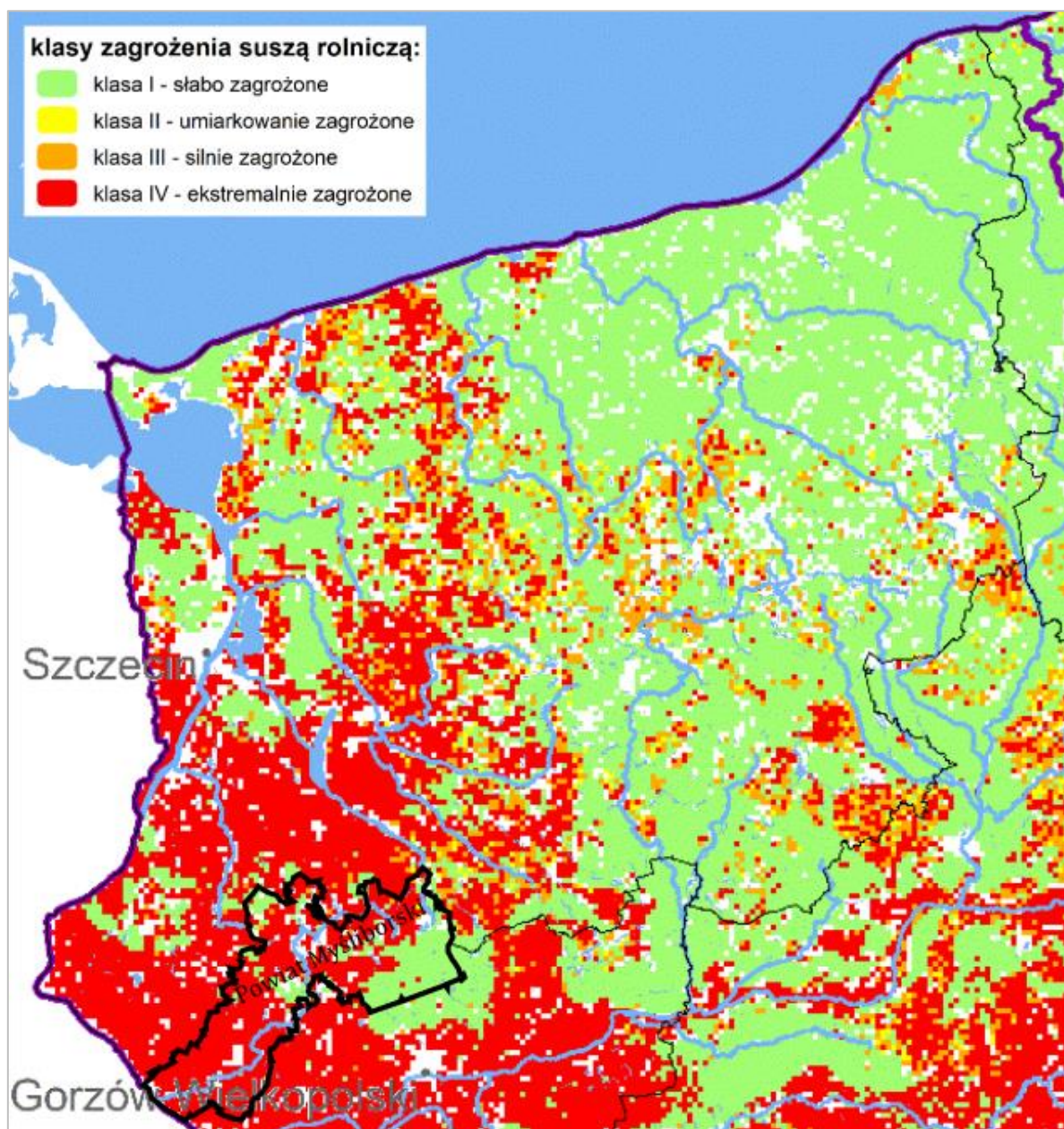
Podczas trwania suszy z uwagi na warunki meteorologiczne i klimatyczne, problemy rolnicze, warunki hydrologiczne i skutki gospodarcze wydziela się cztery etapy jej rozwoju – susze meteorologiczną, glebową, hydrologiczną i hydrogeologiczną:

- **Susza atmosferyczna** – okres trwający na ogół od miesięcy do lat, w którym dopływ wilgoci do danego obszaru spada poniżej stanu normalnego w danych warunkach klimatycznych uwilgotnienia;
- **Susza glebowa (rolnicza)** – okres, w którym wilgotność gleby jest niedostateczna do zaspokojenia potrzeb wodnych roślin i prowadzenia normalnej gospodarki w rolnictwie;
- **Susza hydrologiczna** – okres, gdy przepływy w rzekach spadają poniżej przepływu średniego, a w przypadku przedłużającej się suszy meteorologicznej obserwuje się znaczne obniżenie poziomu zalegania wód podziemnych prowadząca do **suszy hydrogeologicznej**.

Zgodnie z opracowanym przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie „Projektem planu przeciwdziałania skutkom suszy” (Warszawa, maj 2020 r.) obszar Powiatu Myśliborskiego suszą rolniczą (glebową) zagrożony jest w zdecydowanej większości w stopniu ekstremalnym, suszą hydrologiczną w stopniu silnym (północna część powiatu) i umiarkowanym (pozostała część powiatu) oraz suszą hydrogeologiczną w stopniu słabym.

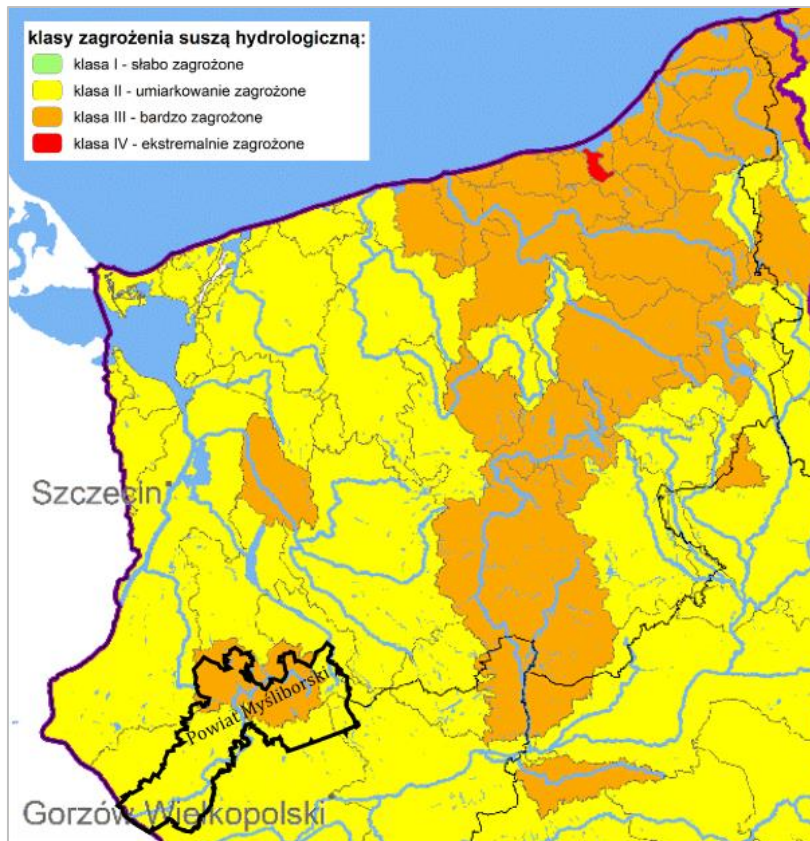
Stopień zagrożenia Powiatu Myśliborskiego poszczególnymi rodzajami suszy przedstawiono na kolejnych rycinach.

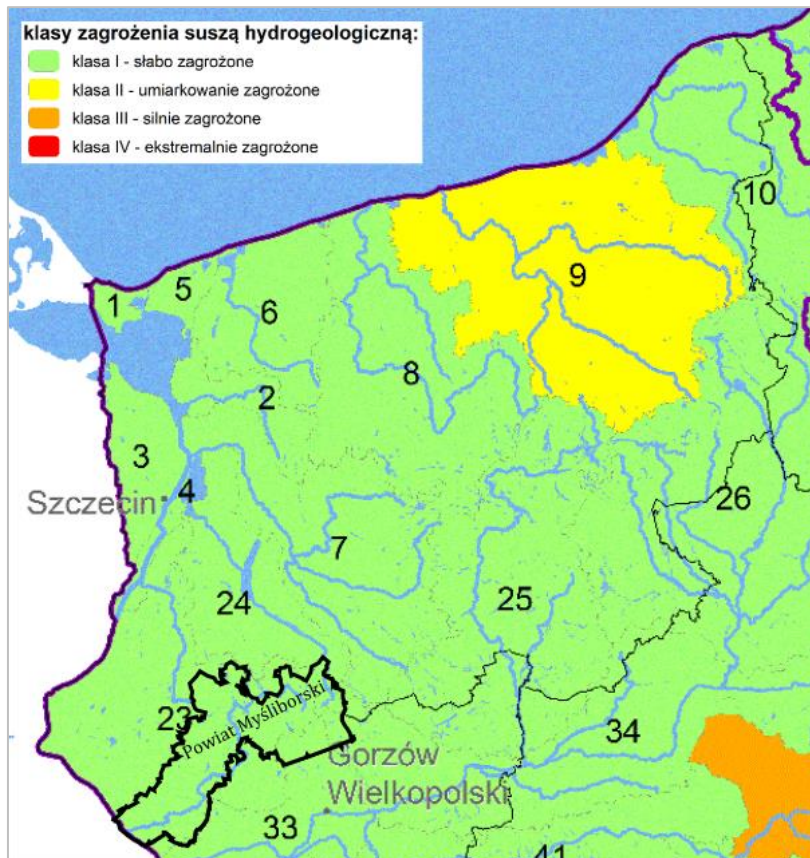
Rysunek 13. Stopień zagrożenia Powiatu Myśliborskiego suszą rolniczą

Źródło: „Projekt planu przeciwdziałania skutkom suszy” (Warszawa, maj 2020 r.)

Rysunek 14. Stopień zagrożenia Powiatu Myśliborskiego suszą hydrologiczną
Źródło: „Projekt planu przeciwdziałania skutkom suszy” (Warszawa, maj 2020 r.)

Rysunek 15. Stopień zagrożenia Powiatu Myśliborskiego suszą hydrogeologiczną
Źródło: „Projekt planu przeciwdziałania skutkom suszy” (Warszawa, maj 2020 r.)

Zgodnie z „Projektem planu przeciwdziałania skutkom suszy” w celu przeciwdziałania skutkom suszy należy realizować działania wpływające zarówno na zabezpieczenie dostępu do wody przeznaczonej do spożycia i prowadzenia nawodnień, jak i poprzez zwiększenie odporności terenu na skutki suszy. Zwiększenie odporności terenu oznacza, iż dany teren ze względu na swoją specyfikę i wdrożone działania będzie reagował na suszę z opóźnieniem, bądź też skutki suszy na nim nie wystąpią. Działania, które będą wpływać na zwiększenie odporności terenu to:

- budowa oraz przebudowa urządzeń melioracyjnych,
- realizacja działań inwestycyjnych w zakresie kształtowania zasobów wodnych przez zwiększanie sztucznej retencji,
- realizacja przedsięwzięć zmierzających do zwiększania lub odtwarzania naturalnej retencji,
- zwiększenie ilości i czasu retencji wód na gruntach rolnych,
- zwiększenie retencji naturalnej i sztucznej na gruntach leśnych,
- retencja i zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych na terenach zurbanizowanych.

Do grupy działań formalnych i edukacyjnych zaliczono rozwiązania umożliwiające zarządzanie zjawiskiem suszy np.: poprzez jej monitorowanie, rekompensowanie poniesionych strat, zarządzanie zasobami wodnymi, czy też właściwe zarządzanie w sytuacjach, gdy zjawisko suszy osiąga rozmiar klęski żywiołowej. Działania edukacyjne to przede wszystkim zwiększanie świadomości i kształtowanie wiedzy na temat:

- suszy - jej powstawania oraz możliwych do wstąpienia skutków,
- wprowadzania w życie codzienne rozwiązań oszczędzających wodę, w tym zmiany nawyków korzystania z wody,
- możliwości retencjonowania wody.

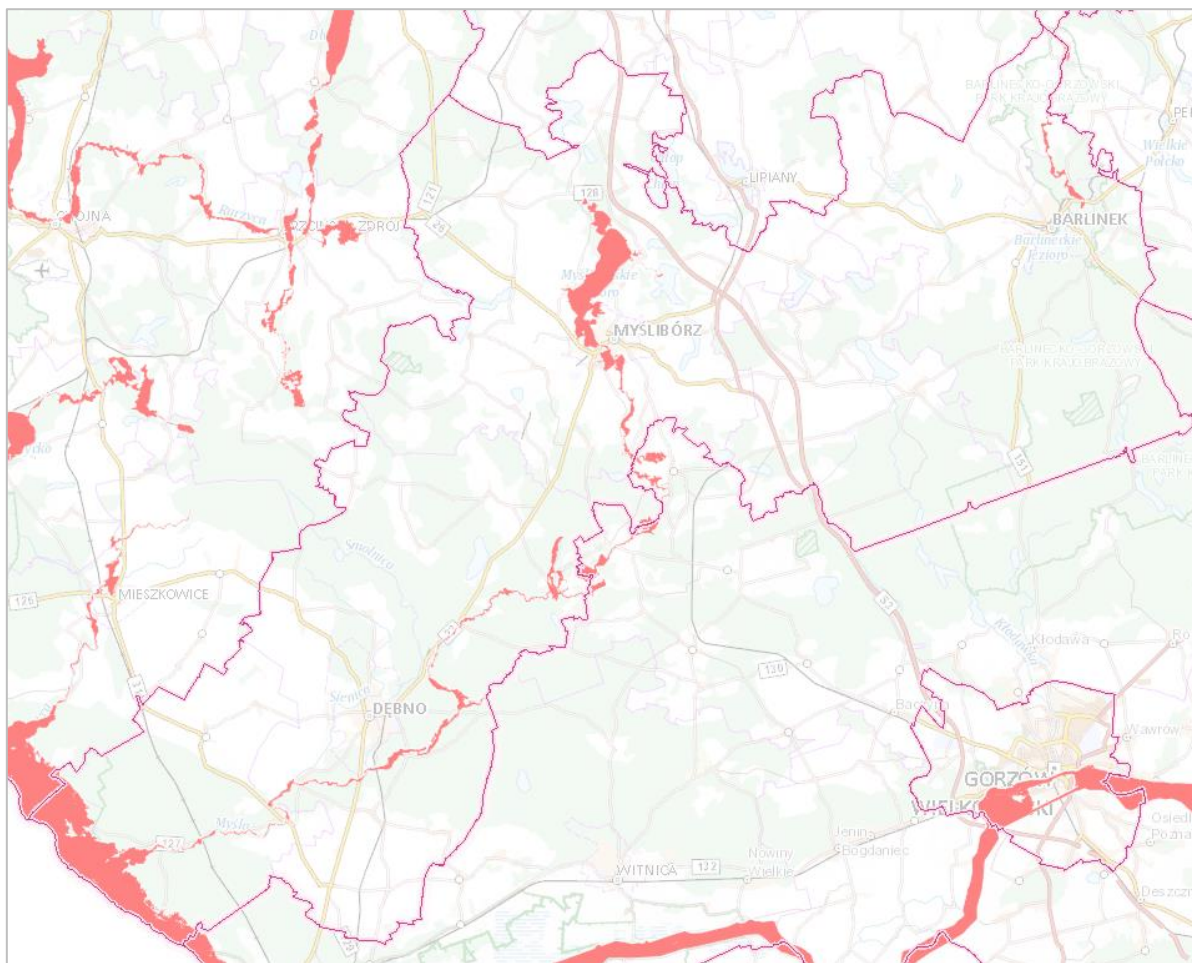
Działania edukacyjne to również opracowanie dobrych praktyk oraz programów edukacyjnych, w tym wprowadzenie tematyki suszy do programów nauczania dla szkół podstawowych i ponadpodstawowych.

4.4.4. Zagrożenie podtopieniami i powodziami

Najczęściej występującymi powodziąmi w regionie wodnym Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego są powodzie rzeczne (opadowe) oraz powódź od strony morza (sztormowe). Jako podstawowe mechanizmy prowadzące do powstawania powodzi w regionie uznano: naturalne wezbranie, zatory, przelanie się wód przez urządzenia wodne, awarie urządzeń wodnych lub infrastruktury technicznej lub zalanie terenu przez wodę na skutek innych mechanizmów (działania silnych wiatrów – cofki). W regionie wodnym Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego groźne powodzie rzeczne spowodowane opadami deszczu (powstałe w wyniku zwiększonego przepływu wody w rzekach i występujące w półroczu letnim) i roztopowe są rzadziej obserwowane niż zimowe powodzie zatorowe. Terenami zagrożonymi powodziąmi zatorowymi są tereny położone wzdłuż zlewni rzeki Odry. W zależności od panujących warunków hydrologiczno-meteorologicznych zagrożenie od powodzi zatorowych może sięgać daleko na południe od Szczecina, obejmując znaczną część dorzecza Odry i Warty, a w niektórych sytuacjach powodzie zatorowe mogą obejmować swym zasięgiem dorzecze Noteci. Zagrożeniem powodziowym w największym stopniu objęte są następujące obszary: 1) dolina rzeki Odry; 2) doliny ujściowych rzek wpływających do rzeki Odry; 3) obszary wokół Jeziora Dąbie; 4) obszary wokół Zalewu Szczecińskiego; 5) doliny ujściowych dopływów Zalewu Szczecińskiego i cieśniny Dziwny; 6) tereny przyujściowe i częściowo w środkowym biegu; 7) tereny wokół jezior przymorskich.

Na terenie Powiatu Myśliborskiego wyznaczono **obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi (ONNP)**, czyli obszary, na których istnieje znaczące ryzyko powodziowe lub na których wystąpienie dużego ryzyka jest prawdopodobne.

Zasięg wyznaczonych na terenie Powiatu Myśliborskiego obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi (ONNP) przedstawiono na kolejnej rycinie.

Rysunek 16. Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi na terenie Powiatu Myśliborskiego
Źródło: <https://mapy.geoportal.gov.pl/>

Na terenie Powiatu Myśliborskiego wyznaczono również **obszary szczególnego zagrożenia powodzią** (czyli obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat (Q 1%) oraz obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat (Q 10%).

Zasięg wyznaczonych obszarów szczególnego zagrożenia powodzią na terenie Powiatu Myśliborskiego przedstawiono na kolejnej rycinie.

Rysunek 17. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią na terenie Powiatu Myśliborskiego

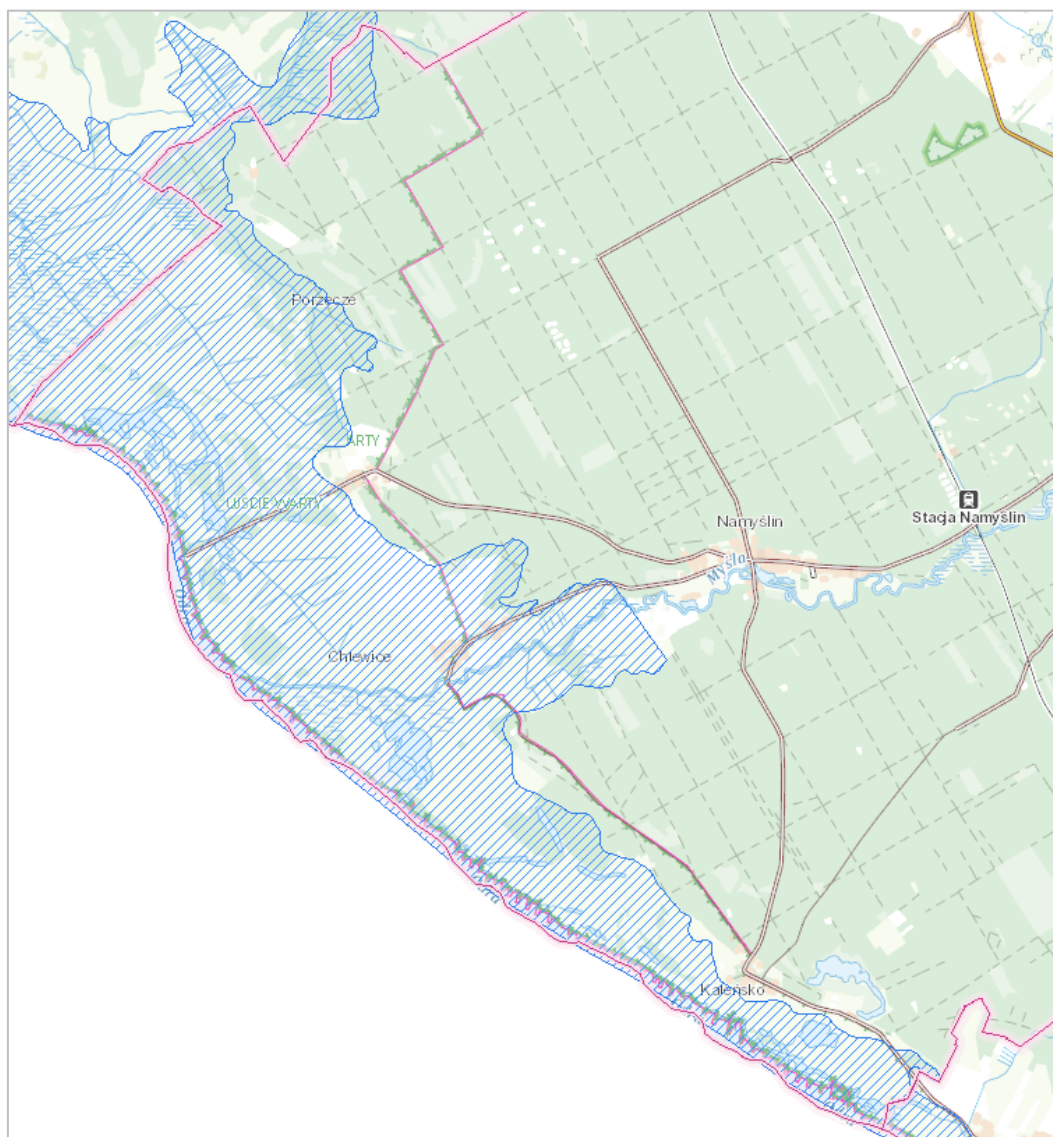
Źródło: <https://mapy.geoportal.gov.pl/>

Zgodnie z „Planem zarządzania ryzykiem powodziowym dla regionu wodnego Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego” w celu obniżenia istniejącego ryzyka powodziowego przyjęto następujące kierunki działań o wysokim priorytecie realizacyjnym:

- Ochrona lub zwiększanie retencji leśnej w zlewni.
- Ochrona lub zwiększanie retencji na obszarach rolniczych.
- Zakaz budowy obiektów infrastrukturalnych na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią.
- Ograniczenie budowy pozostałych obiektów prywatnych i użyteczności publicznej na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią.
- Budowa i modernizacja wałów przeciwpowodziowych oraz budowli ochronnych pasa technicznego.
- Regulacje oraz prace utrzymaniowe rzek i potoków.
- Usprawnienie reguł sterowania obiektami i urządzeniami technicznej ochrony przed powodzią.
- Poprawa stanu technicznego istniejącej infrastruktury przeciwpowodziowej.
- Doskonalenie planów zarządzania kryzysowego (wszystkie poziomy zarządzania), z uwzględnieniem map zagrożenia powodziowego i map ryzyka powodziowego.

- Opracowywanie instrukcji zabezpieczania i postępowania czasie powodzi dla obiektów prywatnych i publicznych oraz zagrażających środowisku w przypadku wystąpienia powodzi.
- Opracowanie programów edukacyjnych dla różnych poziomów odbiorców, których celem będzie zmiana mentalności społeczności lokalnych w kierunku ograniczenia ekspansji na tereny zagrożone oraz zmiany sposobu zagospodarowywania zamieszkałych terenów zagrożonych.

Na terenie Powiatu Myśliborskiego znajdują się także **obszary zagrożone podtopieniami** (tj. możliwe zasięgi występowania położenia zwierciadła wody podziemnej blisko powierzchni terenu, co skutkuje podmokłościami), których zasięg przedstawiono na kolejnej rycinie.

Rysunek 18. Obszary zagrożone podtopieniami na terenie Powiatu Myśliborskiego

Źródło: <https://mapy.geoportal.gov.pl/>

4.4.5. Dyrektywa azotanowa – wody wrażliwe i OSN

W dniu 1 lutego 2017 r. Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Szczecinie wydał Rozporządzenie w sprawie określenia wód wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych oraz obszaru szczególnie narażonego, z którego odpływ azotu ze źródeł rolniczych do tych wód należy ograniczyć.

W dniu 28 lutego 2017 r. Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu wydał Rozporządzenie w sprawie określenia w regionie wodnym Warty wód powierzchniowych i podziemnych wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych oraz obszaru szczególnie narażonego, z którego odpływ azotu ze źródeł rolniczych do tych wód należy ograniczyć.

Zgodnie z powyższymi rozporządzeniami określono cały obszar regionu wodnego Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego oraz regionu wodnego Warty jako obszar szczególnie narażony (OSN) na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych, z którego odpływ azotu ze źródeł rolniczych należy ograniczyć. Dodatkowo następujące JCWP znajdujące się w obrębie Powiatu Myśliborskiego, tj.:

- JCWP Kanał Młyński;
- JCWP Kłodawka;
- JCWP Odra od Warty do Odry Zachodniej;
- JCWP Rurzyca od źródeł do Kalicy;
- JCWP Płonia od źródeł do Dopływu spod Myśliberek;

zaliczono do wód wrażliwych tj. wód zanieczyszczonych i zagrożonych zanieczyszczeniem azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych.

Obszary szczególnie narażone na zanieczyszczenie azotanami pochodzenia rolniczego (OSN) zostały wyznaczone zgodnie z obowiązującą wszystkie kraje UE tzw. Dyrektywą Azotanową. Rolnicy, których działki położone są na (OSN) są obowiązani do wypełniania „Programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu”, który przyjęty został w dniu 12 lutego 2020 r. Rozporządzeniem Rady Ministrów (Dz. U. z 2020, poz. 243). Program działań określa m.in.:

- sposoby i warunki rolniczego wykorzystania nawozów azotowych w pobliżu wód, na terenach o dużym nachyleniu, a także na glebach zamarzniętych, zalanych wodą lub przykrytych śniegiem,
- terminy, w których dozwolone jest rolnicze wykorzystanie nawozów,
- warunki przechowywania nawozów naturalnych oraz postępowanie z odciekami, a także sposób obliczania wymaganej powierzchni i pojemności urządzeń do ich przechowywania,
- sposób ustalania rocznej dawki nawozów naturalnych zawierającej nie więcej niż 170 kgN/ha,
- zasady planowania prawidłowego nawożenia azotem,
- sposób dokumentowania realizacji Programu.

4.4.6. Jakość wód powierzchniowych – Państwowy Monitoring Środowiska

W latach 2011-2018 badaniami i oceną jakości wód powierzchniowych prowadzonymi w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska objęte były następujące JCWP położone w obrębie Powiatu Myśliborskiego:

- JCWP jeziorne:
  - JCWP Myśliborskie;
  - JCWP Sitno Wielkie;
  - JCWP Ostrowiec;
  - JCWP Barlineckie;
- JCWP rzeczne:
  - JCWP Maszówek (Kanał Maszówek);
  - JCWP Pręga;
  - JCWP Olchowy Rów;
  - JCWP Kanał Młyński;
  - JCWP Kłodawka;

- JCWP Pełcz;
- JCWP Santoczna;
- JCWP Kosa;
- JCWP Myśla od wypływu z Jez. Myśliborskiego do ujścia;
- JCWP Odra od Warty do Odry Zachodniej;
- JCWP Witna;
- JCWP Rurzyca od źródeł do Kalicy.

Stan ogólny zdecydowanej większości monitorowanych JCWP (14 z 16) oceniony został jako ZŁY. Zły stan ogólny badanych JCWP wynikał ze stanu/potencjału ekologicznego gorszego niż dobry oraz złego stanu chemicznego. W przypadku JCWP Kosa oraz JCWP Kanał Maszówek nie można było ocenić ogólnego stanu wód ze względu na brak przeprowadzonych badań stanu chemicznego tych JCWP. Najwyższą klasę stanu/potencjału ekologicznego (klasa II – dobry stan/potencjał) przyznano JCWP Jez. Barlineckie oraz JCWP Kosa, natomiast najniższą klasę (IV – stan/potencjał słaby) przyznano JCWP Witna oraz JCWP Odra od Warty do Odry Zachodniej. Stan/potencjał ekologiczny większości badanych JCWP określony został jako umiarkowany (III klasa jakości). Jedynymi JCWP o dobrym stanie chemicznym wód na terenie powiatu są: JCWP Jez. Myśliborskie, JCWP Kanał Maszówek oraz JCWP Pełcz.

Poniżej przedstawiono charakterystykę poszczególnych klas jakości dla stanu/potencjału ekologicznego stosowaną na cele oceny jakości wód powierzchniowych:

- Klasa I (stan bardzo dobry) - bardzo dobry stan oznacza, że elementy biologiczne mają charakter naturalny, niezakłócony lub nieznacznie zakłócony, a elementy fizyczno-chemiczne i hydromorfologiczne nie wykazują wpływu człowieka lub wykazują niewielki wpływ. W przypadku zanieczyszczeń syntetycznych oznacza to, że ich poziom powinien być niewykrywalny lub bliski zeru. Struktura biocenoz i dynamika ewentualnych zakwitów wód powinny odpowiadać warunkom naturalnym, w zależności od typu cieków lub zbiornika.
- Klasa II (stan dobry) - dobry stan oznacza, że występują jedynie niewielkie odchylenia od charakteru naturalnego. W przypadku zanieczyszczeń syntetycznych i niesyntetycznych oznacza to, że ich poziom powinien nie przekraczać stężeń określonych z wykorzystaniem danych o toksyczności ostrej i chronicznej. Struktura biocenoz i chemizm wód powinny niewiele odbiegać od warunków naturalnych. W zależności od typu cieków lub zbiornika może wystąpić przyspieszony wzrost glonów planktonicznych i zakwity. Ilość warstw bakteryjnych nie wpływa jednak negatywnie na fitobentos i makrofitę, mogą natomiast występować zaniki pewnych grup i klas wiekowych ryb.
- Klasa III (stan umiarkowany) - umiarkowany stan oznacza, że występują umiarkowane odchylenia od charakteru naturalnego. Mogą występować stałe zakwity glonowe od czerwca do sierpnia, a także duże skupiska bakterii, wpływając negatywnie na rozwój pozostałych biocenoz. Biocenozy roślinne, glonowe i ryb odbiegają od stanu naturalnego w nieznacznym stopniu, lecz biocenozy bezkręgowców bentosowych są pozbawione taksonów referencyjnych dla danego typu wód. W populacjach ryb jest zaburzona struktura wiekowa.
- Klasa IV (stan słaby) - słaby stan oznacza, że występują znaczne odchylenia od charakteru naturalnego. Występują zbiorowiska organizmów inne niż występowałyby w warunkach niezakłóconych.
- Klasa V (stan zły) - zły stan oznacza, że występują poważne odchylenia od stanu naturalnego. Znaczna część populacji typowych dla stanu niezakłóconego w ogóle nie występuje.

Zestawienie wyników monitoringu JCWP znajdujących się na terenie Powiatu Myśliborskiego przedstawiono w kolejnej tabeli.

POWIATOWY PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU MYŚLIBORSKIEGO
NA LATA 2021-2024 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2030

Tabela 16. Klasyfikacja i ocena stanu JCWP znajdujących się na terenie Powiatu Myśliborskiego

Nazwa ocenianej JCWP	Rok badań	Klasa elementów biologicznych	Klasa elementów hydro-morfologicznych	Klasa elementów fizykochemicznych	KLASA STANU / POTENCJAŁU EKOLOGICZNEGO	STAN CHEMICZNY	STAN OGÓLNY
Sitno Wielkie	2015	III	<i>nie badano</i>	PSD	III	PONIŻEJ DOBREGO	ZŁY
Ostrowiec	2016	III	<i>nie badano</i>	II	III	<i>nie badano</i>	ZŁY
Myśliborskie	2014	III	<i>nie badano</i>	II	III	DOBRY	ZŁY
Barlineckie	2016	II	<i>nie badano</i>	I	II	PONIŻEJ DOBREGO	ZŁY
Kłodawka	2017	<i>nie badano</i>	<i>nie badano</i>	<i>nie badano</i>	<i>nie badano</i>	PONIŻEJ DOBREGO	ZŁY
Witna	2017	IV	I	II	IV	PONIŻEJ DOBREGO	ZŁY
Santoczna	2017	II	I	PSD	III	PONIŻEJ DOBREGO	ZŁY
Pręga	2017	III	II	PSD	III	PONIŻEJ DOBREGO	ZŁY
Kanał Młyński	2018	<i>nie badano</i>	<i>nie badano</i>	<i>nie badano</i>	<i>nie badano</i>	PONIŻEJ DOBREGO	ZŁY
Olchowy Rów	2018	I	II	PSD	III	<i>nie badano</i>	ZŁY
Kosa	2018	II	I	II	II	<i>nie badano</i>	BRAK MOŻLIWOŚCI OCENY
Myśla od wypływu z Jez. Myśliborskiego do ujścia	2018	<i>nie badano</i>	<i>nie badano</i>	<i>nie badano</i>	<i>nie badano</i>	PONIŻEJ DOBREGO	ZŁY

POWIATOWY PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU MYŚLIBORSKIEGO
NA LATA 2021-2024 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2030

Nazwa ocenianej JCWP	Rok badań	Klasa elementów biologicznych	Klasa elementów hydro-morfologicznych	Klasa elementów fizykochemicznych	KLASA STANU / POTENCJAŁU EKOLOGICZNEGO	STAN CHEMICZNY	STAN OGÓLNY
Odra od Warty do Odry Zachodniej	2018	IV	nie badano	PPD	IV	PONIŻEJ DOBREGO	ZŁY
Rurzyca od źródeł do Kalicy	2018	II	I	PPD	III	nie badano	ZŁY
Maszówek (Kanał Maszówek)	2018	nie badano	nie badano	nie badano	nie badano	DOBRY	BRAK MOŻLIWOŚCI OCENY
Pełcz	2018	II	I	PSD	III	DOBRY	ZŁY

LEGENDA:

Klasa elementów biologicznych		Klasa elementów hydromorfologicznych		Klasa elementów fizykochemicznych		Klasa stanu / potencjału ekologicznego		Stan chemiczny		Stan ogólny	
I	stan bdb / potencjał maks.	I	stan bdb / potencjał maks.	I	stan bdb / potencjał maks.	I	stan bdb / potencjał maksymalny	DOBRY	stan dobry	DOBRY	stan dobry
II	stan db / potencjał db	II	stan db / potencjał db	II	stan db / potencjał db	II	stan dobry / potencjał dobry	PONIŻEJ DOBREGO	stan poniżej dobrego	ZŁY	stan zły
III	stan / potencjał umiarkowany			PSD/PPD	poniżej stanu / potencjału dobrego	III	stan / potencjał umiarkowany				
IV	stan / potencjał słaby					IV	stan / potencjał słaby				
V	stan / potencjał zły					V	stan / potencjał zły				

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych WIOŚ/GIOŚ

4.4.7. Jakość wód podziemnych - Państwowy Monitoring Środowiska

Powiat Myśliborski położony jest na obszarze czterech jednolitych części wód podziemnych (JCWPd) o numerach: 23, 24, 33 i 34.

Aktualna kompleksowa ocena stanu JCWPd wykonana w 2016 r. przez Państwowy Instytut Geologiczny - Państwowy Instytut Badawczy (PIG-PIB) wykazała DOBRY stan chemiczny i ilościowy wszystkich JCWPd, w obrębie których położony jest Powiat Myśliborski.

Jakość wód podziemnych oceniana jest w systemie pięciu następujących klas:

- Klasa I – wody podziemne w tej klasie charakteryzują się bardzo dobrą jakością: wartości wskaźników jakości wody są kształtowane jedynie w efekcie naturalnych procesów zachodzących w warstwie wodonośnej.
- Klasa II – wody podziemne w tej klasie można określić jako wody o dobrej jakości: wartości wskaźników jakości wody nie wskazują na oddziaływania antropogeniczne lub wskazują na bardzo słabe oddziaływania.
- Klasa III – wody podziemne w danej klasie określić można jako wody o zadowalającej jakości: wartości wskaźników jakości wody są podwyższone w wyniku naturalnych procesów lub słabego oddziaływania antropogenicznego.
- Klasa IV – wody podziemne tej klasy scharakteryzować można jako wody o niezadowalającej jakości: wartości wskaźników jakości wody są podwyższone w wyniku naturalnych procesów oraz wyraźnego oddziaływania antropogenicznego.
- Klasa V – wody podziemne danej klasy można określać jako wody o złej jakości: wartości wskaźników jakości wody potwierdzają oddziaływania antropogeniczne.

Badania wód podziemnych na terenie Powiatu Myśliborskiego na poziomie krajowym wykonywane są w 5 punktach pomiarowych. Zgodnie z ostatnimi pomiarami prowadzonymi na terenie powiatu woda podziemna w 3 punktach charakteryzuje się dobrą jakością (II klasa), w 1 punkcie zadowalającą jakością (III klasa) oraz w 1 punkcie złą jakością (V klasa).

Wyniki badań monitoringowych jakości wód podziemnych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska (PMŚ) w punktach pomiarowych zlokalizowanych na terenie Powiatu Myśliborskiego przedstawiono w kolejnej tabeli.

Tabela 17. Jakość wód podziemnych w punktach pomiarowych zlokalizowanych na terenie Powiatu Myśliborskiego (Państwowy Monitoring Środowiska)

Nr punktu	Lokalizacja punktu	Nr JCWPd	Stratygrafia	Głębokość do warstwy wodonośnej [m]	Zwierciadło wody	Stężenie azotanów [mg/l]	Klasa jakości	Rok badań
2015	Rataje (Gmina Nowogrodek Pomorski)	33	Q	47,00	napięte	0,72	II	2018
949	Barlinek	24	Q	7,00	napięte	0,41	II	2017
536	Głazów (Gmina Myślibórz)	23	Q	18,50	napięte	2,28	III	2016
791	Mostno (Gm. Dębno)	23	Q	29,00	napięte	0,14	II	2016
1309	Chlewice (Gmina Boleszkowice)	23	Q	99,50	napięte	0,36	V	2016

Źródło: GIOŚ

4.4.8. Analiza SWOT oraz zagadnienia horyzontalne dla obszaru interwencji gospodarowanie wodami

Analizę SWOT oraz zagadnienia horyzontalne dla obszaru interwencji gospodarowanie wodami przedstawiono w kolejnych tabelach.

Tabela 18. Analiza SWOT dla obszaru interwencji gospodarowanie wodami

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> Lokalizacja na obszarze powiatu dwóch głównych zbiorników wód podziemnych (GZWP). Cały obszar powiatu słabo zagrożony suszą hydrogeologiczną. Dobry stan chemiczny i ilościowy JCWPd, w obrębie których położony jest powiat. 	<ul style="list-style-type: none"> Obszar powiatu w zdecydowanej większości ekstremalnie zagrożony suszą rolniczą. Obszar powiatu w części silnie zagrożony suszą hydrologiczną. Wyznaczenie na terenie powiatu obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi, obszarów szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszarów zagrożonych podtopieniami. Część JCWP położonych w obrębie powiatu zaliczono do wód wrażliwych na zanieczyszczenia azotanami pochodzenia rolniczego. Stan ogólny zdecydowanej większości monitorowanych JCWP (14 z 16) na terenie powiatu oceniony został jako ZŁY.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> Wyznaczenie jako OSN całego regionu wodnego Dolnej Odry i regionu wodnego Warty. Przyjęcie „Programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu”. Wzrost świadomości ekologicznej społeczeństwa w zakresie oszczędzania wody oraz zapobiegania jej zanieczyszczeniu. Sanitacja obszarów wiejskich. 	<ul style="list-style-type: none"> Ekstremalne zjawiska pogodowe podnoszące poziom zagrożenia powodzią i podtopieniami (burze, nawalne deszcze) oraz suszą (upały). Niska gęstość zaludnienia obszarów wiejskich często uniemożliwia budowę zbiorczych systemów kanalizacyjnych. Dopływ zanieczyszczeń spoza obszaru gminy. Brak środków finansowanych na realizację inwestycji z zakresu gospodarki wodno-ściekowej.

Źródło: opracowanie własne

Tabela 19. Zagadnienia horyzontalne dla obszaru interwencji gospodarowanie wodami

Adaptacja do zmian klimatu	<ul style="list-style-type: none"> Ograniczanie utraty naturalnej retencji i zachęcanie do jej odtwarzania na terenach zurbanizowanych. Odtwarzanie naturalnych możliwości retencyjnych zlewni. Budowa/rozbudowa systemów nawadniająco-odwadniających. Budowa/rozbudowa systemów kanalizacji deszczowej. Lokalizacja zabudowy z dala od obszarów zagrożenia powodziowego.
Nadzwyczajne zagrożenia środowiska	<ul style="list-style-type: none"> Pogodowe zjawiska ekstremalne (powodzie, podtopienia, susze). Awarie infrastruktury kanalizacyjnej. Nielegalne zrzuty ścieków.
Działania edukacyjne	<ul style="list-style-type: none"> Prowadzenie działań edukacyjno-informacyjnych z zakresu oszczędzania wody i zapobiegania jej zanieczyszczeniu. Edukacja i szkolenia rolników z zakresu realizacji „Programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu”.
Monitoring środowiska	<ul style="list-style-type: none"> Państwowy Monitoring Środowiska (wód powierzchniowych i podziemnych). Monitoring składowisk odpadów. Działalność kontrolna WIOŚ.

Źródło: opracowanie własne

4.5. Gospodarka wodno-ściekowa

4.5.1. Zbiorowe zaopatrzenie w wodę

Pod nadzorem Powiatowej Inspekcji Sanitarnej w Myśliborzu znajdują się łącznie 44 wodociągi zbiorowego zaopatrzenia ludności w wodę (dane za 2019 r.), z których:

- 39 realizowało zbiorowe zaopatrzenie ludności w wodę do spożycia, zarządzane są przez przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne lub gminę,
- 5 to wodociągi zarządzane przez podmioty wykorzystujące wodę jedynie na własne potrzeby np. szpitale, zakład produkcyjny i ośrodek wypoczynkowy.

Szczegółową charakterystykę wodociągów zbiorowego zaopatrzenia ludności w wodę na terenie Powiatu Myśliborskiego przedstawiono w kolejnej tabeli.

POWIATOWY PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU MYŚLIBORSKIEGO
NA LATA 2021-2024 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2030

Tabela 20. Wodociągi zbiorowego zaopatrzenia ludności w wodę na terenie Powiatu Myśliborskiego

Lp.	Nazwa wodociągu	Właściciel	Podmiot odpowiedzialny za jakość wody	Wielkość produkcji [m ³ /dobę] (2019 r.)	Liczba zaopatrywanej ludności (2019 r.)	Sposób uzdatniania i dezynfekcji wody	Przekroczenia wartości dopuszczalnych jakości wody (2019 r.)	Jakość wody (stan na koniec 2019 r.)
GMINA MYŚLIBÓRZ								
1.	Myślibórz	Gmina Myślibórz	PWIK Myślibórz	1 098,0	11 793	odżelazianie, odmanganianie, napowietrzanie, dezynfekcja podchlorynem sodu - w razie potrzeby	nie stwierdzono	przydatna do spożycia
2.	Nawrocko	Gmina Myślibórz	PWIK Myślibórz	128,8	2 196	odżelazianie, odmanganianie, napowietrzanie, dezynfekcja podchlorynem sodu - w razie potrzeby	bakterie gr. coli	przydatna do spożycia
3.	Sitno	Gmina Myślibórz	PWIK Myślibórz	88,2	739	odżelazianie, odmanganianie, napowietrzanie, zmiękczenie, dezynfekcja podchlorynem sodu - w razie potrzeby	nie stwierdzono	przydatna do spożycia
4.	Głazów	Gmina Myślibórz	PWIK Myślibórz	58,5	691	odżelazianie, odmanganianie, napowietrzanie, dezynfekcja podchlorynem sodu - w razie potrzeby	nie stwierdzono	przydatna do spożycia
5.	Sulimierz	Gmina Myślibórz	PWIK Myślibórz	33,9	679	odżelazianie, odmanganianie, napowietrzanie, dezynfekcja podchlorynem sodu - w razie potrzeby, dodatkowe uzdatnianie - NaCl tabletkowana	bakterie gr. coli	przydatna do spożycia
6.	Ławy	Gmina Myślibórz	PWIK Myślibórz	41,7	499	odżelazianie, odmanganianie, napowietrzanie, dezynfekcja podchlorynem sodu - w razie potrzeby	bakterie gr. coli	przydatna do spożycia
7.	Golenice	Gmina Myślibórz	PWIK Myślibórz	65,1	868	odżelazianie, odmanganianie, napowietrzanie, dezynfekcja podchlorynem sodu - w razie potrzeby	mangan	przydatna do spożycia
8.	Golczew	Gmina Myślibórz	PWIK Myślibórz	21,0	183	odżelazianie, odmanganianie, napowietrzanie, dezynfekcja podchlorynem sodu - w razie potrzeby	mętność, żelazo	przydatna do spożycia
9.	Kruszwin	Gmina Myślibórz	PWIK Myślibórz	20,9	229	odżelazianie, odmanganianie, napowietrzanie, dezynfekcja podchlorynem sodu - w razie potrzeby	nie stwierdzono	przydatna do spożycia

POWIATOWY PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU MYŚLIBORSKIEGO
NA LATA 2021-2024 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2030

Lp.	Nazwa wodociągu	Właściciel	Podmiot odpowiedzialny za jakość wody	Wielkość produkcji [m ³ /dobę] (2019 r.)	Liczba zaopatrywanej ludności (2019 r.)	Sposób uzdatniania i dezynfekcji wody	Przekroczenia wartości dopuszczalnych jakości wody (2019 r.)	Jakość wody (stan na koniec 2019 r.)
10.	Tarnowo	Gmina Myślibórz	PWIK Myślibórz	48,3	809	odżelazianie, odmanganianie, napowietrzanie, dezynfekcja podchlorynem sodu - w razie potrzeby, wytrącanie manganu	bakterie gr. coli, mangan, mętność	przydatna do spożycia
11.	Rościn	Gmina Myślibórz	PWIK Myślibórz	49,6	260	odżelazianie, odmanganianie, napowietrzanie, dezynfekcja podchlorynem sodu - w razie potrzeby	nie stwierdzono	przydatna do spożycia
12.	Rokicienko	Gmina Myślibórz	PWIK Myślibórz	0,40	27	odżelazianie, odmanganianie, napowietrzanie, dezynfekcja podchlorynem sodu - w razie potrzeby	mętność	przydatna do spożycia
13.	Rów	Gmina Myślibórz	PWIK Myślibórz	41,6	404	odżelazianie, odmanganianie, napowietrzanie, dezynfekcja podchlorynem sodu - w razie potrzeby	nie stwierdzono	przydatna do spożycia
14.	AUTO PORT Renice	AUTO PORT Renice S.J.	AUTO PORT Renice S.J.	16,4	450	odżelazianie, odmanganianie, zmiękczenie wody	nie stwierdzono	przydatna do spożycia
GMINA BARLINEK								
15.	Barlinek	Gmina Barlinek	PWK „Płonia”	1 615,0	13 853	odżelazianie, odmanganianie, napowietrzanie, dezynfekcja podchlorynem sodu - w razie potrzeby	nie stwierdzono	przydatna do spożycia
16.	Moczkowo	Gmina Barlinek	PWK „Płonia”	236,7	1 209	odżelazianie, odmanganianie, napowietrzanie, dezynfekcja podchlorynem sodu - w razie potrzeby	nie stwierdzono	przydatna do spożycia
17.	Rychnów	Gmina Barlinek	PWK „Płonia”	96,9	653	odżelazianie, odmanganianie, napowietrzanie, zmiękczenie, dezynfekcja podchlorynem sodu - w razie potrzeby	nie stwierdzono	przydatna do spożycia
18.	Mostkowo	Gmina Barlinek	PWK „Płonia”	78,8	649	odżelazianie, odmanganianie, napowietrzanie, dezynfekcja podchlorynem sodu - w razie potrzeby	nie stwierdzono	przydatna do spożycia
19.	Dzikowo	Gmina Barlinek	PWK „Płonia”	83,9	971	odżelazianie, odmanganianie, napowietrzanie, dezynfekcja UV oraz podchlorynem sodu - w razie potrzeby	nie stwierdzono	przydatna do spożycia

POWIATOWY PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU MYŚLIBORSKIEGO
NA LATA 2021-2024 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2030

Lp.	Nazwa wodociągu	Właściciel	Podmiot odpowiedzialny za jakość wody	Wielkość produkcji [m ³ /dobę] (2019 r.)	Liczba zaopatrywanej ludności (2019 r.)	Sposób uzdatniania i dezynfekcji wody	Przekroczenia wartości dopuszczalnych jakości wody (2019 r.)	Jakość wody (stan na koniec 2019 r.)
20.	Lutówko	Gmina Barlinek	PWK „Płonia”	79,3	841	odżelazianie, odmanganianie, napowietrzanie, dezynfekcja podchlorynem sodu - w razie potrzeby	nie stwierdzono	przydatna do spożycia
21.	Nowa Dzielcina	Gmina Barlinek	PWK „Płonia”	48,9	592	odżelazianie, odmanganianie, napowietrzanie, dezynfekcja UV oraz podchlorynem sodu - w razie potrzeby	nie stwierdzono	przydatna do spożycia
22.	Moczydło	Gmina Barlinek	PWK „Płonia”	17,3	128	odżelazianie, odmanganianie, napowietrzanie, dezynfekcja UV oraz podchlorynem sodu - w razie potrzeby	bakterie gr. coli	przydatna do spożycia
23.	Krzyńka	Gmina Barlinek	PWK „Płonia”	77,7	610	odżelazianie, odmanganianie, napowietrzanie, dezynfekcja UV oraz podchlorynem sodu - w razie potrzeby	nie stwierdzono	przydatna do spożycia
24.	Barlinek Inwestycje	Barlinek Inwestycje Sp. z o.o.	Barlinek Inwestycje Sp. z o.o.	469,0	1 176	odżelazianie, odmanganianie, napowietrzanie, dezynfekcja podchlorynem sodu - w razie potrzeby	nie stwierdzono	przydatna do spożycia
25.	Barlinek Ośrodek Wypoczynkowy „JANOWO”	OW „JANOWO”	OW „JANOWO”	3,5	60	odżelazianie, odmanganianie, napowietrzanie, dezynfekcja podchlorynem sodu - w razie potrzeby	nie stwierdzono	przydatna do spożycia
26.	Szpital-Barlinek	Szpital Barlinek Sp. z o.o.	Szpital Barlinek Sp. z o.o.	35,0	150	odżelazianie, odmanganianie, napowietrzanie, zmiękczenie, dezynfekcja podchlorynem sodu - w razie potrzeby	nie stwierdzono	przydatna do spożycia
GMINA BOLESZKOWICE								
27.	Boleszkowice	Gmina Boleszkowice	PWIK Dębno	183,5	1440	odżelazianie, odmanganianie, napowietrzanie, dezynfekcja podchlorynem sodu - w razie potrzeby	nie stwierdzono	przydatna do spożycia
28.	Wysoka	Gmina Boleszkowice	PWIK Dębno	34,2	501	odżelazianie, odmanganianie, napowietrzanie, dezynfekcja podchlorynem sodu - w razie potrzeby	bakterie gr. coli	przydatna do spożycia
29.	Namyślin	Gmina Boleszkowice	PWIK Dębno	52,5	641	woda nieuzdatniana	nie stwierdzono	przydatna do spożycia

*POWIATOWY PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU MYŚLIBORSKIEGO
NA LATA 2021-2024 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2030*

Lp.	Nazwa wodociągu	Właściciel	Podmiot odpowiedzialny za jakość wody	Wielkość produkcji [m ³ /dobę] (2019 r.)	Liczba zaopatrywanej ludności (2019 r.)	Sposób uzdatniania i dezynfekcji wody	Przekroczenia wartości dopuszczalnych jakości wody (2019 r.)	Jakość wody (stan na koniec 2019 r.)
30.	Chwarszczany	Gmina Boleszkowice	PWIK Dębno	70,0	1 067	odżelazianie, odmanganianie, napowietrzanie, dezynfekcja podchlorynem sodu - w razie potrzeby	mętność, żelazo	przydatna do spożycia
GMINA DĘBNO								
31.	Dębno	Gmina Dębno	PWIK Dębno	1 959,8	14 694	odżelazianie, odmanganianie, napowietrzanie, dezynfekcja podchlorynem sodu - w razie potrzeby	mętność, żelazo, ogólna liczba mikroorganizmów	przydatna do spożycia
32.	Barnówko	Gmina Dębno	PWIK Dębno	102,7	702	odżelazianie, odmanganianie, napowietrzanie, dezynfekcja podchlorynem sodu - w razie potrzeby	nie stwierdzono	przydatna do spożycia
33.	Cychry	Gmina Dębno	PWIK Dębno	133,7	1 270	odżelazianie, odmanganianie, napowietrzanie, zmiękczenie, dezynfekcja podchlorynem sodu - w razie potrzeby	nie stwierdzono	przydatna do spożycia
34.	Krześnica	Gmina Dębno	PWIK Dębno	28,4	386	odżelazianie, odmanganianie, napowietrzanie, dezynfekcja podchlorynem sodu - w razie potrzeby	ogólna liczba mikroorganizmów	przydatna do spożycia
35.	Sarbinowo	Gmina Dębno	PWIK Dębno	82,7	716	odżelazianie, odmanganianie, napowietrzanie, dezynfekcja podchlorynem sodu - w razie potrzeby	nie stwierdzono	przydatna do spożycia
36.	Smolnica	Gmina Dębno	PWIK Dębno	56,7	550	odżelazianie, odmanganianie, napowietrzanie, dezynfekcja podchlorynem sodu - w razie potrzeby	nie stwierdzono	przydatna do spożycia
37.	Warnice	Gmina Dębno	PWIK Dębno	38,2	348	odżelazianie, odmanganianie, napowietrzanie, dezynfekcja podchlorynem sodu - w razie potrzeby	nie stwierdzono	przydatna do spożycia
38.	Różańsko	Gmina Dębno	PWIK Dębno	82,3	659	odżelazianie, odmanganianie, napowietrzanie, dezynfekcja podchlorynem sodu - w razie potrzeby	nie stwierdzono	przydatna do spożycia
39.	Dolsk	Gmina Dębno	PWIK Dębno	37,2	391	odżelazianie, odmanganianie, napowietrzanie, dezynfekcja podchlorynem sodu - w razie potrzeby	nie stwierdzono	przydatna do spożycia

*POWIATOWY PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU MYŚLIBORSKIEGO
NA LATA 2021-2024 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2030*

Lp.	Nazwa wodociągu	Właściciel	Podmiot odpowiedzialny za jakość wody	Wielkość produkcji [m ³ /dobę] (2019 r.)	Liczba zaopatrywanej ludności (2019 r.)	Sposób uzdatniania i dezynfekcji wody	Przekroczenia wartości dopuszczalnych jakości wody (2019 r.)	Jakość wody (stan na koniec 2019 r.)
40.	Dyszno	Gmina Dębno	PWIK Dębno	18,7	216	odżelazianie, odmanganianie, napowietrzanie, dezynfekcja podchlorynem sodu - w razie potrzeby	nie stwierdzono	przydatna do spożycia
41.	Szpital-Dębno	Szpital w Dębnie im. Świętej Matki Teresy z Kalkuty Sp. z o.o.	Szpital w Dębnie im. Świętej Matki Teresy z Kalkuty Sp. z o.o.	21,0	105	odżelazianie, odmanganianie, dezynfekcja UV oraz podchlorynem sodu - w razie potrzeby	nie stwierdzono	przydatna do spożycia
GMINA NOWOGRÓDEK POMORSKI								
42.	Gizyn	Gmina Nowogródek Pom.	Gmina Nowogródek Pom.	48,7	504	odżelazianie, odmanganianie, napowietrzanie, dezynfekcja podchlorynem sodu - w razie potrzeby	nie stwierdzono	przydatna do spożycia
43.	Golin	Gmina Nowogródek Pom.	Gmina Nowogródek Pom.	22,2	77	odżelazianie, odmanganianie, napowietrzanie, dezynfekcja podchlorynem sodu - w razie potrzeby	bakterie gr. coli, ogólna liczba mikroorganizmów	przydatna do spożycia
44.	Karsko	Gmina Nowogródek Pom.	Gmina Nowogródek Pom.	195,9	2 928	odżelazianie, odmanganianie, napowietrzanie, zmiękczenie, dezynfekcja podchlorynem sodu - w razie potrzeby	mangan, ogólna liczba mikroorganizmów	przydatna do spożycia

Źródło: PSSE w Myśliborzu

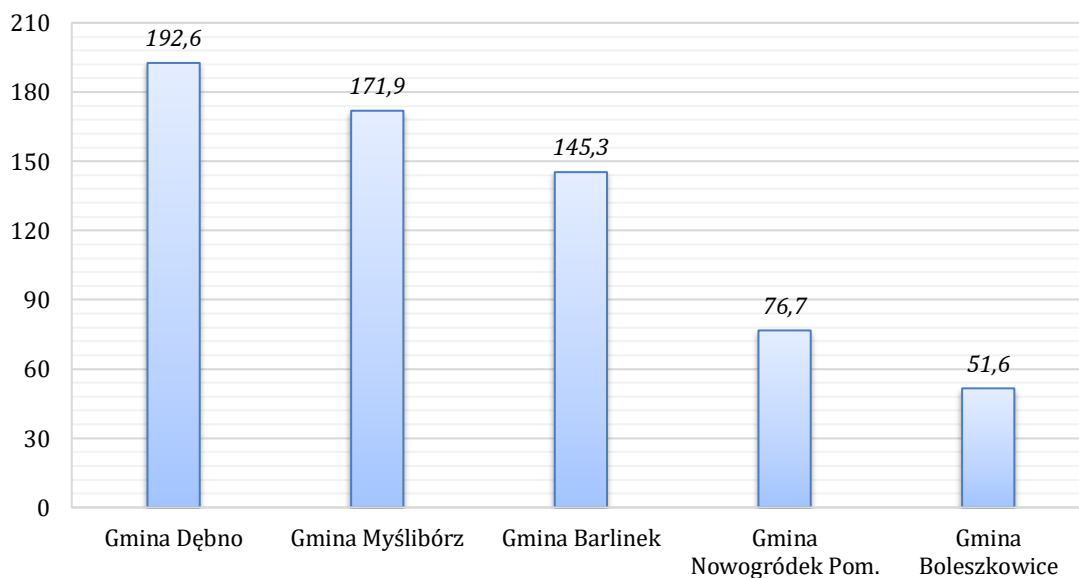
Łączna długość czynnej rozdzielczej sieci wodociągowej na terenie Powiatu Myśliborskiego wynosi 638,1 km, natomiast liczba przyłączy wodociągowych do budynków mieszkalnych wynosi 7 687 szt. (dane GUS stan na dzień 31.12.2018 r.). Stopień zwodociągowania Powiatu Myśliborskiego według stanu na koniec 2018 r. wynosi 97,7 %. Pod względem stopnia zwodociągowania Powiat Myśliborski zajmuje wysoką 5. pozycję spośród wszystkich 21. powiatów województwa zachodniopomorskiego (stopień zwodociągowania województwa zachodniopomorskiego wynosi 96,2 % - stan na 31.12.2018 r.). Łączne zużycie wody z sieci wodociągowej na terenie powiatu w 2018 r. wyniosło 2 256,5 tys. m³, w tym przez gospodarstwa domowe 1 909,8 tys. m³.

W kolejnych tabelach oraz na wykresach przedstawiono dane dotyczące systemu zbiorowego zaopatrzenia w wodę na terenie Powiatu Myśliborskiego w podziale na poszczególne gminy.

Tabela 21. Długość sieci wodociągowej, liczba przyłączy oraz stopień zwodociągowania Powiatu Myśliborskiego (stan na 31.12.2018 r.)

Obszar	Długość czynnej rozdzielczej sieci wodociągowej [km]	Liczba przyłączy wodociągowych do budynków mieszkalnych [szt.]	Stopień zwodociągowania
Gmina Barlinek	145,3	1 800	99,0%
Gmina Boleszkowice	51,6	708	89,5%
Gmina Dębno	192,6	2 417	97,8%
Gmina Myślibórz	171,9	2 003	98,7%
Gmina Nowogródek Pomorski	76,7	759	89,8%
ŁĄCZNIE POWIAT	638,1	7 687	97,7%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres 6. Długość rozdzielczej sieci wodociągowej na obszarze poszczególnych gmin Powiatu Myśliborskiego (stan na 31.12.2018 r.) [km]

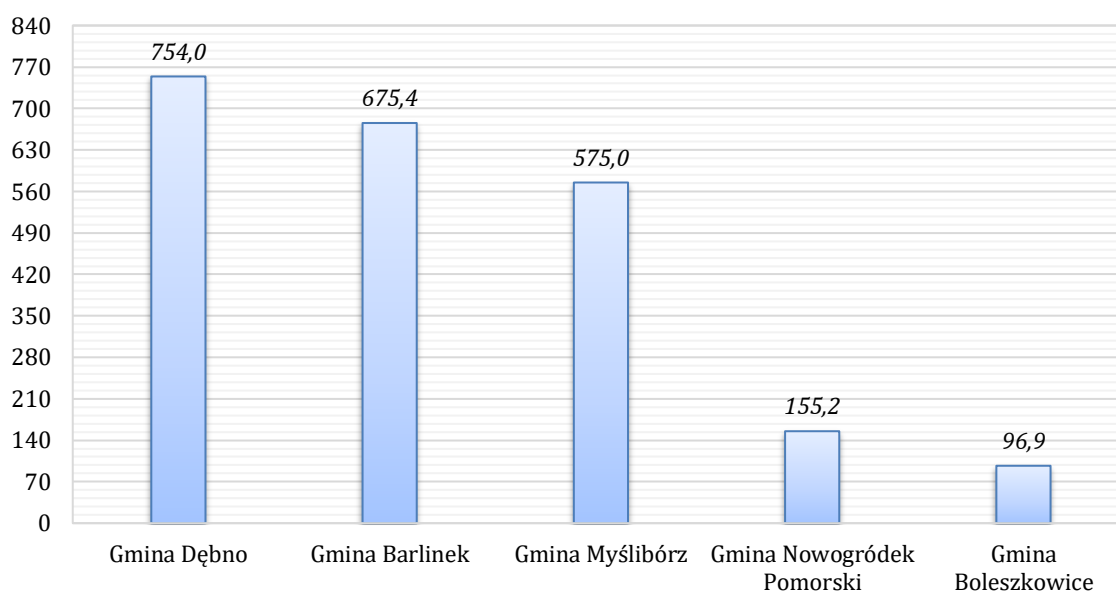
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Tabela 22. Zużycie wody z sieci wodociągowej na terenie Powiatu Myśliborskiego w 2018 r.

Obszar	Zużycie wody z sieci wodociągowej [tys. m ³]		
	Gospodarstwa domowe	Pozostali odbiorcy	SUMA
Gmina Barlinek	574,0	101,4	675,4
Gmina Boleszkowice	91,3	5,6	96,9

Obszar	Zużycie wody z sieci wodociągowej [tys. m ³]		
	Gospodarstwa domowe	Pozostali odbiorcy	SUMA
Gmina Dębno	621,0	133,0	754,0
Gmina Myślibórz	477,5	97,5	575,0
Gmina Nowogródek Pomorski	146,0	9,2	155,2
ŁĄCZNIE POWIAT	1 909,8	346,7	2 256,5

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres 7. Ilość wody dostarczonej siecią wodociągową w 2018 r. na obszarze poszczególnych gmin Powiatu Myśliborskiego [tys. m³]

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

4.5.2. Łączne zużycie wody na terenie powiatu

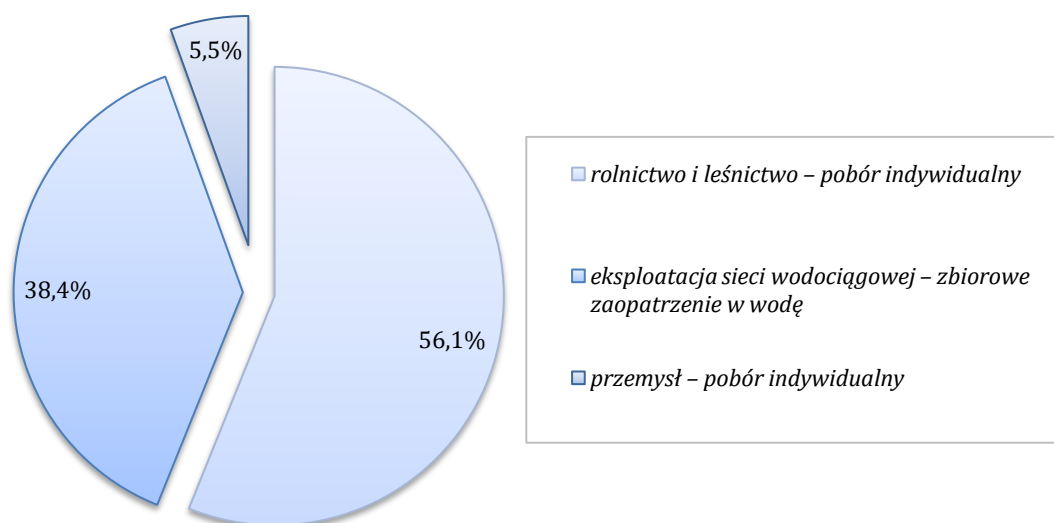
Według danych GUS łączne zużycie wody na terenie Powiatu Myśliborskiego w 2018 r. wyniosło 5 879,5 tys. m³. Największy udział z zużyciu posiada sektor rolnictwa i leśnictwa (pobory indywidualne) – 56,1 % (3 298,0 tys. m³), a następnie zbiorowe zaopatrzenie w wodę (eksploatacja sieci wodociągowej) – 38,4 % (2 256,5 tys. m³) oraz sektor przemysłu (pobory indywidualne) – 5,5 % (325,0 tys. m³).

W kolejnej tabeli oraz na wykresie przedstawiono strukturę zużycia wody na terenie Powiatu Myśliborskiego w 2018 r.

Tabela 23. Struktura zużycia wody na terenie Powiatu Myśliborskiego w 2018 r.

Sektor	Zużycie wody [tys. m ³]	Udział
rolnictwo i leśnictwo – pobór indywidualny	3 298,0	56,1%
eksploatacja sieci wodociągowej – zbiorowe zaopatrzenie w wodę	2 256,5	38,4%
przemysł – pobór indywidualny	325,0	5,5%
SUMA	5 879,5	100,0%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres 8. Struktura zużycia wody na terenie Powiatu Myśliborskiego w 2018 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

4.5.3. Zbiorowe odprowadzanie i oczyszczanie ścieków

Na terenie Powiatu Myśliborskiego wyznaczone zostały trzy następujące aglomeracje kanalizacyjne:

- **aglomeracja Dębno** – wyznaczona uchwałą nr XVII/221/12 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 10 lipca 2012 r., o równoważnej liczbie mieszkańców 19 974 (RLM), położoną w Gminie Dębno, z oczyszczalnią ścieków w Dębnie, której obszar obejmuje miejscowości: Dębno, Cychry, Oborzany, Bogusław, Dargomyśl, Dolsk, Ostrowiec, Barnówko, Więclaw, Łazy, Mostno.
- **aglomeracja Barlinek** – wyznaczona uchwałą nr XV/286/16 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 26 października 2016 r., o równoważnej liczbie mieszkańców 19 245 (RLM), położoną w Gminie Barlinek, z oczyszczalnią ścieków w Barlinku, której obszar obejmuje miejscowości: Barlinek (z wyłączeniem fragmentu m. Barlinek określonym jako Młyn Papiernia), Lutówko, Osina, Jaromierki, Płonno, Krzynka, część miejscowości Moczkowo.
- **aglomeracja Myślibórz** – wyznaczona uchwałą nr IX/180/15 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 15 grudnia 2015 r., o równoważnej liczbie mieszkańców 13 744 (RLM), położoną w Gminie Myślibórz, z oczyszczalnią ścieków w Myśliborzu, której obszar obejmuje miejscowości: Myślibórz, Klicko, Golenice oraz Sobienice.

Łączna długość czynnej sieci kanalizacyjnej na terenie Powiatu Myśliborskiego wynosi 228,4 km, natomiast liczba przyłączy wodociągowych do budynków mieszkalnych wynosi 4 447 szt. (dane GUS stan na dzień 31.12.2018 r.). Stopień skanalizowania Powiatu Myśliborskiego według stanu na koniec 2018 r. wynosi 75,0 %. Pod względem stopnia skanalizowania Powiat Myśliborski zajmuje 12. pozycję spośród wszystkich 21. powiatów województwa zachodniopomorskiego (stopień skanalizowania województwa zachodniopomorskiego wynosi 80,4 % - stan na 31.12.2018 r.). Łączna ilość ścieków odprowadzonych siecią kanalizacyjną na terenie powiatu w 2018 r. wyniosła 1 836,0 tys. m³.

W kolejnej tabeli oraz na wykresach przedstawiono dane dotyczące systemu zbiorowego odprowadzania ścieków na terenie Powiatu Myśliborskiego w podziale na poszczególne gminy.

Tabela 24. Długość sieci kanalizacyjnej, liczba przyłączy oraz stopień skanalizowania Powiatu Myśliborskiego (stan na 31.12.2018 r.)

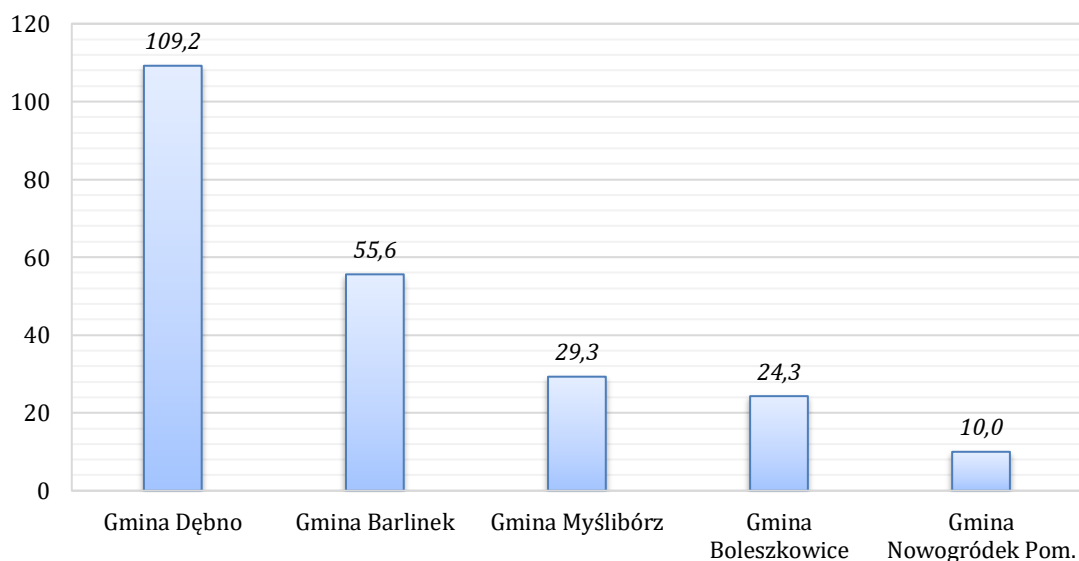
Obszar	Długość czynnej sieci kanalizacyjnej [km]	Liczba przyłączy kanalizacyjnych do budynków mieszkalnych [szt.]	Stopień skanalizowania
Gmina Barlinek	55,6	1 101	91,2%
Gmina Boleszkowice	24,3	310	49,6%
Gmina Dębno	109,2	1 620	77,9%
Gmina Myślibórz	29,3	1 192	67,1%
Gmina Nowogródek Pomorski	10,0	224	32,6%
ŁĄCZNIE POWIAT	228,4	4 447	75,0%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Tabela 25. Ilość ścieków odprowadzonych siecią kanalizacyjną na terenie Powiatu Myśliborskiego w 2018 r.

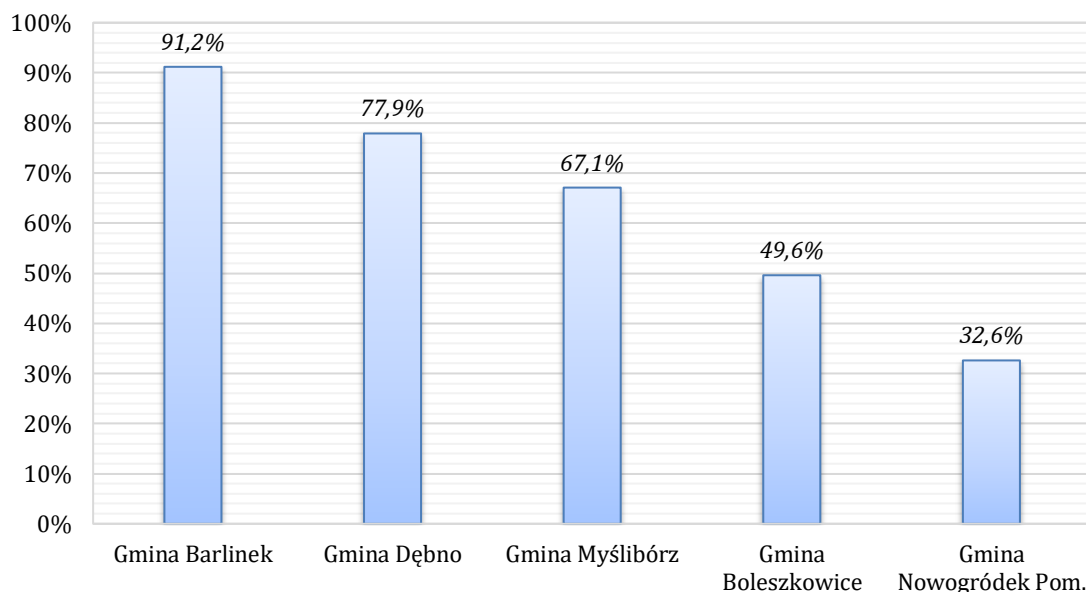
Obszar	Ilość ścieków odprowadzonych siecią kanalizacyjną	
	m ³ /rok	m ³ /dobę
Gmina Barlinek	815 000	2 233
Gmina Boleszkowice	54 000	148
Gmina Dębno	582 000	1 595
Gmina Myślibórz	369 000	1 011
Gmina Nowogródek Pomorski	16 000	44
ŁĄCZNIE POWIAT	1 836 000	5 030

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres 9. Długość czynnej sieci kanalizacyjnej na terenie poszczególnych gmin Powiatu Myśliborskiego (stan na 31.12.2018 r.) [km]

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres 10. Stopień skanalizowania poszczególnych gmin Powiatu Myśliborskiego (stan na 31.12.2018 r.)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Według stanu na dzień 31.12.2019 r. na terenie Powiatu Myśliborskiego funkcjonuje 13 komunalnych oczyszczalni ścieków o łącznej przepustowości 17 937 m³/dobę.

W kolejnej tabeli przedstawiono wykaz komunalnych oczyszczalni ścieków na terenie Powiatu Myśliborskiego.

Tabela 26. Wykaz komunalnych oczyszczalni ścieków na terenie Powiatu Myśliborskiego

Lp.	Nazwa	Typ	Eksploatacja	Wielkość [m ³ /dobę]
GMINA MYŚLIBÓRZ				
1.	Oczyszczalnia Myślibórz	z podwyższonym usuwaniem biogenów	PWIK Myślibórz	7 000
2.	Oczyszczalnia Sulimierz	z podwyższonym usuwaniem biogenów	PWIK Myślibórz	180
3.	Oczyszczalnia Golenice	z podwyższonym usuwaniem biogenów	PWIK Myślibórz	143
4.	Oczyszczalnia Golczew	biologiczna	PWIK Myślibórz	17
5.	Oczyszczalnia Sitno	z podwyższonym usuwaniem biogenów	PWIK Myślibórz	15
GMINA DĘBNO				
6.	Oczyszczalnia Dębno	z podwyższonym usuwaniem biogenów	PWIK Dębno	6 200
7.	Oczyszczalnia Różańsko	z podwyższonym usuwaniem biogenów	PWIK Dębno	240
GMINA BARLINEK				
8.	Oczyszczalnia Barlinek	z podwyższonym usuwaniem biogenów	PWK „Płonia”	3 518
9.	Oczyszczalnia Mostkowo	z podwyższonym usuwaniem biogenów	PWK „Płonia”	103
10.	Oczyszczalnia Rychnów	z podwyższonym usuwaniem biogenów	PWK „Płonia”	86

Lp.	Nazwa	Typ	Eksploatacja	Wielkość [m ³ /dobę]
GMINA BOLESZKOWICE				
11.	Oczyszczalnia Boleszkowice	biologiczna	Gmina Boleszkowice	225
GMINA NOWOGRÓDEK POMORSKI				
12.	Oczyszczalnia Karsko	biologiczna	Gmina Nowogródek Pomorski	200
13.	Oczyszczalnia Golin	biologiczna	Gmina Nowogródek Pomorski	10

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej ankietyzacji

Łączna ilość ścieków oczyszczonych w 2018 r. w komunalnych oczyszczalniach ścieków na terenie Powiatu Myśliborskiego wyniosła 2 662 tys. m³, w tym 1 836 tys. m³ ścieków odprowadzonych siecią kanalizacyjną oraz 826 tys. m³ ścieków dowożonych i wód infiltracyjnych. Łączny ładunek zanieczyszczeń wprowadzonych do środowiska w ściekach oczyszczonych wyniósł 151,852 Mg.

W kolejnej tabeli przedstawiono zbiorcze zestawienie danych o funkcjonowaniu komunalnych oczyszczalni ścieków na terenie Powiatu Myśliborskiego w 2018 r.

Tabela 27. Funkcjonowanie komunalnych oczyszczalni ścieków na terenie Powiatu Myśliborskiego w 2018 r.

Parametr	Jedn.	Wartość
Ilość ścieków oczyszczonych OGÓŁEM	tys. m ³	2 662
Ilość ścieków odprowadzonych siecią kanalizacyjną	tys. m ³	1 836
Ilość ścieków dowożonych i wód infiltracyjnych	tys. m ³	826
Łączny ładunek zanieczyszczeń w ściekach oczyszczonych, w tym:	Mg	151,852
<i>BZT5</i>	<i>Mg</i>	<i>12,668</i>
<i>ChZT</i>	<i>Mg</i>	<i>80,894</i>
<i>zawiesina ogólna</i>	<i>Mg</i>	<i>17,161</i>
<i>azot ogólny</i>	<i>Mg</i>	<i>37,865</i>
<i>fosfor ogólny</i>	<i>Mg</i>	<i>3,264</i>
Ilość wytworzonych osadów ściekowych	Mg	637

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

4.5.4. Zbiorniki bezodpływowe i przydomowe oczyszczalnie ścieków

Nieskanalizowane obszary powiatu obsługiwane są przez indywidualne rozwiązania gospodarki ściekowej, tj. przydomowe oczyszczalnie ścieków oraz zbiorniki bezodpływowe. Gospodarka ściekowa oparta o gromadzenie ścieków w zbiornikach bezodpływowych (szambach) polega na regularnym ich opróżnianiu i wywożeniu do punktu zlewnego zlokalizowanego na terenie oczyszczalni ścieków.

Właściciele nieruchomości wyposażonych w zbiorniki bezodpływowe mają obowiązek posiadania umowy na wywóz nieczystości ciekłych i dowodów uiszczenia opłat za tę usługę. Posiadane rachunki muszą potwierdzać regularność wywozu szamba, co reguluje ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Jeżeli właściciel nie będzie mógł udowodnić, że wywoził ścieki ze swojej posesji regularnie, wówczas może zostać ukarany mandatem lub grzywną. Obowiązkiem gminy jest natomiast przeprowadzanie kontroli częstotliwości opróżniania zbiorników bezodpływowych.

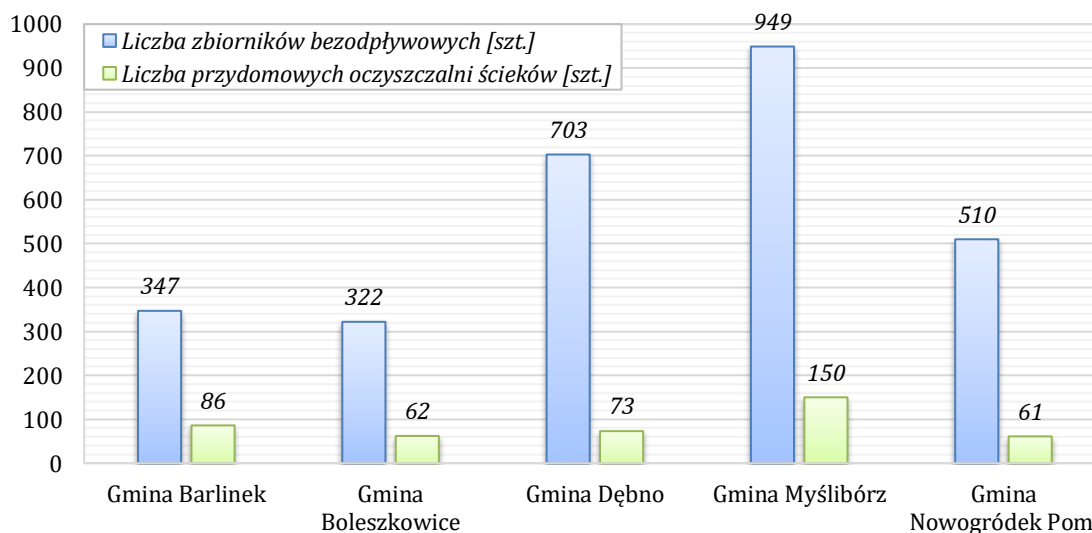
Zgodnie z danymi GUS (stan na dzień 31.12.2018 r.) na terenie Powiatu Myśliborskiego znajduje się 2831 szt. zbiorników bezodpływowych oraz 432 szt. przydomowych oczyszczalni ścieków. W 2018 r. taborem asenizacyjnym z obszaru powiatu odebrano 53 776,2 m³ ścieków bytowych.

W kolejnej tabeli oraz na wykresie przedstawiono szczegółowe dane dotyczące liczby zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie Powiatu Myśliborskiego.

Tabela 28. Liczba zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie Powiatu Myśliborskiego (stan na 31.12.2018 r.)

Obszar	Liczba zbiorników bezodpływowych [szt.]	Liczba przydomowych oczyszczalni ścieków [szt.]
Gmina Barlinek	347	86
Gmina Boleszkowice	322	62
Gmina Dębno	703	73
Gmina Myślibórz	949	150
Gmina Nowogródek Pomorski	510	61
ŁĄCZNIE POWIAT	2 831	432

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres 11. Liczba zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie Powiatu Myśliborskiego (stan na 31.12.2018 r.)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

4.5.5. Analiza SWOT oraz zagadnienia horyzontalne dla obszaru interwencji gospodarka wodno-ściekowa

Analizę SWOT oraz zagadnienia horyzontalne dla obszaru interwencji gospodarka wodno-ściekowa przedstawiono w kolejnych tabelach.

Tabela 29. Analiza SWOT dla obszaru interwencji gospodarka wodno-ściekowa

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> Wysoki stopień zwodociągowania powiatu. Dobra jakość wody dostarczanej do spożycia przez ludzi na terenie powiatu (notowane jedynie incydentalne i krótkotrwałe przekroczenia wartości dopuszczalnych). 	<ul style="list-style-type: none"> Niższy stopień skanalizowania powiatu (75,0 %), niż średnia dla województwa zachodniopomorskiego (80,4 %). Duża liczba zbiorników bezodpływowych na terenie powiatu stanowiących

<ul style="list-style-type: none"> Wyznaczenie na terenie powiatu trzech aglomeracji kanalizacyjnych. 	<p>potencjalne źródło zanieczyszczeń środowiska wodno-gruntowego.</p> <ul style="list-style-type: none"> Wysokie zużycie wody przez sektor rolnictwa i leśnictwa na terenie powiatu.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> Możliwości pozyskania dofinansowania ze środków zewnętrznych na realizację inwestycji z zakresu rozbudowy i modernizacji infrastruktury wodno-kanalizacyjnej. Wprowadzanie nowych technologii z zakresu oczyszczania ścieków. Wzrost świadomości ekologicznej społeczeństwa z zakresu właściwego postępowania ze ściekami i oszczędzania wody. 	<ul style="list-style-type: none"> Wysokie koszty inwestycji z zakresu rozwoju i modernizacji infrastruktury wodno-kanalizacyjnej. Zmiany klimatyczne wpływające na wzrost częstotliwości występowania suszy (okresowe niedobory wody, spadek ciśnienia w sieci wodociągowej).

Źródło: opracowanie własne

Tabela 30. Zagadnienia horyzontalne dla obszaru interwencji gospodarka wodno-ściekowa

Adaptacja do zmian klimatu	<ul style="list-style-type: none"> Budowa/rozbudowa zbiorczych systemów wodno-kanalizacyjnych (w tym kanalizacji deszczowej). Prowadzenie działań zmierzających do wzrostu naturalnej zdolności retencyjnej obszarów zurbanizowanych. Stosowanie mechanizmów ekonomicznych w celu regulowania popytu na wodę – np. odpowiednio dobranych opłat za wodę. Wprowadzanie nowych technologii ograniczających pobór i zużycie wody oraz zwiększających efektywność oczyszczania ścieków. Uszczelnianie, remonty i modernizacje infrastruktury wodno-kanalizacyjnej.
Nadzwyczajne zagrożenia środowiska	<ul style="list-style-type: none"> Związane z możliwością wystąpienia awarii infrastruktury kanalizacyjnej i przedostaniem się do środowiska ścieków nieoczyszczonych.
Działania edukacyjne	<ul style="list-style-type: none"> Prowadzenie działań edukacyjno-informacyjnych z zakresu właściwego postępowania ze ściekami oraz oszczędzania wody.
Monitoring środowiska	<ul style="list-style-type: none"> W ramach działalności kontrolnej WIOŚ. W ramach monitoringu jakości dostarczanej wody do spożycia. W ramach prowadzenia ewidencji zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków oraz kontroli częstotliwości opróżniania zbiorników bezodpływowych.

Źródło: opracowanie własne

4.6. Zasoby geologiczne

4.6.1. Złoża kopalin

Zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. 2020, poz. 1064) organami administracji geologicznej są: minister właściwy do spraw środowiska, marszałkowie województw oraz starostowie. Do zadań organów administracji geologicznej należy podejmowanie rozstrzygnięć oraz wykonywanie innych czynności niezbędnych do przestrzegania i stosowania ustawy - Prawo geologiczne i górnicze, w tym udzielanie koncesji na wydobywanie kopalin, decyzji dotyczących rekultywacji obszarów poeksploatacyjnych oraz prowadzenie kontroli i nadzoru nad działalnością górniczą.

Zgodnie z serwisem MIDAS prowadzonym przez Państwowy Instytut Geologiczny - Państwowy Instytut Badawczy, na terenie Powiatu Myśliborskiego znajduje się 28 złóż kopalin, w tym największe złożo gazu ziemnego i ropy naftowej na Niżu Polskim – złożo BMB (Barnówko-Mostno-Buszewo). Oprócz złoża BMB na terenie powiatu znajdują się również inne złoża węglowodorów (gazu ziemnego i ropy naftowej) tj. Cychry, Gajewo, Namyslin oraz Różańsko.

W kolejnej tabeli przedstawiono charakterystykę złóż kopalin na terenie Powiatu Myśliborskiego, natomiast na rycinie ich lokalizację.

Tabela 31. Charakterystyka złóż kopalin zlokalizowanych na terenie Powiatu Myśliborskiego

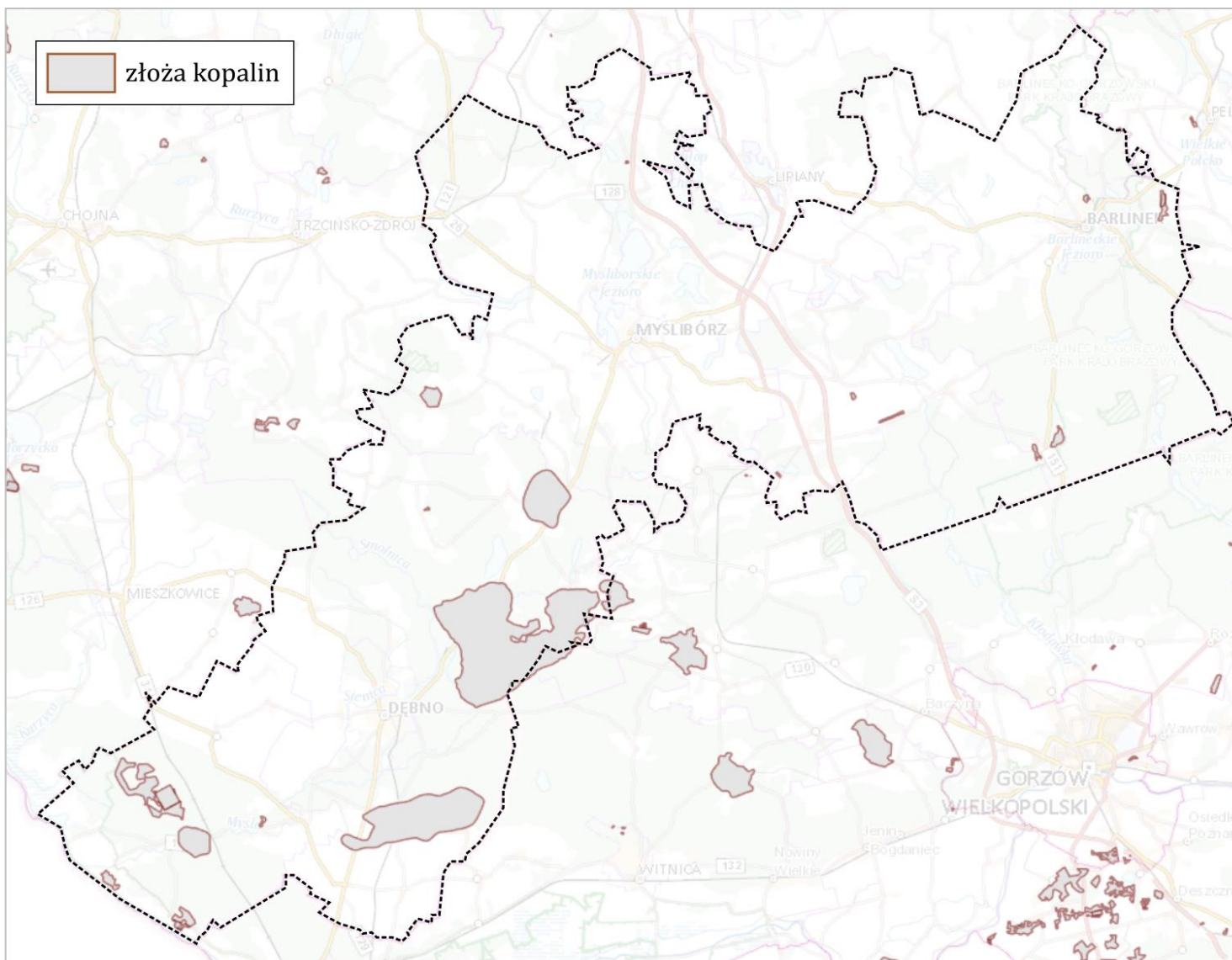
Numer złoża	Nazwa złoża	Kopalina	Pow. złoża [ha]	Stan zagospodarowania
PC 2705	Barlinek	piasek kwarcowy	7,38	eksploatacja złoża zaniechana
NR 7065	BMB (Barnówko-Mostno-Buszewo)	gaz ziemny, ropa naftowa, siarka	2987,05	złożo eksploatowane
KN 5435	Chlewice	piasek ze żwirem	41,07	złożo eksploatowane
KN 10672	Chłopowo	piasek ze żwirem	81,08	złożo rozpoznane szczegółowo
AG 7391	Cychry	gaz ziemny, ropa naftowa, siarka	1257,31	złożo eksploatowane
KN 2916	Dyszno	piasek	2,68	złożo rozpoznane szczegółowo
NR 15122	Gajewo	gaz ziemny, ropa naftowa	166,00	złożo eksploatowane
KN 11249	Głazów	piasek	1,99	złożo skreślone z bilansu zasobów
KN 11068	Golin	piasek	13,44	złożo eksploatowane
KN 4565	Gudzisz	piasek ze żwirem	6,87	eksploatacja złoża zaniechana
KN 5437	Kaleńsko	piasek ze żwirem	72,80	eksploatacja złoża zaniechana
KN 10295	Kaleńsko-Pole Zachodnie I	piasek	4,30	eksploatacja złoża zaniechana
KN 10296	Kaleńsko-Pole Zachodnie II	piasek ze żwirem	1,23	złożo skreślone z bilansu zasobów
KN 4571	Krzyńka	piasek ze żwirem	16,10	złożo skreślone z bilansu zasobów
KN 5886	Krzyńka II	piasek ze żwirem	29,76	złożo skreślone z bilansu zasobów
KR 6078	Łubianka	torf, kreda	55,90	złożo o zasobach prognostycznych
KN 5872	Namyślin	piasek ze żwirem	306,20	złożo rozpoznane szczegółowo

**POWIATOWY PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU MYŚLIBORSKIEGO
NA LATA 2021-2024 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2030**

Numer złoża	Nazwa złoża	Kopalina	Pow. złoża [ha]	Stan zagospodarowania
NR 7410	Namyślin	gaz ziemny, ropa naftowa	200,00	złoże rozpoznane szczegółowo
KN 8316	Namyślin E	piasek ze żwirem	44,90	złoże skreślone z bilansu zasobów
KN 13661	Namyślin-Wielopole	piasek ze żwirem	93,09	złoże rozpoznane szczegółowo
KN 11429	Nowogródek Pomorski	piasek	6,08	eksploatacja złoża zaniechana
KN 11487	Otanów	piasek ze żwirem	1,81	eksploatacja złoża zaniechana
KN 5269	Płonno	piasek	33,22	złoże rozpoznane szczegółowo
KN 13658	Płonno I	piasek	17,00	złoże eksploatowane
KN 11866	Renice	piasek	2,05	złoże skreślone z bilansu zasobów
GZ 6732	Różańsko	gaz ziemny	496,75	złoże zagospodarowane
KN 1142	Trzcinna	piasek	2,78	złoże rozpoznane szczegółowo
KN 11444	Trzcinna Koliber	piasek	2,20	złoże skreślone z bilansu zasobów

Źródło: opracowanie własne na podstawie serwisu MIDAS – wgląd na dzień 01.06.2020 r.

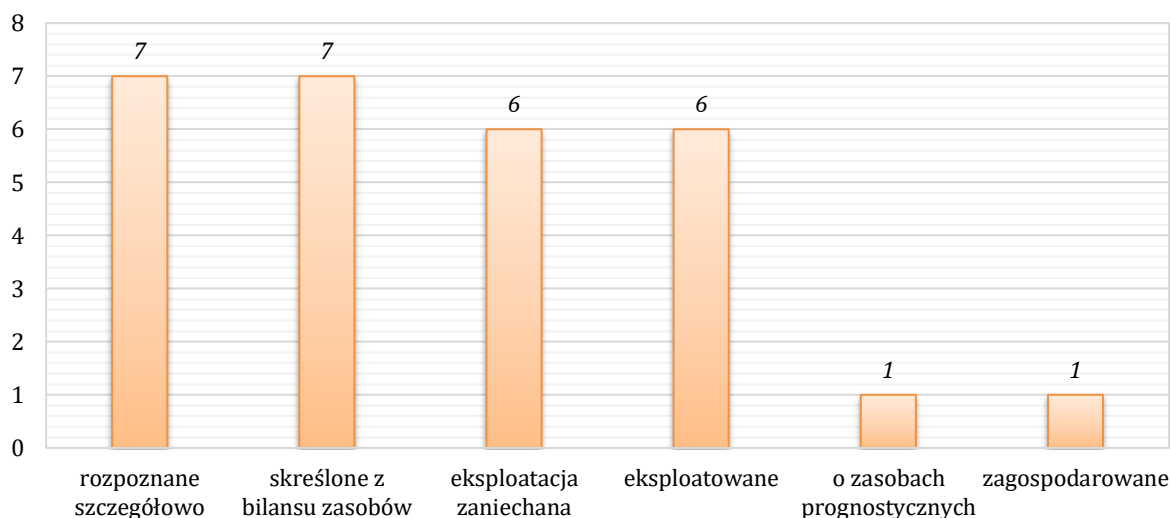

Rysunek 19. Lokalizacja złóż kopalnin na terenie Powiatu Myśliborskiego

Źródło: <https://mapy.geoportal.gov.pl/>

Struktura zagospodarowania złóż kopalin zlokalizowanych na terenie Powiatu Myśliborskiego przedstawia się następująco (poniższe dane przedstawiono również na kolejnym wykresie):

- liczba złóż rozpoznanych szczegółowo: 7 (25,0 %);
- liczba złóż skreślonych z bilansu zasobów (wyeksploatowanych całkowicie): 7 (25,0 %);
- liczba złóż o zaniechanej eksploatacji (wyeksploatowanych częściowo): 6 (21,4 %);
- liczba złóż eksploatowanych: 6 (21,4 %);
- liczba złóż o zasobach prognostycznych: 1 (3,6 %);
- liczba złóż zagospodarowanych: 1 (3,6 %);

Wykres 12. Stan zagospodarowania złóż kopalin na terenie Powiatu Myśliborskiego (liczba złóż)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Państwowego Instytutu Geologicznego

Łączne wydobycie surowców w 2018 r. z eksploatowanych złóż na terenie Powiatu Myśliborskiego przedstawia się następująco:

- gaz ziemny – 394,74 mln m³,
- gaz ziemny azotowy – 10,18 mln m³,
- ropa naftowa – 325,79 tys. Mg,
- siarka – 22,60 tys. Mg,
- kruszywa naturalne – 279 tys. Mg.

W kolejnej tabeli przedstawiono wielkość wydobycia kopalin ze złóż eksploatowanych na terenie Powiatu Myśliborskiego w latach 2016-2018.

Tabela 32. Wielkość wydobycia kopalin ze złóż eksploatowanych na terenie Powiatu Myśliborskiego w latach 2016-2018

Rok	Złoże	Wydobycie				
		gaz ziemny azotowy [mln m ³]	gaz ziemny [mln m ³]	ropa naftowa [tys. Mg]	siarka [tys. Mg]	piaski i żwiry [tys. Mg]
2016	Cychry	13,58	-	0,55	0,05	-
	BMB	-	370,50	307,95	22,78	-
	Gajewo	-	1,13	3,61	-	-
	Chlewice	-	-	-	-	73
	Golin	-	-	-	-	122
	Płonno I	-	-	-	-	74
	SUMA	13,58	371,63	312,11	22,83	269,00

**POWIATOWY PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU MYŚLIBORSKIEGO
NA LATA 2021-2024 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2030**

Rok	Złoże	Wydobycie				
		gaz ziemny azotowy [mln m ³]	gaz ziemny [mln m ³]	ropa naftowa [tys. Mg]	siarka [tys. Mg]	piaski i żwiry [tys. Mg]
2017	Cychry	7,54	-	0,36	0,03	-
	BMB	-	398,94	302,55	22,38	-
	Gajewo	-	2,71	8,87	-	-
	Chlewice	-	-	-	-	102
	Golin	-	-	-	-	32
	Płonno I	-	-	-	-	153
	SUMA	7,54	401,65	311,78	22,41	287
2018	Cychry	10,18	-	0,67	0,04	-
	BMB	-	392,50	317,65	22,32	-
	Gajewo	-	2,24	7,47	-	-
	Chlewice	-	-	-	-	154
	Golin	-	-	-	-	27
	Płonno I	-	-	-	-	98
	SUMA	10,18	394,74	325,79	22,60	279

Źródło: opracowanie własne na podstawie „Bilansów złóż kopalin w Polsce” w latach 2016-2018

W kolejnych tabelach przedstawiono wykaz obowiązujących koncesji na wydobywanie kopalin ze złóż zlokalizowanych na terenie Powiatu Myśliborskiego wydanych przez Ministra właściwego do spraw środowiska oraz Marszałka Województwa Zachodniopomorskiego.

Tabela 33. Wykaz obowiązujących koncesji na wydobywanie kopalin ze złóż zlokalizowanych na terenie Powiatu Myśliborskiego wydanych przez Ministra właściwego ds. środowiska

Przedsiębiorca	Numer koncesji	Złoże	Rodzaj kopaliny	Data wydania koncesji	Data ważności koncesji
PGNiG S.A.	51/96	Różańsko	gaz ziemny	07.01.1997	07.01.2027
PGNiG S.A.	6/97	Barnówko - Mostno - Buszewo (BMB)	ropa naftowa, gaz ziemny, siarka współwystępująca	04.04.1997	04.04.2032
PGNiG S.A.	19/98	Cychry	gaz ziemny	10.11.1998	10.11.2033
PGNiG S.A.	6/2014	Gajewo	ropa naftowa i towarzyszący gaz ziemny	31.12.2014	31.12.2027

Źródło: <https://bip.mos.gov.pl/koncesje-geologiczne>

Tabela 34. Wykaz obowiązujących koncesji na wydobywanie kopalin ze złóż zlokalizowanych na terenie Powiatu Myśliborskiego wydanych przez Marszałka Województwa Zachodniopomorskiego

Przedsiębiorca	Numer koncesji oraz data i znak decyzji zmieniającej koncesje	Złoże	Rodzaj kopaliny	Data wydania koncesji	Data ważności koncesji
„MDW KRUSZYWA Sp. z o. o.”	WOŚ.III.7422.6.2012.ZZ przen. WOŚ.III.7422.21.2016.ZZ z dnia 12.12.2016 r.	Namyślin Wielopole	KN*	28.08.2012	31.12.2042

**POWIATOWY PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU MYŚLIBORSKIEGO
NA LATA 2021-2024 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2030**

Przedsiębiorca	Numer koncesji oraz data i znak decyzji zmieniającej koncesje	Złoże	Rodzaj kopaliny	Data wydania koncesji	Data ważności koncesji
MINERAŁY Sp. z o.o.	<i>OŚ-g-7512/E/3/96 Woj. Gorzowski, przen. DOŚ-III-ZN-7515/11/2006 z dnia 02.10.2006</i>	Chlewice	KN	23.12.1996	22.12.2021
„P.P.U.H Andrzej Tymecki”	<i>WRiOŚ-II-ZN-7515/6/2007 zm. WRiOŚ-III-ZZ-7515/3/10 z dnia 9 lipca 2010 r., zm. WOŚ.III.7422.16.2017.ZZ z dnia 4.08.2017</i>	Golin	KN	9.07.2007	31.07.2037
P.H.U. „MARKETING” Tadeusz Niewiadomski	<i>WRiOŚ-III-ZZ-7515/2/10, zm. WOŚ-III.7422.5.2014.ZZ z dnia 24.04.2014</i>	Płonno 1	KN	16.08.2011	30.06.2044
Szczecińskie Kopalnie Surowców Mineralnych S.A.	<i>WOŚ.III.7422.16.2016.ZZ</i>	Chłopowo	KN	11.10.2017	31.12.2065

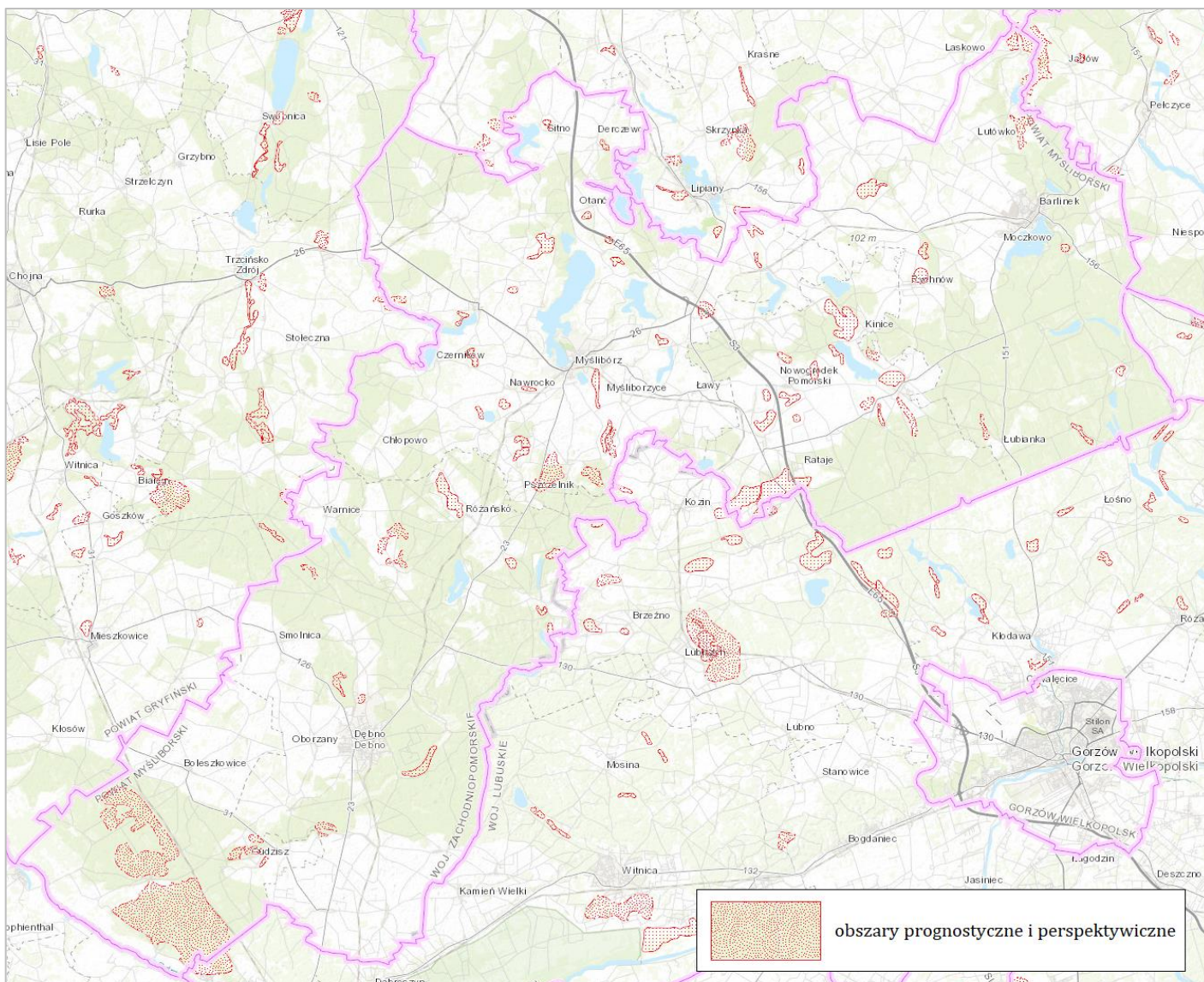
*kruszywa naturalne

Źródło: <http://bip.rbip.wzp.pl/>

Zgodnie z Mapą Geośrodowiskową Polski na terenie Powiatu Myśliborskiego wyznaczono również liczne obszary prognostyczne i perspektywiczne występowania złóż kopaliny. Lokalizację ww. obszarów przedstawiono na kolejnej rycinie.

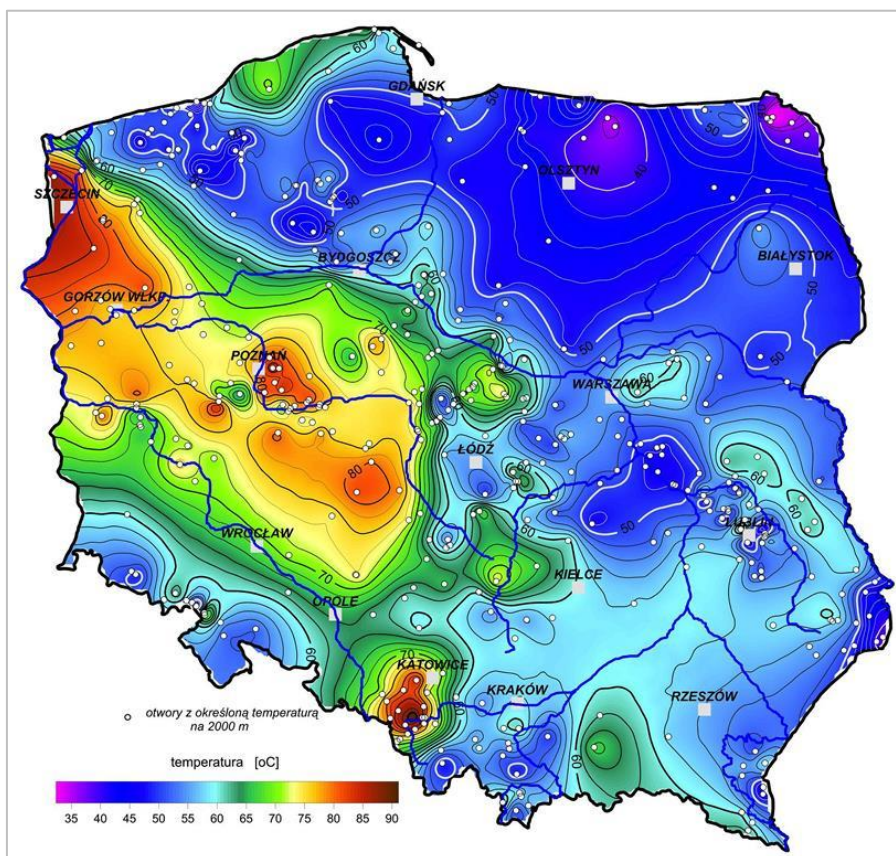
POWIATOWY PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU MYŚLIBORSKIEGO
NA LATA 2021-2024 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2030

Rysunek 20. Lokalizacja na terenie Powiatu Myśliborskiego obszarów prognostycznych i perspektywicznych występowania złóż kopalin
Źródło: <http://geoportal.pgi.gov.pl>

4.6.2. Geotermia

Rejon Powiatu Myśliborskiego położony jest na obszarze charakteryzującym się wartościami temperatur wód podziemnych na głębokości 2 000 m p.p.t. na poziomie około 80-85°C, a więc jednymi z najwyższych w kraju (kolejny Rys.). W związku z czym na terenie powiatu występują sprzyjające uwarunkowania umożliwiające wykorzystanie wód geotermalnych w celach np. zbiorowego zaopatrzenia w ciepło (np. wykorzystanie energii geotermalnej w ciepłowniach) lub rekreacyjno-uzdrowiskowych. Zgodnie z artykułem „Przemysłowe wykorzystanie energii geotermalnej w Polsce na przykładzie geotermalnego zakładu ciepłowniczego w Bańskiej Niżnej” (K. Sala, 2018 r.) miasta Myślibórz, Dębno i Barlinek zaliczono do miast o najkorzystniejszych warunkach do budowy ciepłowni geotermalnej w kraju.

Rysunek 21. Rozkład temperatur na głębokości 2 000 m p.p.t.

Źródło: Szewczyk J., 2010: Geofizyczne oraz hydrogeologiczne warunki pozyskiwania energii geotermicznej w Polsce

4.6.3. Analiza SWOT oraz zagadnienia horyzontalne dla obszaru interwencji zasoby geologiczne

Analizę SWOT oraz zagadnienia horyzontalne dla obszaru interwencji zasoby geologiczne przedstawiono w kolejnych tabelach.

Tabela 35. Analiza SWOT dla obszaru interwencji zasoby geologiczne

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> Lokalizacja na terenie powiatu istotnych i strategicznych w skali kraju złóż gazu ziemnego i ropy naftowej. 	<ul style="list-style-type: none"> Cześć złóż na terenie powiatu została już wyeksploatowanych całkowicie (7 złóż). Cześć złóż na terenie powiatu o zaniechanej eksploatacji (wyeksploatowane częściowo –

<ul style="list-style-type: none"> Wyznaczenie na terenie powiatu obszarów prognostycznych i perspektywicznych występowania złóż kopalin. Bardzo dobre warunki do wykorzystywania energii geotermalnej na terenie powiatu. 	co oznacza, iż nie zostały racjonalnie wykorzystane) (7 złóż).
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> Rozwój nowych technologii wydobywczych wpływających na ograniczenie strat eksploatacyjnych. Działalność kontrolna Starostwa, Urzędu Marszałkowskiego i Okręgowego Urzędu Górniczego. Rekultywacja wyeksploatowanych złóż jako szansa na wzbogacenie bio i georóżnorodności obszaru. 	<ul style="list-style-type: none"> Wzrost presji na eksploatację surowców w związku z rozwojem gospodarczym. Nieodpowiednio prowadzone rekultywacje obszarów poeksploatacyjnych. Sprzeciw społeczny przeciwko eksploatacji nowych złóż. Kosztowne inwestycje z zakresu pozyskiwania ciepła geotermalnego.

Źródło: opracowanie własne

Tabela 36. Zagadnienia horyzontalne dla obszaru interwencji zasoby geologiczne

Adaptacja do zmian klimatu	<ul style="list-style-type: none"> Pozyskiwanie, przetwarzanie i wykorzystywanie surowców geologicznych z wykorzystaniem najnowocześniejszych technologii. Zabezpieczanie odkrywek przed zagrożeniami jakie niosą ze sobą nawalne deszcze/podtopienia. Racjonalne gospodarowanie złożem.
Nadzwyczajne zagrożenia środowiska	<ul style="list-style-type: none"> Związane z nielegalną eksploatacją kopalin mogącą prowadzić do zmiany stosunków wodnych oraz powstawania osuwisk i erozji. Wybuchy i awarie związane z eksploatacją węglowodorów na terenie powiatu (gazu ziemnego i ropy naftowej).
Działania edukacyjne	<ul style="list-style-type: none"> Prowadzenie działań edukacyjno-informacyjnych z zakresu zasobów geologicznych (rodzajów kopalin, ich ochrony, działalności zakładów górniczych, rekultywacji obszarów poeksploatacyjnych). Prowadzenie działań edukacyjno-informacyjnych z zakresu szkodliwości środowiskowych nielegalnej eksploatacji kopalin. Popularyzacja tzw. płytkiej geotermii (pompy ciepła) jako ekologicznej metody ogrzewania budynków.
Monitoring środowiska	<ul style="list-style-type: none"> Poprzez prowadzenie kontroli przedsiębiorców prowadzących eksploatację złóż kopalin.

Źródło: opracowanie własne

4.7. Gleby

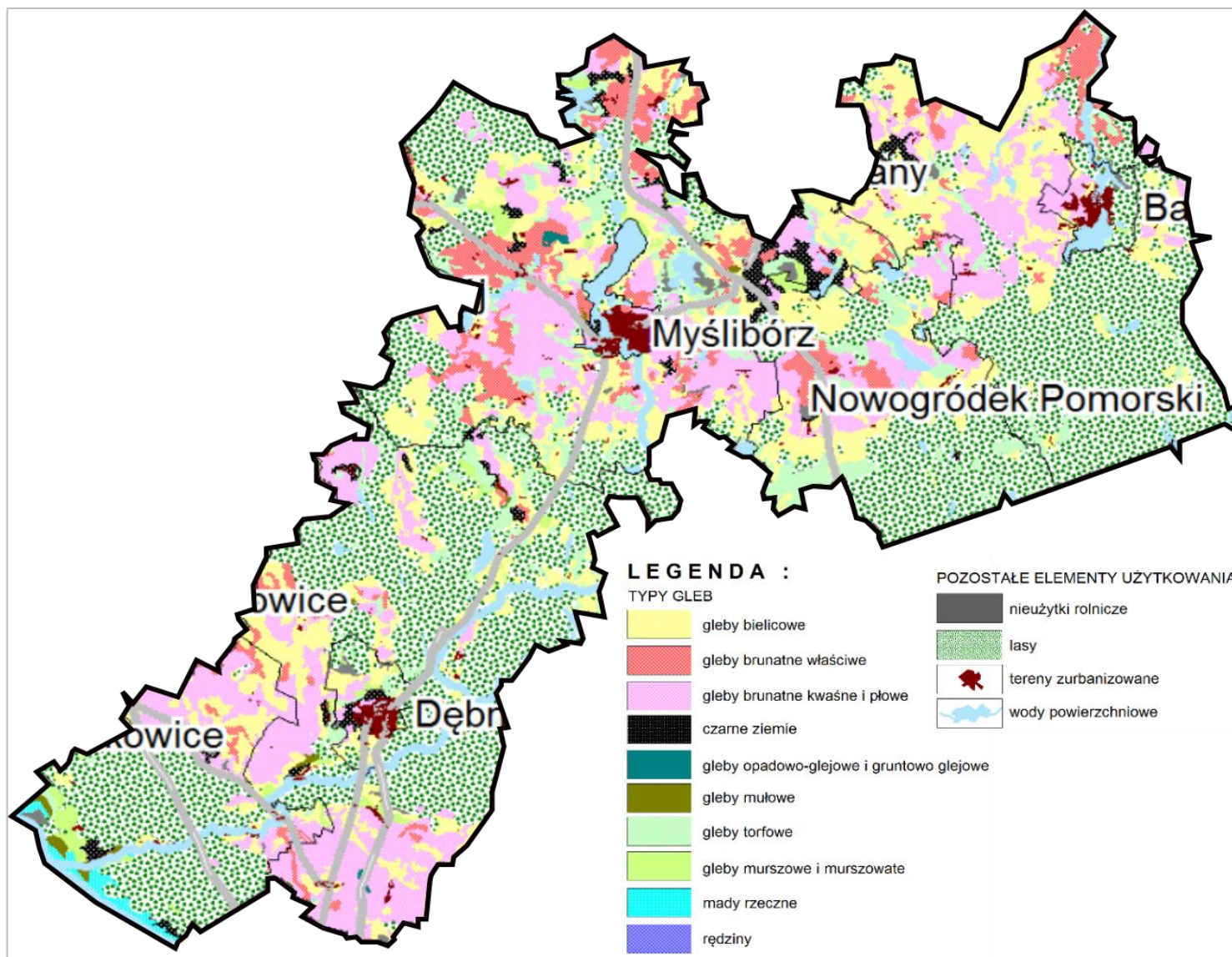
4.7.1. Rodzaje gleb na terenie powiatu

Na terenie Powiatu Myśliborskiego dominują gleby bielcowe oraz gleby brunatne kwaśne i płowe. Lokalnie na obszarze powiatu występują również gleby brunatne właściwe, gleby murszowe, czarne ziemie, gleby mułowe, gleby torfowe oraz mady rzeczne.

Pod względem kategorii agronomicznej na terenie Powiatu Myśliborskiego dominują gleby kategorii II (lekkie – podatne na suszę) oraz kategorii III (średnie – średnio podatne na suszę).

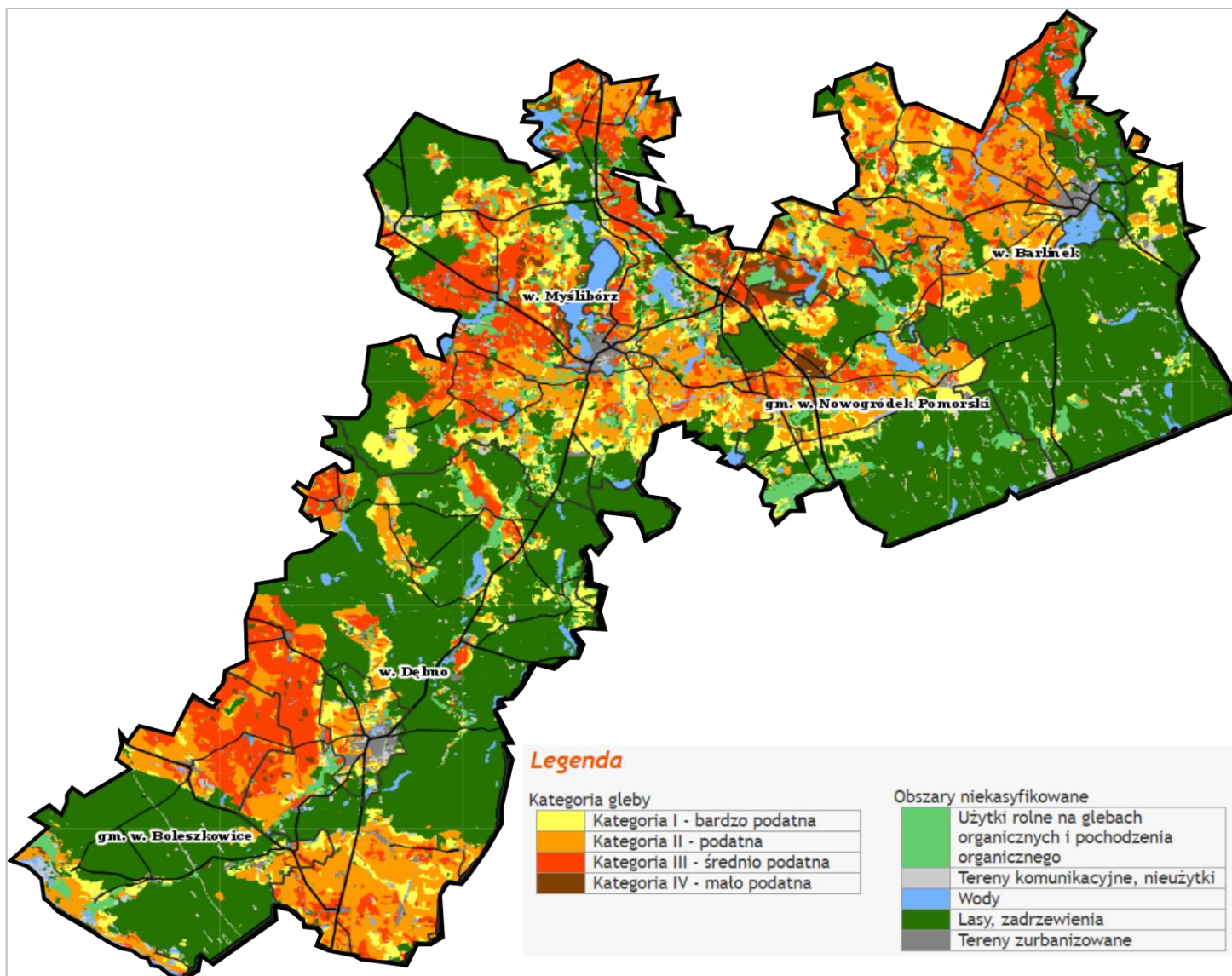
Rozmieszczenie poszczególnych typów gleb oraz kategorii agronomicznej gleb na terenie Powiatu Myśliborskiego przedstawiono na kolejnych rycinach.

Rysunek 22. Typy gleb na terenie Powiatu Myśliborskiego

Źródło: „Aktualizacja opracowania ekofizjograficznego do projektu zmiany planu zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego” (Szczecin, marzec 2018 r.)

Rysunek 23. *Kategoria agronomiczna gleb na terenie Powiatu Myśliborskiego*

Źródło: <http://www.susza.iung.pulawy.pl/mapa-kategorii/>

4.7.2. Jakość gleb na terenie powiatu

Państwowy monitoring środowiska

W ramach Państwowego Monitoringu Środowiska realizowany jest program „Monitoring chemizmu gleb ornych Polski”. Celem programu jest ocena stanu zanieczyszczenia i zmian właściwości gleb w wymiarze czasowym i przestrzennym. Monitoring chemizmu gleb ornych Polski jest realizowany od roku 1995 (badania w 5-letnich odstępach czasowych). Kolejna, piąta tura Monitoringu przypadła na lata 2015-2017 i podobnie jak w poprzednich latach była realizowana przez Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa – Państwowy Instytut Badawczy, na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska.

W ramach monitoringu na terenie kraju zlokalizowanych jest 216 stałych punktów pomiarowo-kontrolnych zlokalizowanych na gruntach ornych charakterystycznych dla pokrywy glebowej kraju. Na terenie Powiatu Myśliborskiego nie ma zlokalizowanego punktu pomiarowo-kontrolnego (w województwie zachodniopomorskim wyznaczono 9 punktów pomiarowo-kontrolnych).

Raport z monitoringu chemizmu gleb ornych w Polsce w latach 2015-2017 zawiera następujące podsumowanie wyników badań:

- W przypadku większości cech opisujących właściwości i jakość gleby nie doszło do istotnych zmian na przestrzeni 25 lat w porównaniu ze stanem wyjściowym.
- W grupie badanych profili zwiększył się udział bardzo kwaśnych i kwaśnych gleb i obecnie przekracza on 60%. Fakt ten wynika z przyczyn naturalnych (głównie skład mineralogiczny skały macierzystej) oraz wieloletnich zaniedbań w zakresie wapnowania.
- W przedziale czasowym objętym programem Monitoringu poziom zawartości próchnicy nie uległ zasadniczym zmianom na poziomie całej grupy profili. Występuje regionalne zróżnicowanie zawartości próchnicy, a niższe średnie zawartości w województwach pasa środkowego kraju są związane, między innymi, z warunkami klimatycznymi.
- Badane profile glebowe wykazują duże zróżnicowanie zasobności w przyswajalne formy składników nawozowych (fosfor, potas, magnez) wynikające z warunków naturalnych oraz stosowanego poziomu nawożenia. Nie wykazano pogorszenia wskaźników zasobności gleb w P, K i Mg. W 2015 r. zawartości bardzo niskie i niskie fosforu odnotowano jednak w prawie połowie badanych punktów monitoringowych. Z kolei w przypadku potasu i magnezu odnotowano nieco korzystniejszy poziom zasobności gleb.
- Jedynie w 2 próbkach poziom siarki siarczanowej mieścił się w zakresie zawartości określanej jako antropogenicznie podwyższona. Zauważalny jest też spadek przeciętnej zawartości siarki na przestrzeni lat, co może skutkować deficytami siarki dla wrażliwych gatunków roślin uprawnych.
- Wyniki pomiarów zawartości wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych w poszczególnych latach nie wskazują na wzrost zawartości sumy tych związków na przestrzeni ostatnich 20 lat.
- W 2015 r. w przypadku zaledwie 4 profili odnotowano przekroczenia dopuszczalnych zawartości pierwiastków śladowych.

Bonitacja gruntów (gleb) ornych

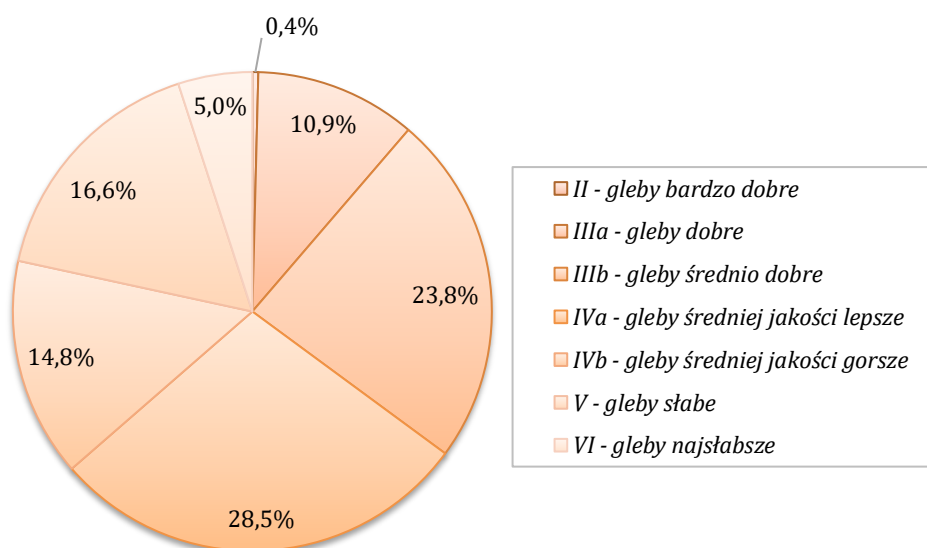
Zgodnie z zestawieniem klasoużytków przekazanym przez Starostwo Powiatowe w Myśliborzu na terenie Powiatu Myśliborskiego na gruntach ornych dominują gleby klasy IVa (gleby średniej jakości lepsze), których udział wynosi 28,5 % (12 368,73 ha) oraz gleby klasy IIIb (gleby średnio dobre), których udział wynosi 23,8 % (10 302,86 ha).

W kolejnej tabeli oraz na wykresie przedstawiono szczegółowe dane dotyczące struktury bonitacyjnej gleb gruntów ornych na terenie Powiatu Myśliborskiego.

Tabela 37. Bonitacja gleb (gruntów) ornych na terenie Powiatu Myśliborskiego

Klasa	Powierzchnia [ha]	Udział
I - gleby najlepsze	0,00	0,0%
II - gleby bardzo dobre	169,87	0,4%
IIIa - gleby dobre	4 739,52	10,9%
IIIb - gleby średnio dobre	10 302,86	23,8%
IVa - gleby średniej jakości lepsze	12 368,73	28,5%
IVb - gleby średniej jakości gorsze	6 438,02	14,8%
V - gleby słabe	7 188,30	16,6%
VI - gleby najłabsze	2 154,26	5,0%
SUMA	43 361,56	100,0%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Starostwa Powiatowego w Myśliborzu

Wykres 13. Bonitacja gleb gruntów ornych na terenie Powiatu Myśliborskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Starostwa Powiatowego w Myśliborzu

Badania gleb prowadzone przez Okręgową Stację Chemiczno-Rolniczą w Gorzowie Wlkp. (OSChR)

W latach 2018-2019 OSChR w Gorzowie Wielkopolskim przebadła na terenie Powiatu Myśliborskiego 7 605,65 ha gleb użytków rolnych (ilość pobranych próbek – 2 372; ilość przebadanych gospodarstw – 154) pod kątem odczynu, potrzeb wapnowania oraz zawartości makroelementów.

Wyniki przeprowadzonych badań gleb użytków rolnych przeprowadzonych przez OSChR w Gorzowie Wielkopolskim na terenie Powiatu Myśliborskiego w latach 2018-2019 przedstawiono w kolejnych tabelach oraz zobrazowano na wykresach.

Tabela 38. Odczyn pH gleb użytków rolnych na terenie Powiatu Myśliborskiego (na podstawie wyników badań przeprowadzonych przez OSChR w latach 2018-2019)

Odczyn pH	Udział przebadanych próbek
bardzo kwaśny	17%
kwaśny	18%
lekko kwaśny	29%
obojętny	20%
zasadowy	16%

Źródło: Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza w Gorzowie Wielkopolskim

Tabela 39. Potrzeby wapnowania gleb użytków rolnych na terenie Powiatu Myśliborskiego (na podstawie wyników badań przeprowadzonych przez OSChR w latach 2018-2019)

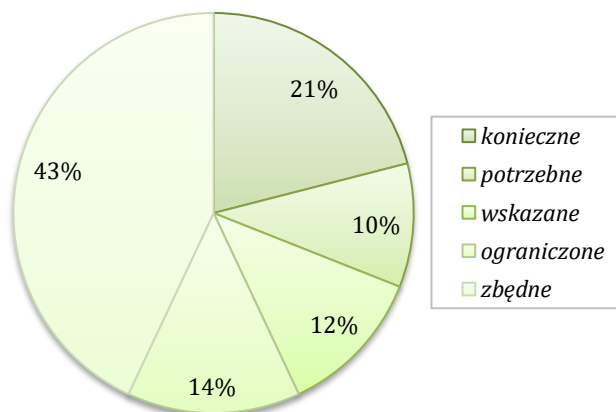
Potrzeby wapnowania	Udział przebadanych próbek
konieczne	21%
potrzebne	10%
wskazane	12%
ograniczone	14%
zbędne	43%

Źródło: Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza w Gorzowie Wielkopolskim

Tabela 40. Zawartość makroelementów gleb użytków rolnych na terenie Powiatu Myśliborskiego (na podstawie wyników badań przeprowadzonych przez OSChR w latach 2018-2019)

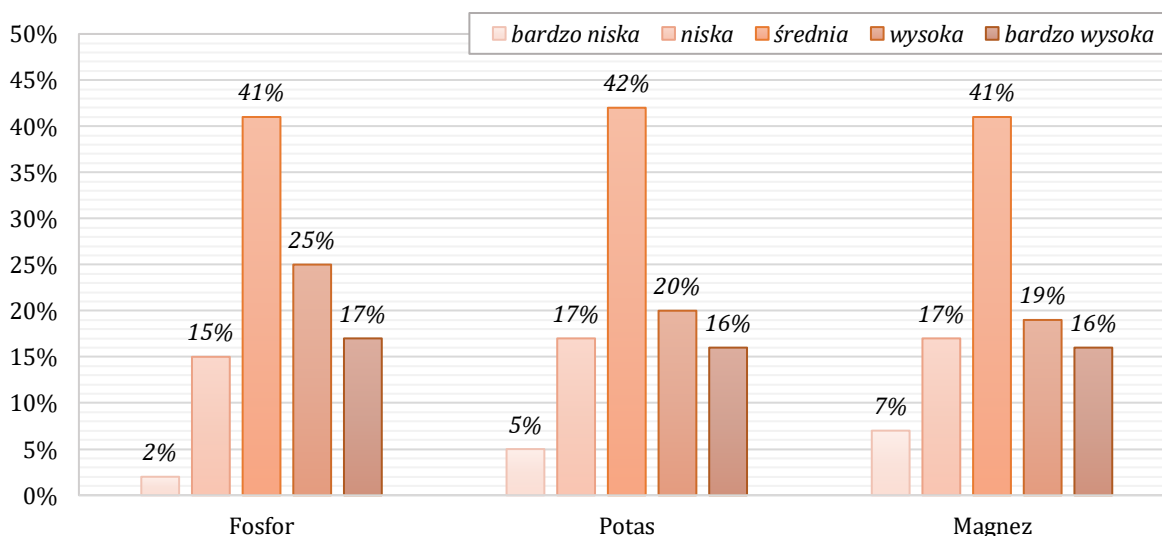
Zawartość makroelementów	Udział przebadanych próbek		
	Fosfor	Potas	Magnez
bardzo niska	2%	5%	7%
niska	15%	17%	17%
średnia	41%	42%	41%
wysoka	25%	20%	19%
bardzo wysoka	17%	16%	16%

Źródło: Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza w Gorzowie Wielkopolskim

Wykres 14. Potrzeby wapnowania gleb użytków rolnych na terenie Powiatu Myśliborskiego

Źródło: OSChR w Gorzowie Wlkp. – na podstawie wyników badań z lat 2017-2019

Wykres 15. Zawartość makroelementów gleb użytków rolnych na terenie Powiatu Myśliborskiego

Źródło: OSChR w Gorzowie Wlkp. – na podstawie wyników badań z lat 2017-2019

Przebadane przez OSChR w Gorzowie Wielkopolskim w latach 2018-2019 gleby użytkowane rolniczo na terenie powiatu myśliborskiego nie wykazują degradacji w kierunku wysokiego ich zakwaszenia (najwięcej przebadanych próbek charakteryzuje się lekko kwaśnym odczynem oraz zbędnymi potrzebami wapnowania). Również zasobność wszystkich makroelementów (fosfor, potas, magnez) wskazuje na ich średnią zawartość w badanych glebach, co wskazuje na stosowanie przez gospodarstwa rolne odpowiednich dawek nawozowych (zbyt obite nawożenie (przenawożenie) powoduje zwiększony odpływ pierwiastków biogennych (azotu i fosforu) i w konsekwencji eutrofizację i zanieczyszczenie wód).

4.7.3. Zagrożenia środowiska glebowego oraz powierzchni ziemi (grunty zniekształcone i zdegradowane)

Zniekształcenie gruntów stanowią niekorzystne zmiany budowy i właściwości powierzchni ziemi oraz stosunków wodnych na danym terenie. Do gruntów zniekształconych należą: deformacje spowodowane działalnością górniczą, składowiska odpadów, tereny zawodnione pozbawione szaty roślinnej, zanieczyszczone mechanicznie i chemicznie, obszary zabudowane, osuwiska. Obecnie następuje szybkie pomniejszanie ogólnej powierzchni gleb (gruntów czynnych biologicznie – niezabudowanych).

Grunty zdegradowane i zrehabilitowane

Zgodnie ze sprawozdaniem RRW-11 z realizacji przepisów ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych przekazanych przez Starostwo Powiatowe w Myśliborzu na terenie powiatu w latach 2017-2018 w wyniku działalności górniczej powstało 0,14 ha gruntów zdegradowanych i zdewastowanych wymagających rekultywacji. Natomiast powierzchnia gruntów zrehabilitowanych w latach 2017-2018 na terenie powiatu wyniosła 16,82 ha (grunty po działalności górniczej). W kolejnej tabeli przedstawiono niniejsze dane.

Tabela 41. Powierzchnia powstałych w latach 2017-2019 gruntów zdegradowanych i zdewastowanych na terenie Powiatu Myśliborskiego oraz gruntów zrehabilitowanych

Rok	Grunty wymagające rekultywacji (zdewastowane i zdegradowane)		Grunty zrehabilitowane	
	Powierzchnia [ha]	Rodzaj działalności	Powierzchnia [ha]	Rodzaj działalności
2017	0,00	-	2,21	górnictwo
2018	0,05	górnictwo	1,92	górnictwo
2019	0,09	górnictwo	12,69	górnictwo
SUMA	0,14	górnictwo	16,82	górnictwo

Źródło: Starostwo Powiatowe w Myśliborzu (sprawozdania RRW-11)

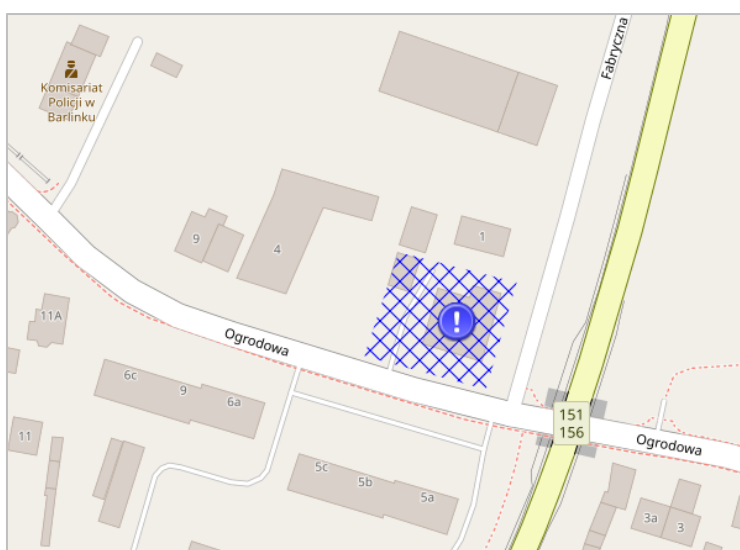
Historyczne zanieczyszczenia powierzchni ziemi

Historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi jest to zanieczyszczenie, które powstało przed 30 kwietnia 2007 r. lub wynika z działalności zakończonej przed tą datą. Dotyczy to także szkody w środowisku spowodowanej przez emisję lub zdarzenie, od którego upłynęło więcej niż 30 lat.

Zgodnie z „Rejestrem historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi” prowadzonym przez Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska na terenie Powiatu Myśliborskiego zidentyfikowano:

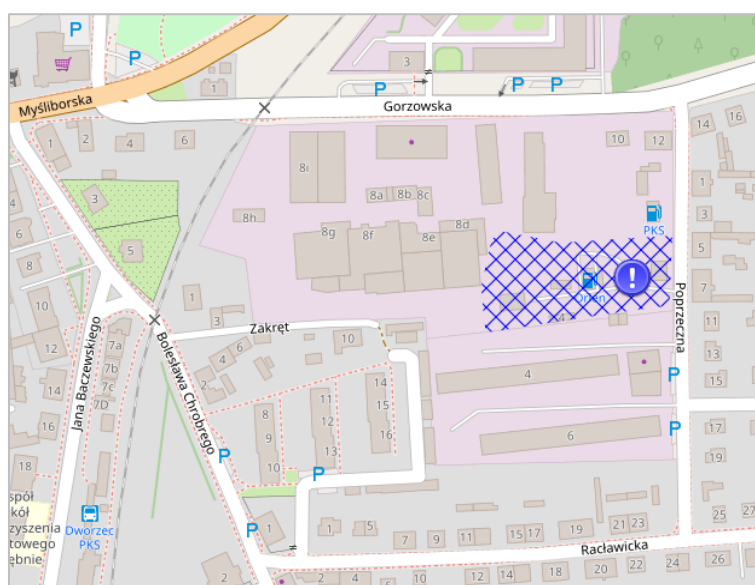
- jedno potencjalne historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi:
  - lokalizacja: Gmina Dębno, ul. Poprzeczna 4, Dębno, dz. ew. 72;
  - władający terenem: PKN Orlen S.A., ul. Chemików 7, Płock;
  - rodzaj działalności: stacja paliw.

- jedno potwierdzone historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi:
  - lokalizacja: Gmina Barlinek, ul. Ogrodowa 2, Barlinek, dz. ew. 664/4;
  - władający terenem: PGNiG S.A.;
  - rodzaj działalności: dawna rozdzielnia gazu;
  - status: w trakcie remediacji - remediacja zanieczyszczonego terenu rozpoczęła się w 2019 r., natomiast planowany termin zakończenia remediacji to rok 2020. Celem remediacji jest usunięcie zanieczyszczenia, przynajmniej do dopuszczalnej zawartości w glebie i w ziemi substancji powodującej ryzyko dla gruntów grupy I. Remediacja metodą ex situ będzie polegała na usunięciu z obszarów zidentyfikowanych jako zanieczyszczone, całości zanieczyszczonych gruntów na głębokości od 0,0 do 3,2 m p.p.t. Po jednoznacznym laboratoryjnym stwierdzeniu, że pozostałe w wykopie grunty spełniają wymagania określone dla gruntów grupy I, wykop uzupełniony zostanie gruntem nawiezionym czystym. Po zakończeniu prac ziemnych odtworzona zostanie pierwotna morfologia terenu.

Rysunek 24. Zidentyfikowane potwierdzone historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi na terenie Barlinka

Źródło: <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>

Rysunek 25. Zidentyfikowane potencjalne historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi na terenie Dębna

Źródło: <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>

Wyłączanie z użytkowania rolniczego gruntów rolnych („odrolnienia gruntów”)

Według danych publikowanych przez GUS (stan na 31.12.2018 r.) łączna powierzchnia gruntów rolnych na terenie Powiatu Myśliborskiego, dla których zmieniono w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego (MPZP) przeznaczenie na cele nierolnicze wynosi 508 ha.

Zgodnie ze sprawozdaniami RRW-11 przekazanymi przez Starostwo Powiatowe w Myśliborzu w latach 2017-2019 z użytkowania rolniczego na terenie powiatu wyłączono 28,93 ha gruntów z przeznaczeniem pod:

- tereny osiedlowe – 14,93 ha;
- tereny przemysłowe – 7,40 ha;
- tereny pozostałe – 4,82 ha;
- tereny komunikacyjne – 1,78 ha.

W kolejnej tabeli przedstawiono dane dotyczące powierzchni gruntów wyłączonych z użytkowania rolniczego na terenie Powiatu Myśliborskiego w latach 2017-2019.

Tabela 42. Powierzchnia gruntów wyłączonych z użytkowania rolniczego na terenie Powiatu Myśliborskiego w latach 2017-2019

Rok	Powierzchnia gruntów rolnych wyłączonych z produkcji rolnej [ha]				Ogółem
	Przeznaczenie „odrolnionych” gruntów				
	Tereny przemysłowe	Tereny komunikacyjne	Tereny osiedlowe	Pozostałe tereny	
2017	1,08	1,62	5,58	0,08	8,36
2018	5,40	0,14	5,23	4,63	15,40
2019	0,92	0,02	4,12	0,11	5,17
SUMA	7,40	1,78	14,93	4,82	28,93

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Starostwa Powiatowego w Myśliborzu

Nieużytki

Powierzchnia nieużytków na terenie Powiatu Myśliborskiego wynosi 3 501,19 ha (nieużytek stanowi obszar gruntu, który z powodu naturalnych warunków siedliskowych lub na skutek działalności rolniczej, przemysłowej, leśnej lub innej nie posiada lub utracił wartość użytkową; zagospodarowanie nieużytków jest trudne lub bardzo kosztowne ze względu na konieczność wykonywania odpowiednich zabiegów rekultywacyjnych). Udział nieużytków w ogólnej powierzchni Powiatu Myśliborskiego wynosi 3,0 %. Jest to wartość nieznacznie niższa niż średnia dla województwa zachodniopomorskiego (3,2 %).

Grunty zabudowane i zurbanizowane

Udział gruntów zabudowanych i zurbanizowanych na terenie Powiatu Myśliborskiego wynosi 4,9 % (5 761,04 ha). Jest to wartość nieznacznie wyższa niż średnia dla województwa zachodniopomorskiego (4,5 %).

Osuwiska i tereny zagrożone ruchami masowymi ziemi

Zgodnie z „Rejestrem ruchów masowych oraz terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi” prowadzonym przez Starostę Myśliborskiego na terenie Powiatu Myśliborskiego rozpoznano i udokumentowano 38 osuwisk (o łącznej powierzchni 12,4 ha) oraz wyznaczono 37 terenów zagrożonych ruchami masowymi (o łącznej powierzchni 72,6 ha).

Osuwiska i tereny zagrożone znajdują się przede wszystkim w północnej i środkowej części powiatu, w mniejszym stopniu w części południowej. Przeważają osuwiska bardzo małe, o powierzchni <0,5 ha. Największą formą (3,7 ha) jest osuwisko w miejscowości Równo (gmina Barlinek), a drugą co do wielkości (około 1 ha) osuwisko w okolicach miejscowości Derczewo (gmina Myślibórz). Wśród rozpoznanych osuwisk najliczniejszą grupę stanowią formy

nieaktywne (21). Osuwiska okresowo aktywne i aktywne są mniej liczne – łącznie udokumentowano ich 17, w tym tylko 2 aktywne oraz 1 o różnych stopniach aktywności (aktywne i okresowo aktywne). Na terenie powiatu dominują osuwiska powstałe na zboczach dolin rzecznych (głównie Myśli, Kłodawki i Płoni) i mniejszych cieków – łącznie jest ich 21. Najwięcej osuwisk (10) znajduje się w dolinie rzeki Myśli.

Dotychczas na terenie Powiatu Myśliborskiego monitoring osuwisk nie był prowadzony. Udokumentowane osuwiska są w znacznej części formami nieaktywnymi położonymi w obszarach leśnych oraz na terenach łąk i nieużytków. Na żadnym z 38 osuwisk ani w ich bliskim sąsiedztwie nie występuje zabudowa mieszkaniowa lub gospodarcza ani infrastruktura liniowa (drogi, koleje, mosty). Tym samym nie stwarzają one zagrożenia dla funkcjonowania i działalności człowieka, dlatego nie ma istotnego powodu do zakładania i prowadzenia monitoringu jakiegokolwiek z udokumentowanych osuwisk.

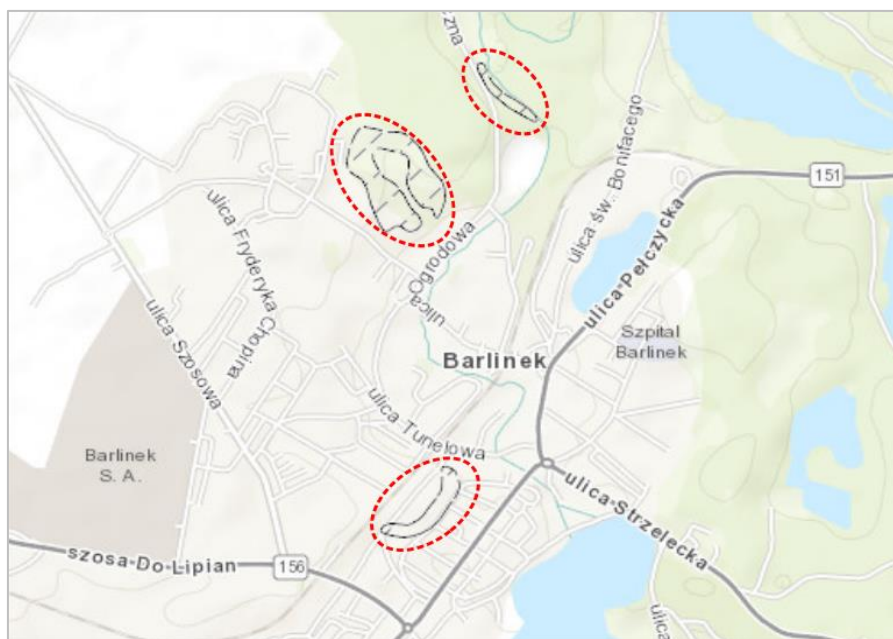
Podobna sytuacja dotyczy również większości terenów zagrożonych ruchami masowymi – tu także brak ważnych podstaw (czyli bezpośredniego zagrożenia dla infrastruktury i ludzi) do prowadzenia monitoringu instrumentalnego. Natomiast zaleca się prowadzenie obserwacji wizualnych (raz w roku) dla 3 terenów zagrożonych:

- nr 9914 - rejon ul. Fabrycznej nad stromym stokiem „Młynówki” w m. Barlinek;
- nr 9915 - skarpa wyrobiska od strony Os. Górny Taras oraz linia zabudowy domków przy ul. Sosnowej w m. Barlinek od strony wyrobiska;
- nr 9916 - budynki w sąsiedztwie w m. Barlinek (Wzgórze Golgota).

W ramach tych obserwacji należy uwzględnić przede wszystkim stan budynków (szczeliny, pęknięcia, przesunięcia murów oporowych) stojących w najbliższym sąsiedztwie tych terenów zagrożonych.

Łączna powierzchnia zajęta przez osuwiska i tereny zagrożone (85 ha = 0,85 km²) stanowi mniej niż 0,1 % powierzchni powiatu. Wskaźnik osuwiskowości powierzchniowej, mierzony powierzchnią osuwisk przypadającą na powierzchnię obszaru powiatu jest bardzo mały i wynosi około 0,07 %. W świetle przedstawionych danych zagrożenie ruchami masowymi występujące w obrębie Powiatu Myśliborskiego należy uznać za bardzo niskie.

Szczegółowe informacje dotyczące charakterystyki i lokalizacji wszystkich zidentyfikowanych na terenie Powiatu Myśliborskiego osuwisk oraz terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi dostępne są w aplikacji Systemu Osłony Przeciwośuwiskowej (SOPO) prowadzonej przez Państwowy Instytut Geologiczny - Państwowy Instytut Badawczy.

Rysunek 26. Tereny zagrożone ruchami masowymi na obszarze Barlinka, dla których zaleca się prowadzenie obserwacji

Źródło: <http://geoport.al.pgi.gov.pl/portal/page/portal/SOPO/aplikacja>

4.7.4. Planowanie przestrzenne

Jednym z podstawowych narzędzi ochrony nie tylko gleb i gruntów, ale i całego środowiska jest prowadzenie przez władze gmin odpowiedzialnego planowania przestrzennego z uwzględnieniem racjonalnego kształtowania środowiska i gospodarowania jego zasobami zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju.

Zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. 2020, poz. 293 ze zm.) wszystkie opracowania planistyczne muszą wprowadzać rozwiązania zapewniające ochronę oraz przywracanie środowiska do właściwego stanu. Podstawową zasadą polityki przestrzennej jest zapewnienie ładu przestrzennego i warunków zrównoważonego rozwoju, a więc takiej organizacji przestrzennej, która eliminowałaby konflikty między ochroną środowiska a rozwojem gospodarczym jednostki.

Zgodnie z danymi GUS wg stanu na dzień 31.12.2018 r. na terenie Powiatu Myśliborskiego obowiązuje 117 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (MPZP) o łącznej powierzchni obejmującej 12 583 ha, co stanowi 10,6 % powierzchni powiatu. Jest to wartość znacznie niższa od średniej dla województwa zachodniopomorskiego (20,2 %). Powiatami na obszarze województwa o najwyższym pokryciu terenu miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego są (bez miast na prawach powiatu): powiat sławieński (72,5 %), powiat szczecinecki (58,3 %) oraz powiat policki (43,2 %).

4.7.5. Analiza SWOT oraz zagadnienia horyzontalne dla obszaru interwencji gleby

Analizę SWOT oraz zagadnienia horyzontalne dla obszaru interwencji gleby przedstawiono w kolejnych tabelach.

Tabela 43. Analiza SWOT dla obszaru interwencji gleby

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Korzystna struktura bonitacyjna gleb ornych na terenie powiatu. • Korzystne wyniki badań gleb użytkowanych rolniczo na terenie powiatu prowadzonych przez OSChR w Gorzowie Wlkp. • Duża powierzchnia gruntów zrekultywowanych na terenie powiatu w latach 2017-2019. • Bardzo niskie zagrożenie ruchami masowymi na terenie powiatu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zidentyfikowane na terenie powiatu potwierdzone i potencjalne historyczne zanieczyszczenia powierzchni ziemi. • Systematyczne wyłączenie z użytkowania rolniczego gruntów rolnych. • Mała powierzchnia powiatu objęta obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Wsparcie dla gospodarstw rolnych wprowadzających uprawy ekologiczne oraz bezpłatne doradztwo rolnicze. • Programy rolno – środowiskowe oraz zalesieniowe. • Wzrost popytu na ekologiczne produkty rolne. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zmiany klimatyczne powodujące m.in. przesuszanie gruntów. • Zmiany klimatyczne powodujące wzrost częstotliwości występowania nawalnych deszczy, które w konsekwencji mogą doprowadzić do powstawania osuwisk. • Presja urbanizacyjna i turystyczna.

Źródło: opracowanie własne

Tabela 44. Zagadnienia horyzontalne dla obszaru interwencji gleby

Adaptacja do zmian klimatu	<ul style="list-style-type: none"> • Prowadzenie działań mających zwiększyć retencję glebową, głównie poprzez wprowadzanie małych zbiorników retencyjnych, oczek wodnych i rowów nawadniających, zachowanie zadrzewień. • Stosowanie zalesień na terenach zniszczonych i obszarach niewykorzystanych rolniczo, gruntach rolnych o niskiej przydatności dla rolnictwa i podatnych na degradację.
----------------------------	---

	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzenie nowych i bieżące utrzymanie istniejących terenów zieleni urządzonej na obszarach miejskich. • „Rozszczelnienie” centrum miast.
Nadzwyczajne zagrożenia środowiska	<ul style="list-style-type: none"> • Powstawanie osuwisk terenu (wskutek działalności człowieka lub procesów naturalnych – np. wymywanie gruntu przez powódzie lub ulewne deszcze).
Działania edukacyjne	<ul style="list-style-type: none"> • Prowadzenie działań edukacyjno-doradczych dla gospodarstw rolnych w zakresie promowania rolnictwa ekologicznego i integrowanego, zapobiegania zanieczyszczeniom gleb środkami ochrony roślin i metalami ciężkimi oraz ochrony gleb przed erozją i zakwaszeniem.
Monitoring środowiska	<ul style="list-style-type: none"> • Poprzez program PMŚ – Monitoring chemizmu gleb ornych Polskich. • Poprzez działalność inspekcyjną WIOŚ. • Poprzez działalność OSChR (badania gleb użytków rolnych).

Źródło: opracowanie własne

4.8. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

4.8.1. Gospodarowanie odpadami komunalnymi

Zgodnie z ustawą z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2019, poz. 2010 ze zm.) gmina odpowiedzialna jest za zorganizowanie odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych, a mieszkańiec/ właściciel nieruchomości (lub w jego imieniu administrator lub zarządca nieruchomości) wpłaca na konto gminy opłatę za gospodarowanie odpadami. Objęcie gminnym systemem gospodarowania odpadami komunalnymi nieruchomości niezamieszkałych jest natomiast fakultatywne.

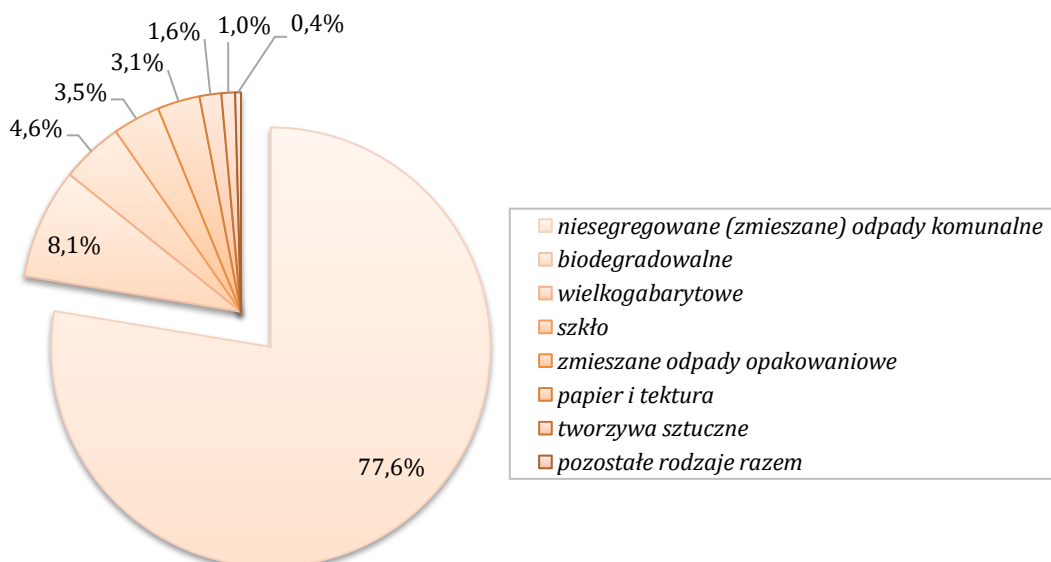
W 2018 r. z obszaru Powiatu Myśliborskiego odebrano 24 066,9 Mg odpadów komunalnych. Zdecydowanie największy udział w łącznej masie odebranych odpadów komunalnych posiadały niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne – 18 678,6 Mg, co stanowi 77,6 %.

W kolejnej tabeli oraz na wykresie przedstawiono szczegółowe dane dotyczące ilości odebranych odpadów komunalnych z obszaru Powiatu Myśliborskiego w 2018 r.

Tabela 45. Ilość odebranych odpadów komunalnych z obszaru Powiatu Myśliborskiego w 2018 r.

Rodzaj	Ilość [Mg]	Udział
niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	18 678,6	77,6%
biodegradowalne	1 959,5	8,1%
wielkogabarytowe	1 104,6	4,6%
szkło	842,5	3,5%
zmieszane odpady opakowaniowe	752,2	3,1%
papier i tektura	384,8	1,6%
tworzywa sztuczne	242,5	1,0%
zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne razem	49,0	0,2%
pozostałe selektywne	34,8	0,1%
tekstylia	13,5	0,1%
niebezpieczne	3,0	0,01%
baterie i akumulatory razem	1,4	0,01%
opakowania wielomateriałowe	0,5	0,002%
metale	0,04	0,0002%
SUMA	24 066,9	100,0%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres 16. Struktura odebranych odpadów komunalnych z obszaru Powiatu Myśliborskiego w 2018 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

W 2018 r. wszystkie gminy powiatu osiągnęły wymagany ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach poziom ograniczenia masy odpadów ulegających biodegradacji przekazanych do składowania. Wymagany poziom recyklingu, innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych osiągnęły trzy gminy (Barlinek, Dębno i Myślibórz), natomiast w przypadku pozostałych gmin (Boleszkowice, Nowogródek Pomorski) nie można było obliczyć poziomu ze względu na brak odbioru odpadów budowlanych i rozbiórkowych. Natomiast w przypadku poziomu recyklingu, odpadów: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła wymagany poziom w 2018 r. ($\geq 30\%$) osiągnęła jedynie Gmina Dębno.

W kolejnej tabeli przedstawiono zestawienie osiągniętych poziomów recyklingu i poziomu ograniczenia masy odpadów ulegających biodegradacji przekazanych do składowania przez poszczególne gminy Powiatu Myśliborskiego w 2018 r.

Tabela 46. Zestawienie osiągniętych poziomów recyklingu i poziomu ograniczenia masy odpadów ulegających biodegradacji przekazanych do składowania przez poszczególne gminy Powiatu Myśliborskiego w 2018 r.

Gmina	Osiągnięte przez poszczególne gminy powiatu poziomy recyklingu odpadów komunalnych w 2018 r.		
	poziom recyklingu, odpadów: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła (wymagany poziom $\geq 30\%$)	poziom recyklingu, innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych (wymagany poziom $\geq 50\%$)	poziom ograniczenia masy odpadów ulegających biodegradacji przekazanych do składowania (wymagany poziom $\leq 40\%$)
Barlinek	24,22%	97,88%	0,00%
Boleszkowice	25,20%	nie dotyczy	0,00%
Dębno	36,18%	100,00%	38,36%
Myślibórz	19,13%	75,54%	0,00%
Nowogródek Pom.	23,40%	nie dotyczy	0,00%

Legenda:

	wymagany poziom osiągnięty
	wymagany poziom nieosiągnięty
	nie można obliczyć poziomu ze względu na brak odbioru danego rodzaju odpadów

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z gmin

Zgodnie z ustawą z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. 2020, poz. 797 ze zm.) podmiot odbierający odpady komunalne od właścicieli nieruchomości jest obowiązany przekazywać niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne do instalacji komunalnej zapewniającej mechaniczno-biologiczne przetwarzanie niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych i wydzielanie z niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych frakcji nadających się w całości lub w części do odzysku.

Wytwórca odpadów powstających w procesie mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych lub pozostałości z sortowania odpadów komunalnych, przeznaczonych do składowania, jest obowiązany przekazywać te odpady do instalacji komunalnej zapewniającej składowanie odpadów powstających w procesie mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych.

Marszałek Województwa w Biuletynie Informacji Publicznej prowadzi listę funkcjonujących instalacji spełniających wymagania dla instalacji komunalnych, które zostały oddane do użytkowania i posiadają wymagane decyzje pozwalające na przetwarzanie odpadów oraz instalacji komunalnych planowanych do budowy, rozbudowy lub modernizacji.

Zgodnie z listą opublikowaną przez Marszałka Województwa Zachodniopomorskiego na terenie Powiatu Myśliborskiego funkcjonują następujące instalacje komunalne:

- Instalacja mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych (MBP) zlokalizowana w m. Dalsze 36, 74-300 Myślibórz, zarządzana przez przedsiębiorstwo EKO-MYŚL Sp. z o.o.;
- Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w m. Dalsze 36, 74-300 Myślibórz, zarządzane przez przedsiębiorstwo EKO-MYŚL Sp. z o.o.

W kolejnej tabeli przedstawiono podstawową charakterystykę składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w miejscowości Dalsze.

Tabela 47. Podstawowa charakterystyka składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w miejscowości Dalsze

Parametr	Wartość
Rok rozpoczęcia eksploatacji	2001
Uszczelnienie podłoża	izolacja HDPE, geowłóknina
Powierzchnia ogólna	78,20 ha
Pojemność całkowita (planowana)	4 500 000 Mg
Drenaż wód odciekowych powyżej izolacji	TAK
Monitoring	TAK
Sposób zagospodarowania gazu składowiskowego	czynny
Decyzja zatwierdzająca instrukcję eksploatacji	TAK
Pozwolenie zintegrowane	TAK
Zarządzający składowiskiem	EKO-MYŚL Sp. z o.o., Dalsze 36, 74-300 Myślibórz

Źródło: „Stan środowiska w województwie zachodniopomorskim – Raport 2018” (WIOŚ, Szczecin 2018)

Oprócz czynnego składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w m. Dalsze, na terenie Powiatu Myśliborskiego znajduje się również 5 nieczynnych składowisk innych niż niebezpieczne i obojętne, których szczegółową charakterystykę przedstawiono w kolejnej tabeli.

Tabela 48. Charakterystyka nieczynnych składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne na terenie Powiatu Myśliborskiego

Charakterystyka nieczynnych składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne na terenie Powiatu Myśliborskiego					
Lokalizacja (miejscowość)	Boleszkowice	Dębno	Strąpie	Rychnów	Nowogródek Pomorski
Lokalizacja (gmina)	Gmina Boleszkowice	Gmina Dębno	Gmina Barlinek	Gmina Barlinek	Gmina Nowogródek Pomorski

Charakterystyka nieczynnych składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne na terenie Powiatu Myśliborskiego					
Lokalizacja (miejscowość)	Boleszkowice	Dębno	Strąpie	Rychnów	Nowogródek Pomorski
Rok rozpoczęcia eksploatacji	1987	1983	1994	1990	1985
Rok zaprzestania przyjmowania odpadów	2002	2003	2003	2003	2007
Uszczelnienie podłoża	-	-	glina	glina	izolacja HDPE
Powierzchnia ogólna [ha]	2,69	8,49	0,82	1,09	1,40
Ilość przyjętych odpadów [Mg]	1125	204376	26293	33315	6233
Drenaż wód odciekowych powyżej izolacji	NIE	NIE	TAK	TAK	TAK
Monitoring	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK
Zgoda na zamknięcie składowiska	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK
Rekultywacja składowiska	NIE (w trakcie)	TAK	TAK	TAK	TAK

Źródło: „Stan środowiska w województwie zachodniopomorskim – Raport 2018” (WIOŚ, Szczecin 2018)

4.8.2. Usuwanie i unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest

Zgodnie z „Programem Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032” do dnia 31 grudnia 2032 r. instalacje lub urządzenia zawierające azbest powinny zostać oczyszczone z wyrobów azbestowych, w sposób niestwarzający zagrożenia dla środowiska i zdrowia ludzi.

Obowiązek inwentaryzacji i usuwania wyrobów zawierających azbest ciąży na właścicielu nieruchomości. Usuwanie wyrobów azbestowych następuje sukcesywnie, najczęściej przy pracach remontowych bądź rozbiórkowych. Przyspieszenie tego działania jest możliwe przy zwiększeniu pomocy finansowej dla inwestorów oraz uproszczeniu procedury jej pozyskania.

Narzędziem do gromadzenia i przetwarzania informacji uzyskanych z inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest oraz monitorowania realizacji zadań wynikających z „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 – 2032” jest prowadzona przez Ministerstwo Przedsiębiorczości i Technologii Baza Azbestowa (www.bazaazbestowa.gov.pl).

Zgodnie z Bazą Azbestową (dostęp na dzień 01.06.2020 r.) na terenie Powiatu Myśliborskiego zinwentaryzowano 8 864,114 Mg wyrobów zawierających azbest (głównie pod postacią falistych płyt azbestowo-cementowych stosowanych jako pokrycia dachowe).

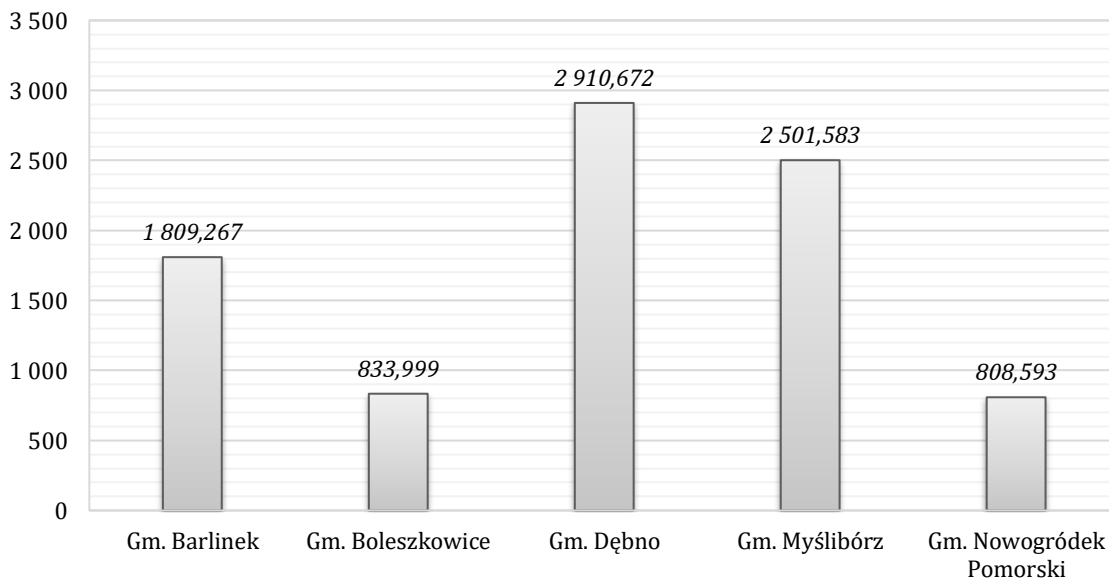
W kolejnej tabeli oraz na wykresie przedstawiono zestawienie ilości wyrobów zawierających azbest zinwentaryzowanych na terenie poszczególnych gmin Powiatu Myśliborskiego.

Tabela 49. Ilość wyrobów zawierających azbest zinwentaryzowanych na terenie poszczególnych gmin Powiatu Myśliborskiego

Obszar	Ilość zinwentaryzowanych wyrobów azbestowych [Mg]
Gmina Barlinek	1 809,267
Gmina Boleszkowice	833,999

Obszar	Ilość zinwentaryzowanych wyrobów azbestowych [Mg]
Gmina Dębno	2 910,672
Gmina Myślibórz	2 501,583
Gmina Nowogródek Pomorski	808,593
POWIAT ŁĄCZNIE	8 864,114

Źródło: Baza Azbestowa (<https://www.bazaazbestowa.gov.pl/>) – dostęp w dn. 01.06.2020 r.

Wykres 17. Ilość wyrobów zawierających azbest zinwentaryzowanych na terenie poszczególnych gmin Powiatu Myśliborskiego [Mg]

Źródło: Baza Azbestowa (<https://www.bazaazbestowa.gov.pl/>) – dostęp w dn. 01.06.2020 r.

Usuwanie azbestu mogą realizować wyłącznie firmy, które mają odpowiednie wyposażenie techniczne do prowadzenia takich prac oraz zatrudniają pracowników przeszkolonych w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy z azbestem. Przed przystąpieniem do usuwania wyrobów z azbestem, prace należy odpowiednio przygotować i zgłosić właściwemu terenowemu organowi nadzoru budowlanego. Należy również sporządzić ewidencję jakościową i ilościową przewidzianych do usunięcia materiałów oraz opracować plan prac.

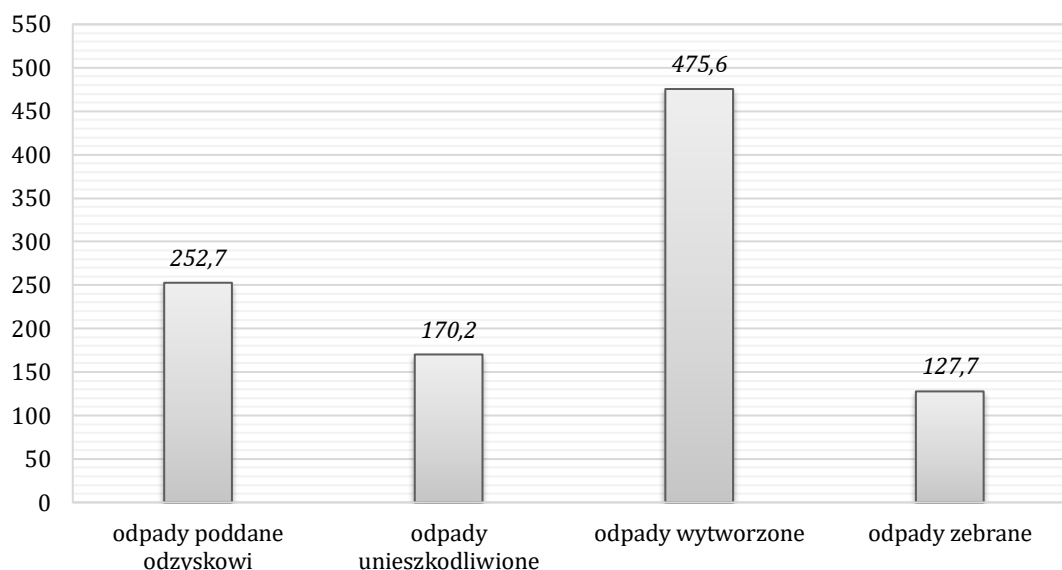
4.8.3. Podmioty gospodarujące odpadami na terenie powiatu

Zgodnie z danymi przekazanymi przez Urząd Marszałkowski w Szczecinie (Wojewódzki System Odpadowy) na terenie Powiatu Myśliborskiego w latach 2017-2018 działalność prowadziło:

- 31 podmiotów prowadzących odzysk odpadów;
- 3 podmioty prowadzące unieszkodliwianie odpadów;
- 292 podmioty wytwarzające odpady;
- 23 podmioty zbierające odpady.

Dane ilościowe dotyczące gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie Powiatu Myśliborskiego w 2018 r. przedstawiają się następująco (poniższe dane przedstawiono również na kolejnym wykresie):

- ilość odpadów poddanych odzyskowi – 252 729,177 Mg;
- ilość odpadów unieszkodliwionych – 170 240,320 Mg;
- ilość odpadów wytworzonych – 475 554,950 Mg;
- ilość odpadów zebranych – 127 696,771 Mg.

Wykres 18. Ilość odpadów poddanych odzyskowi, unieszkodliwionych, wytworzonych oraz zebranych przez podmioty gospodarujące odpadami na terenie Powiatu Myśliborskiego w 2018 r. [tys. Mg]

Źródło: Urząd Marszałkowski w Szczecinie (Wojewódzki System Odpadowy)

4.8.4. Analiza SWOT oraz zagadnienia horyzontalne dla obszaru interwencji gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

Analizę SWOT oraz zagadnienia horyzontalne dla obszaru interwencji gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów przedstawiono w kolejnych tabelach.

Tabela 50. Analiza SWOT dla obszaru interwencji gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> Wszystkie gminy powiatu osiągnęły w 2018 r. wymagany poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazanych do składowania. Wszystkie gminy powiatu osiągnęły w 2018 r. wymagany poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami odpadów budowlanych i rozbiórkowych (w przypadku gm. Boleszkowice i Nowogródek Pom. poziomu nie można było wyliczyć ze względu na brak odbioru tych odpadów). Funkcjonowanie na terenie powiatu instalacji komunalnej w m. Dalsze (EKO-MYŚL Sp. z o.o.). Większość nieczynnych składowisk odpadów komunalnych na terenie powiatu zostało zrehabilitowanych (jedynie składowisko w m. Boleszkowice jest w trakcie rekultywacji). 	<ul style="list-style-type: none"> Tylko jedna gmina (Dębno) osiągnęła w 2018 r. wymagany poziom recyklingu, odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła. Dominujący udział zmieszanych odpadów komunalnych w łącznej masie odbieranych odpadów komunalnych z terenu powiatu. Duża ilość wyrobów zawierających azbest zinwentaryzowanych na terenie powiatu. Duża ilość odpadów wytwarzanych przez podmioty gospodarujące odpadami na terenie powiatu.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> Możliwość pozyskania dofinansowania na demontaż i utylizację wyrobów azbestowych z WFOŚiGW/NFOŚiGW. Wzrost świadomości ekologicznej społeczeństwa w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów oraz w zakresie ich prawidłowej segregacji. 	<ul style="list-style-type: none"> Wzrost kosztów odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych. Wysokie koszty wymiany azbestowych pokryć dachowych.

<ul style="list-style-type: none"> • Rozwój systemu gospodarowania odpadami (np. nowe technologie recyklingu i odzysku). • Utworzenie Bazy Danych Odpadowych (BDO). 	<ul style="list-style-type: none"> • Wzrost ilości wytwarzanych odpadów wskutek rozwoju społeczno-gospodarczego. • Spadek cen na rynku surowców wtórnych/ brak zbytu surowców wtórnych.
---	---

Źródło: opracowanie własne

Tabela 51. Zagadnienia horyzontalne dla obszaru interwencji gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

Adaptacja do zmian klimatu	<ul style="list-style-type: none"> • Wykorzystywanie odpadów do produkcji paliwa alternatywnego (RDF). • Produkcja i energetyczne wykorzystanie biogazu ze składowisk odpadów. • Ponowne wykorzystanie materiałów pochodzących z recyklingu, ograniczając tym samym wydobycie lub wytwarzanie nowych surowców i produktów. • Lokalizowanie obiektów gospodarki odpadami (np. składowisk, PSZOK-ów, magazynów odpadów) w oddaleniu od terenów zagrożonych powodziami, podtopieniami i osuwiskami.
Nadzwyczajne zagrożenia środowiska	<ul style="list-style-type: none"> • Związane z niewłaściwym postępowaniem z wytworzonymi odpadami (w szczególności dotyczy odpadów niebezpiecznych). • Pożary składowisk odpadów.
Działania edukacyjne	<ul style="list-style-type: none"> • Prowadzenie działań edukacyjno – informacyjnych w zakresie zapobiegania powstawania odpadów, właściwego postępowania z odpadami i selektywnego zbierania odpadów (szczególnie wśród dzieci i młodzieży).
Monitoring środowiska	<ul style="list-style-type: none"> • Monitoring oddziaływania składowisk na środowisko przyrodnicze. • Kontrola podmiotów i instalacji gospodarujących odpadami (WIOŚ). • Prowadzenie kontroli nad gminnymi systemami gospodarowania odpadami komunalnymi.

Źródło: opracowanie własne

4.9. Zasoby przyrodnicze

4.9.1. Zieleń urządzonej

Istotną rolę w kontekście ochrony, kształtowania oraz wzrostu zasobów przyrodniczych, szczególnie na obszarach zurbanizowanych, pełni zieleń urządzonej, która powinna być właściwie zaplanowana i pielęgnowana. Zgodnie z danymi GUS (stan na 31.12.2018 r.) powierzchnia terenów zieleni urządzonej na obszarze Powiatu Myśliborskiego wynosi 224,96 ha.

W kolejnej tabeli przedstawiono strukturę terenów zieleni urządzonej na obszarze Powiatu Myśliborskiego.

Tabela 52. Powierzchnia terenów zieleni urządzonej na obszarze Powiatu Myśliborskiego (stan na 31.12.2018 r.)

Rodzaj	Powierzchnia [ha]
parki spacerowo - wypoczynkowe	114,80
tereny zieleni osiedlowej	56,36
zieleńce	31,40
zieleń uliczna	22,40
SUMA	224,96

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Bardzo istotną kwestią w zakresie ochrony i zachowania zasobów przyrodniczych jest prowadzenie odpowiedzialnej polityki związanej z wycinką drzew i krzewów. Usuwanie drzew następuje na wniosek, po uzyskaniu zezwolenia na usunięcie w formie decyzji lub po zgłoszeniu zamiaru usunięcia drzewa (osoba fizyczna, właściciel na cel niezwiązany z działalnością gospodarczą), po upływie 14 dni od dnia oględzin w przypadku, gdy organ w drodze decyzji nie wniesie sprzeciwu.

W kolejnej tabeli przedstawiono dane dotyczące liczby wydanych decyzji na wycinkę drzew, liczby zgłoszeń zamiaru wycinku drzew oraz liczby wniesionych sprzeciwów na wycinkę drzew w latach 2017-2018 przez poszczególne organy na terenie Powiatu Myśliborskiego.

Tabela 53. Postępowania z zakresu wycinki drzew prowadzone w latach 2017-2018 przez poszczególne organy na terenie Powiatu Myśliborskiego

Organ	Liczba wydanych decyzji na wycinkę	Liczba zgłoszeń zamiaru wycinki	Liczba wniesionych sprzeciwów
Burmistrz Barlinka	58	76	1
Burmistrz Dębna	60	108	5
Burmistrz Miasta i Gminy Myślibórz	85	121	2
Wójt Gminy Boleszkowice	15	53	0
Wójt Gminy Nowogródek Pomorski	9	32	1
Starosta Myśliborski	229	-	20
SUMA	456	390	29

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej ankietyzacji

4.9.2. Lasy

Powierzchnia lasów na terenie Powiatu Myśliborskiego wynosi 49 759,21 ha (wg danych GUS stan na 31.12.2018 r.). Stopień lesistości powiatu wynosi 42,1 %. Jest to wartość bardzo wysoka, znacznie wyższa niż średnia dla województwa zachodniopomorskiego (35,7 %). W strukturze własnościowej lasów na terenie powiatu dominują lasy publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych – 48 882,46 ha (co stanowi 98,2 %). Powiat Myśliborski położony jest na terenie następujących nadleśnictw:

- Nadleśnictwa Barlinek;
- Nadleśnictwa Myślibórz;
- Nadleśnictwa Rózańsko;
- Nadleśnictwa Dębno;
- Nadleśnictwa Choszczno (jedynie niewielka północna część Gminy Barlinek);
- Nadleśnictwa Mieszkowice (jedynie niewielkie wschodnie fragmenty Gminy Dębno).

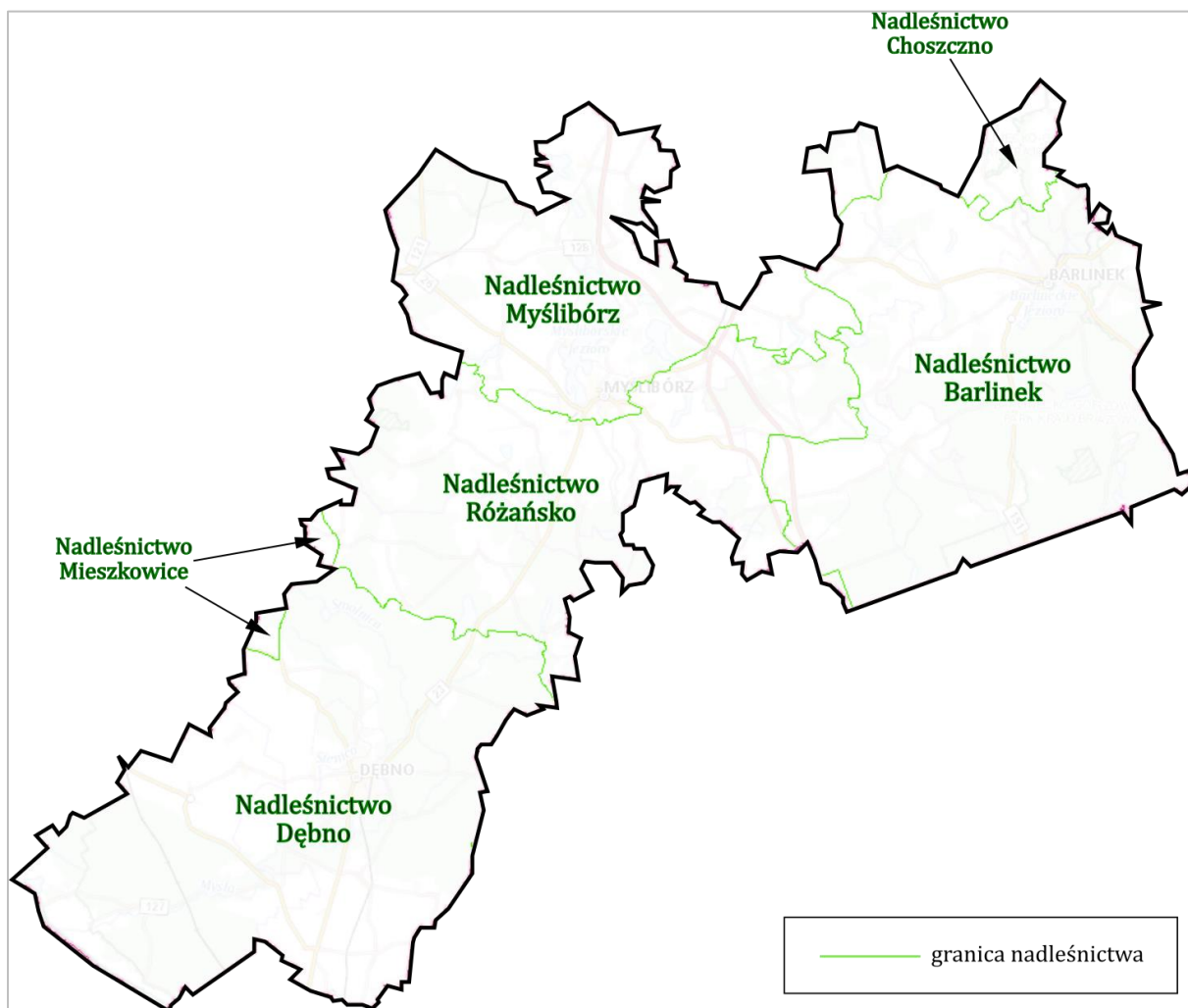
W kolejnej tabeli przedstawiono dane dotyczące struktury własnościowej lasów na terenie Powiatu Myśliborskiego, natomiast na rycinie przedstawiono zasięg poszczególnych nadleśnictw na terenie powiatu.

Tabela 54. Struktura własnościowa lasów na terenie Powiatu Myśliborskiego (stan na dzień 31.12.2018 r.)

Własność	Powierzchnia [ha]	Udział
las publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych	48 882,46	98,2%
las prywatne	752,71	1,5%
las publiczne gminne	66,91	0,1%

Własność	Powierzchnia [ha]	Udział
las publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Własności Rolnej	47,42	0,1%
las publiczne Skarbu Państwa inne	9,71	0,02%
SUMA	49 759,21	100,0%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Rysunek 27. Zasięg poszczególnych nadleśnictw na terenie Powiatu Myśliborskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://mapy.geoportal.gov.pl/>

Dominującym gatunkiem lasotwórczym na terenie Powiatu Myśliborskiego jest sosna, która zajmuje 74,2 % powierzchni leśnej na terenie analizowanej jednostki. Istotny udział na obszarze powiatu posiadają również dąb (8,7 %) oraz buk (8,0 %).

W kolejnej tabeli oraz na wykresie przedstawiono szczegółowe dane dotyczące struktury gatunków lasotwórczych na terenie Powiatu Myśliborskiego.

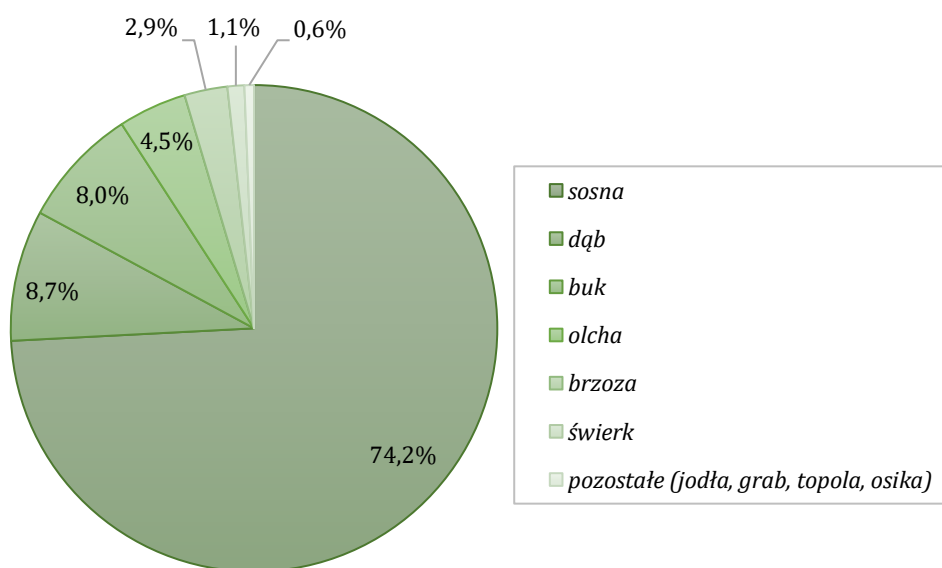
Tabela 55. Struktura gatunków lasotwórczych na terenie Powiatu Myśliborskiego (stan na 31.12.2018 r.)

Gatunek	Powierzchnia [ha]	Udział
sosna	36 911,57	74,2%
dąb	4 329,82	8,7%
buk	3 964,76	8,0%

Gatunek	Powierzchnia [ha]	Udział
olcha	2 261,30	4,5%
brzoza	1 420,50	2,9%
świerk	557,96	1,1%
jodła	123,92	0,2%
grab	94,55	0,2%
topola	54,50	0,1%
osika	40,33	0,1%
SUMA	49 759,21	100,0%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych nadleśnictw

Wykres 19. Struktura gatunków lasotwórczych na terenie Powiatu Myśliborskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych nadleśnictw

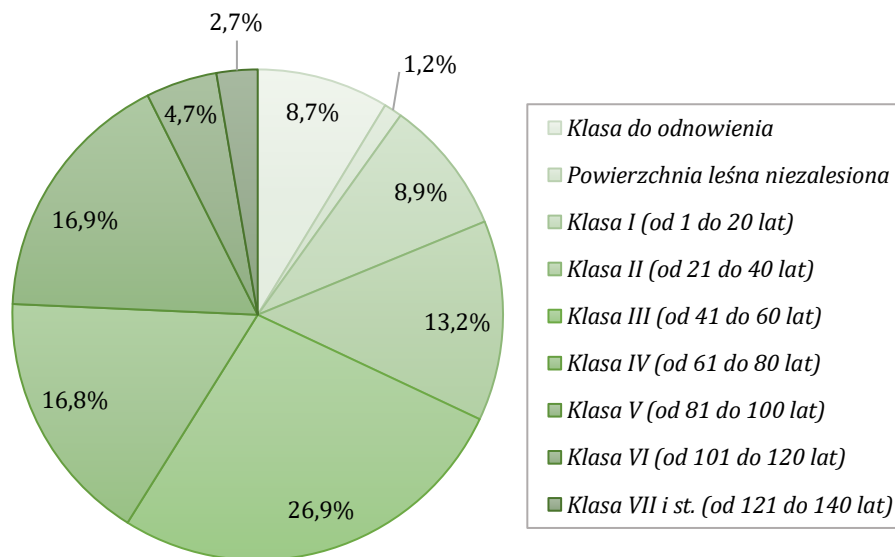
W strukturze wiekowej lasów na terenie Powiatu Myśliborskiego dominują drzewostany w III klasie wieku (od 41 do 60 lat), które zajmują 26,9 % powierzchni leśnej na terenie analizowanej jednostki. Stosunkowo duży udział stanowią również drzewostany w klasie V (od 81 do 100 lat) – 16,9 % oraz w klasie IV (od 61 do 80 lat) – 16,8 %.

W kolejnej tabeli oraz na wykresie przedstawiono szczegółowe dane dotyczące struktury wiekowej lasów na terenie Powiatu Myśliborskiego.

Tabela 56. Struktura wiekowa lasów na terenie Powiatu Myśliborskiego (stan na 31.12.2018 r.)

Klasa wieku	Powierzchnia [ha]	Udział
Klasa I (od 1 do 20 lat)	4 434,35	8,9%
Klasa II (od 21 do 40 lat)	6 568,39	13,2%
Klasa III (od 41 do 60 lat)	13 373,28	26,9%
Klasa IV (od 61 do 80 lat)	8 361,64	16,8%
Klasa V (od 81 do 100 lat)	8 394,86	16,9%
Klasa VI (od 101 do 120 lat)	2 359,79	4,7%
Klasa VII i st. (od 121 do 140 lat)	1 338,99	2,7%
Klasa do odnowienia	4 333,25	8,7%
Powierzchnia leśna niezalesiona	594,66	1,2%
SUMA	49 759,21	100,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych nadleśnictw

Wykres 20. Struktura wiekowa lasów na terenie Powiatu Myśliborskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych nadleśnictw

Powierzchnia lasów ochronnych na terenie Powiatu Myśliborskiego wynosi 29 399,93 ha, co stanowi 59,1 % powierzchni leśnej obszaru jednostki.

Lasy ochronne pełnią (wyłącznie lub dodatkowo) funkcje pozaprodukcyjne związane z ochroną gruntów, wód, infrastruktury oraz terenów zamieszkałych przez człowieka i zagrożonych skutkami zjawisk żywiołowych. Za lasy ochronne uznawane są lasy, które:

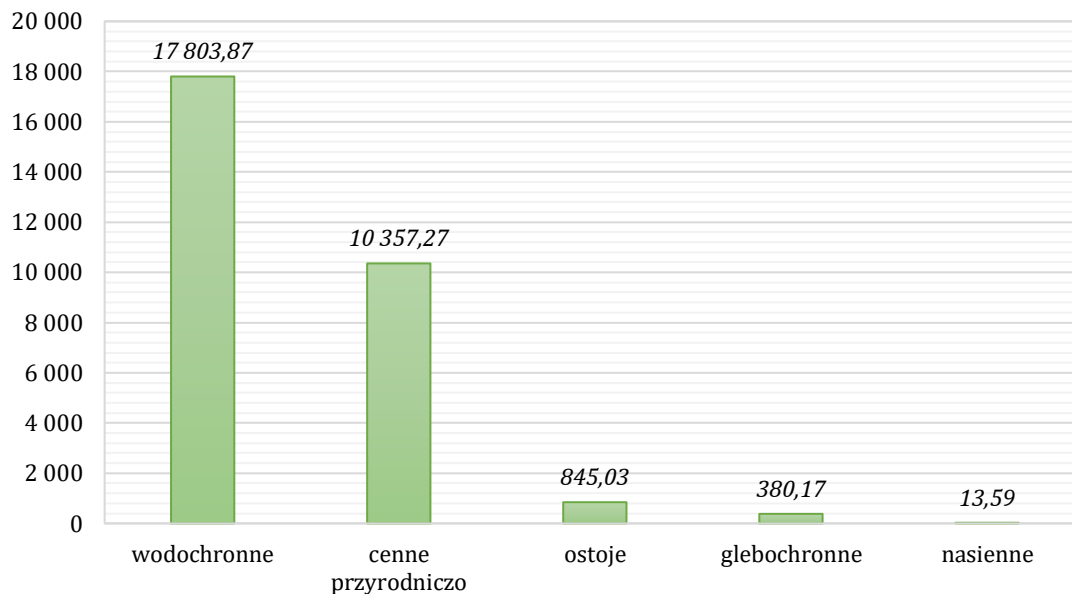
- chronią glebę przed zmywaniem lub wyjąłowieniem, powstrzymują osuwanie się ziemi, obrywanie się skał lub lawin;
- chronią zasoby wód powierzchniowych i podziemnych, regulują stosunki hydrologiczne w zlewni oraz na obszarach wododziałów;
- ograniczają powstawanie lub rozprzestrzenianie się lotnych piasków;
- są trwale uszkodzone na skutek działalności przemysłu;
- stanowią drzewostany nasienne lub ostoje zwierząt i stanowiska roślin podlegających ochronie gatunkowej;
- mają szczególne znaczenie przyrodniczo-naukowe lub dla obronności i bezpieczeństwa Państwa;
- położone są w granicach administracyjnych miast i w odległości do 10 km od granic administracyjnych miast liczących ponad 50 tys. mieszkańców;
- położone są w strefach ochronnych uzdrowisk i obszarów ochrony uzdrowiskowej;
- położone są w strefie górnej granicy lasów.

W kolejnej tabeli oraz na wykresie przedstawiono szczegółowe dane dotyczące struktury kategorii ochronności lasów na terenie Powiatu Myśliborskiego.

Tabela 57. Kategorie lasów ochronnych na terenie Powiatu Myśliborskiego (stan na 31.12.2018 r.)

Kategoria ochronności lasu	Powierzchnia [ha]	Udział
wodochronne	17 803,87	60,6%
cenne przyrodniczo	10 357,27	35,2%
ostoje	845,03	2,9%
glebochronne	380,17	1,3%
nasienne	13,59	0,05%
SUMA	29 399,93	100,0%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych nadleśnictw

Wykres 21. Powierzchnia poszczególnych rodzajów lasów ochronnych na terenie Powiatu Myśliborskiego [ha]

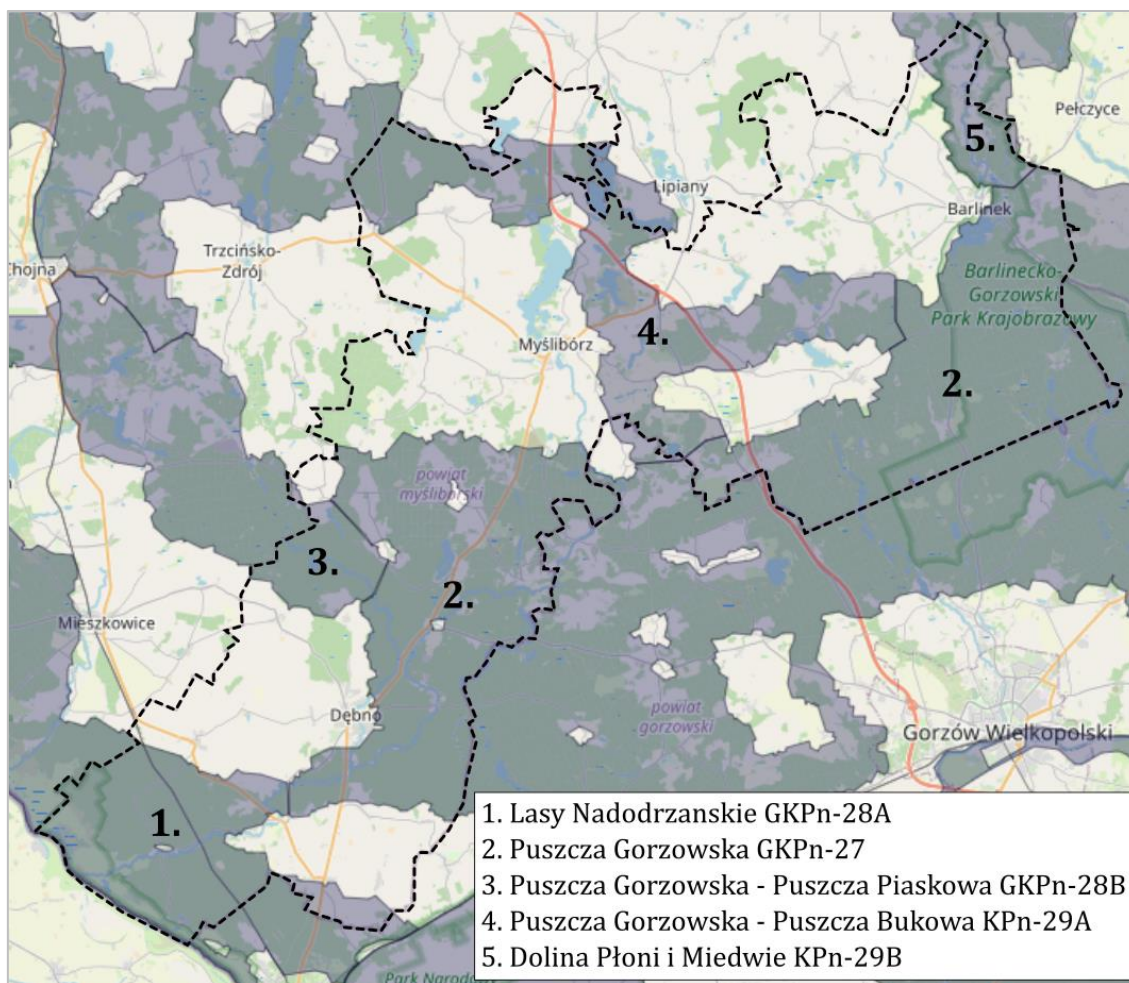
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych nadleśnictw

4.9.3. Korytarze ekologiczne i formy ochrony przyrody

Przez obszar Powiatu Myśliborskiego przebiegają fragmenty pięciu następujących korytarzy ekologicznych o randze krajowej wyznaczonych przez Zakład Badania Ssaków PAN w Białowieży we współpracy z Pracownią na rzecz Wszystkich Istot:

- korytarz GKPn-28A Lasy Nadodrzańskie;
- korytarz GKPn-27 Puszcza Gorzowska;
- korytarz GKPn-28B Puszcza Gorzowska - Puszcza Piaskowa;
- korytarz KPn-29A Puszcza Gorzowska - Puszcza Bukowa;
- korytarz KPn-29B Dolina Płoni i Miedwie.

Przebieg korytarzy ekologicznych na terenie Powiatu Myśliborskiego przedstawiono na kolejnej rycinie.

Rysunek 28. Przebieg korytarzy ekologicznych na terenie Powiatu Myśliborskiego

Źródło: <http://mapa.korytarze.pl/>

Zgodnie z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. 2020, poz. 55 ze zm.) formami ochrony przyrody są:

- 1) parki narodowe - określenie i zmiana granic parku narodowego następuje w drodze rozporządzenia Rady Ministrów;
- 2) rezerваты przyrody - uznanie za rezerwat przyrody następuje w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia regionalnego dyrektora ochrony środowiska;
- 3) parki krajobrazowe - utworzenie parku krajobrazowego lub powiększenie jego obszaru następuje w drodze uchwały sejmiku województwa;
- 4) obszary chronionego krajobrazu - wyznaczenie obszaru chronionego krajobrazu następuje w drodze uchwały sejmiku województwa;
- 5) obszary Natura 2000 - wyznaczenie obszaru Natura 2000, zmiana jego granic lub likwidacja następuje w drodze rozporządzenia ministra właściwego do spraw środowiska;
- 6) pomniki przyrody - ustanowienie pomnika przyrody następuje w drodze uchwały rady gminy;
- 7) stanowiska dokumentacyjne - ustanowienie stanowiska dokumentacyjnego następuje w drodze uchwały rady gminy;
- 8) użytki ekologiczne - ustanowienie użytku ekologicznego następuje w drodze uchwały rady gminy;
- 9) zespoły przyrodniczo-krajobrazowe - ustanowienie zespołu przyrodniczo-krajobrazowego następuje w drodze uchwały rady gminy;
- 10) ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów - określenie gatunków roślin, zwierząt i grzybów objętych ochroną gatunkową następuje w drodze rozporządzenia ministra właściwego do spraw środowiska.

OBSZARY NATURA 2000 NA TERENIE POWIATU

Zgodnie z Centralnym Rejestrem Form Ochrony Przyrody prowadzonym przez Generalną Dyрекcję Ochrony Środowiska na terenie Powiatu Myśliborskiego znajdują się następujące obszary Natura 2000:

- obszar Natura 2000 Jezioro Kozie PLH320010;
- obszar Natura 2000 Ujście Warty PLC080001;
- obszar Natura 2000 Dziczy Las PLH320060;
- obszar Natura 2000 Jezioro Dobropolskie PLH320070;
- obszar Natura 2000 Gogolice-Kosa PLH320038;
- obszar Natura 2000 Ostoja Barlinecka PLH080071;
- obszar Natura 2000 Dolina Płoni i Jezioro Miedwie PLH320006;
- obszar Natura 2000 Dolna Odra PLH320037;
- obszar Natura 2000 Pojezierze Myśliborskie PLH320014;
- obszar Natura 2000 Ostoja Witnicko-Dębniańska PLB320015;
- obszar Natura 2000 Puszcza Barlinecka PLB080001;
- obszar Natura 2000 Dolina Dolnej Odry PLB320003.

Charakterystykę obszarów Natura 2000 zlokalizowanych na terenie Powiatu Myśliborskiego przedstawiono w kolejnej tabeli.

Tabela 58. Charakterystyka obszarów Natura 2000 zlokalizowanych na terenie Powiatu Myśliborskiego

OBSZAR NATURA 2000 JEZIORO KOZIE	
Kod obszaru	PLH320010
Data wyznaczenia	05.02.2008 r.
Rodzaj ochrony	dyrektywa siedliskowa
Powierzchnia	179,36 ha
Plan zadań ochronnych	<ul style="list-style-type: none"> • Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 29 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Jezioro Kozie PLH320010. • Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 22 czerwca 2017 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Jezioro Kozie PLH320010.
Charakterystyka obszaru	Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty „Jezioro Kozie” położony jest w północnej części mezoregionu Równiny Gorzowskiej, niemal na granicy z mezoregionem Pojezierza Myśliborskiego. Centralne miejsce w otoczeniu piaszczystego sandru Myśli zajmuje rozległe zagłębienie wytopiskowe z częściowo przepływowym jeziorem Kozim. Wody jeziora zasilane są przez liczne niewielkie, sztuczne dopływy (rowy) o charakterze okresowym oraz przez jeden dopływ stały, na wschodzie ostoi, gdzie niewielkim ciekim dopływa stosunkowo bogata w węglan wapnia woda ze źródeł i torfianek śródleśnych. Obszar ten w przeważającej części związany jest z siedliskami hydrogenicznymi o ponadprzeciętnych walorach.
Przedmiot ochrony	<ul style="list-style-type: none"> • 3140 – twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki wodne z podwodnymi łąkami ramienic <i>Charetea</i> (jeziora ramienicowe); • 6410 – zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (<i>Molinion</i>); • 6510 – niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>); • 7210* – torfowiska nakredowe (<i>Cladietum marisci</i>, <i>Caricetum buxbaumii</i>, <i>Schoenetum nigricantis</i>); • 7230 – górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk; • 1903 - (<i>Liparis loeselii</i>) Lipiennik Loesela.

**POWIATOWY PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU MYŚLIBORSKIEGO
NA LATA 2021-2024 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2030**

OBSZAR NATURA 2000 UJŚCIE WARTY	
Kod obszaru	PLC080001
Data wyznaczenia	06.03.2009
Rodzaj ochrony	dyrektywa ptasia i siedliskowa
Powierzchnia	33 297,37 ha
Plan zadań ochronnych	BRAK
Charakterystyka obszaru	Obszar obejmuje terasę zalewową Warty, przy jej ujściu do Odry, wraz z Kostrzyńskim Zbiornikiem Retencyjnym i fragmentem doliny Odry, poprzecinaną licznymi odnogami cieków, starorzeczami i kanałami. Na terenach zalewowych dominują okresowo zalewane łąki i pastwiska, szuwary, zarośla wierzb i łągi wierzbowe. Prawie co roku około 1/3 obszaru jest zalewana przez wodę, roczne wahania jej poziomu dochodzą do 3,5 m, a najwyższy poziom wody występuje przeważnie w marcu lub kwietniu. Zdarzają się ponadto silne wahania poziomu wód pomiędzy wczesną wiosną i późną jesienią. Na obszarze poza wałami dominują ekstensywnie użytkowane łąki i pola orne. Na krawędzi dolin wykształciły się płaty muraw kserotermicznych.
Przedmiot ochrony	Obszar obejmuje ostoję ptasią oraz siedliskową w tych samych granicach. Występuje co najmniej 35 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Rady 79/409/EWG, 5 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK). W okresie lęgowym obszar zasiedla ohar - ponad 10% populacji krajowej (C3), gęgawa - ponad 7% populacji krajowej (C3), płaskonos - ponad 5% populacji krajowej (C3), kropiatka - 3-4% populacji krajowej (C6), krakwa - ponad 2% populacji krajowej (C3), czapla biała, łyska, szczytłak, ostrzygojad (PCK) i krwawodziób - powyżej 1% populacji krajowej (C3, C6), czernica, mewa mała, rybitwa białoczelna (PCK), rybitwa białoskrzydła (PCK), rybitwa czarna i wodniczka (PCK) - co najmniej 1% populacji krajowej (C3, C6), głowienka, kszyk i śmieszka - około 1% populacji krajowej (C3); w stosunkowo wysokim zagęszczeniu (C7) występują: bocian biały, bocian czarny, derkacz, gąsiorek, jarzębatka, świergotek polny, podróżniczek, lerka, ortolan. W obrębie ostoi znajdują się dwie duże kolonie bocianów białych: w Czarnowie i Kamieniu Małym. W okresie wędrowek występuje gęś zbożowa - powyżej 15% populacji szlaku wędrowskiego (C3), łabędź krzykliwy, gęgawa - powyżej 10% populacji szlaku wędrowskiego (C2, C3), krzyżówka - powyżej 5% populacji szlaku wędrowskiego (C3), na pierzowisku zbiera się 25 000 pierzających się ptaków, płaskonos - powyżej 4% populacji szlaku wędrowskiego, bocian czarny, czernica i głowienka - powyżej 2% populacji szlaku wędrowskiego i żuraw - powyżej 1% populacji szlaku wędrowskiego (C2); stosunkowo wysokie koncentracje (C7) osiągają: łabędź czarnodzioby, cyraneczka, rozeniec, świstun, batalion, błotniak zbożowy; ptaki wodno-błotne występują w koncentracjach powyżej 20000 osobników (C4). W okresie zimy występuje co najmniej 1% populacji szlaku wędrowskiego (C2 i C3) następujących gatunków ptaków: łabędź krzykliwy, krzyżówka, łyska; ptaki wodno-błotne występują w koncentracjach powyżej 20000 osobników (C4). Obszar jest ostoją ptasią o randze europejskiej E 32 (Rozlewiska Warty Słońsk). Obszar objęty częściowo Konwencją Ramsar. W obszarze występują chronione siedliska przyrodnicze, łącznie 11 typów, reprezentowanych przez 14 podtypów, reprezentujące dobrze zachowane fragmenty dolin dużych rzek i ich krawędzi, ze starorzeczami, okresowo zalewanymi łąkami i pastwiskami, lasami lęgowymi, grądami i murawami kserotermicznymi. Łączna powierzchnia siedlisk chronionych na podstawie Dyrektywy Rady 92/43/EWG wynosi ponad 7% powierzchni obszaru. Część ostoi - dawny rezerwat Słońsk, obecnie część Parku Narodowego Ujście Warty jest jednym z najcenniejszych obszarów wodno-błotnych w Europie środkowej. Przy północno-zachodniej granicy obszaru znajduje się system umocnień obronnych, które są miejscem zimowania dla dużej kolonii nietoperzy (do 500 os.)
OBSZAR NATURA 2000 DZICZY LAS	
Kod obszaru	PLH320060
Data wyznaczenia	01.03.2011

**POWIATOWY PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU MYŚLIBORSKIEGO
NA LATA 2021-2024 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2030**

Rodzaj ochrony	dyrektywa siedliskowa
Powierzchnia	1 765,72 ha
Plan zadań ochronnych	<ul style="list-style-type: none"> Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 29 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dzicy Las PLH320060. Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 10 sierpnia 2017 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dzicy Las PLH320060.
Charakterystyka obszaru	Wyróżnia się dużym urozmaiceniem rzeźby terenu, obecnością wzniesień i podmokłych obniżen terenu, często wypełnionych wodą. Największy wpływ na istniejące obecnie ukształtowanie powierzchni wywarło ostatnie zlodowacenie bałtyckie, a zwłaszcza stadiał pomorski. Pozostawił on po sobie wyraźny wał moren czołowych ciągnący się od okolic Cedyni, przez Myślibórz, Ińsko i dalej w kierunku wschodnim. Obszar Natura 2000 Dzicy Las obejmuje swoim zasięgiem kompleks mezofilnych lasów liściastych, torfowisk mszarnych i mechowisk, jezior eutroficznych. Powierzchniowo dominują tu drzewostany gospodarcze, a z przyrodniczego punktu widzenia dominującym siedliskiem jest siedlisko żyznej buczyny.
Przedmiot ochrony	<ul style="list-style-type: none"> 3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nympheion, Potamion</i>; 7110* Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe); 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzerio-Caricetea nigrae</i>); 9110 Kwaśne buczyny (<i>Luzulo-Fagetum</i>); 9130 Żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae Fagenion, Galio odorati-Fagenion</i>); 9160 Grąd subatlantycki (<i>Stellario-Carpinetum</i>); 91D0* Bory i lasy bagienne (<i>Vaccinio uliginosi Betuletum pubescentis, Vaccinio uliginosi Pinetum, Pino mugo-Sphagnetum, Sphagno girgensohnii-Piceetum</i>) i brzoźowo-sosnowe bagienne lasy borealne; 91E0* Łęgi wierzbowe, topolowe i olszowe; 1084 Pachnica dębowa <i>Osmoderma eremita</i>; 1088 Kozioróg dębosz <i>Cerambyx cerdo</i>; 6216 Haczykowiec błyszczący <i>Hamatocaulis vernicosus</i>.
OBSZAR NATURA 2000 JEZIORO DOBROPOLSKIE	
Kod obszaru	PLH320070
Data wyznaczenia	18.01.2014
Rodzaj ochrony	dyrektywa siedliskowa
Powierzchnia	397,87 ha
Plan zadań ochronnych	BRAK
Charakterystyka obszaru	Misa jeziora Dobropolskiego wraz z kompleksem łąk i lasów, leży w południowej części województwa zachodniopomorskiego, na pograniczu powiatów gryfińskiego i myśliborskiego oraz gmin Trzcińsko Zdrój i Myślibórz. Obszar obejmuje jezioro wraz z przyległymi torfowiskami oraz otaczającymi je wilgotnymi łąkami, będące siedliskiem cennych gatunków flory i fauny.
Przedmiot ochrony	<ul style="list-style-type: none"> 3140 – twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki wodne z podwodnymi łąkami ramienic <i>Charetea</i> (jeziora ramienicowe); 6510 – niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>); 9130 – żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae-Fagenion, Galio odorati-Fagenion</i>); 9160 – grąd subatlantycki (<i>Stellario-Carpinetum</i>); 91E0* – łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnenion glutinoso-incanae</i>) i olsy źródłiskowe.

OBSZAR NATURA 2000 GOGOLICE-KOSA	
Kod obszaru	PLH320038
Data wyznaczenia	06.03.2009
Rodzaj ochrony	dyrektywa siedliskowa
Powierzchnia	1 451,72 ha
Plan zadań ochronnych	BRAK
Charakterystyka obszaru	Obszar obejmuje doliny dwóch małych rzecz: Kosy i Myśli o długości 19 km. W jego skład wchodzi też kompleksy eutroficznych zbiorników wodnych, szuwary, łąki i torfowiska niskie. W północnej części obszaru występują również zarośla olszowe i nadrzeczne zalewane olsy oraz płyty olszyn źródłiskowych.
Przedmiot ochrony	Obszar zaproponowany dla ochrony największej populacji żółwia błotnego <i>Emys orbicularis</i> na Pomorzu Zachodnim i zarazem najważniejszej w zachodniej Polsce, jako jednej z zaledwie kilku rozrzedzających się populacji gatunku w tym rejonie. Liczebność dorosłych żółwi szacuje się tu na ok. 30 os. Rzeki są także ważnym korytarzem ekologicznym dla migrujących żółwi. Występują tu ponadto 3 inne gatunki zwierząt z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG oraz 4 typy siedlisk przyrodniczych z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG, które pokrywają ok. 40% powierzchni obszaru.
OBSZAR NATURA 2000 OSTOJA BARLINECKA	
Kod obszaru	PLH080071
Data wyznaczenia	01.03.2011
Rodzaj ochrony	dyrektywa siedliskowa
Powierzchnia	26 596,41 ha
Plan zadań ochronnych	BRAK
Charakterystyka obszaru	Obszar obejmuje fragment rozległej sandrowej Równiny Gorzowskiej, porośniętej lasami Puszczy Gorzowskiej. Teren ma bogatą sieć hydrograficzną; przecinają go dopływy Noteci Polka i Santoczna oraz dopływ Warty Kłodawka. Na terenie obszaru znajduje się kilkadziesiąt jezior różnych typów, w większości położonych wśród lasów, z największym Jeziorem Barlineckim (268 ha) i Jeziorem Dankowskim Wielkim (107 ha). Liczne są niewielkie oczka wytopiskowe, a także położone w zagłębieniach terenu torfowiska. Lasy zajmują ponad 80% powierzchni terenu. Mimo dominacji drzewostanów sosnowych, duży jest udział buczyn i dąbrów. Najlepiej zachowany zwarty kompleks lasów bukowych znajduje się na południe od Barlinka. Na mniejszych powierzchniach, w zagłębieniach terenu, występują bory bagienne i olsy, a w dolinach cieków i w okolicy źródlisk-łęgi.
Przedmiot ochrony	<ul style="list-style-type: none"> • 3140 – twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki wodne z podwodnymi łąkami ramienic <i>Charetea</i> (jeziora ramienicowe); • 3150 – starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nympheion, Potamion</i>; • 3160 – naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne; • 6510 – niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>); • 7110* – torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe); • 7120 – torfowiska wysokie zdegradowane, lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji; • 7140 – torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzerio-Caricetea</i>); • 7150 – obniżenia na podłożu torfowym z roślinnością ze związku <i>Rhynchosporion</i>; • 7210* – torfowiska nakredowe (<i>Cladietum marisci, Caricetum buxbaumii, Schoenetum nigricantis</i>);

**POWIATOWY PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU MYŚLIBORSKIEGO
NA LATA 2021-2024 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2030**

	<ul style="list-style-type: none"> • 7230 – górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk; • 9110 – kwaśne buczyny (<i>Luzulo-Fagenion</i>); • 9130 – żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae-Fagenion</i>, <i>Galio odorati-Fagenion</i>); • 9160 – grąd subatlantycki (<i>Stellario-Carpinetum</i>); • 9170 – grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum</i>, <i>Tilio-Carpinetum</i>); • 9190 – kwaśne dąbrowy (<i>Quercion robori-petraeae</i>); • 91D0* – bory i lasy bagienne (<i>Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis</i>, <i>Vaccinio uliginosi-Pinetum</i>, <i>Pino mugo-Sphagnetum</i>, <i>Sphagno girgensohnii-Piceetum</i>) i brzoźowo-sosnowe bagienne lasy borealne; • 91E0* – łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i>, <i>Populetum albae</i>, <i>Alnenion glutinoso-incanae</i>) i olsy źródliskowe.
OBSZAR NATURA 2000 DOLINA PŁONI I JEZIORO MIEDWIE	
Kod obszaru	PLH320006
Data wyznaczenia	05.02.2008
Rodzaj ochrony	dyrektywa siedliskowa
Powierzchnia	20 910,76 ha
Plan zadań ochronnych	<ul style="list-style-type: none"> • Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 4 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Płoni i jezioro Miedwie PLH320006. • Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 4 sierpnia 2017 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Płoni i Jezioro Miedwie PLH320006.
Charakterystyka obszaru	<p>Dolina rzeki Płoni od źródeł w rejonie Barlinka do miejscowości Kołbacz wraz z dolinami dwóch dopływów: Strzelicy i Krzekny. Obszar zróżnicowany jest na dwie jednostki o odmiennej genezie, budowie geomorfologicznej i strukturze siedlisk: „źródliskową dolinę Płoni” – porośniętą grądami, kwaśnymi buczynami oraz lasami mieszanymi sąsiadującymi z murawami kserotermicznymi i płacami ciepłych dąbrów. Spotkać tu można suche, piaszczyste wzgórza zajęte przez bory mieszane i łąki mezofilne, torfowiska z udziałem łąk wilgotnych i zmienno wilgotnych. Wokół bogatych w węglan wapnia źródeł utworzyły się trawertyny i torfy źródliskowe. - „basen Pra-Miedwia” – obejmujący denne równiny o bardzo żyznych glebach w dolinie Płoni i Krzekny w obrębie tzw. plejstoceńskiego zastoiska wodnego i moreny, powstałe po sztucznym obniżeniu poziomu wody wielkiego jeziora tzw. Pra-Miedwia.</p>
Przedmiot ochrony	<ul style="list-style-type: none"> • 3140 Twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki z podwodnymi łąkami ramienic (<i>Charactera spp.</i>); • 3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nympheion</i>, <i>Potamion</i>; • 6120 Ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe (<i>Koelerion glaucae</i>); • 6210 Murawy kserotermiczne (<i>Festuco-Brometea</i> i ciepłolubne murawy z <i>Asplenion septentrionalis</i> <i>Festucion pallentis</i>); • 6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (<i>Molinion</i>); • 6430 Ziołorośla górskie (<i>Adenostylion alliariae</i>) i ziołorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>); • 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>); • 7210 Torfowiska nakredowe (<i>Cladietum marisci</i>, <i>Caricetum buxbaumii</i>, <i>Schoenetum nigricantis</i>); • 7220 Źródliska wapienne ze zbiorowiskami <i>Cratoneurion commutati</i>; • 7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk; • 9110 Kwaśne buczyny (<i>Luzulo-Fagetum</i>);

**POWIATOWY PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU MYŚLIBORSKIEGO
NA LATA 2021-2024 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2030**

	<ul style="list-style-type: none"> • 9130 Żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae-Fagenion, Galio odorati-Fagenion</i>); • 9160 Grąd subatlantycki (<i>Stellario-Carpinetum</i>); • 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum, TilioCarpinetum</i>); • 9190 Kwaśne dąbrowy (<i>Quercion roboripetraeae</i>); • 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnenion glutinosoincanae</i>) i olsy źródłiskowe; • 91F0 Łęgowe lasy dębowo- wiązowojesionowe (<i>Ficario-Ulmetum</i>); • 1614 Selery błotne <i>Apium repens</i>; • 1903 Lipiennik Loesela <i>Liparis loeselii</i>; • 1188 Kumak nizinny <i>Bombina bombina</i>; • 1130 Boleń <i>Aspius aspius</i>; • 1149 Koza <i>Cobitis taenia</i>; • 1088 Kozioróg dębosz <i>Cerambyx cerdo</i>.
OBSZAR NATURA 2000 DOLNA ODRA	
Kod obszaru	PLH320037
Data wyznaczenia	06.03.2009
Rodzaj ochrony	dyrektywa siedliskowa
Powierzchnia	30 406,64 ha
Plan zadań ochronnych	<ul style="list-style-type: none"> • Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 31 marca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolna Odra PLH320037. • Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 10 grudnia 2015 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolna Odra PLH320037. • Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 6 grudnia 2016 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolna Odra PLH320037.
Charakterystyka obszaru	Dolina Odry (z dwoma głównymi kanałami: Wschodnią Odrą i Zachodnią Odrą), rozciągająca się na przestrzeni ok. 90 km, stanowi mozaikę obejmującą: tereny podmokłe z torfowiskami i łąkami zalewanymi wiosną, lasy olszowe i łęgowe, starorzecza, liczne odnogi rzeki i wysepki. Odra jest rzeką swobodnie płynącą (według terminologii hydrotechników). Duży udział w obszarze mają naturalne tereny zalewowe. Ostoja obejmuje również fragmenty strefy krawędziowej Doliny Odry z płacami roślinności sucholubnej, w tym z murawami kserotermicznymi oraz lasami. Tereny otaczające ostoję są użytkowane rolniczo. Gospodarka łąkowa oraz wypas bydła są też prowadzone na niewielkim fragmencie obszaru. W okolicach ostoi zlokalizowane są liczne zakłady przemysłowe.
Przedmiot ochrony	<ul style="list-style-type: none"> • 2330 Wydmy śródładowe z murawami napiaskowymi (<i>Corynephorus, Agrostis</i>); • 3140 Twardowodne oligo-i mezotroficzne zbiorniki wodne z podwodnymi łąkami ramienic (<i>Charetea spp.</i>); • 3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nympheion, Potamion</i>; • 3260 Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników (<i>Ranunculion fluitantis</i>); • 3270 Zalewane muliste brzegi rzek z roślinnością <i>Chenopodion rubri p.p.</i> i <i>Bidention p.p.</i>; • 4030 Suche wrzosowiska (<i>Calluno-Genistion, Pohlio Callunion, Calluno-Arctostaphylion</i>); • 6120 Ciepłolubne, śródładowe murawy napiaskowe (<i>Koelerion glaucae</i>); • 6210 Murawy kserotermiczne (<i>Festuco-Brometea</i> i ciepłolubne murawy z <i>Asplenion septentrionalis Festucion pallentis</i>); • 6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (<i>Molinion</i>); • 6430 Ziołorośla górskie (<i>Adenostylion alliariae</i>) i ziołorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>);

	<ul style="list-style-type: none"> • 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>); • 6440 Łąki selernicowe (<i>Cnidion dubii</i>); • 9110 Kwaśne buczyny (<i>Luzulo-Fagetum</i>); • 9130 Żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae Fagenion, Galio odorati-Fagenion</i>); • 9160 Grąd subatlantycki (<i>Stellario-Carpinetum</i>); • 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum</i>); • 9190 Kwaśne dąbrowy (<i>Quercion roboripetraeae</i>); • 91D0 Bory i lasy bagienne (<i>Vaccinio uliginosi Betuletum pubescentis, Vaccinio uliginosi Pinetum, Pino mugo-Sphagnetum, Sphagno girgensohnii-Piceetum</i>) i brzoźowo-sosnowe bagienne lasy borealne; • 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnenion glutinoso-incanae</i>) i olsy źródliskowe; • 91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (<i>Ficario-Ulmetum</i>); • 91I0 Ciepłolubne dąbrowy (<i>Quercetalia pubescenti-petraeae</i>); • 1318 Nocek łydkowłosy <i>Myotis dasycneme</i>; • 1324 Nocek duży <i>Myotis myotis</i>; • 1337 Bóbr europejski <i>Castor fiber</i>; • 1355 Wydra <i>Lutra lutra</i>; • 1352 Wilk <i>Canis lupus</i>; • 1166 Traszka grzebieniasta <i>Triturus cristatus</i>; • 1188 Kumak nizinny <i>Bombina bombina</i>; • 6144 Kiełb białołętwy <i>Gobio albipinnatus</i>; • 1130 Boleń <i>Aspius aspius</i>; • 1149 Koza <i>Cobitis taenia</i>; • 1083 Jelonek rogacz <i>Lucanus cervus</i>; • 1084 Pachnica dębowa <i>Osmoderma eremita (Osmoderma barnabita)</i>; • 1088 Kozioróg dębosz <i>Cerambyx cerdo</i>; • 4056 Zatoczek łamliwy <i>Anisus vorticulus</i>.
Obszar Natura 2000 Pojezierze Myśliborskie	
Kod obszaru	PLH320014
Data wyznaczenia	05.02.2008
Rodzaj ochrony	dyrektywa siedliskowa
Powierzchnia	4 406,84 ha
Plan zadań ochronnych	<ul style="list-style-type: none"> • Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 8 lutego 2017 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Pojezierze Myśliborskie PLH320014. • Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 31 marca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Pojezierze Myśliborskie PLH320014.
Charakterystyka obszaru	<p>Południkową oś ostoi tworzą liczne, rynnowe i przepływowe jeziora wchodzące w skład hydrograficznej sieci zlewni Myśli. Najważniejsze z nich to: Chłop, Łubie, Sitno Wielkie, Będzin. Do najważniejszych cieków odwadniających zlewnię Myśli w obrębie obszaru należą: kanał Głęboki (odwadniający jezioro Sitno Wielkie), kanał Tarnów (jezioro Tchórzyno i Jezierzycza do jeziora Myśliborskiego). Należy tu podkreślić, iż obszar ostoi uległ w przeszłości znacznej ingerencji w stosunki wodne i niemal całkowicie pozbawiony jest cieków o charakterze naturalnym. Niemniej często obserwuje się tu zjawiska źródliskowe, zarówno w obrębie lasów jak i ekosystemów nieleśnych. Geomorfologicznie obszar ten stanowi mozaikę form glacialnych (przede wszystkim moren dennych, równin zastoiskowych, rynien glacialnych) związanych z trzema fazami stadium pomorskiego ostatniego zlodowacenia.</p>
Przedmiot ochrony	<ul style="list-style-type: none"> • 3140 Twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki z podwodnymi łąkami ramienic <i>Charetea</i>; • 3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami <i>Nympheion, Potamion</i>;

**POWIATOWY PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU MYŚLIBORSKIEGO
NA LATA 2021-2024 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2030**

	<ul style="list-style-type: none"> • 6120 Ciepłolubne, śródłądowe murawy napiaskowe (<i>Koelerion glaucae</i>); • 6210 Murawy kserotermiczne (<i>Festuco-Brometea</i> i ciepłolubne murawy z <i>Asplenion septentrionalis-Festucion pallentis</i>); • 6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (<i>Molinion</i>); • 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>); • 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzerio-Caricetea</i>); • 7210 Torfowiska nakredowe (<i>Cladietum marisci</i>, <i>Caricetum buxbaumii</i>, <i>Schoenetum nigricantis</i>); • 7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk; • 9130 Żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae-Fagenion</i>, <i>Galio odorati-Fagenion</i>); • 9160 Grąd subatlantycki (<i>Stellario-Carpinetum</i>); • 91D0 Bory i lasy bagienne (<i>Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis</i>, <i>Vaccinio uliginosi-Pinetum</i>, <i>Pino mugo-Sphagnetum</i>, <i>Sphagno girgensohnii-Piceetum</i> i brzożowo-sosnowe bagienne lasy borealne); • 91E0 – łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albofragilis</i>, <i>Populetum albae</i>, <i>Alnenion glutinoso-incanae</i>, olsy źródliskowe); • 91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (<i>Ficario-Ulmetum</i>); • 1903 Lipiennik Loesela <i>Liparis loeselli</i>; • 1032 Skójką gruboskorupowa <i>Unio crassus</i>.
OBSZAR NATURA 2000 OSTOJA WITNICKO-DĘBNIAŃSKA	
Kod obszaru	PLB320015
Data wyznaczenia	13.10.2007
Rodzaj ochrony	dyrektywa ptasia
Powierzchnia	46 993,07 ha
Plan zadań ochronnych	Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 15 kwietnia 2015 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Witnicko-Dębniańska PLB320015
Charakterystyka obszaru	Obszar wyróżnia się dużą lesistością (ok. 70 % powierzchni ostoi), z przewagą borów sosnowych, w mniejszej ilości występują tu łągi, grądy i buczyny, koncentrujące się głównie wzdłuż dolin rzecznych, wokół jezior i oczek wodnych. W obrębie lasów znajdują się liczne torfowiska mszarne, oczka dystroficzne oraz większe zbiorniki wodne – jeziora eutroficzne. Obecna rzeźba terenu Ostoi Witnicko-Dębniańskiej ukształtowała się podczas zlodowacenia północnopolskiego, w okresie fazy pomorskiej ostatniego zlodowacenia. Północna część ostoi charakteryzuje się falisto-pagórkowatą i wzgórzową rzeźbą terenu z licznymi jeziorami i oczkami wodnymi. W zagospodarowaniu tego obszaru występuje mozaika użytków rolnych z przewagą gleb wysokiej jakości oraz fragmentów leśnych, przechodzących w zwarte lasy obejmujące zlewnię rzeki Myśli, które dalej połączone są z Puszczą Barlinecką położoną na wschód od ostoi.
Przedmiot ochrony	<ul style="list-style-type: none"> • A030 Bocian czarny <i>Ciconia nigra</i>; • A043 Gęgawa <i>Anser anser</i>; • A067 Gągoł <i>Bucephala clangula</i>; • A073 Kania czarna <i>Milvus migrans</i>; • A074 Kania ruda <i>Milvus milvus</i>; • A075 Bielik <i>Haliaeetus albicilla</i>; • A081 Błotniak stawowy <i>Circus aeruginosus</i>; • A094 Rybołów <i>Pandion haliaetus</i>; • A127 Żuraw <i>Grus grus</i>; • A215 Puchacz <i>Bubo Bubo</i>; • A229 Zimorodek <i>Alcedo atthis</i>.

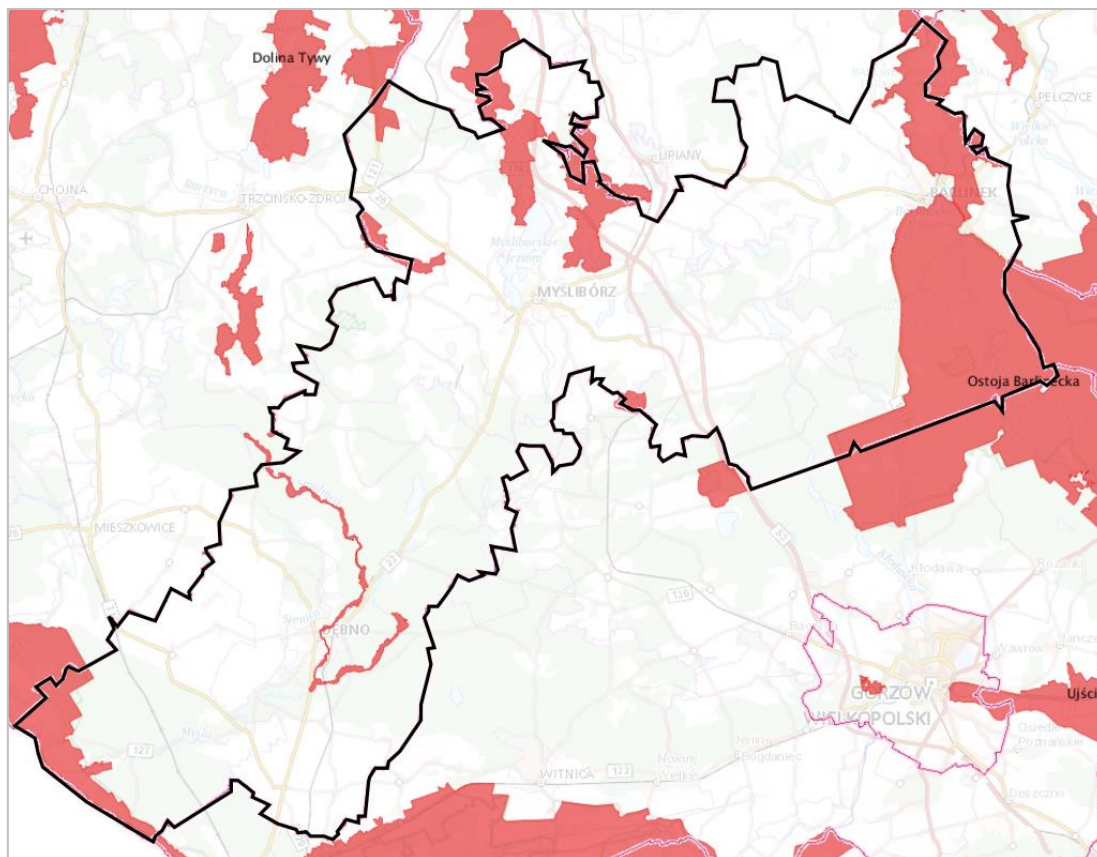
OBSZAR NATURA 2000 PUSZCZA BARLINECKA	
Kod obszaru	PLB080001
Data wyznaczenia	13.10.2007
Rodzaj ochrony	dyrektywa ptasia
Powierzchnia	26 505,63 ha
Plan zadań ochronnych	<ul style="list-style-type: none"> • Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 21 sierpnia 2013 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Puszcza Barlinecka PLB080001. • Zarządzenie Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 21 sierpnia 2013 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Puszcza Barlinecka PLB080001. • Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 19 kwietnia 2016 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Puszcza Barlinecka PLB080001. • Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 30 sierpnia 2016 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Puszcza Barlinecka PLB080001. • Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 30 sierpnia 2016 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Puszcza Barlinecka PLB080001.
Charakterystyka obszaru	<p>Obejmuje fragment rozległego kompleksu leśnego zwanego Puszczą Gorzowską. Leży na styku trzech mezoregionów: Równiny Gorzowskiej, Pojezierza Choszczeńskiego oraz Pojezierza Dobiegniewskiego. Obszar charakteryzuje się dużą lesistością (ponad 90%). W jego granicach znajduje się niewiele terenów otwartych, głównie zajętych przez miejscowości i pola uprawne, ale lokalnie także przez większe kompleksy łąk. Puszcza Barlinecka bogata jest w wody. Znajduje się tutaj około 70 różnego rodzaju zbiorników wodnych, w tym 40 jezior. We wschodniej części Puszczy znajduje się wiele śródleśnych, niewielkich powierzchniowo stawów rybnych. Obszar przecinają liczne niewielkie cieki. Największe z nich to Santoczna, Przyłęg i Pełcz. W kilku miejscach na ciekach tych znajdują się piętrzenia i ruiny dawnych młynów. Puszcza Barlinecka charakteryzuje się stosunkowo wysokim udziałem drzewostanów liściastych, w tym starodrzewi. W północno-zachodniej części ostoju znajduje się rozległy jednolity obszar starych dąbrów o powierzchni kilkuset hektarów. Pozostała część Puszczy to głównie mozaika borów, lasów mieszanych oraz charakterystycznych dla tego obszaru buczyn. W obniżeniach terenu oraz wzdłuż cieków zachowały się olsy oraz lasy łąkowe.</p>
Przedmiot ochrony	<ul style="list-style-type: none"> • A052 Cyraneczka <i>Anas crecca</i>; • A067 Gągoł <i>Bucephala clangula</i>; • A070 Nurogęś <i>Mergus merganser</i>; • A073 Kania czarna <i>Milvus migrans</i>; • A075 Bielik <i>Haliaeetus albicilla</i>; • A094 Rybołów <i>Pandion haliaetus</i>; • A103 Sokół wędrowny <i>Falco peregrinus</i>; • A127 Żuraw <i>Grus grus</i>; • A165 Samotnik <i>Tringa ochropus</i>; • A207 Siniak <i>Columba oenas</i>; • A215 Puchacz <i>Bubo bubo</i>; • A236 Dzięcioł czarny <i>Dryocopus martius</i>; • A238 Dzięcioł średni <i>Dendrocopos medius</i>; • A320 Muchołówka mała <i>Ficedula parva</i>.

**POWIATOWY PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU MYŚLIBORSKIEGO
NA LATA 2021-2024 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2030**

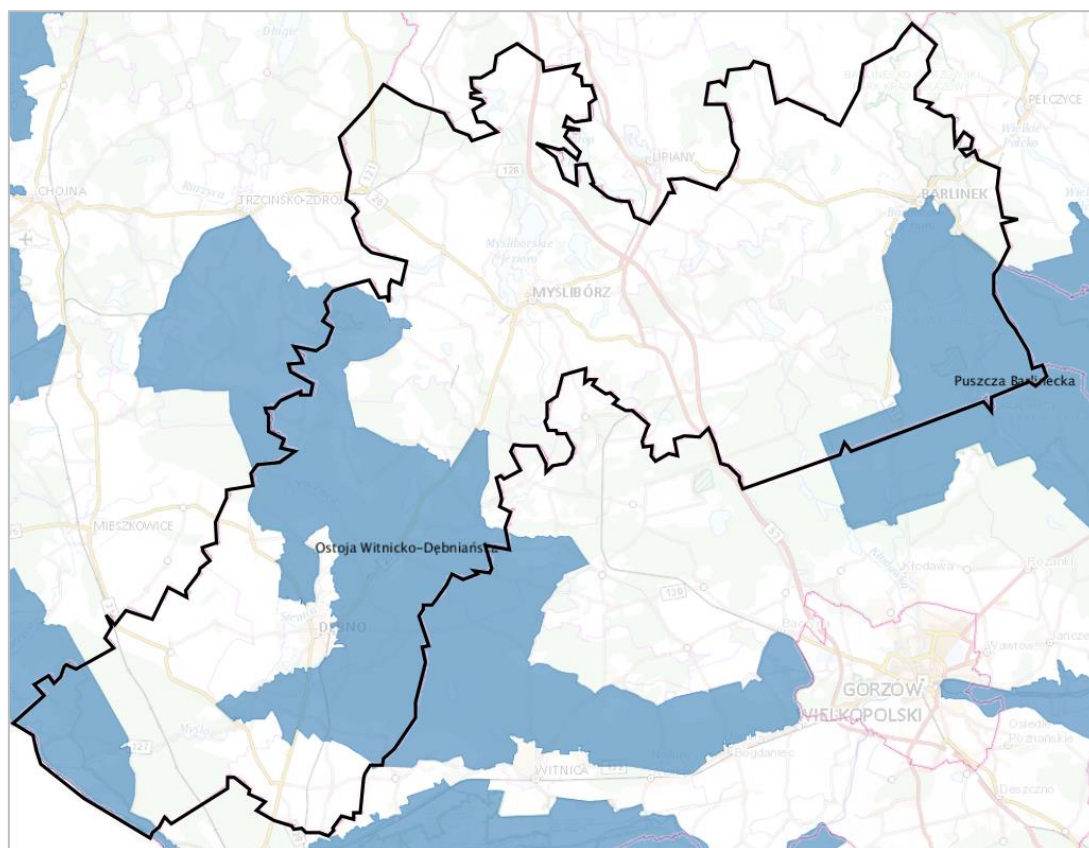
OBSZAR NATURA 2000 DOLINA DOLNEJ ODRY	
Kod obszaru	PLB320003
Data wyznaczenia	05.11.2004
Rodzaj ochrony	dyrektywa ptasia
Powierzchnia	61 648,40 ha
Plan zadań ochronnych	<ul style="list-style-type: none"> • Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 30 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Dolnej Odry PLB320003. • Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 27 kwietnia 2017 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Dolnej Odry PLB320003.
Charakterystyka obszaru	Obszar obejmuje dolinę Odry pomiędzy Kostrzynem, a Zalewem Szczecińskim (długości około 150 km) wraz z Jeziołem Dąbie.
Przedmiot ochrony	A021 Bąk <i>Botaurus stellaris</i> , A027 Czapla biała <i>Egretta alba</i> , A030 Bocian czarny <i>Ciconia nigra</i> , A038 Łabędź krzykliwy <i>Cygnus cygnus</i> , A068 Bielaczek <i>Mergus albellus</i> , A072 Trzmielojad <i>Pernis apivorus</i> , A073 Kania czarna <i>Milvus migrans</i> , A074 Kania ruda <i>Milvus milvus</i> , A075 Bielik <i>Haliaeetus albicilla</i> , A081 Błotniak stawowy <i>Circus aeruginosus</i> , A084 Błotniak łąkowy <i>Circus pygargus</i> , A094 Rybołów <i>Pandion haliaetus</i> , A103 Sokół wędrowny <i>Falco peregrinus</i> , A119 Kropiatka <i>Porzana porzana</i> , A120 Zielonka <i>Porzana parva</i> , A122 Derkacz <i>Crex crex</i> , A127 Żuraw <i>Grus grus</i> , A130 Ostrygojad <i>Haematopus ostralegus</i> , A142 Czajka <i>Vanellus vanellus</i> , A151 Batalion <i>Philomachus pugnax</i> , A166 Brodziec leśny <i>Tringa glareola</i> , A176 Mewa czarnogłowa <i>Larus melanocephalus</i> , A177 Mewa mała <i>Larus minutus</i> , A193 Rybitwa rzeczna <i>Sterna hirundo</i> , A195 Rybitwa białoczelną <i>Sterna albifrons</i> , A197 Rybitwa czarna <i>Chlidonias niger</i> , A215 Puchacz <i>Bubo bubo</i> , A222 Uszatka błotna <i>Asio flammeus</i> , A229 Zimorodek <i>Alcedo atthis</i> , A272 Podróżniczek <i>Luscinia svecica</i> , A292 Brzęczka <i>Locustella luscinioides</i> , A294 Wodniczka <i>Acrocephalus paludicola</i> , A307 Jarzębatka <i>Sylvia nisoria</i> , A323 Wąsatka <i>Panurus biarmicus</i> , A036 Łabędź niemy <i>Cygnus olor</i> , A039 Gęś zbożowa <i>Anser fabalis</i> , A041 Gęś białoczelną <i>Anser albifrons</i> , A043 Gęgawa <i>Anser anser</i> , A050 Świstun <i>Anas penelope</i> , A051 Krakwa <i>Anas strepera</i> , A053 Krzyżówka <i>Anas platyrhynchos</i> , A059 Głowienka <i>Aythya ferina</i> , A061 Czernica <i>Aythya fuligula</i> , A070 Nurogęś <i>Mergus merganser</i> , A125 Łyska <i>Fulica atra</i> , A391 Kormoran <i>Phalacrocorax carbo sinensis</i> , A054 Rożeniec <i>Anas acuta</i> , A062 Ogorzałka <i>Aythya marila</i> , A048 Ohar <i>Tadorna tadorna</i> , A052 Cyraneczka <i>Anas crecca</i> , A067 Gągoł <i>Bucephala clangula</i>

Źródło: opracowanie własne na podstawie <http://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/>

Lokalizację obszarów Natura 2000 na terenie Powiatu Myśliborskiego przedstawiono na kolejnych rycinach.

Rysunek 29. Obszary Natura 2000 na terenie Powiatu Myśliborskiego (dyrektywa siedliskowa)
Źródło: <https://mapy.geoportal.gov.pl/>

Rysunek 30. Obszary Natura 2000 na terenie Powiatu Myśliborskiego (dyrektywa ptasia)
Źródło: <https://mapy.geoportal.gov.pl/>

REZERWATY PRZYRODY NA TERENIE POWIATU

Zgodnie z Centralnym Rejestrem Form Ochrony Przyrody prowadzonym przez Generalną Dyрекcję Ochrony Środowiska na terenie Powiatu Myśliborskiego znajdują się następujące rezerwaty przyrody:

- Tchórzyno;
- Jezioro Jasne;
- Czapli Ostrów;
- Długogóry;
- Markowe Błota;
- Cisy Boleszkowickie;
- Skalisty Jar Libberta.

Charakterystykę rezerwatów przyrody zlokalizowanych na terenie Powiatu Myśliborskiego przedstawiono w kolejnej tabeli.

Tabela 59. Charakterystyka rezerwatów przyrody zlokalizowanych na terenie Powiatu Myśliborskiego

REZERWAT PRZYRODY „TCHÓRZYNO”	
Data uznania	03.01.1966
Obecnie obowiązujący akt prawny	Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 25 sierpnia 2017 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Tchórzyno”.
Powierzchnia	37,18 ha
Położenie	Gmina Myślibórz – niedaleko drogi ekspresowej S3, na południe od m. Sitno
Rodzaj rezerwatu	florystyczny
Typ ekosystemu	torfowiskowy (bagienny)
Plan ochrony	Rozporządzenie Nr 59/2007 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 12 października 2007 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Tchórzyno”.
Opis celów ochrony	Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych torfowiska z bardzo bogatą i rzadką roślinnością na kredzie jeziornej oraz zarastającego jeziora z podwodnymi łąkami, złożonymi głównie z kredotwórczych glonów - ramienic <i>Charales</i> .
REZERWAT PRZYRODY „JEZIORO JASNE”	
Data uznania	10.03.1973
Obecnie obowiązujący akt prawny	Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 25 sierpnia 2017 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Jezioro Jasne”.
Powierzchnia	14,59 ha
Położenie	Gmina Myślibórz – na północ od m. Derczewo
Rodzaj rezerwatu	florystyczny
Typ ekosystemu	wodny
Plan ochrony	<ul style="list-style-type: none"> • Rozporządzenie Nr 13/2008 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 25 marca 2008 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Jezioro Jasne”. • Rozporządzenie Nr 48/2008 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 14 listopada 2008 r. zmieniające rozporządzenia w sprawie ustanowienia planów ochrony dla rezerwatów przyrody.
Opis celów ochrony	Zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych stanowiska najmniejszej rośliny naczyniowej wolfii bezkorzeniowej <i>Wolffia arrhiza</i> oraz wielu innych rzadkich gatunków roślin wodnych.
REZERWAT PRZYRODY „CZAPLI OSTRÓW”	
Data uznania	01.05.1985
Obecnie obowiązujący akt prawny	Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 17 stycznia 2017 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Czapli Ostrów”.
Powierzchnia	16,45 ha

**POWIATOWY PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU MYŚLIBORSKIEGO
NA LATA 2021-2024 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2030**

Położenie	Gmina Dębno – wyspa na jeziorze Ostrowieckim
Rodzaj rezerwatu	faunistyczny
Typ ekosystemu	różnych ekosystemów
Plan ochrony	Rozporządzenie Nr 71/2007 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 29 października 2007 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Czapli Ostrów”.
Opis celów ochrony	Celem ochrony przyrody w rezerwacie jest zachowanie kolonii czapli siwej <i>Ardea cinerea</i> , stanowiska lęgowego bielika <i>Haliaeetus albicilla</i> , ostoi wielu gatunków ptaków wodnych oraz zachowanie charakterystycznej roślinności, w tym populacji nasięźrzała pospolitego <i>Ophioglossum vulgatum</i> , arcydzięgiela litwora nadbrzeżnego <i>Angelica archangelisa subsp. Litoralis</i> , czartawy drobnej <i>Circaea alpina</i> , kupkówki <i>Aschersona Dactylis polygama</i> , listery jajowatej <i>Listera ovata</i> , bluszczu pospolitego <i>Hedera helix</i> , grzyba - gwiazdosza rudawego <i>Gastrum rufescens</i> i mchów - dzióbekowca bruzdowanego <i>Eurhynchium striatum</i> , brodawkowca czystego <i>Pseudoscleropodium purum</i> , fałdownika szeleszczącego <i>Rhytidiadelphus triquertus</i> .
REZERWAT PRZYRODY „DŁUGOGÓRY”	
Data uznania	21.08.1991
Obecnie obowiązujący akt prawny	Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 27 października 2015 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Długogóry”.
Powierzchnia	120,36 ha
Położenie	Gminy Myślibórz – we wschodniej części gminy na północ od m. Chłopowo
Rodzaj rezerwatu	krajobrazowy
Typ ekosystemu	leśny i borowy
Plan ochrony	<ul style="list-style-type: none"> • Rozporządzenie Nr 4/2008 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 24 stycznia 2008 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Długogóry”. • Rozporządzenie Nr 48/2008 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 14 listopada 2008 r. zmieniające rozporządzenia w sprawie ustanowienia planów ochrony dla rezerwatów przyrody.
Opis celów ochrony	Celem ochrony przyrody rezerwatu jest zachowanie krajobrazu moreny czołowej z licznymi głazami narzutowymi, buczyną pomorską oraz oczkami wodnymi z interesującą roślinnością wodną i bagienną.
REZERWAT PRZYRODY „MARKOWE BŁOTA”	
Data uznania	24.03.1994
Obecnie obowiązujący akt prawny	Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 25 sierpnia 2017 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Markowe Błota”.
Powierzchnia	92,74 ha
Położenie	Gmina Barlinek – w południowej części gminy na obszarze Puszczy Barlineckiej
Rodzaj rezerwatu	leśny
Typ ekosystemu	różnych ekosystemów
Plan ochrony	<ul style="list-style-type: none"> • Rozporządzenie Nr 41/2005 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 20 grudnia 2005 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Markowe Błota”. • Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 5 września 2017r. w sprawie planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Markowe Błota”.
Opis celów ochrony	Zachowanie mozaiki ekosystemów leśnych oraz bagien z typową dla nich florą i fauną.
REZERWAT PRZYRODY „CISY BOLESZKOWICKIE”	
Data uznania	01.08.1995
Obecnie obowiązujący akt prawny	Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 27 października 2015 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Cisy Boleszkowickie”.

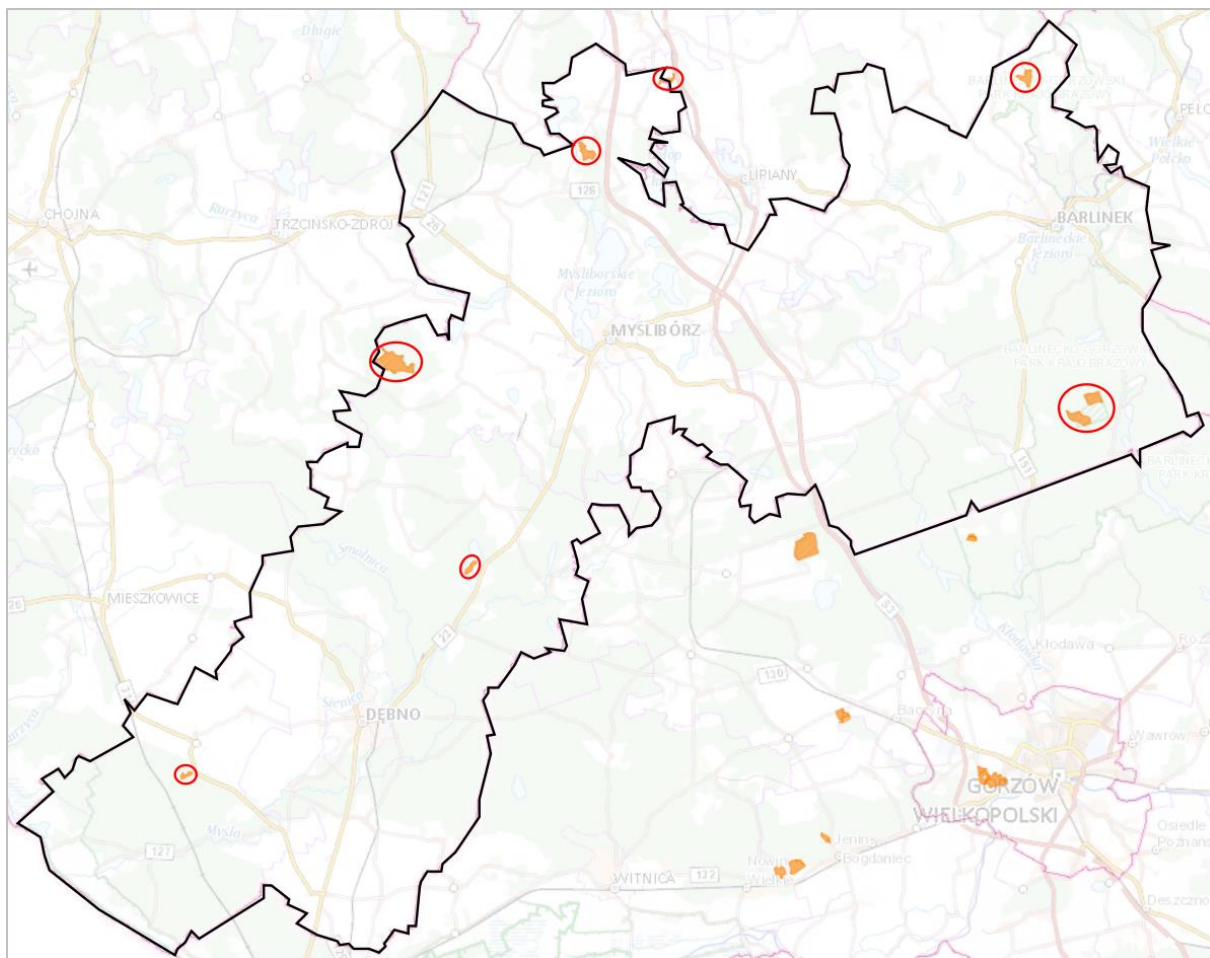
**POWIATOWY PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU MYŚLIBORSKIEGO
NA LATA 2021-2024 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2030**

Powierzchnia	9,38 ha
Położenie	Gmina Boleszkowice – na południe od m. Boleszkowice; niedaleko DK nr 31
Rodzaj rezerwatu	florystyczny
Typ ekosystemu	leśny i borowy
Plan ochrony	Rozporządzenie Nr 37/2005 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 20 grudnia 2005 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Cisy Boleszkowickie”
Opis celów ochrony	Celem ochrony przyrody rezerwatu jest zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych stanowiska cisów pospolitych <i>Taxus baccata</i> w różnych fazach rozwojowych.
REZERWAT PRZYRODY „SKALISTY JAR LIBBERTA”	
Data uznania	01.08.1995 r.
Obecnie obowiązujący akt prawny	Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 2 lutego 2016 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Skalisty Jar Libberta”.
Powierzchnia	33,21 ha
Położenie	Gmina Barlinek – północna część gminy; na wschód od m. Równo
Rodzaj rezerwatu	przyrody nieożywionej
Typ ekosystemu	leśny i borowy
Plan ochrony	Rozporządzenie Nr 69/2007 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 29 października 2007 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Skalisty Jar Libberta”. Rozporządzenie Nr 48/2008 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 14 listopada 2008 r. zmieniające rozporządzenia w sprawie ustanowienia planów ochrony dla rezerwatów przyrody.
Opis celów ochrony	Celem ochrony jest zachowanie ze względów naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych stanowiska skał wapiennych, zlepieńców, piaskowców i głazów narzutowych wraz z otaczającymi je lasami grądowymi, bukowymi i łęgowymi.

Źródło: opracowanie własne na podstawie <http://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/>

Lokalizację rezerwatów przyrody na terenie Powiatu Myśliborskiego przedstawiono na kolejnej rycinach.

Rysunek 31. Lokalizacja rezerwatów przyrody na terenie Powiatu Myśliborskiego

Źródło: <https://mapy.geoportal.gov.pl/>

PARKI KRAJOBRAZOWE NA TERENIE POWIATU

Zgodnie z Centralnym Rejestrem Form Ochrony Przyrody prowadzonym przez Generalną Dyрекcję Ochrony Środowiska na terenie Powiatu Myśliborskiego znajdują się następujące parki krajobrazowe:

- Barlinecko-Gorzowski Park Krajobrazowy;
- Park Krajobrazowy „Ujście Warty”;

Charakterystykę parków krajobrazowych zlokalizowanych na terenie Powiatu Myśliborskiego przedstawiono w kolejnej tabeli.

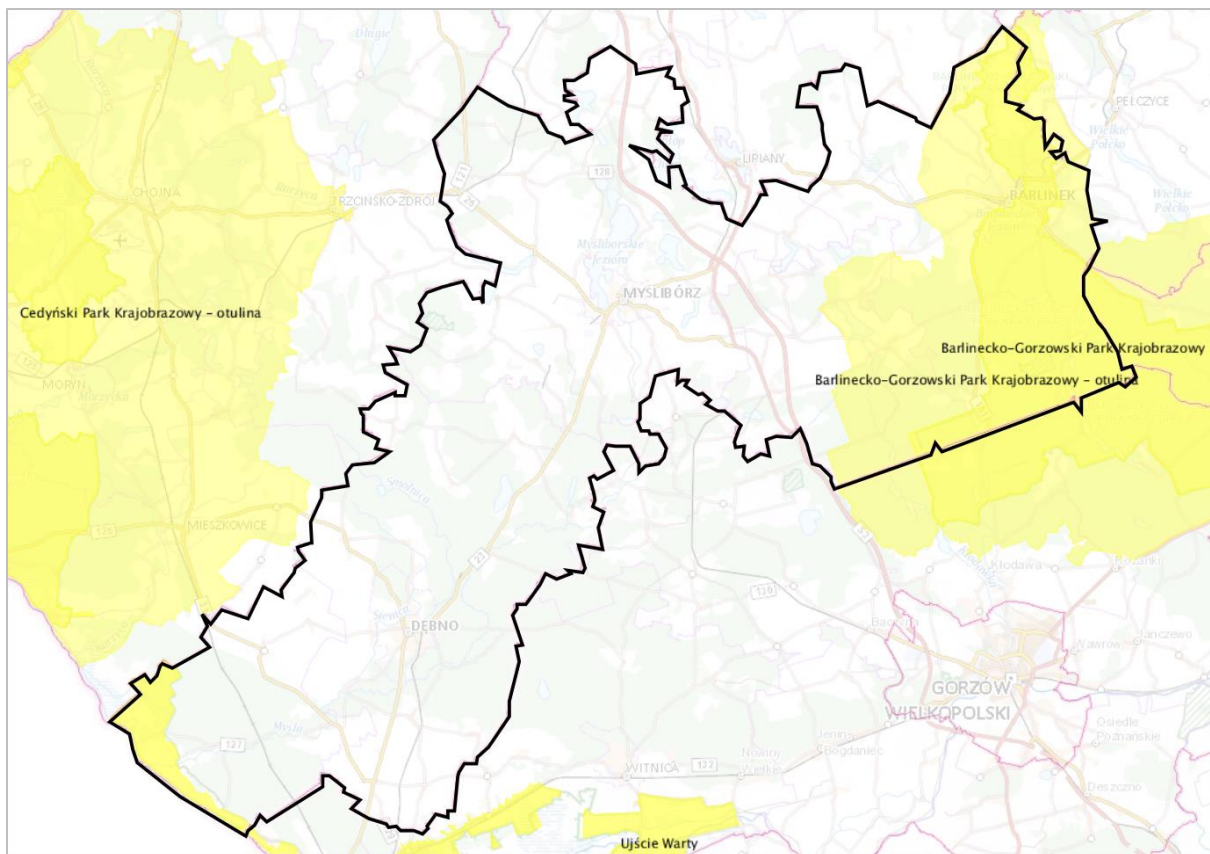
Tabela 60. Charakterystyka parków krajobrazowych zlokalizowanych na terenie Powiatu Myśliborskiego

BARLINECKO-GORZOWSKI PARK KRAJOBRAZOWY	
Data utworzenia	13.11.1991
Powierzchnia	23 982,91 ha
Obecnie obowiązujący akt prawny	Rozporządzenie Nr 107/2006 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 21 lipca 2006 r. w sprawie Barlinecko-Gorzowskiego Parku Krajobrazowego.
Plan ochrony	BRAK
Cel ochrony parku	Szczególnym celem ochrony Parku jest zachowanie i popularyzacja jego wartości przyrodniczych, historycznych i kulturowych oraz walorów krajobrazowych w warunkach zrównoważonego rozwoju poprzez: 1) utrzymanie i odtwarzanie krajobrazu zbliżonego do naturalnego oraz harmonijnych krajobrazów kulturowych; 2) szczególną ochronę następujących elementów:

	<ul style="list-style-type: none"> a) przyrodniczych: meandrującą szeroką doliną rzekę Płonię zasilaną źródłiskami wraz kompleksami wilgociolubnej i unikalnej roślinności; pozostałości dużych kompleksów leśnych, bogactwa fauny i szaty roślinnej obejmującej liczną grupę chronionych i rzadkich gatunków zwierząt i roślin oraz zbiorowisk roślinnych, b) kulturowych: swoistego charakteru zabudowy wiejskiej, obiektów związanych z dawnym młynarstwem, c) krajobrazowych: malowniczego polodowcowego krajobrazu moreny czołowej z erozjami wąwozowymi i unikalnymi skałkami zlepieńca wapienno - żwirowego; w niewielkim stopniu przekształconego krajobrazu rolniczego; <ul style="list-style-type: none"> 3) powszechną dostępność walorów przyrodniczych i krajobrazowych; 4) prowadzenie działalności gospodarczej w sposób minimalizujący negatywne oddziaływania na środowisko i krajobraz; 5) rozwój budownictwa w formie uzupełnienia istniejących układów przestrzennych miast i wsi z ewentualnym ich rozszerzeniem przy unikaniu rozpraszania zabudowy; 6) rozwój infrastruktury poprawiającej stan środowiska naturalnego i warunki życia ludności.
PARK KRAJOBRAZOWY „UJŚCIE WARTY”	
Data utworzenia	14.02.1997
Powierzchnia	19 496,38 ha
Obecnie obowiązujący akt prawny	Uchwała Nr XLIII/647/18 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 26 marca 2018 r. w sprawie Parku Krajobrazowego „Ujście Warty”.
Plan ochrony	BRAK
Cel ochrony parku	<ul style="list-style-type: none"> 1) ochrona wartości przyrodniczych, w tym: <ul style="list-style-type: none"> a) biocenoz o charakterze naturalnym lub półnaturalnym pogranicza mezoregionów Równiny Gorzowskiej, Kotliny Freienwaldzkiej i Gorzowskiej, Pojezierza Łagowskiego oraz Lubuskiego Przełomu Odry, b) zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, w tym łągowych, c) muraw kserotermicznych, łąk i starorzeczy, d) gatunków zwierząt i ich siedlisk; utrzymanie lub wzmacnianie różnorodności gatunkowej zwierząt w naturalnych miejscach ich bytowania, tworzenie ostoi dla zwierząt przez ograniczanie aktywności turystycznej i innych form użytkowania na obszarach szczególnie cennych pod względem przyrodniczym; 2) ochrona wartości historycznych i kulturowych, w tym: <ul style="list-style-type: none"> a) tradycyjnego modelu gospodarowania rolnego, w szczególności utrzymanie łąk kośnych i wypasu bydła, b) zachowanie obiektów historycznego budownictwa i układów ruralistycznych, c) kompleksu Starego Miasta i Twierdzy w Kostrzynie nad Odrą w zakresie terenów objętych ochroną konserwatorską zabytków, d) stanowisk archeologicznych; 3) walorów krajobrazowych, w tym: <ul style="list-style-type: none"> a) nadodrzańskich i nadwarciańskich krajobrazów z otwarciami widokowymi na zakola i meandry wraz z ich zróżnicowanymi brzegami, b) układów zieleni komponowanej, w szczególności założeń parkowych i cmentarnych.

Źródło: opracowanie własne na podstawie <http://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/>

Lokalizację parków krajobrazowych na terenie Powiatu Myśliborskiego przedstawiono na kolejnej rycinie.

Rysunek 32. Lokalizacja parków krajobrazowych na terenie Powiatu Myśliborskiego

Źródło: <https://mapy.geoportal.gov.pl/>

OBSZARY CHRONIONEGO KRAJOBRAZU NA TERENIE POWIATU

Zgodnie z Centralnym Rejestrem Form Ochrony Przyrody prowadzonym przez Generalną Dyрекcję Ochrony Środowiska na terenie Powiatu Myśliborskiego znajdują się następujące obszary chronionego krajobrazu:

- A (Dębno-Gorzów);
- B (Myślibórz);
- C (Barlinek),

Charakterystykę obszarów chronionego krajobrazu zlokalizowanych na terenie Powiatu Myśliborskiego przedstawiono w kolejnej tabeli.

Tabela 61. Charakterystyka obszarów chronionego krajobrazu zlokalizowanych na terenie Powiatu Myśliborskiego

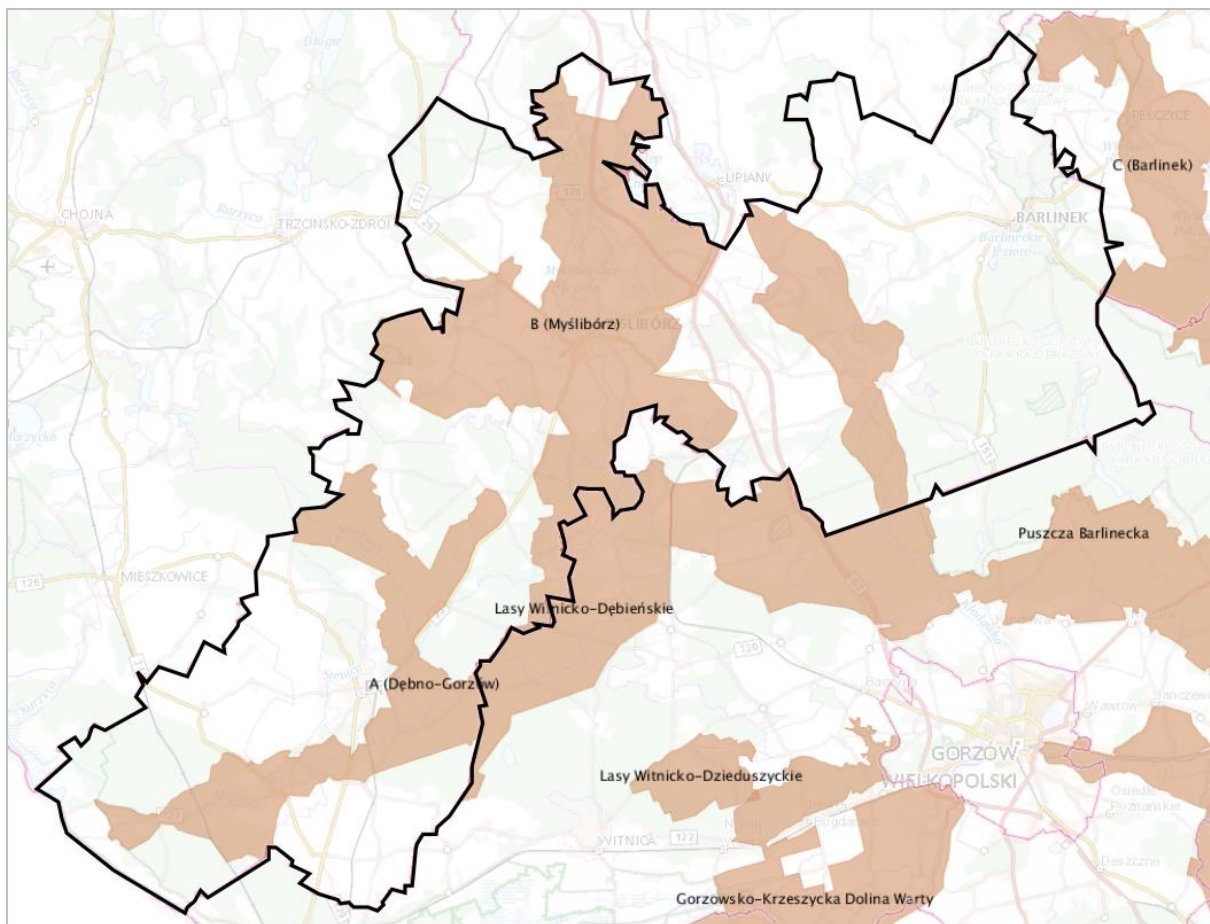
OBSZAR CHRONIONEGO KRAJOBRAZU „A (DĘBNO-GORZÓW)”	
Data wyznaczenia	29.12.1998
Powierzchnia	21 564,30 ha
Obecnie obowiązujący akt prawny	Uchwała Nr XXXII/375/09 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 15 września 2009 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu (z późniejszymi zmianami).
Opis wartości przyrodniczej i krajobrazowej	Obszar chronionego krajobrazu „A” Dębno-Gorzów położony w granicach województwa zachodniopomorskiego charakteryzuje się ponadregionalnymi walorami przyrodniczymi i krajobrazowymi Równiny Gorzowskiej z prawobrzeżnym dopływem Odry - malowniczą doliną i zboczami rzeki Myśli oraz łączącą się z nią rzeką Kosą. Występują tutaj liczne zbiorniki wodne (rynnowe jeziora dystroficzne i mezotroficzne), mokradła, torfowiska mszarne z mało przekształconą antropogenicznie szatą roślinną, zbiorowiska leśne o charakterze naturalnym oraz stanowiska unikalnej flory i fauny.

OBSZAR CHRONIONEGO KRAJOBRAZU „B (MYŚLIBÓRZ)”	
Data wyznaczenia	29.12.1998
Powierzchnia	11 060,00 ha
Obecnie obowiązujący akt prawny	Uchwała Nr XXXII/375/09 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 15 września 2009 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu (z późniejszymi zmianami).
Opis wartości przyrodniczej i krajobrazowej	Obszar Chronionego Krajobrazu „B” Myślibórz charakteryzuje się dużymi walorami przyrodniczymi oraz naturalnym polodowcowym krajobrazem Pojezierza Pomorskiego z dużą ilością oczek wodnych. Teren rozciągnięty jest ekosystemem doliny Myśli oraz akwenami polodowcowych jezior rynnowych (jezioro Zielin, Dolskie, Postne) połączonymi ciekami wodnymi. Występują tutaj duże deniwelacje terenu oraz malownicze formy krajobrazowe i geomorfologiczne (sandry, moreny czołowe i denne, równiny jeziorne). Obszar charakteryzuje się krajobrazem rolniczym z dużym udziałem użytków rolniczych. Kompleksy leśne występują głównie w części południowej, zachodniej oraz północno-wschodniej obszaru.
OBSZAR CHRONIONEGO KRAJOBRAZU „C (BARLINEK)”	
Data wyznaczenia	29.12.1998
Powierzchnia	13 108,20 ha
Obecnie obowiązujący akt prawny	Uchwała Nr XXXII/375/09 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 15 września 2009 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu (z późniejszymi zmianami).
Opis wartości przyrodniczej i krajobrazowej	Obszar Chronionego Krajobrazu „C” Barlinek położony w granicach województwa zachodniopomorskiego, stanowi otulinę Barlinecko-Gorzowskiego Parku Krajobrazowego. Zajmuje urozmaicony teren z licznymi bezodpływowymi jeziorkami i rynnami polodowcowymi. Ekosystemy rozmieszczone są mozaikowo, z przewagą użytków rolnych. Spotkać tu również można mokradła, zbiorowiska leśne o charakterze naturalnym oraz godne zachowania stanowiska unikalnej flory i fauny. Flora roślin naczyniowych odznacza się udziałem wielu gatunków chronionych i zagrożonych, takich jak: ramienica zwyczajna, grązeł żółty, grzybienie białe, kruszczyk błotny, rosiczka okrągłolistna, pierwiosnek lekarski, kalina koralowa. Szczególnym walorem tego obszaru jest fauna związana z wodami, obejmująca zarówno bezkręgowce jak i kręgowce. Występują tutaj między innymi stanowiska lęgowych ptaków wodno-błotnych, siedliska gatunków chronionych objętych ochroną strefową.

Źródło: opracowanie własne na podstawie <http://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/>

Lokalizację obszarów chronionego krajobrazu na terenie Powiatu Myśliborskiego przedstawiono na kolejnej rycinie.

Rysunek 33. Lokalizacja obszarów chronionego krajobrazu na terenie Powiatu Myśliborskiego
Źródło: <https://mapy.geoportal.gov.pl/>

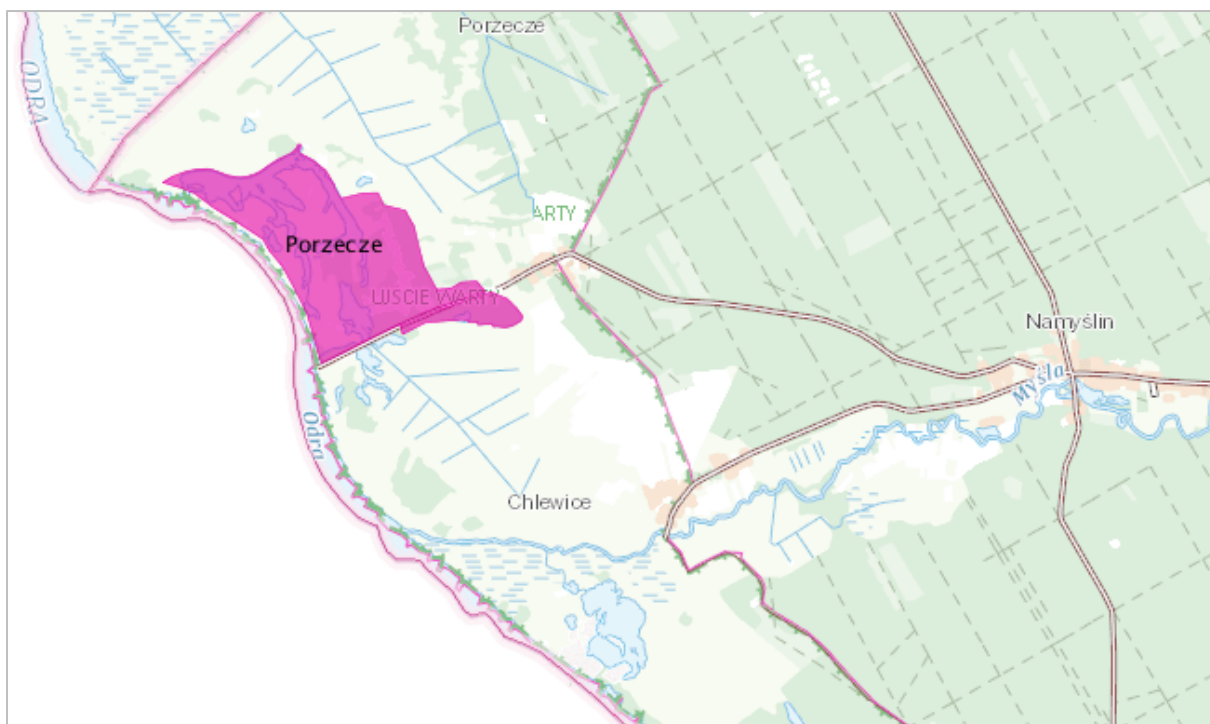
ZESPÓŁ PRZYRODNICZO-KRAJOBRAZOWY NA TERENIE POWIATU

Zgodnie z Centralnym Rejestrem Form Ochrony Przyrody prowadzonym przez Generalną Dyрекcję Ochrony Środowiska na terenie Powiatu Myśliborskiego znajduje się zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Porzecze”, którego charakterystykę przedstawiono w kolejnej tabeli, natomiast lokalizację na rycinie.

Tabela 62. Charakterystyka zespołu przyrodniczo-krajobrazowego „Porzecze”

ZESPÓŁ PRZYRODNICZO-KRAJOBRAZOWY „PORZECZE”	
Data ustanowienia	23.04.1992
Powierzchnia	142,93 ha
Obecnie obowiązujący akt prawny	Uchwała Nr XXXVIII/265/2018 Rady Gminy Boleszkowice z dnia 26 kwietnia 2018 r. w sprawie zespołu przyrodniczo – krajobrazowego „Porzecze”
Opis wartości przyrodniczej	Zachowane w stanie naturalnym łąki, bagna, starorzecza, zbiorniki wodne śródlądowe, wydmy oraz tereny zalesione znajdujące się na obszarze zalewowym dolnego odcinka rzeki Odry. Zachowane różne typy krajobrazu.
Opis celów ochrony	Szczególnymi celami ochrony Zespołu jest: <ul style="list-style-type: none"> zachowanie w stanie naturalnym łąk, bagien, starorzeczy, zbiorników wodnych śródlądowych, wydym oraz terenów zalesionych znajdujących się na obszarze zalewowym dolnego odcinka rzeki Odry; zachowanie różnych typów krajobrazu: od bardzo bogatych i żyznych siedlisk wodnych do skrajnie ubogich jakimi są wydmy śródlądowe, które ze względu na rzadkość występowania wymagają ochrony.

Źródło: opracowanie własne na podstawie <http://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/>

Rysunek 34. Lokalizacja zespołu przyrodniczo-krajobrazowego „Porzecze”

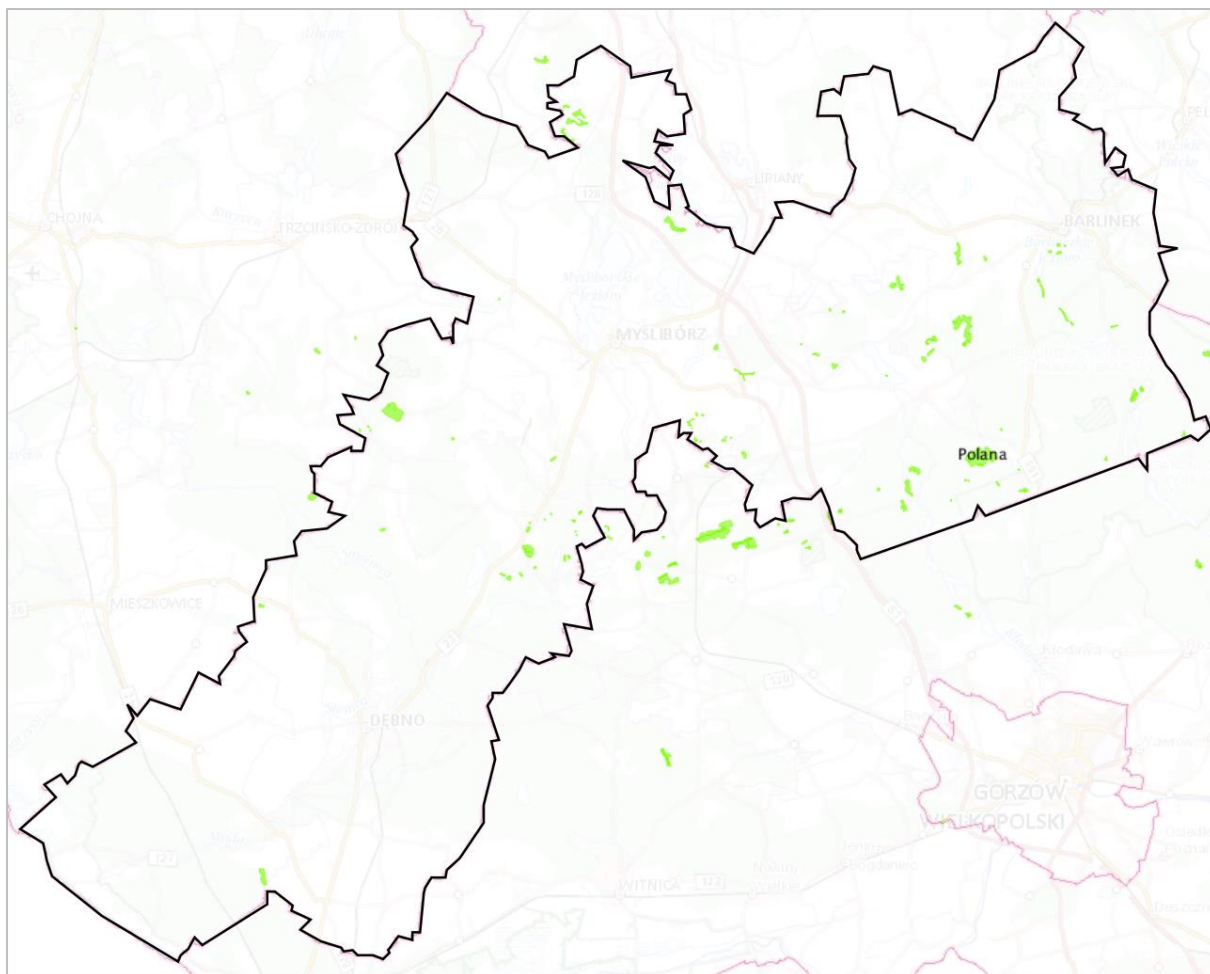
Źródło: <https://mapy.geoportal.gov.pl/>

UŻYTKI EKOLOGICZNE NA TERENIE POWIATU

Zgodnie z Centralnym Rejestrem Form Ochrony Przyrody prowadzonym przez Generalną Dyрекcję Ochrony Środowiska na terenie Powiatu Myśliborskiego znajdują się 92 użytki ekologiczne o łącznej powierzchni 521,19 ha, stanowiące siedliska przyrodnicze i stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków (głównie bagna, torfowiska, śródleśne łąki oraz zadrzewienia).

Lokalizację użytków ekologicznych na terenie Powiatu Myśliborskiego przedstawiono na kolejnej rycinie.

Rysunek 35. Lokalizacja użytków ekologicznych na terenie Powiatu Myśliborskiego

Źródło: <https://mapy.geoportal.gov.pl/>

POMNIKI PRZYRODY NA TERENIE POWIATU

Zgodnie z Centralnym Rejestrem Form Ochrony Przyrody prowadzonym przez Generalną Dyрекcję Ochrony Środowiska na terenie Powiatu Myśliborskiego znajduje się 113 pomników przyrody stanowiących głównie pojedyncze drzewa. Na terenie powiatu pomnikami przyrody ustanowiono również jednak aleje i grupy drzew, głązy narzutowe oraz gniazda rzadkich gatunków ptaków.

Łącznie ochroną pomnikową na terenie powiatu objętych jest 389 szt. drzew, głównie gatunku Dąb szypułkowy *Quercus robur* – 237 szt. Zbiorcze zestawienie gatunków drzew objętych ochroną pomnikową na terenie Powiatu Myśliborskiego przedstawiono w kolejnej tabeli.

Tabela 63. Gatunki drzew objęte ochroną pomnikową na terenie Powiatu Myśliborskiego

Gatunek drzewa	[szt.]
Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>	237
Klon pospolity (Klon zwyczajny) - <i>Acer platanoides</i>	80
Dąb bezszypułkowy - <i>Quercus petraea</i>	19
Klon jawor (Jawor) - <i>Acer pseudoplatanus</i>	9
Wiąz szypułkowy - <i>Ulmus laevis</i> (<i>Ulmus pedunculata</i> , <i>Ulmus effusa</i>)	7
Buk pospolity (Buk zwyczajny) - <i>Fagus sylvatica</i>	6
Daglezja zielona (Jedlica Douglasa) - <i>Pseudotsuga menziesii</i>	6
Jesion wyniosły - <i>Fraxinus excelsior</i>	4
Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i>	4

Gatunek drzewa	[szt.]
Robinia akacyjowa (Robinia biała, Grochodrzew) - <i>Robinia pseudoacacia</i>	4
Lipa szerokolistna - <i>Tilia platyphyllos</i>	3
Platan klonolistny - <i>Platanus xacerifolia (Platanus xhispanica)</i>	3
Sosna zwyczajna (Sosna pospolita) - <i>Pinus sylvestris</i>	2
Żywotnik zachodni - <i>Thuja occidentalis</i>	2
Grab zwyczajny (Grab pospolity) - <i>Carpinus betulus</i>	1
Lipa amerykańska - <i>Tilia americana</i>	1
Świerk pospolity - <i>Picea abies</i>	1
SUMA	389

Źródło: opracowanie własne na podstawie <http://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/>

4.9.4. Analiza SWOT oraz zagadnienia horyzontalne dla obszaru interwencji zasoby przyrodnicze

Analizę SWOT oraz zagadnienia horyzontalne dla obszaru interwencji zasoby przyrodnicze przedstawiono w kolejnych tabelach.

Tabela 64. Analiza SWOT dla obszaru interwencji zasoby przyrodnicze

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> Lokalizacja na terenie powiatu wielu form ochrony przyrody tj. obszarów Natura 2000, rezerwatów przyrody, parków krajobrazowych, obszarów chronionego krajobrazu, zespołu przyrodniczo-krajobrazowego, użytków ekologicznych oraz pomników przyrody. Występowanie na terenie powiatu wielu cennych i chronionych gatunków fauny i flory oraz siedlisk przyrodniczych (głównie bagiennych i torfowiskowych). Wysoki stopień lesistości powiatu. Duża powierzchnia lasów ochronnych na terenie powiatu. Wszystkie rezerваты przyrody na terenie powiatu mają ustanowione plany ochrony. 	<ul style="list-style-type: none"> Cześć obszarów Natura 2000 znajdujących się na terenie powiatu nie ma ustanowionych planów zadań ochronnych. Przebieg przez obszary chronione na terenie powiatu liniowych elementów infrastrukturalnych (drogi krajowe, droga ekspresowa, linie energetyczne) powodujących fragmentację siedlisk.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> Wsparcie zrównoważonego rolnictwa (pakiety rolno-środowiskowo –klimatyczne) oraz zalesień w ramach PROW 2014-2020. Działalność ochronna Nadleśnictw oraz RDOŚ. Ustanawianie nowych form ochrony przyrody. Działania ograniczające presję na środowisko na etapie planowania przestrzennego. Podnoszenie świadomości przyrodniczej społeczeństwa. 	<ul style="list-style-type: none"> Ekspansja gatunków obcych. Zmiany klimatyczne (susze powodujące pożary, porywiste wiatry powodując wiatrołomy). Fragmentacja siedlisk poprzez realizację inwestycji liniowych. Wzrost presji gospodarczej, urbanistycznej, turystycznej i rekreacyjnej.

Źródło: opracowanie własne

Tabela 65. Zagadnienia horyzontalne dla obszaru interwencji zasoby przyrodnicze

Adaptacja do zmian klimatu	<ul style="list-style-type: none"> Prowadzenie regulacji mikroklimatu poprzez zalesienia, zadrzewienia śródpolne, zieleń na terenach zabudowanych. Utrzymywanie właściwego stanu siedlisk (w szczególności wodno-błotnych oraz związanych z dolinami rzek) i gatunków. Uwzględnianie w dokumentach planistycznych aspektu klimatycznego tak, aby projektowane w nich działania w pełni odpowiadały zagrożeniom oraz potrzebom ochrony gatunków i siedlisk. Podejmowanie działań służących dobrej kondycji lasów, tj. np. przebudowa drzewostanów i odpowiedni dobór gatunków.
----------------------------	---

	<ul style="list-style-type: none"> Ochrona struktur przyrodniczych, zachowanie spójności i drożności sieci ekologicznej.
Nadzwyczajne zagrożenia środowiska	<ul style="list-style-type: none"> Związane z wielkoobszarowymi pożarami lasów oraz wypalaniem użytków rolnych.
Działania edukacyjne	<ul style="list-style-type: none"> Prowadzenie działań edukacyjno – informacyjnych w zakresie ochrony i promocji zasobów przyrodniczych (np. roli zjawisk przyrodniczych, presji turystycznej, prawnych podstawach funkcjonowania obszarów chronionych, roli lasów i ich ochrony przed pożarami, szkodliwości wypalania łąk).
Monitoring środowiska	<ul style="list-style-type: none"> Monitoring siedlisk i gatunków chronionych przez RDOŚ oraz Nadleśnictwa.

Źródło: opracowanie własne

4.10. Zagrożenia poważnymi awariami

Zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska mianem poważnej awarii określa się zdarzenie, w szczególności emisję, pożar lub eksplozję, powstałe w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska lub powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem.

Zgodnie z rejestrem zakładów dużego (ZDR) i zwiększonego ryzyka (ZZR) wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, który prowadzony jest przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska na terenie Powiatu Myśliborskiego (wg stanu na 31.12.2019 r.) zlokalizowane są dwa następujące zakłady dużego ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej:

- 1) Kopalnia Ropy Naftowej i Gazu Ziarnego DĘBNO - PGNiG S.A. Oddział w Zielonej Górze, - 74-400 Dębno, m. Barnówko.
- 2) Rozlewnia Gazu LPG w Barlinku GASPOL S.A. - 74-320 Barlinek, ul. Okrętowa 1.

KOPALNIA ROPY NAFTOWEJ I GAZU ZIARNEGO DĘBNO PGNiG S.A.

Głównym zadaniem KRNiGZ Dębno jest eksploatacja złoża ropy naftowej i gazu ziemnego. W procesie eksploatacji w wyniku oczyszczania kopaliny uzyskiwane są następujące surowce: ropa naftowa, gaz ziemny, płynna mieszanina gazów propan - butan i siarka.

Zaliczenie do kategorii zakładów o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej nastąpiło z uwagi na występowanie na obiekcie zbiorników z substancją niebezpieczną - płynną mieszaniną gazów propan - butan w ilości przekraczającej określoną w odpowiednim rozporządzeniu wartość progową (w maksymalnej ilości do 342,7 Mg). Na kopalni znajdują się również zbiorniki z ropą naftową - kopaliną, substancją wyłączoneą z zakresu dyrektywy Seveso (w maksymalnej ilości do 13 804,5 Mg).

KRNiGZ Dębno posiada opracowaną i wdrożoną dokumentację wymaganą dla zakładów o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej zgodnie z wymogami określonymi w rozporządzeniach. Są to:

- Program Zapobiegania Awariom (PZA).
- Wewnętrzny Plan Operacyjno – Ratowniczy (WPOR).
- Raport o Bezpieczeństwie (RoB).
- Zgłoszenie Zakładu jako Zakładu Dużego Ryzyka Wystąpienia Poważnej Awarii Przemysłowej (ZZ).

Zachodniopomorski Komendant Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Szczecinie po zaopiniowaniu przez Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w Szczecinie zatwierdził wymienione powyżej dokumenty.

Proces wydobywania i oczyszczania kopaliny prowadzony jest pod nadzorem automatycznych systemów zabezpieczających, kontrolujących pracę każdego obiektu instalacji, w szczególności instalacji kwalifikowanej do zagrożonej poważną awarią przemysłową tj. obszaru

magazynowania płynnej mieszaniny gazów propan-butan. Zastosowane urządzenia to sprawdzone w światowym przemyśle wydobywczym rozwiązania techniczne zapewniające bezpieczeństwo kopalni. Potencjalne zagrożenie na kopalni jest ograniczane przez stosowane w zakładzie systemy zabezpieczeń i środki techniczne przewidziane do monitoringu i likwidacji emisji. Są to:

- systemy detekcji gazów palnych, detekcja gazów toksycznych, detekcja propanu,
- urządzenia i systemy ochrony przeciwpożarowej (m.in.: instalacje zraszania i gaszenia pianą zbiorników ropy, działka wodno-pianowe, sieć hydrantów, instalacja zraszania zbiorników płynnej mieszaniny gazów propan - butan) - zaopatrzenie wodne przeciwpożarowej sieci wodociągowej oraz instalacji zraszających i gaśniczych stanowi przeciwpożarowy otwarty zbiornik wody.

Prowadzony proces technologiczny jest nadzorowany przez niezależne od obsługi kopalni automatyczne systemy bezpieczeństwa, które w przypadku osiągnięcia stanów niebezpiecznych wyłączają pracę instalacji, przerywając dopływ ropy do kopalni z odwiertów oraz zatrzymują proces oddzielania z gazu ziemnego płynnej mieszaniny gazów propan - butan. W pobliżu kopalni i w odległości, na której może wystąpić oddziaływanie niebezpieczne w przypadku emisji płynnej mieszaniny gazów propan - butan nie ma zabudowań mieszkalnych czy obiektów użyteczności publicznej, które mogą być narażone na bezpośrednie szkody.

PGNiG SA Oddział w Zielonej Górze dysponuje wewnętrznymi służbami ratowniczymi, których zadaniem jest podjęcie i realizowanie działań ratowniczych w przypadku wystąpienia awarii na kopalni.

W przypadku wystąpienia niebezpieczeństwa w postaci zagrożenia wybuchowego, pożarowego kierownik kopalni lub kierownik zmiany zgodnie z procedurą postępowania na wypadek zagrożenia opisaną w Wewnętrznym Planie Operacyjno-Ratowniczym powiadamia Straż Pożarną i zakładowe służby ratownicze. Rozpoczęcie działań ratowniczych i głoszenie alarmu o zdarzeniu (zagrożeniu) dla ludności okolicznej będzie odbywać się za pomocą syren i systemów informowania realizowanych przez PSP po otrzymaniu zgłoszenia z kopalni. Do czasu przybycia jednostek ochrony przeciwpożarowej akcja ratownicza prowadzona będzie przez pracowników kopalni w zakresie dostępnych i posiadanych środków na jednostce. Po przybyciu na teren, gdzie zdarzyła się awaria, właściwe służby ratownicze Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego (PSP, OSP) w porozumieniu z kierującym działaniami ratowniczymi, będą prowadzić akcję informowania okolicznej ludności o postępowaniu podczas likwidacji zagrożenia w razie wystąpienia takiego zagrożenia. W przypadku nadzwyczajnej konieczności może być przeprowadzana ewakuacja ludzi i mienia przez odpowiednie służby. Wszystkie osoby znajdujące się w pobliżu miejsca awarii mają obowiązek bezwzględnego podporządkowania się poleceniom służb prowadzących działania ratownicze.

ROZLEWNIA GAZU LPG W BARLINKU GASPOL S.A.

Rozlewnia Gazu Płynnego w Barlinku jest oddziałem firmy GASPOL S.A. z siedzibą w Warszawie i wchodzi w skład Regionu Zachodniego GASPOL S.A. Rozlewnia zajmuje się napełnianiem i dystrybucją gazu płynnego propan-butan i propan w butlach o różnej pojemności (8 kg, 10 kg, 11 kg, 14 kg, 33 kg, 30 kg, butlach turystycznych), jak również w systemie dostaw autocysternami bezpośrednio do instalacji zbiornikowych oraz stacji autogazu. Gaz do rozlewni dostarczony jest w autocysternach, z których przy pomocy frontu rozładunkowego i przepompowni gazu przetaczany jest do zbiorników magazynowych rurociągami w rozgraniczeniu na propan-butan i propan. Zakład wyposażony jest w park magazynowy zbiorników naziemnych, zbiornik podziemny gazu płynnego LPG, parking autocystern i samochodów butlowych, budynek produkcyjny napełniania i magazynowania butli gazem płynnym i butli pustych, stanowiska przeładunkowe autocystern. Rozlewnia pracuje w dwuzmianowym systemie pracy 5 dni w tygodniu (poniedziałek-piątek). Sobota i niedziela są dniami wolnymi od pracy. W zależności potrzeb dostaw gazu do klientów, przeładunki gazu mogą być prowadzone w dni wolne od pracy.

Na terenie zakładu mogą się znajdować wymienione łącznie w pozycji 18 tabeli 2 Załącznika do Rozporządzenia Ministra Rozwoju z dnia 29 stycznia 2016 r. w sprawie rodzajów

i ilości substancji niebezpiecznych, decydujących o zaliczeniu zakładu do zakładu o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej następujące substancje:

- propan,
- butan,
- gazy z ropy naftowej skroplone,
- propan-butan.

Maksymalna ilość substancji niebezpiecznych znajdujących się lub mogących się znaleźć w zakładzie w warunkach normalnej pracy i w takich, w których przewiduje się możliwość wystąpienia substancji niebezpiecznej podczas poważnej awarii przemysłowej wynosi 498 Mg (łatwopalne gazy ciekłe) (ilość substancji decydująca o zaliczeniu zakładu do zakładu dużego ryzyka wynosi 200 Mg).

Zarząd i kierownictwo operacyjne Spółki zdając sobie sprawę z ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej uwarunkowanego magazynowaniem na terenie zakładu-rozlewni gazu płynnego opracowało i wdrożyło:

- Raport o Bezpieczeństwie Rozlewni Gazu LPG w Barlinku zatwierdzony decyzją Zachodniopomorskiego Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej w Szczecinie (sierpień 2017);
- Zgłoszenie Rozlewni Gazu LPG w Barlinku (aktualizacja maj 2016);
- Program Zapobiegania Awariom Rozlewni Gazu LPG w Barlinku (aktualizacja czerwiec 2016);
- Procedury operacyjne, instrukcje stanowiskowe;
- Politykę bezpieczeństwa, instrukcję postępowania na wypadek awarii.

Rozlewnia w Barlinku posiada zabezpieczenia zapobiegające wystąpieniu poważnej awarii i ograniczaniu jej skutków:

- system detekcji gazu, którego zadaniem jest całodobowe monitorowanie terenu zakładu pod kątem obecności gazu zablokowany z systemem automatyki wyłączającym prąd i zamykającym zawory gazu na zbiornikach magazynowych,
- agregaty pożarowe,
- instalacje zraszaczowe na obiektach związanych z prowadzonymi operacjami technologicznymi,
- system wyłączenia awaryjnego rozlewni.

W przypadku wystąpienia awarii podjęte zostaną działania ratownicze polegające na uruchomieniu instalacji zraszaczowych na zagrożonych obiektach, zamknięte zostaną zawory na zbiornikach gazu, na terenie zakładu wyłączona zostanie energia elektryczna, powiadomiona zostanie PSP w Myśliborzu, ogłoszony zostanie alarm o zagrożeniu.

4.10.1. Analiza SWOT oraz zagadnienia horyzontalne dla obszaru interwencji zagrożenia poważnymi awariami

Analizę SWOT oraz zagadnienia horyzontalne dla obszaru interwencji zagrożenia poważnymi awariami przedstawiono w kolejnych tabelach.

Tabela 66. Analiza SWOT dla obszaru interwencji zagrożenia poważnymi awariami

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Brak na terenie powiatu zakładów ZZR. 	<ul style="list-style-type: none"> • Lokalizacja na terenie powiatu dwóch zakładów ZDR (KRNiGZ Dębno, Rozlewnia gazu LPG w Barlinku).
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Odpowiednie planowanie przestrzenne – lokalizacja zakładów przemysłowych w specjalnych strefach. • Działalność kontrolno-inspekcyjna Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony 	<ul style="list-style-type: none"> • Możliwość powstania zakładów ZDR i ZZR w sąsiednich gminach i powiatach. • Ponadlokalny zasięg skutków wystąpienia poważnej awarii.

Środowiska, Państwowej Straży Pożarnej oraz Inspekcji Transportu Drogowego. <ul style="list-style-type: none"> • Opór społeczny przed lokalizowaniem nowych zakładów ZDR i ZZR. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ekstremalne zjawiska pogodowe (burze, huragany, ulewne deszcze) powodujące wzrost ryzyka wystąpienia poważnej awarii.
--	---

Źródło: opracowanie własne

Tabela 67. Zagadnienia horyzontalne dla obszaru interwencji zagrożenia poważnymi awariami

Adaptacja do zmian klimatu	<ul style="list-style-type: none"> • Modernizacja lub budowa nowej infrastruktury transportowej, energetycznej, gazowej w sposób uwzględniający gwałtowne zmiany pogodowe. • Położenie nacisku na tworzenie oraz kontrola systemów zabezpieczeń przed skutkami zmian klimatycznych w przypadku powstawania nowych zakładów przemysłowych.
Nadzwyczajne zagrożenia środowiska	<ul style="list-style-type: none"> • Związane z działalnością zakładów ZDR na terenie powiatu. • Związane z przesyłem gazu ziemnego, przesyłem i transformacją energii elektrycznej, transportem materiałów niebezpiecznych, działalnością przemysłową.
Działania edukacyjne	<ul style="list-style-type: none"> • Prowadzenie działań edukacyjno – informacyjnych w zakresie właściwych zachowań w sytuacjach zagrożenia wśród mieszkańców. • Poprzez działalność powiatowego i gminnych zespołów zarządzania kryzysowego.
Monitoring środowiska	<ul style="list-style-type: none"> • Poprzez działalność kontrolno-inspekcyjną WIOŚ, Państwowej Straży Pożarnej oraz Inspekcji Transportu Drogowego.

Źródło: opracowanie własne

4.11. Efekty realizacji dotychczasowego Programu Ochrony Środowiska

W latach 2017-2020 na obszarze Powiatu Myśliborskiego obowiązywał „Powiatowy Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Myśliborskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024”, który wyznaczał do realizacji następujące cele środowiskowe: poprawa i ochrona jakości powietrza i klimatu; ochrona przed hałasem; ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym; zwiększenie bezpieczeństwa powodziowego; ochrona jakości wód powierzchniowych i podziemnych; rozbudowa systemu wodociągowo-kanalizacyjnego; ochrona i racjonalne gospodarowanie zasobami geologicznymi; ochrona i rekultywacja gleb; racjonalne gospodarowanie odpadami; ochrona zasobów przyrodniczych; przeciwdziałanie występowaniu poważnych awarii.

W ostatnich latach na terenie Powiatu Myśliborskiego realizowano szereg dużych inwestycji i projektów wpływających na poprawę stanu poszczególnych komponentów środowiska, spośród których do najważniejszych zaliczyć należy:

- rozpoczęto budowę obwodnicy Myśliborza w ciągu DK26 (wpływ na poprawę jakości powietrza i ochronę przez hałasem);
- zakończono budowę obejścia m. Barlinek w ciągu drogi nr 151 (wpływ na poprawę jakości powietrza i ochronę przez hałasem);
- budowano drogi rowerowe w ramach projektu „Budowa sieci tras rowerowych Pomorza Zachodniego” (wpływ na poprawę jakości powietrza i ochronę przez hałasem);
- zrealizowano projekt „Budowa centrum przesiadkowego oraz drogi dla rowerów z Barlinka do Pełczyc - odcinek Barlinek - granica gminy” (wpływ na poprawę jakości powietrza i ochronę przez hałasem);
- zrealizowano projekt „Budowa ścieżki rowerowej na odcinku Sarbinowo – Cychry wzdłuż drogi krajowej nr 23 oraz na odcinku Dębno – Smolnica wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 126 i na odcinku drogi wojewódzkiej nr 127 w kierunku Dargomyśla” (wpływ na poprawę jakości powietrza i ochronę przez hałasem);
- przeprowadzono modernizację energetyczną Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych nr 3 w Myśliborzu (wpływ na poprawę jakości powietrza);

- zrealizowano projekt „Uporządkowanie gospodarki wodnościekowej w aglomeracji Myślibórz” (wpływ na poprawę i ochronę jakości i zasobów wód);
- zrealizowano projekt „Kompleksowa modernizacja oczyszczalni ścieków w Sulimierzu wraz z budową kolektora zrzutowego do Kanału Giżyn” (wpływ na poprawę i ochronę jakości i zasobów wód);
- przebudowano ujęcie wody oraz Stacji Uzdatniania Wody w Dębnie (wpływ na poprawę i ochronę jakości i zasobów wód);
- wybudowano oczyszczalnię ścieków w m. Mostkowo (wpływ na poprawę i ochronę jakości i zasobów wód);
- wybudowano oczyszczalnię ścieków w m. Rychnów (wpływ na poprawę i ochronę jakości i zasobów wód);
- wybudowano kanalizację sanitarną grawitacyjno-tłoczną w m. Renice i Sulimierz wraz z budową wodociągu w m. Renice (wpływ na poprawę i ochronę jakości i zasobów wód);
- przebudowano i rozbudowano istniejącą oczyszczalnię mechaniczno-biologiczną w Dębnie (wpływ na poprawę i ochronę jakości i zasobów wód);
- wybudowano sieć kanalizacji grawitacyjno-tłocznej dla miejscowości Smolnica wraz z przesyłem ścieków do miejscowości Grzymiradz (wpływ na poprawę i ochronę jakości i zasobów wód);
- realizowano zadanie polegające na budowie wału cofkowego rzeki Odry przy rzece Myśli Chlewice-Porzecze (wpływ na zwiększenie bezpieczeństwa powodziowego);
- wybudowano sieć kanalizacji deszczowej w Gminie Myślibórz (wpływ na poprawę i ochronę jakości i zasobów wód oraz adaptację do zmian klimatu);
- wybudowano kanalizację deszczową w Barlinku (wpływ na poprawę i ochronę jakości i zasobów wód oraz adaptację do zmian klimatu).

Poza zadaniami inwestycyjnymi na terenie powiatu myśliborskiego realizowano również w szerokim zakresie m.in. następujące prace i czynności bieżące w ramach poszczególnych obszarów interwencji:

- kontrola podmiotów gospodarczych korzystających ze środowiska w zakresie przestrzegania udzielonych pozwoleń, koncesji, decyzji (np. w zakresie emisji gazów i pyłów do powietrza, rekultywacji gruntów, oczyszczania i odprowadzania ścieków, postępowania z odpadami);
- kontrola gospodarstw domowych z zakresu spalania odpadów w urządzeniach grzewczych;
- kontrola stanu technicznego i częstotliwości opróżniania zbiorników bezodpływowych;
- monitoring i kontrola instalacji emitujących promieniowanie elektromagnetyczne;
- utrzymanie i ochrona obszarów leśnych;
- ochrona obszarów chronionych i cennych przyrodniczo;
- prowadzenie postępowań z zakresu wycinki drzew i krzewów;
- utrzymanie i pielęgnacja obszarów zieleni urządzonej;
- demontaż i unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest;
- prowadzenie edukacji ekologicznej z zakresu ochrony powietrza, ochrony i oszczędzania zasobów wodnych, ochrony i promocji zasobów przyrodniczych, prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi, szkodliwości hałasu i promowania alternatywnych rodzajów transportu;
- modernizacja i konserwacja rowów melioracyjnych;
- rozbudowa sieci ciepłowniczej i gazowniczej;
- remonty sieci wodno-kanalizacyjnej;
- remonty i utwardzanie nawierzchni dróg.

W kolejnej tabeli przedstawiono zestawienie efektów realizacji dotychczasowego Powiatowego Programu Ochrony Środowiska (z wykorzystaniem wskaźników monitorowania określonych w dotychczasowym POŚ).

Tabela 68. Efekty realizacji dotychczasowego Powiatowego Programu Ochrony Środowiska

Wskaźniki określone w dotychczasowo obowiązującym POŚ					
Nazwa wskaźnika	Źródło danych	Wartość bazowa (stan na 31.12.2015 r.)	Wartość pośrednia 2018/2019	Wartość docelowa (stan na 31.12.2020 r.)	Efekt
ZAKŁADANY CEL – POPRAWA I OCHRONA JAKOŚCI POWIETRZA					
<i>Podjęte zadania: m.in. termomodernizacja budynków użyteczności publicznej i zbiorowego zamieszkania; bieżąca modernizacja układu komunikacyjnego; wymiana indywidualnych źródeł ciepła w budynkach mieszkalnych i użyteczności publicznej oraz montaż instalacji OZE; rozbudowa systemu gazowniczego i ciepłowniczego; realizacja projektu „Budowa sieci tras rowerowych Pomorza Zachodniego”;</i>					
klasa jakości powietrza w strefie zachodniopomorskiej (mierniki jakości powietrza: PM10, B(a)P – przekraczanie wartości dopuszczalnych oraz wartości dla klasy A)	WIOŚ	niedotrzymane poziomy dla pyłu PM10, B(a)P – klasa C, pozostałe mierniki w klasie A	niedotrzymany poziom dla B(a)P – klasa C, pozostałe mierniki w klasie A (2019 r.)	brak przekroczeń - klasa A dla pyłu PM10, B(a)P oraz utrzymanie klasy A dla pozostałych wskaźników	pozytywny
długość sieci ciepłej prowadzącej do budynków [km]	GUS	18,3	21,7 (2018 r.)	20,0	pozytywny
czynne przyłącza gazowe do budynków mieszkalnych i niemieszkalnych [szt.]	GUS	3 414	3 726 (2018 r.)	3 430	pozytywny
ZAKŁADANY CEL – OCHRONA PRZED HAŁASEM					
<i>Podjęte zadania: m.in. rozpoczęto budowę obwodnicy Myśliborza w ciągu DK 26; zakończono budowę obejścia m. Barlinek w ciągu DW 151; zrealizowano projekt „Budowa centrum przesiadkowego oraz drogi dla rowerów z Barlinka do Pełczyc - odcinek Barlinek - granica gminy”; zrealizowano projekt „Budowa ścieżki rowerowej na odcinku Sarbinowo – Cychry wzdłuż drogi krajowej nr 23 oraz na odcinku Dębno – Smolnica wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 126 i na odcinku drogi wojewódzkiej nr 127 w kierunku Dargomyśla”; realizowano bieżącą modernizację układu komunikacyjnego.</i>					
wielkość notowanych przekroczeń hałasu [dB]	WIOŚ	przekroczenia hałasu lokalnie o 10 dB	WIOŚ w latach 2018-2019 nie prowadził monitoringu hałasu na terenie powiatu	brak notowanych przekroczeń	nie można ocenić (brak badań)
długość ścieżek rowerowych [km]	GUS	12,9	25,9 (2018 r.)	15,0	pozytywny
długość nowo wybudowanych i zmodernizowanych powiatowych i gminnych dróg publicznych [km]	GUS	drogi o nawierzchni twardej - 599,6 drogi o nawierzchni gruntowej - 586,1	drogi o nawierzchni twardej - 649 drogi o nawierzchni gruntowej - 577 (2018 r.)	drogi o nawierzchni twardej - 610,0 drogi o nawierzchni gruntowej - 576	pozytywny
ilość wydanych decyzji określających dopuszczalny poziom emisji hałasu [szt.]	Powiat	9	8	nie więcej niż 10	pozytywny

POWIATOWY PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU MYŚLIBORSKIEGO
NA LATA 2021-2024 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2030

Wskaźniki określone w dotychczasowo obowiązującym POŚ					
Nazwa wskaźnika	Źródło danych	Wartość bazowa (stan na 31.12.2015 r.)	Wartość pośrednia 2018/2019	Wartość docelowa (stan na 31.12.2020 r.)	Efekt
ZAKŁADANY CEL – OCHRONA PRZED PROMIENIOWANIEM ELEKTROMAGNETYCZNYM <i>Podjęte zadania: m.in. monitoring emisji pól elektromagnetycznych; kontrola instalacji wytwarzających pola elektromagnetyczne</i>					
wyniki pomiarów wartości promieniowania elektromagnetycznego [V/m]	WIOŚ	brak przekroczeń normy	brak przekroczeń normy	utrzymanie wskaźnika poniżej normy – 7 V/m	pozytywny
ZAKŁADANY CEL – ZWIĘKSZENIE BEZPIECZEŃSTWA POWODZIOWEGO; OCHRONA JAKOŚCI WÓD POWIERZCHNIOWYCH I PODZIEMNYCH <i>Podjęte zadania: m.in. budowa wału cofkowego „Chlewice-Porzecze” rzeki Odry przy rzece Myśli; modernizacja i konserwacja urządzeń melioracji wodnych; edukacja rolników w zakresie stosowania nawozów sztucznych; kontrola podmiotów gospodarczych w zakresie dotrzymywania zapisów decyzji administracyjnych (pozwolenia na pobór wód i zrzut ścieków); rozbudowa sieci kanalizacji deszczowej i urządzeń oczyszczających</i>					
długość utrzymywanych rowów melioracyjnych [km]	Powiat	46,547	zmiana ustawy Prawo wodne (przeniesienie kompetencji na PGW Wody Polskie)	46,547	nie można ocenić (zmiana ustawy Prawo wodne)
stopień zaawansowania prac nad planem zarządzania ryzykiem przeciwpowodziowym	RZGW, KZGW	aktualne dokumentacje dotyczące oceny ryzyka zagrożenia powodziowego, map zagrożenia i ryzyka powodziowego, plan zarządzania	Dokumentacje zaktualizowane	zaktualizowane dokumentacje odpowiednio w roku 2017, 2019 i 2020	pozytywny
jakość wód powierzchniowych w całej JCWP	GIOŚ	zły stan wód powierzchniowych w ramach JCWP	W 2018 r. GIOŚ przeprowadził badania monitoringowe stanu 8 JCWP znajdujących się na terenie powiatu – stan ogólny wód wszystkich badanych JCWP oceniony został jako ZŁY	jakość wód zgodna z rozporządzeniem i RDW (dobry stan wód)	negatywny
jakość wód podziemnych w całej JCWPd	GIOŚ, PIG-PIB	dobry stan wód podziemnych w ramach JCWd	ostatnia kompleksowa ocena stanu JCWPd przeprowadzona została w 2016 r.	utrzymanie jakości wód zgodnej z rozporządzeniem i RDW (dobry stan wód)	nie można ocenić (brak badań)
liczba skontrolowanych podmiotów i podjętych działań [szt.]	Powiat	16	zmiana ustawy Prawo wodne (przeniesienie kompetencji na PGW Wody Polskie)	minimum 5 rocznie	nie można ocenić (zmiana ustawy Prawo wodne)

POWIATOWY PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU MYŚLIBORSKIEGO
NA LATA 2021-2024 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2030

Wskaźniki określone w dotychczasowo obowiązującym POŚ					
Nazwa wskaźnika	Źródło danych	Wartość bazowa (stan na 31.12.2015 r.)	Wartość pośrednia 2018/2019	Wartość docelowa (stan na 31.12.2020 r.)	Efekt
zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności [dam ³]	GUS	7 941,9	5 879,5 (2018 r.)	7 900,0	pozytywny
przekroczenia w wodach ujmowanych na cele komunalne	PSSE	brak przekroczeń	W 2019 r. PPIS nie stwierdził braku przydatności wody do spożycia z nadzorowanych wodociągów	brak notowanych przekroczeń	pozytywny
ZAKŁADANY CEL – ROZBUDOWA SYSTEMU WODOCIĄGOWO-KANALIZACYJNEGO					
<i>Podjęte zadania: m.in. zrealizowano projekt „Uporządkowanie gospodarki wodnościekowej w aglomeracji Myślibórz”; zrealizowano projekt „Kompleksowa modernizacja oczyszczalni ścieków w Sulimierzu wraz z budową kolektora zrzutowego do Kanału Giżyn”; przebudowano ujęcie wody oraz Stacji Uzdatniania Wody w Dębnie; wybudowano oczyszczalnię ścieków w m. Mostkowo; wybudowano oczyszczalnię ścieków w m. Rychnów; wybudowano kanalizację sanitarną grawitacyjno-tłoczną w m. Renice i Sulimierz wraz z budową wodociągu w m. Renice; przebudowano i rozbudowano istniejącą oczyszczalnię mechaniczno-biologiczną w Dębnie; wybudowano sieć kanalizacji grawitacyjno-tłocznej dla miejscowości Smolnica wraz z przesyłem ścieków do miejscowości Grzymiradz.</i>					
długość sieci kanalizacyjnej [km]	GUS	227,0	228,4 (2018 r.)	230,0	pozytywny
liczba przyłączy kanalizacyjnych prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania [szt.]	GUS	4 525	4 447 (2018 r.)	4 600	negatywny
stopień skanalizowania [%]	GUS	75,3	75,0 (2018 r.)	80,0	negatywny
długość sieci wodociągowej [km]	GUS	634,0	638,1 (2018 r.)	640,0	pozytywny
liczba gospodarstw zwodociągowanych [szt.]	GUS	7 997	7 687 (2018 r.)	8 100	negatywny
stopień zwodociągowania [%]	GUS	97,9	97,7 (2018 r.)	100,0	negatywny
odsetek ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków [%]	GUS	75,1	77,0 (2018 r.)	80,0	pozytywny

**POWIATOWY PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU MYŚLIBORSKIEGO
NA LATA 2021-2024 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2030**

Wskaźniki określone w dotychczasowo obowiązującym POŚ					
Nazwa wskaźnika	Źródło danych	Wartość bazowa (stan na 31.12.2015 r.)	Wartość pośrednia 2018/2019	Wartość docelowa (stan na 31.12.2020 r.)	Efekt
liczba zlikwidowanych zbiorników bezodpływowych [szt.]	GUS	0	wzrost liczby zbiorników w 2018 r. o 342 szt.	10	negatywny
nieoczyszczone ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczania odprowadzone do wód lub do ziemi [dam ³]	GUS	4	8 (2018 r.)	3	negatywny
ZAKŁADANY CEL – OCHRONA I RACJONALNE GOSPODAROWANIE ZASOBAMI GEOLOGICZNYMI					
<i>Podjęte zadania: m.in. kontrola podmiotów gospodarczych w zakresie dotrzymywania zapisów decyzji administracyjnych, w tym rekultywacji gruntów; zmniejszenie wydobycia surowców mineralnych poprzez zmiany technologiczne w zakładach górniczych.</i>					
liczba skontrolowanych podmiotów i podjętych działań [szt.]	Powiat	0	24 (2019 r.)	1 rocznie	pozytywny
ilość wydobytych surowców: mln m ³ / tys. Mg	PIG	696,53 mln m ³ 186,09 tys. Mg	730,71 mln m ³ 301,36 tys. Mg (2018 r.)	nie więcej niż zgodnie z zapisami koncesji	negatywny
ZAKŁADANY CEL – OCHRONA I REKULTYWACJA GLEB					
<i>Podjęte zadania: m.in. rekultywacja obszarów zdegradowanych przez składowanie odpadów; remediacja potwierdzonego historycznego zanieczyszczenia powierzchni ziemi na terenie powiatu (w trakcie realizacji); zagospodarowanie terenów poeksploatacyjnych, pokolejowych i powojkowych (np. budowa obwodnic Myśliborza i Barlinka w części realizowana po trasie zlikwidowanych linii kolejowych).</i>					
udział użytków rolnych w ogólnej powierzchni [%]	Powiat	45,6	45,9 (2019 r. – na podstawie zestawienia klasoużytków)	nie mniej niż w roku bazowym	pozytywny
zmniejszenie obecnej powierzchni składowisk odpadów [ha]	GUS	78,0	78,0 (2018 r.)	całkowita rekultywacja	negatywny
powierzchnia zrekultywowanych obszarów poeksploatacyjnych [ha]	Powiat	55,9	w latach 2018-2019 zrekultywowano 14,61 ha gruntów poeksploatacyjnych	100 % wszystkich wyrobisk	pozytywny
ZAKŁADANY CEL – RACJONALNE GOSPODAROWANIE ODPADAMI					
<i>Podjęte zadania: m.in. prowadzenie działań edukacyjno-informacyjnych z zakresu prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi; prowadzenie działań kontrolnych gospodarstw domowych z zakresu prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi; systematyczne usuwanie i unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest.</i>					
ilość wytworzonych odpadów gospodarczych [tys. Mg]	GUS/ Urz. Marsz.	160,9	475,5 (2018 r.)	159,0	negatywny

**POWIATOWY PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU MYŚLIBORSKIEGO
NA LATA 2021-2024 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2030**

Wskaźniki określone w dotychczasowo obowiązującym POŚ					
Nazwa wskaźnika	Źródło danych	Wartość bazowa (stan na 31.12.2015 r.)	Wartość pośrednia 2018/2019	Wartość docelowa (stan na 31.12.2020 r.)	Efekt
ilość odzyskanych odpadów gospodarczych [tys. Mg]	GUS	105,2	252,7 (2018 r.)	106,0	pozytywny
ilość powstających zmieszanych odpadów komunalnych [kg]	GUS	16 175,75	18 678,62 (2018 r.)	16 000,00	negatywny
ilość unieszkodliwionego azbestu [Mg]	baza azbestowa	996,875	1 596,880 (2019 r.)	5 357,001	pozytywny
ZAKŁADANY CEL – OCHRONA ZASOBÓW PRZYRODNICZYCH					
<i>Podjęte zadania: m.in. rozbudowa terenów czynnych biologicznie; promocja walorów przyrodniczych powiatu i uświadamianie mieszkańców zasad ochrony zasobów przyrodniczych; rozwój systemu ochrony przeciwpożarowej w lasach; realizacja działań ochronnych i utrzymaniowych lasów.</i>					
stopień lesistości [%]	GUS	42,0	42,1 (2018 r.)	42,5	pozytywny
powierzchnia lasów (w tym publicznych i prywatnych) [ha]	GUS	49 608,86 (48 928,80 + 680,06)	49 759,21 (49 006,50 + 752,71) (2018 r.)	49 650,00	pozytywny
liczba obowiązujących planów ochrony / planów zadań ochronnych [szt.]	RDOŚ	11	15 (2019 r.)	13	pozytywny
udział powierzchni powiatu objęty obszarami prawnie chronionymi [%]	GUS	43,7	43,6 (2018 r.)	44,0	negatywny
powierzchnia terenów zieleni urządzonej [ha]	GUS	195,35	224,96 (2018 r.)	197,00	pozytywny
powierzchnia gruntów nieleśnych przeznaczonych do zalesienia [ha]	GUS	5,80	0,00 (2018 r.)	5,00	negatywny
ZAKŁADANY CEL – PRZECIWDZIAŁANIE WYSTĘPOWANIU POWAŻNYCH AWARII					
<i>Podjęte zadania: m.in. kontrole zakładów mogących mieć negatywny wpływ na stan środowiska i bezpieczeństwa mieszkańców; bieżący monitoring gazociągów przesyłowych; kontynuacja dofinansowania straży pożarnej; współdziałanie w zakresie doskonalenia systemu zarządzania kryzysowego i edukacji mieszkańców.</i>					
rodzaje i liczba zdarzeń mogących spowodować nadzwyczajne zagrożenia środowiska	GIOŚ	0 zdarzeń rejestrowanych jako zdarzenia o znamionach poważnej awarii	0 zdarzeń rejestrowanych jako zdarzenia o znamionach poważnej awarii	0 zdarzeń rejestrowanych jako zdarzenia o znamionach poważnej awarii	pozytywny

Źródło: opracowanie własne

4.12. Problemy środowiskowe oraz prognoza stanu środowiska

Na podstawie dokonanego opisu stanu środowiska oraz przeprowadzonej analizy SWOT dla poszczególnych obszarów interwencji zidentyfikowano następujące najważniejsze problemy środowiskowe na terenie Powiatu Myśliborskiego, które wymagają podjęcia działań naprawczych w ramach niniejszego Programu:

- 1) **Występowanie przekroczeń dopuszczalnych standardów jakości powietrza.**
Zgodnie z „Roczną oceną jakości powietrza w województwie zachodniopomorskim – raport wojewódzki za rok 2019” (GIOŚ RWMŚ w Szczecinie, 2020 r.) na terenie powiatu myśliborskiego wyznaczono 3 obszary przekroczeń docelowego stężenia rocznego benzo(a)pirenu w powietrzu ze względu na kryterium ochrony zdrowia ludzi. Łączna powierzchnia wyznaczonych obszarów przekroczeń docelowego stężenia B(a)P na terenie powiatu wynosi 28,0 km², w tym: na terenie Gminy Barlinek (miasto Barlinek) – 14,0 km²; na terenie Gminy Myślibórz (miasto Myślibórz) – 9,0 km²; na terenie Gminy Dębno (miasto Dębno) – 5,0 km². Pomiary wykonywane w 2019 roku wykazały wyraźną sezonowość występowania benzo(a)pirenu w powietrzu. Stężenia w okresach zimowych były kilkukrotnie wyższe niż w sezonie letnim. Oznacza to, iż głównym źródłem emisji tego zanieczyszczenia do powietrza jest spalanie paliw związane z ogrzewaniem mieszkań. Łącznie na terenie strefy zachodniopomorskiej w 2019 r. wskazano 33 obszary przekroczeń poziomu docelowego B(a)P w powietrzu. Są to przede wszystkim większe miasta powiatowe lub gminne, gdzie występuje duża koncentracja ludności. W miejscach, gdzie przeważa zabudowa jednorodzinna i funkcjonują systemy indywidualnego ogrzewania budynków dochodzi do kumulacji zanieczyszczeń. Jest to efekt wzmożonej emisji ze spalania paliw stałych (często słabej jakości) w paleniskach domowych.
- 2) **Występowanie przekroczeń dopuszczalnych poziomów dźwięku w środowisku.**
Na terenie Powiatu Myśliborskiego głównie na obszarach miejskich, tj. Barlinka, Myśliborza i Dębna wyznaczono obszary z przekroczeniami dopuszczalnych poziomów dźwięku w środowisku, których źródło stanowią droga krajowa nr 23 (Dębno), droga krajowa nr 26 (Myślibórz) oraz droga wojewódzka nr 151 (Barlinek).
- 3) **Zła jakość wód powierzchniowych.**
W latach 2011-2018 badaniami i oceną jakości wód powierzchniowych prowadzonymi w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska objęte były następujące JCWP położone w obrębie Powiatu Myśliborskiego: JCWP Myśliborskie; JCWP Sitno Wielkie; JCWP Ostrowiec; JCWP Barlineckie; JCWP Maszówek (Kanał Maszówek); JCWP Pręga; JCWP Olchowy Rów; JCWP Kanał Młyński; JCWP Kłodawka; JCWP Pełcz; JCWP Santoczna; JCWP Kosa; JCWP Myśla od wypływu z Jez. Myśliborskiego do ujścia; JCWP Odra od Warty do Odry Zachodniej; JCWP Witna; JCWP Rurzyca od źródeł do Kalicy.
Stan ogólny zdecydowanej większości monitorowanych JCWP (14 z 16) oceniony został jako ZŁY. Zły stan ogólny badanych JCWP wynikał ze stanu/potencjału ekologicznego gorszego niż dobry oraz złego stanu chemicznego. W przypadku JCWP Kosa oraz JCWP Kanał Maszówek nie można było ocenić ogólnego stanu wód ze względu na brak przeprowadzonych badań stanu chemicznego tych JCWP. Najwyższą klasę stanu/potencjału ekologicznego (klasa II – dobry stan/potencjał) przyznano JCWP Jez. Barlineckie oraz JCWP Kosa, natomiast najniższą klasę (IV – stan/potencjał słaby) przyznano JCWP Witna oraz JCWP Odra od Warty do Odry Zachodniej. Stan/potencjał ekologiczny większości badanych JCWP określony został jako umiarkowany (III klasa jakości). Jedynymi JCWP o dobrym stanie chemicznym wód na terenie powiatu są: JCWP Jez. Myśliborskie, JCWP Kanał Maszówek oraz JCWP Pełcz.
- 4) **Zagrożenie obszaru powiatu poszczególnymi rodzajami suszy.**
Zgodnie z opracowanym przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie „Projektem planu przeciwdziałania skutkom suszy” (Warszawa, maj 2020 r.) obszar Powiatu Myśliborskiego suszą rolniczą (glebową) zagrożony jest w zdecydowanej większości w stopniu ekstremalnym, suszą hydrologiczną w stopniu silnym (północna

- część powiatu) i umiarkowanym (pozostała część powiatu) oraz suszą hydrogeologiczną w stopniu słabym.
- 5) **Wyznaczenie na terenie powiatu obszarów szczególnego zagrożenia powodzią.**
Na terenie Powiatu Myśliborskiego wyznaczono obszary szczególnego zagrożenia powodzią, czyli obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat (Q 1%) oraz obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat (Q 10%).
  - 6) **Prowadzenie na terenie powiatu działalności górniczej.**
Wydobycie kopalin powoduje przekształcenia terenu i szereg zmian w środowisku naturalnym tj.: powstanie wyrobisk, hałd, odpadów przerobczych i złożowych, czasami osuszanie gruntów lub zanieczyszczenie wód. Efektem tego typu działań może być również nasilenie erozji oraz osuwanie się fragmentów stoków, osłabionych w wyniku wybierania materiału skalnego u podstawy. Jeżeli eksploatacja złóż odbywa się zgodnie z udzieloną koncesją oraz wykorzystaniem nowoczesnych technik wydobywczych ograniczających straty surowców, wówczas negatywne oddziaływania środowiskowe mogą być w sposób znaczący ograniczone. Niezwykle istotnym jest również prowadzenie właściwej rekultywacji wyeksploatowanych złóż zgodnie z udzieloną decyzją rekultywacyjną
  - 7) **Zidentyfikowane na terenie powiatu potwierdzone i potencjalne historyczne zanieczyszczenia powierzchni ziemi.**
Zgodnie z „Rejestrem historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi” prowadzonym przez Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska na terenie Powiatu Myśliborskiego zidentyfikowano jedno potencjalne historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi (lokalizacja: Dębno, ul. Poprzeczna 4) oraz jedno potwierdzone historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi (lokalizacja: Barlinek, ul. Ogrodowa 2).
  - 8) **Lokalizacja na terenie powiatu składowisk odpadów wymagających przeprowadzenia rekultywacji.**
Na terenie powiatu znajduje się składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne zlokalizowane w m. Dalsze 36, 74-300 Myślibórz, zarządzane przez przedsiębiorstwo EKO-MYŚL Sp. z o.o. (składowisko w fazie eksploatacyjnej), dla którego wymagane jest przeprowadzenie rekultywacji wypełnionych kwater oraz składowisko nieczynne zlokalizowane w m. Boleszkowice, dla którego również wymagane jest przeprowadzenie procesu rekultywacji.
  - 9) **Dominujący udział zmieszanych odpadów komunalnych odbieranych z terenu powiatu oraz osiągnięte niskie poziomy recyklingu.**
W 2018 r. z obszaru Powiatu Myśliborskiego odebrano 24 066,9 Mg odpadów komunalnych. Zdecydowanie największy udział w łącznej masie odebranych odpadów komunalnych posiadały niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne – 18 678,6 Mg, co stanowi 77,6 %. W 2018 r. wymagany poziom recyklingu, odpadów: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła osiągnęła jedynie Gmina Dębno.
  - 10) **Duża ilość wyrobów zawierających azbest zinwentaryzowanych na terenie powiatu.**
Zgodnie z Bazą Azbestową (dostęp na dzień 01.06.2020 r.) na terenie Powiatu Myśliborskiego zinwentaryzowano 8 864,114 Mg wyrobów zawierających azbest (głównie pod postacią falistych płyt stosowanych jako pokrycia dachowe).
  - 11) **Cześć obszarów Natura 2000 znajdujących się na terenie powiatu nie ma ustanowionych planów zadań ochronnych.**
Spośród 12 obszarów Natura 2000 zlokalizowanych na terenie Powiatu Myśliborskiego 5 nie posiada ustanowionych planów zadań ochronnych, tj. obszar Natura 2000 Jezioro Koźmie; obszar Natura 2000 Ujście Warty; obszar Natura 2000 Jezioro Dobropolskie; obszar Natura 2000 Gogolice-Kosa; obszar Natura 2000 Ostoja Barlinecka.
  - 12) **Lokalizacja na terenie powiatu zakładów ZDR.**
Na terenie Powiatu Myśliborskiego zlokalizowane są dwa następujące zakłady dużego ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej: Kopalnia Ropy Naftowej i Gazu Ziarnego DĘBNO oraz Rozlewnia Gazu LPG w Barlinku.

W kolejnej tabeli przedstawiono prognozę stanu poszczególnych komponentów środowiska na terenie Powiatu Myśliborskiego.

Tabela 69. Prognoza stanu poszczególnych komponentów środowiska na terenie Powiatu Myśliborskiego

Komponent środowiska	Prognoza/zmiana stanu
klimat	<p>Wyniki analiz naukowych oraz scenariusze klimatyczne wykonane w ramach „Strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” (SPA 2020) jednoznacznie wskazują, iż klimat Polski ulega systematycznej zmianie. Największe zagrożenie dla gospodarki oraz społeczeństwa stanowią:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wzrost średniej rocznej temperatury powietrza; • zmiana struktury opadów – opady są bardziej gwałtowne, krótkotrwałe oraz nieregularne; • wzrost częstotliwości występowania oraz nasilenia zjawisk ekstremalnych takich jak: silne wiatry, nawałne deszcze, burze, fale upałów.
powietrze	<p>W kontekście prognozowania zmiany jakości powietrza kluczowe znacznie ma obserwowana tendencja wzrostu średniej rocznej temperatury powietrza. Wyższe temperatury powietrza zmniejszają zapotrzebowanie na energię grzewczą w sezonie zimowym. W związku z czym mniejsze zużycie paliw opałowych przełoży się na mniejszą emisję zanieczyszczeń do powietrza oraz na poprawę jego jakości. Również wprowadzane i obowiązujące obecnie przepisy prawne ustalające wymagania w zakresie stosowania niskoemisyjnych paliw oraz urządzeń grzewczych (np. „uchwała antysmogowa”) wpłyną na redukcję emisji zanieczyszczeń z sektora komunalnego (emisja powierzchniowa), który stanowi główne źródło zanieczyszczeń powietrza na terenie kraju (szczególnie w zakresie pyłów zawieszonych oraz benzo(a)pirenu.</p>
wody powierzchniowe i podziemne	<p>Prognozowane zmiany klimatyczne polegające na wzroście średniej rocznej temperatury powietrza oraz zmiany struktury opadów w konsekwencji wpłyną na nasilenie zjawiska suszy. W związku z czym stan ilościowy oraz dostępność zasobów wód dla wszystkich sektorów gospodarki zmniejszy się. Postępujący wzrost urbanizacji (powstawanie nowych terenów mieszkaniowych i zakładów produkcyjno-przemysłowych) również przyczyni się do degradacji ilościowej i jakościowej środowiska wodnego.</p>
klimat akustyczny	<p>Postępujący wzrost urbanizacji (powstawanie nowych terenów mieszkaniowych, zakładów produkcyjno-przemysłowych, terenów komunikacyjnych) przyczyni się do wzrostu natężenia dźwięku w środowisku.</p>
promieniowanie elektromagnetyczne	<p>Postępujący wzrost urbanizacji (powstawanie nowych terenów mieszkaniowych i zakładów produkcyjno-przemysłowych) przyczyni się do wzrostu liczby sztucznych źródeł pól elektromagnetycznych takich jak: stacje transformatorowe, napowietrzne linie elektroenergetyczne, stacje bazowe telefonii komórkowej, radiowe i telewizyjne stacje nadawcze. Powyższe spowoduje wzrost poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku. Wzrost poziomu promieniowania elektromagnetycznego w środowisku spowodowany będzie również wprowadzaniem na terenie kraju technologii mobilnej piątej generacji (5G) pracującej na wyższych częstotliwościach.</p>
zasoby geologiczne	<p>Prowadzenie działalności wydobywczej i eksploatacja nowych złóż kopalin powodować będzie zmniejszanie dostępności zasobów geologicznych.</p>

Komponent środowiska	Prognoza/zmiana stanu
gleby i powierzchnia ziemi	Postępujący wzrost urbanizacji (powstawanie nowych terenów mieszkaniowych, zakładów produkcyjno-przemysłowych, terenów komunikacyjnych) przyczyni się do zmniejszenia powierzchni gleb i gruntów czynnych biologicznie.
zasoby przyrodnicze	Środowisko biotyczne podlega bardzo różnorodnym oddziaływaniom człowieka. Postępujący wzrost presji urbanizacji, w przypadku braku podejmowania kompleksowych działań ochronnych, może prowadzić do stopniowego zmniejszania się różnorodności biologicznej. Dotyczy to w szczególności zaniku gatunków rzadkich, kosztem wzrostu liczby gatunków synantropijnych i pospolitych. W świetle przewidywanego wzrostu udziału powierzchni zabudowanych i zainwestowanych, a także innych presji (np. turystycznej i rekreacyjnej), można się spodziewać utrzymywania lub nasilenia niekorzystnych skutków tych zjawisk dla przyrody żywej

Źródło: opracowanie własne

Prognozowane negatywne zmiany stanu i jakości większości analizowanych w powyższej tabeli komponentów środowiska na terenie Powiatu Myśliborskiego powodują konieczność intensyfikacji podejmowania działań naprawczych i zapobiegawczych określonych w niniejszym „Powiatowym Programie Ochrony Środowiska”.

5. CELE PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA, ZADANIA I ICH FINANSOWANIE

5.1. Spójność wyznaczonych celów i zadań z dokumentami strategicznymi i programowymi

Cele oraz zadania zaplanowane do realizacji w „Powiatowym Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Myśliborskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2030” są spójne z celami wyznaczonymi w dokumentach strategicznych i programowych rangi krajowej, wojewódzkiej i powiatowej.

W kolejnej tabeli wykazano powiązania „Powiatowego Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Myśliborskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2030” z założeniami obowiązujących dokumentów strategicznych szczebla krajowego, wojewódzkiego i powiatowego.

Tabela 70. Spójność „Powiatowego Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Myśliborskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2030” z dokumentami strategicznymi szczebla krajowego, wojewódzkiego, powiatowego i gminnego

Powiązanie z „Powiatowym Programem Ochrony Środowiska dla Powiatu Myśliborskiego”
POZIOM KRAJOWY
Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności
<p>Cel 7 – Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona i poprawa stanu środowiska</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kierunek interwencji – Modernizacja infrastruktury i bezpieczeństwo energetyczne. • Kierunek interwencji – Modernizacja sieci elektroenergetycznych i ciepłowniczych. • Kierunek interwencji – Realizacja programu inteligentnych sieci w elektroenergetyce. • Kierunek interwencji – Wzmocnienie roli odbiorców finalnych w zarządzaniu zużyciem energii. • Kierunek interwencji – Stworzenie zachęt przyspieszających rozwój zielonej gospodarki. • Kierunek interwencji – Zwiększenie poziomu ochrony środowiska. <p>Cel 8 – Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kierunek interwencji – Rewitalizacja obszarów problemowych w miastach.

Powiązanie z „Powiatowym Programem Ochrony Środowiska dla Powiatu Myśliborskiego”
<ul style="list-style-type: none"> • Kierunek interwencji – Stworzenie warunków sprzyjających tworzeniu pozarolniczych miejsc pracy na wsi i zwiększaniu mobilności zawodowej na linii obszary wiejskie – miasta. • Kierunek interwencji – Zrównoważony wzrost produktywności i konkurencyjności sektora rolno-spożywczego zapewniający bezpieczeństwo żywnościowe oraz stymulujący wzrost pozarolniczego zatrudnienia i przedsiębiorczości na obszarach wiejskich. • Kierunek interwencji – Wprowadzenie rozwiązań prawno-organizacyjnych stymulujących rozwój miast. <p>Cel 9 – Zwiększenie dostępności terytorialnej Polski</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kierunek interwencji – Udrożnienie obszarów miejskich i metropolitarnych poprzez utworzenie zrównoważonego, spójnego i przyjaznego użytkownikom systemu transportowego.
Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej
<p>Cel szczegółowy: Środowisko i zdrowie. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kierunek interwencji: Zrównoważone gospodarowanie wodami, w tym zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki oraz osiągnięcie dobrego stanu wód. • Kierunek interwencji: Likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza lub istotne zmniejszenie ich oddziaływania. • Kierunek interwencji: Ochrona powierzchni ziemi, w tym gleb. • Kierunek interwencji: Przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska oraz zapewnienie bezpieczeństwa biologicznego, jądrowego i ochrony radiologicznej. <p>Cel szczegółowy: Środowisko i gospodarka. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kierunek interwencji: Zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, w tym ochrona i poprawa stanu różnorodności biologicznej i krajobrazu. • Kierunek interwencji: Wspieranie wielofunkcyjnej i trwale zrównoważonej gospodarki leśnej. • Kierunek interwencji: Gospodarka odpadami w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym. • Kierunek interwencji: Zarządzanie zasobami geologicznymi poprzez opracowanie i wdrożenie polityki surowcowej państwa. • Kierunek interwencji: Wspieranie wdrażania ekoinnowacji oraz upowszechnianie najlepszych dostępnych technik BAT. <p>Cel szczegółowy: Środowisko i klimat. Łagodzenie zmian klimatu i adaptacja do nich oraz zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kierunek interwencji: Przeciwdziałanie zmianom klimatu. • Kierunek interwencji: Adaptacja do zmian klimatu i zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych. <p>Cel szczegółowy: Środowisko i edukacja. Rozwijanie kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw) ekologicznych społeczeństwa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kierunek interwencji: Edukacja ekologiczna, w tym kształtowanie wzorców zrównoważonej konsumpcji. <p>Cel szczegółowy: Środowisko i administracja. Poprawa efektywności funkcjonowania instrumentów ochrony środowiska:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kierunek interwencji: Usprawnienie systemu kontroli i zarządzania ochroną środowiska oraz doskonalenie systemu finansowania.
Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)
<p>Obszar wpływający na osiągnięcie celów Strategii – Środowisko (określone kierunki interwencji)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zwiększenie dyspozycyjnych zasobów wodnych i osiągnięcie wysokiej jakości wód. • Likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń powietrza lub istotne zmniejszenie ich oddziaływania. • Zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego. • Ochrona gleb przed degradacją. • Zarządzanie zasobami geologicznymi (zapewnienie ochrony i racjonalnego użytkowania złóż). • Gospodarka odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami. • Oddziaływanie na jakość życia w zakresie klimatu akustycznego i oddziaływania pól elektromagnetycznych (zapewnienie odpowiednich poziomów ochrony przed skutkami oddziaływań pól elektromagnetycznych).
Strategia Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko
<ul style="list-style-type: none"> • Racjonalne i efektywne gospodarowanie zasobami kopalin. • Gospodarowanie wodami dla ochrony przed powodzią, suszą i deficytem wody. • Zachowanie bogactwa różnorodności biologicznej, w tym wielofunkcyjna gospodarka leśna. • Uporządkowanie zarządzania przestrzenią.

Powiązanie z „Powiatowym Programem Ochrony Środowiska dla Powiatu Myśliborskiego”
<ul style="list-style-type: none">
• Poprawa efektywności energetycznej.
• Wzrost znaczenia rozproszonych, odnawialnych źródeł energii.
• Racjonalne gospodarowanie odpadami, w tym wykorzystanie ich na cele energetyczne.
• Ochrona powietrza, w tym ograniczenie oddziaływania energetyki.
• Wspieranie nowych i promocja polskich technologii energetycznych i środowiskowych.
Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030
<ul style="list-style-type: none">
• wsparcie inwestycji z zakresu gospodarki wodno-ściekowej na obszarach wiejskich;
• poprawa dostępności komunikacyjnej obszarów wiejskich przez budowę lub modernizację gminnej i powiatowej sieci drogowej;
• działania na rzecz zmniejszenia udziału przejazdów indywidualnym transportem zmotoryzowanym i zachęcanie do korzystania z transportu publicznego, promocja ruchu rowerowego i pieszego;
• budowa, rozbudowa i modernizacja sieci gazowej przesyłowej i dystrybucyjnej oraz podziemnych magazynów gazu;
• wsparcie dla budowy, odbudowy i prawidłowego wykorzystania urządzeń melioracyjnych oraz powiększenia retencji wodnej;
• zarządzanie wodami opadowymi na obszarach zurbanizowanych przez różne formy retencji i rozwój infrastruktury zieleni;
• dynamizacja przedsięwzięć na rzecz likwidacji niskiej emisji z systemów grzewczych;
• utrzymanie, a w miarę dostępności gruntów do zalesienia, zwiększenie ogólnej lesistości kraju oraz zwartości kompleksów leśnych i powierzchni zalesianych;
• identyfikacja gleb zanieczyszczonych na terenach wiejskich;
• ochrona produktywności gruntów rolnych;
• stymulowanie rozwoju alternatywnych, bezemisyjnych źródeł ciepła (m.in. taniego ogrzewania elektrycznego), co przyczyni się do obniżenia niskiej emisji, w szczególności na terenach słabiej zurbanizowanych;
• zwiększanie efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej i mieszkalnych oraz w przedsiębiorstwach;
• wsparcie produkcji energii elektrycznej i ciepła w skojarzeniu (kogeneracja);
• rozbudowa systemów dystrybucji energii oraz zwiększanie wykorzystania OZE;
• opracowanie i wdrożenie kompleksowych działań w zakresie zapobiegania skutkom utrzymywania się długotrwałych wysokich temperatur lub małej ilości opadów i w ich następstwie susz rolniczych;
Polityka energetyczna Polski do 2030 roku
<ul style="list-style-type: none">
• Poprawa efektywności energetycznej.
• Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego kraju poprzez dywersyfikację źródeł i kierunków dostaw gazu ziemnego.
• Zapewnienie ciągłego pokrycia zapotrzebowania na energię przy uwzględnieniu maksymalnego możliwego wykorzystania krajowych zasobów oraz przyjaznych środowisku technologii.
• Rozwój wykorzystania odnawialnych źródeł energii.
• Ograniczenie oddziaływania energetyki na środowisko.
Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030
<p>Cel 1. Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego i dobrego stanu środowiska:</p> <ul style="list-style-type: none">
• dostosowanie sektora gospodarki wodnej do zmian klimatu;
• dostosowanie sektora energetycznego do zmian klimatu;
• ochrona różnorodności biologicznej i gospodarka leśna w kontekście zmian klimatu;
• adaptacja do zmian klimatu w gospodarce przestrzennej i budownictwie;
• zapewnienie funkcjonowania skutecznego systemu ochrony zdrowia w warunkach zmian klimatu. <p>Cel 2. Skuteczna adaptacja do zmian klimatu na obszarach wiejskich:</p> <ul style="list-style-type: none">
• stworzenie lokalnych systemów monitorowania i ostrzegania przed zagrożeniami;
• organizacyjne i techniczne dostosowanie działalności rolniczej i rybackiej do zmian klimatu. <p>Cel 3. Rozwój transportu w warunkach zmian klimatu:</p> <ul style="list-style-type: none">
• wypracowywanie standardów konstrukcyjnych uwzględniających zmiany klimatu;
• zarządzanie szlakami komunikacyjnymi w warunkach zmian klimatu.

Powiązanie z „Powiatowym Programem Ochrony Środowiska dla Powiatu Myśliborskiego”
<p>Cel 4. Zapewnienie zrównoważonego rozwoju regionalnego i lokalnego z uwzględnieniem zmian klimatu:</p> <ul style="list-style-type: none">
• monitoring stanu środowiska i systemy wczesnego ostrzegania i reagowania w kontekście zmian klimatu (miasta i obszary wiejskie);
• miejska polityka przestrzenna uwzględniająca zmiany klimatu. <p>Cel 5. Stymulowanie innowacji sprzyjających adaptacji do zmian klimatu promowanie innowacji na poziomie działań organizacyjnych i zarządczych sprzyjających adaptacji do zmian klimatu:</p> <ul style="list-style-type: none">
• budowa systemu wsparcia innowacyjnych technologii sprzyjających adaptacji do zmian klimatu. <p>Cel 6. Kształtowanie postaw społecznych sprzyjających adaptacji do zmian klimatu:</p> <ul style="list-style-type: none">
• zwiększenie świadomości odnośnie do ryzyk związanych ze zjawiskami ekstremalnymi i metodami ograniczania ich wpływu;
• ochrona grup szczególnie narażonych przed skutkami niekorzystnych zjawisk klimatycznych.
Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 roku
<ul style="list-style-type: none">
• Kierunek interwencji 3: zmiany w indywidualnej i zbiorowej mobilności.
• Kierunek interwencji 5: ograniczanie negatywnego wpływu transportu na środowisko.
Aktualizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych – AKPOŚK 2017
<ul style="list-style-type: none">
• Dostosowanie wydajności oczyszczalni do odbioru 100 % ładunku zanieczyszczeń powstających w aglomeracji.
• Zastosowanie odpowiednich technologii oczyszczania ścieków gwarantujących osiągnięcie wymaganych standardów oczyszczania ścieków.
• Wyposażenia aglomeracji w systemy zbierania ścieków komunalnych umożliwiającej spełnienie blisko 100 % poziomu obsługi.
Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry
<ul style="list-style-type: none">
• Badanie i monitorowanie środowiska wodnego.
• Działania wynikające konieczności porządkowania systemu gospodarki ściekowej.
• Kontrola użytkowników prywatnych i przedsiębiorstw.
• Kształtowanie naturalnych warunków hydrologicznych oraz ochrona i zachowanie ekosystemów oraz różnorodności biologicznej.
• Ograniczenie odpływu biogenów z terenów rolniczych.
• Ograniczenie rozprzestrzeniania zanieczyszczeń.
• Optymalizacja zużycia wody.
• Realizacja KPOŚK.
• Realizacja zadań systemowych gospodarki odpadami zawartych w PGO.
• Przegląd pozwoleń wodnoprawnych.
• Zapewnienie ciągłości potoków i rzek przez udrożnienie obiektów.
Aktualizacja Programu wodno-środowiskowego kraju
<ul style="list-style-type: none">
• Niepogarszanie stanu części wód.
• Osiągnięcie dobrego stanu wód: dobry stan ekologiczny i chemiczny dla naturalnych części wód powierzchniowych, dobry potencjał ekologiczny i dobry stan chemiczny dla sztucznych i silnie zmienionych części wód oraz dobry stan chemiczny i ilościowy dla wód podziemnych.
• Spełnienie wymagań specjalnych, zawartych w innych unijnych aktach prawnych i polskim prawodawstwie, w odniesieniu do obszarów chronionych (w tym m. in. narażonych na zanieczyszczenia związkami azotu pochodzącymi ze źródeł rolniczych, przeznaczonych do celów rekreacyjnych, do poboru wody dla zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia, do ochrony siedlisk lub gatunków).
• Zaprzestanie lub stopniowe wyeliminowanie zrzutu substancji priorytetowych do środowiska lub ograniczone zrzuty tych substancji.
Krajowy plan gospodarki odpadami 2022
<ul style="list-style-type: none">
• Głównym celem dokumentu jest określenie polityki gospodarki odpadami zgodnej z hierarchią sposobów postępowania z odpadami, wpisującej się w działania gospodarki o obiegu zamkniętym. Zgodnie z założeniami KPGO, przede wszystkim należy zapewnić realizację działań znajdujących się najwyżej w hierarchii sposobów postępowania z odpadami - a więc zapobiegać ich wytwarzaniu oraz stworzyć niezbędną infrastrukturę do selektywnego zbierania odpadów u źródła, tak aby zapewnić ich efektywny recykling i osiągnąć założone cele.

Powiązanie z „Powiatowym Programem Ochrony Środowiska dla Powiatu Myśliborskiego”
Krajowy program ochrony powietrza do roku 2020 (z perspektywą do roku 2030)
<ul style="list-style-type: none">
• Podniesienie zagadnienia poprawy jakości powietrza poprzez skonsolidowanie działań na szczeblu wojewódzkim i lokalnym.
• Stworzenie ram prawnych sprzyjających realizacji efektywnych działań mających na celu poprawę jakości powietrza.
• Włączenie społeczeństwa w działania na rzecz poprawy jakości powietrza.
• Rozwój i upowszechnienie technologii sprzyjających poprawie jakości powietrza.
• Rozwój mechanizmów kontrolowania źródeł niskiej emisji.
• Upowszechnianie mechanizmów finansowych sprzyjających poprawie jakości powietrza.
Aktualizacja krajowego programu zwiększania lesistości 2014
<ul style="list-style-type: none">
• Szczególną funkcją zalesień powinno być odpowiednie kształtowanie struktur przestrzennych zasobów przyrody, zwiększanie ich biologicznej aktywności i różnorodności.
• Ważnym zadaniem programu zalesiania jest ochrona i wzmacnianie oraz łączenie najcenniejszych obszarów przyrodniczych we wspólny system. Bardzo istotnym problemem jest też racjonalne przestrzenne rozmieszczenie przyszłych zalesień.
• Rozmiar zadań, potrzeba systemowych rozwiązań w skali kraju i regionu, a przede wszystkim znaczenie zalesień dla ochrony środowiska, racjonalizacji struktury użytkowania ziemi i tworzenia ładu w gospodarce przestrzennej nadają temu problemowi wysoką rangę.
Program ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej
<ul style="list-style-type: none">
• Podniesienie poziomu wiedzy oraz wzrost aktywności społeczeństwa w zakresie działań na rzecz ochrony różnorodności biologicznej.
• Doskonalenie systemu ochrony przyrody.
• Zachowanie i przywracanie siedlisk przyrodniczych oraz populacji zagrożonych gatunków.
• Utrzymanie i odbudowa funkcji ekosystemów będących źródłem usług dla człowieka.
• Zwiększenie integracji działalności gospodarki z celami ochrony różnorodności biologicznej
• Ograniczanie zagrożeń wynikających ze zmian klimatu oraz presji ze strony gatunków inwazyjnych.
POZIOM WOJEWÓDZKI
Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2030
Strategia określa następujące trendy rozwojowe wpływające na środowisko: <ul style="list-style-type: none">
• REWOLUCJA ENERGETYCZNA - Istotnym czynnikiem wpływającym w skali globalnej i regionalnej na sposób prowadzenia działalności gospodarczej i tryb życia będzie zmiana poziomu zapotrzebowania na energię oraz źródeł jej pozyskiwania. Towarzyszyć temu będzie drastyczny spadek kosztów pozyskiwania energii ze źródeł niekonwencjonalnych, jak i kosztów oraz zobowiązań wynikających z ograniczenia skutków zmian klimatu. O ile pozycja kraju w ramach tych procesów będzie słabła wraz z opóźnieniami we wdrażaniu rozwiązań na rzecz uruchamiania alternatywnych źródeł energii, o tyle rola Pomorza Zachodniego – jako potencjalnego obszaru ich wzmożonej produkcji – może się umacniać. W dłuższej perspektywie i w skali globalnej nie ma odwrotu od niwelowania kosztownej i szkodliwej dla środowiska produkcji energii. Region potrafiący zmienić status obciążonego rosnącymi kosztami odbioru energii na uzyskujący rosnące dochody producenta w ogromnym stopniu poprawi swoją pozycję konkurencyjną i perspektywy udziału w nowoczesnej gospodarce oraz procesach inwestycyjnych.
• PEŁNIEJSZE WYKORZYSTANIE ZASOBÓW PRZESTRZENI - Region wciąż pozostaje przestrzenią do odkrycia przez nowoczesną gospodarkę, a przy tym spełnia standardy oczekiwane w ramach dominujących modeli inwestowania w zgodzie z potrzebami środowiska naturalnego. Koresponduje to z tendencją do definiowania nowych modeli funkcjonowania współczesnych miast, podnoszenia ich efektywności energetycznej, transportowej i przestrzennej, troską o jakość życia i korzyściami wynikającymi z indywidualizacji oraz zróżnicowania europejskich modeli życia.
• KONSEKWENCJE ZMIAN KLIMATU I ICH SPOŁECZNEGO ODBIORU - W coraz większym stopniu polska gospodarka uwzględniać musi presję regulacyjną i kulturą wynikającą ze wzrostu świadomości dotyczącej zachodzących zmian klimatycznych i ich konsekwencji dla wszelkich form ludzkiej aktywności. W odniesieniu do Pomorza Zachodniego oznacza to konieczność zmiany podejścia do sposobu gospodarowania przestrzenią, wykorzystania zasobów naturalnych i rozwoju w oparciu o nie form zielonej gospodarki. Przy umiejętnym zarządzaniu marką regionu i jakością stworzonych na jego obszarze dóbr systematyczne podnoszenie standardów ekologicznych oraz oczekiwań odbiorców i konsumentów może stanowić czynnik pozytywnie stymulujący profil ekonomiczny regionu. W każdym przypadku kategoria zielonej gospodarki musi stopniowo ulegać

<p>Powiązanie z „Powiatowym Programem Ochrony Środowiska dla Powiatu Myśliborskiego”</p>
<p>przenoszeniu z poziomu opisu aspiracji i kategoryzowania działalności w praktykę tworzenia i funkcjonowania produktów i usług, z wykorzystaniem dojrzałych, przyjaznych środowisku technologii.</p> <p>W ramach II Celu Strategicznego „Dynamiczna gospodarka” wyznaczono cel kierunkowy 2.2. „Wzmocnienie gospodarki wykorzystującej naturalne potencjały regionu”, w ramach którego określono skuteczne wsparcie rozwoju odnawialnych źródeł energii.</p> <p>W ramach III Celu Strategicznego „Sprawny samorząd” wyznaczono cel kierunkowy 3.3. „Zapewnienie zintegrowanej i wydolnej infrastruktury”, w ramach którego określono, iż należy skupić prowadzoną politykę gospodarczą na specyficznych zasobach inwestycyjnych regionu, głównie odnawialnych źródłach energii, co prowadzić powinno do uniezależnienia rynku energii od wahań o charakterze surowcowym, ekonomicznym oraz technicznym. Zwiększanie udziału energetyki rozproszonej sprzyjać będzie rozwojowi lokalnej gospodarki i pozwoli w większym stopniu wykorzystać potencjał lokalny.</p>
<p>Program ochrony środowiska województwa zachodniopomorskiego na lata 2016-2020 z perspektywą do 2024</p>
<p>POŚ dla województwa zachodniopomorskiego określa do osiągnięcia następujące cele ochrony środowiska do 2024 r.:</p> <ul style="list-style-type: none">
• Poprawa jakości powietrza przy zapewnieniu bezp. energetycznego w kontekście zmian klimatu.
• Osiągnięcie poziomu celu długoterminowego dla ozonu.
• Poprawa klimatu akustycznego w województwie zachodniopomorskim.
• Ochrona przed polami elektromagnetycznymi.
• Osiągnięcie dobrego stanu JCW powierzchniowych, podziemnych, przejściowych i przybrzeżnych.
• Racjonalny transport i turystyka wodna.
• Ochrona pasa wybrzeża.
• Ochrona przed zjawiskami ekstremalnymi związanymi z wodą.
• Prowadzenie racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej.
• Racjonalne gospodarowanie zasobami geologicznymi.
• Ochrona gleb przed antropopresją, erozją oraz niekorzystnymi zmianami klimatu.
• Zalesienia gruntów nieprzydanych na inne cele.
• Gospodarowanie odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami, uwzględniając zrównoważony rozwój województwa zachodniopomorskiego.
• Ochrona różnorodności biologicznej oraz krajobrazowej.
• Prowadzenie trwale zrównoważonej gospodarki leśnej.
• Zwiększanie lesistości.
• Ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii.
<p>Program ochrony powietrza wraz z planem działań krótkoterminowych dla strefy zachodniopomorskiej</p>
<p>Na terenie strefy zachodniopomorskiej obowiązuje „Program ochrony powietrza wraz z planem działań krótkoterminowych dla strefy zachodniopomorskiej” przyjęty Uchwałą Nr XVI/206/20 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 4 czerwca 2020 r. (Dz. U. Woj. Zachodniopomorskiego z dnia 30 czerwca 2020 r., poz. 3126). Podstawowym celem Programu ochrony powietrza dla strefy zachodniopomorskiej jest poprawa jakości powietrza poprzez dotrzymanie obowiązujących standardów jakości powietrza oraz osiągnięcie poziomu docelowego benzo(a)pirenu w celu ograniczenia niekorzystnego wpływu zanieczyszczeń na mieszkańców. Dlatego zaplanowane działania mają na celu uzyskanie maksymalnego efektu ekologicznego poprzez redukcję emisji zanieczyszczeń do powietrza ze źródeł, które w największy sposób oddziałują na wielkość stężeń substancji w powietrzu. Do osiągnięcia celu Programu konieczna jest realizacja zadań wskazanych w harmonogramie realizacji działań naprawczych oraz uwzględnianie ogólnych kierunków działań, które wpływają na poprawę stanu jakości powietrza w sposób pośredni. Program wskazuje następujące kierunki działań naprawczych:</p> <ul style="list-style-type: none">
• redukcja emisji zanieczyszczeń ze źródeł małej mocy do 1 MW;
• kształtowanie polityki przestrzennej w sposób sprzyjający poprawie stanu jakości powietrza;
• prowadzenie edukacji ekologicznej;
• prowadzenie działań kontrolnych;
• wdrażanie tzw. uchwały antysmogowej, o której mowa w art. 96 ustawy Prawo ochrony środowiska ograniczającej stosowanie w indywidualnych systemach grzewczych urządzeń generujących wysokie emisje zanieczyszczeń do powietrza oraz stosowanie odpowiedniej jakości paliw.

Powiązanie z „Powiatowym Programem Ochrony Środowiska dla Powiatu Myśliborskiego”
Program ochrony środowiska przed hałasem dla województwa zachodniopomorskiego
<p>W dniu 24 stycznia 2019 r. Sejmik Województwa Zachodniopomorskiego przyjął Uchwałę Nr III/33/19 „Program ochrony środowiska przed hałasem dla województwa zachodniopomorskiego”. Zgodnie z ww. programem do podstawowych kierunków i zakresów działań, które należy realizować w celu ograniczenia emisji hałasu drogowego są:</p> <ul style="list-style-type: none">
• modernizacje i przebudowy dróg,
• stosowanie ograniczeń prędkości,
• ograniczenia ruchu tranzytowego w miejscach mieszkalnictwa,
• stosowanie ekranów akustycznych i wałów ziemnych,
• wymiana i naprawa nawierzchni,
• stosowanie cichych asfaltów,
• stosowanie cichych opon i tłumików,
• tunele,
• zwarte bariery zielone,
• wymiana stolarki okiennej,
• prowadzenie rozsądnej polityki planowania przestrzennego dla terenów chronionych akustycznie.
Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2016-2022 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2023-2028
<p>Nadrzędnym celem niniejszego dokumentu jest stworzenie systemu gospodarki odpadami zgodnego z zasadą zrównoważonego rozwoju i opartego na hierarchii sposobów postępowania z odpadami komunalnymi, jak również zgodnego z zasadą zrównoważonego gospodarowania zasobami środowiska oraz zapewniającego poprawę stanu środowiska naturalnego. Jednocześnie winien być realizowany cel społeczny budowy świadomego i odpowiedzialnego społeczeństwa na rzecz zrównoważonego rozwoju poprzez edukację ekologiczną społeczeństwa. Główne cele w zakresie gospodarki odpadami na terenie województwa przedstawiają się następująco:</p> <ul style="list-style-type: none">
• Utrzymanie tendencji oddzielenia wzrostu ilości wytwarzanych odpadów od wzrostu gospodarczego kraju wyrażonego w PKB.
• Zwiększenie udziału odzysku, w szczególności recyklingu w odniesieniu do szkła, metali, tworzyw sztucznych oraz papieru i tektury, jak również odzysku energii z odpadów zgodnego z wymogami ochrony środowiska.
• Zmniejszenie ilości odpadów kierowanych na składowiska odpadów.
• Wylimitowanie praktyki nielegalnego składowania odpadów. <p>W zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi przyjęto następujące cele:</p> <ul style="list-style-type: none">
• Zmniejszenie ilości powstających odpadów w tym ograniczenie marnotrawienia żywności oraz prowadzenie selektywnego zbierania bioodpadów z zakładów zbiorowego żywienia.
• Zwiększanie świadomości społeczeństwa na temat właściwego gospodarowania odpadami komunalnymi, w tym odpadami żywności i innymi odpadami ulegającymi biodegradacji.
• Doprowadzenie do funkcjonowania systemów zagospodarowania odpadów zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami.
• Zmniejszenie udziału zmieszanych odpadów komunalnych w całym strumieniu zbieranych odpadów (zwiększenie udziału odpadów zbieranych selektywnie).
• Zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska odpadów, aby w 2020 roku nie było składowanych więcej niż 35% masy tych odpadów w stosunku do masy odpadów wytworzonych w 1995 roku.
• Zaprzestanie składowania odpadów ulegających biodegradacji selektywnie zebranych.
• Zaprzestanie składowania zmieszanych odpadów komunalnych bez przetworzenia.
• Zmniejszenie liczby miejsc nielegalnego składowania odpadów komunalnych.
• Likwidacja „dzikich wysypisk”.
• Monitorowanie i kontrola postępowania z frakcją odpadów wysortowywaną ze strumienia zmieszanych odpadów komunalnych i nieprzeznaczoną do składowania (frakcja 19 12 12).
POZIOM POWIATOWY
Program Rozwoju Powiatu Myśliborskiego na lata 2015-2020
<p>W ramach obszaru strategicznego nr 3 „Ład przestrzenny i Środowisko” Program Rozwoju zakłada do realizacji następujące pola operacyjne:</p> <ol style="list-style-type: none">
1. Gospodarka niskoemisyjna oraz produkcja i dystrybucja energii odnawialnej - ograniczenie wykorzystania energii pochodzącej ze źródeł konwencjonalnych na terenie powiatu myśliborskiego

Powiązanie z „Powiatowym Programem Ochrony Środowiska dla Powiatu Myśliborskiego”
<p>przyczyni się do redukcji emisji gazów cieplarnianych, zmniejszenia stopnia degradacji środowiska naturalnego oraz globalnie przyczyni się do realizacji polskich zobowiązań akcesyjnych w zakresie zwiększania udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych. Powiat cechuje korzystnymi warunkami do wykorzystania OZE typu geotermalnego oraz bardzo korzystnymi (wschodnie rubieże) i korzystnymi (cały obszar powiatu) warunkami w zakresie wykorzystania OZE typu słonecznego. Ponadto w planach rozwoju województwa powiat myśliborski został wskazany jako obszar koniecznego rozwoju energii wiatrowej. Wsparcie rozwoju już działające energetyki wodnej pozwoli na wzmocnienie poziomu dywersyfikacji źródeł energii. Stosowanie najlepszych dostępnych technologii gospodarki niskoemisyjnej w połączeniu ze zmianami bilansu paliwowo-energetycznego na rzecz wzrostu wykorzystania OZE przyczyni się do poprawy stanu środowiska naturalnego m.in. poprzez redukcję emisji zanieczyszczeń do atmosfery, gleby i wód. Dywersyfikacja źródeł produkcji energii będzie także stanowiła wkład Powiatu w budowę bezpieczeństwa energetycznego kraju.</p> <ol style="list-style-type: none">
2. Turystyka i rekreacja - ocenia się, że zasoby o potencjale turystycznym zlokalizowane na terenie powiatu predestynują obszar do rozwoju turystyki aktywnej w tym wodnej, rowerowej, konnej i pieszej. Potencjał turystyczny Pojezierza Myśliborskiego obliguje samorząd do ponadlokalnej współpracy na rzecz jego wykorzystania, co wymagać będzie uzupełniania niedostatków infrastruktury turystycznej i okołoturystycznej. Samorząd powiatu posiada ograniczone zasoby infrastruktury turystycznej, dlatego potrzeba osiągnięcia wysokiej skuteczności realizacji działań na rzecz rozwoju infrastruktury jest głęboko zakorzeniona w podejściu sieciowym i wspólnych przedsięwzięciach dysponentów zasobów turystycznych.
3. Infrastruktura publiczna - zabezpieczenie dostępności do wysokiej jakości infrastruktury publicznej, w tym wodno-ściekowej oraz gospodarki odpadami, szerokopasmowego Internetu oraz sieci teleinformatycznej, ekologicznego systemu ciepłowniczego infrastruktury kultury i sportu czy budownictwa mieszkaniowego, komunalnego i socjalnego znajduje się w zakresie zadań własnych samorządów gminnych, ale ma bardzo istotny wpływ na rozwój obszarowy w szerszym niż lokalny kontekście.
4. Bezpieczeństwo publiczne - samorząd powiatowy będzie swoje działania koncentrował na rozwoju infrastruktury monitoringu zagrożeń naturalnych i alarmowania mieszkańców powiatu. Skuteczność tego rodzaju aktywności uwarunkowana jest współpracą samorządu powiatowego z innymi instytucjami odpowiedzialnymi funkcjonalnie, w tym z jednostkami samorządu terytorialnego na poziomie gminy.

Źródło: opracowanie własne

5.2. Cele, kierunki interwencji i zadania wynikające z oceny stanu środowiska

Przyjęte w ramach „Powiatowego Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Myśliborskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2030” cele, kierunki interwencji oraz zadania mają charakter interwencyjno-naprawczy, ponieważ wynikają ze zdefiniowanych zagrożeń i problemów dla poszczególnych obszarów interwencji (analiza SWOT), dla których wymagane jest pilne podjęcie działań w celu poprawy stanu środowiska.

Zadania podejmowane na szczeblu powiatowym i gminnym przyczyniają się do osiągnięcia krajowych i wojewódzkich celów środowiskowych zapisanych w dokumentach strategicznych i programowych.

Przyjęte w POŚ rozwiązania uwzględniają w pierwszym rzędzie działania prowadzące do zrównoważonego gospodarowania zasobami środowiska, poprawy stanu środowiska, poprawy stanu jakości powietrza, zapewnienia racjonalnej gospodarki odpadami i gospodarki wodno-ściekowej, przeciwdziałania zmianom klimatu i adaptacji do nich, zapobiegania klęskom żywiołowym.

W kolejnej tabeli przedstawiono przyjęte do realizacji w ramach POŚ cele, kierunki interwencji i zadania w ramach poszczególnych obszarów interwencji wraz z przypisanymi wskaźnikami monitorującymi.

Tabela 71. Przyjęte do realizacji cele, kierunki interwencji i zadania w ramach poszczególnych obszarów interwencji

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania (W)- zadania własne powiatu (M)- zadania monitorowane	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
1.	Ochrona klimatu i jakości powietrza	Poprawa i ochrona jakości powietrza	Powierzchnia wyznaczonych na terenie powiatu obszarów przekroczeń poziomu docelowego B(a)P (GIOŚ)	28 km ²	0,0 km ²	Zmniejszenie powierzchniowej emisji zanieczyszczeń	Termomodernizacja budynku Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego w Renicach (W)	Powiat	Brak środków finansowych
							Termomodernizacja budynku Domu Wczasów Dziecięcych w Myśliborzu (W)	Powiat	Brak środków finansowych
							Termomodernizacja budynku Młodzieżowego Ośrodka Socjoterapii w Smolnicy (W)	Powiat	Brak środków finansowych
							Termomodernizacja budynku Regionalnej Placówki Opiekuńczo-Terapeutycznej w Dębnie (W)	Powiat	Brak środków finansowych
							Wymiana oświetlenia na LED we wszystkich placówkach oświatowych i jednostkach podległych Powiatowi Myśliborskiemu (W)	Powiat	Brak środków finansowych
							Termomodernizacja budynku przy ul. Spokojnej 13 w Myśliborzu (W)	Powiat	Brak środków finansowych
							Termomodernizacja budynku bursy szkolnej przy ul. Szosowej w Barlinku (W)	Powiat	Brak środków finansowych
							Modernizacja kotłów olejowych w Domu Pomocy Społecznej dla Osób Przewlekłe Somatycznie Chorych w Myśliborzu (W)	Powiat	Brak środków finansowych

POWIATOWY PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU MYŚLIBORSKIEGO
NA LATA 2021-2024 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2030

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania (W)- zadania własne powiatu (M)- zadania monitorowane	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
							Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej (M)	Gminy	Brak środków finansowych
							Termomodernizacja budynków mieszkalnych (M)	Właściciele i zarządcy budynków	Brak środków finansowych
							Wymiana przestarzałych źródeł grzewczych opalanych paliwami stałymi (M)	Właściciele i zarządcy budynków	Brak środków finansowych
							Rozbudowa i modernizacja systemu gazowniczego (M) (w celu zwiększenia wykorzystania gazu ziemnego jako niskoemisyjnego nośnika energii)	PSG Sp. z o.o., DUON Sp. z o.o.	Brak możliwości technicznych, wysokie koszty
							Rozbudowa i modernizacja systemu ciepłowniczego (M) (w celu zwiększenia wykorzystania ciepła sieciowego jako niskoemisyjnego nośnika energii)	SEC Sp. z o.o.	Brak możliwości technicznych, wysokie koszty
							Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii (M) (np. kolektory słoneczne, pompy ciepła, fotowoltaika)	Właściciele i zarządcy budynków	Brak środków finansowych
						Zmniejszenie punktowej emisji zanieczyszczeń	Modernizacja przemysłowych źródeł ciepła (M)	Zakłady przemysłowe	Brak środków finansowych
							Konserwacja i budowa energooszczędnego oświetlenia ulicznego (M)	Gminy	Brak środków finansowych
							Modernizacja systemów do redukcji zanieczyszczeń pyłowo-gazowych (M)	Zakłady przemysłowe	Brak środków finansowych

POWIATOWY PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU MYŚLIBORSKIEGO
NA LATA 2021-2024 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2030

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania (W)- zadania własne powiatu (M)- zadania monitorowane	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
						Działania edukacyjno-informacyjne	Promocja niskoemisyjnych i alternatywnych środków transportu (np. ruchu rowerowego, komunikacji zbiorowej elektromobilności) (M)	Gminy	Brak zainteresowania mieszkańców
					Prowadzenie działań edukacyjnych i informacyjnych z zakresu ochrony jakości powietrza (M)		Gminy	Brak zainteresowania mieszkańców	
					Prowadzenie działań edukacyjnych i informacyjnych z zakresu szkodliwości i zakazu spalania odpadów (M)		Gminy	Brak zainteresowania mieszkańców	
2.	Zagrożenia hałasem	Poprawa klimatu akustycznego środowiska	Powierzchnia wyznaczonych obszarów przekroczeń dopuszczalnego poziomu hałasu, którego źródło stanowią drogi krajowe na terenie powiatu (GDDKIA)	LDWN – 3,2 ha LN – 2,9 ha	LDWN – 0,0 ha LN – 0,0 ha	Ograniczenie emisji hałasu komunikacyjnego	Budowa obwodnicy Myśliborza (M)	Gmina Myślibórz, GDDKIA	Brak środków finansowych
							Budowa obwodnicy Barlinka (II etap) (M)	Gmina Barlinek, ZZDW	Brak środków finansowych
							Modernizacja, przebudowa i remonty dróg krajowych (M)	GDDKIA	Brak środków finansowych
							Modernizacja, przebudowa i remonty dróg wojewódzkich (M)	ZZDW	Brak środków finansowych
							Modernizacja, przebudowa i remonty dróg powiatowych (W)	Powiat	Brak środków finansowych

POWIATOWY PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU MYŚLIBORSKIEGO
NA LATA 2021-2024 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2030

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania (W)- zadania własne powiatu (M)- zadania monitorowane	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
3.	Gospodarowanie wodami	Ochrona przed skutkami zjawisk ekstremalnych	Powierzchnia wyznaczonych obszarów przekroczeń dopuszczalnego poziomu hałasu, którego źródło stanowią drogi wojewódzkie na terenie powiatu (ZZDW)	LDWN – 3,42 ha LN – 1,08 ha	LDWN – 0,0 ha LN – 0,0 ha	Działania edukacyjno-informacyjne	Modernizacja, przebudowa i remonty dróg gminnych (M)	Gminy	Brak środków finansowych
							Budowa nowych odcinków dróg rowerowych (W, M)	Zarządcy dróg	Brak środków finansowych
							Budowa i remonty chodników (W, M)	Zarządcy dróg	Brak środków finansowych
						Prowadzenie działań edukacyjnych i informacyjnych z zakresu szkodliwości oraz ochrony przed hałasem (M)	Gminy	Brak zainteresowania mieszkańców	
			Długość wałów przeciwpowodziowych na terenie powiatu (PGW Wody Polskie)	0 km	2,3 km	Ograniczenie zasięgu i skutków podtopień, powodzi oraz suszy	Budowa wału cofkowego Chlewice-Porzecze (M)	PGW Wody Polskie	Brak środków finansowych
							Realizacja prac konserwacyjno-utrzymaniowych wód (M)	PGW Wody Polskie	Brak środków finansowych
							Remonty i bieżące utrzymanie urządzeń i budowli wodnych (w tym wałów przeciwpowodziowych) (M)	PGW Wody Polskie	Brak środków finansowych
Powierzchnia gruntów zadrzewionych i zakrzewionych na użytkach rolnych (Starostwo)	644,45 ha	650 ha	Ograniczenie zasięgu i skutków podtopień, powodzi oraz suszy	Modernizacja i bieżące utrzymanie urządzeń melioracyjnych (M)	Właściciele gruntów, spółki wodne, gminy	Brak środków finansowych			
				Rozbudowa systemu kanalizacji deszczowej (M)	Gminy, Zakłady wodno-kanalizacyjne	Brak środków finansowych			
Zwiększenie retencji obszaru powiatu (tworzenie nowych zadrzewień i zalesień, budowa obiektów małej retencji, utrzymanie i rozwój terenów zieleni) (M)	Gminy, Nadleśnictwa, Właściciele gruntów	Brak środków finansowych							

POWIATOWY PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU MYŚLIBORSKIEGO
NA LATA 2021-2024 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2030

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania (W)- zadania własne powiatu (M)- zadania monitorowane	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
		Poprawa i ochrona jakości wód powierzchniowych i podziemnych	Udział JCWP o dobrym stanie ogólnym wód w łącznej liczbie monitorowanych JCWP na terenie powiatu (GIOŚ)	0%	100%	Ograniczenie dopływu zanieczyszczeń i ochrona jakości wód	Ustanowienie obszaru ochronnego dla GZWP nr 134 Dębno (M)	PGW Wody Polskie	Brak środków finansowych, długotrwała procedura
							Ustanowienie obszaru ochronnego dla GZWP nr 135 Barlinek (M)	PGW Wody Polskie	Brak środków finansowych, długotrwała procedura
							Realizacja „Programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych” (M)	Gospodarstwa rolne	Brak środków finansowych
							Realizacja programów rolno-środowiskowych w zakresie ochrony wód (M)	Gospodarstwa rolne	Niskie stawki płatności
						Działania edukacyjno-informacyjne	Prowadzenie akcji edukacyjno-informacyjnych z zakresu oszczędzania wody oraz prawidłowego postępowania ze ściekami (M)	Gminy	Brak zainteresowania mieszkańców
4.	Gospodarka wodno-ściekowa	Prowadzenie gospodarki wodno-ściekowej w sposób zapewniający ochronę jakości wód	Stopień zwodociągowania powiatu (GUS)	97,7%	98,7%	Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-kanalizacyjnej	Modernizacja, rozbudowa i wymiana infrastruktury wodociągowej (M)	Gminy, Zakłady wodno-kanalizacyjne	Brak środków finansowych
			Stopień skanalizowania powiatu (GUS)	75,0%	80,0%		Modernizacja, rozbudowa i wymiana infrastruktury kanalizacyjnej (w tym oczyszczalni ścieków) (M)	Gminy, Zakłady wodno-kanalizacyjne	Brak środków finansowych
							Modernizacja oczyszczalni ścieków oraz wymiana sieci wodociągowej w Młodziejowym Ośrodku Wychowawczym w Renicach (W)	Powiat	Brak środków finansowych

POWIATOWY PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU MYŚLIBORSKIEGO
NA LATA 2021-2024 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2030

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania (W)- zadania własne powiatu (M)- zadania monitorowane	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
						Działania edukacyjno-informacyjne	Prowadzenie akcji edukacyjno-informacyjnych z zakresu oszczędzania wody oraz prawidłowego postępowania ze ściekami (M)	Gminy	Brak zainteresowania mieszkańców
5.	Zasoby geologiczne	Racjonalne gospodarowanie zasobami geologicznymi	Liczba złóż kopalin rozpoznanych szczegółowo na terenie powiatu (PIG)	7	10	Zwiększenie dostępnych zasobów złóż kopalin	Rozpoznawanie i dokumentowanie nowych złóż kopalin (M)	Przedsiębiorca posiadający koncesję	Brak środków finansowych
			Powierzchnia gruntów poeksploatacyjnych poddanych procesowi rekultywacji (Starostwo)	12,69 ha (w 2019 r.)	100% gruntów wymagających rekultywacji	Ograniczenie presji środowiskowej związanej z wydobyciem kopalin	Rekultywacja obszarów poeksploatacyjnych (M)	Osoba powodująca utratę albo ograniczenie wartości użytkowej gruntów	Niewłaściwie prowadzona rekultywacja
							Wykorzystywanie nowoczesnych technik wydobywczych ograniczających straty surowców oraz negatywne oddziaływania środowiskowe (M)	Przedsiębiorca posiadający koncesję	Brak środków finansowych
6.	Gleby	Ochrona gleb przed negatywnym oddziaływaniem antropogenicznym	Liczba nieczynnych składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne na terenie powiatu wymagających przeprowadzenia rekultywacji (Gminy)	1	0	Rekultywacja obszarów zdegradowanych	Rekultywacja składowisk odpadów (M)	EKO-MYŚL, Gmina Boleszkowice	-

POWIATOWY PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU MYŚLIBORSKIEGO
NA LATA 2021-2024 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2030

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania (W)- zadania własne powiatu (M)- zadania monitorowane	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
			Liczba historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi na terenie powiatu poddanych procesowi remediacji (GDOŚ)	0	2		Rekultywacja i remediacja obszarów zdegradowanych i zanieczyszczonych (M)	Władający terenem	-
7.	Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	Gospodarowanie odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami	Liczba gmin z osiągniętym wymaganym poziomem recyklingu odpadów papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła (Gminy)	1	5	Racjonalna gospodarka odpadami komunalnymi	Zwiększanie osiąganych poziomów recyklingu odpadów papieru, tworzyw sztucznych, szkła, metalu (M)	Gminy	Brak świadomości ekologicznej mieszkańców
							Zwiększanie osiąganych poziomów recyklingu odpadów budowlanych i rozbiórkowych (M)	Gminy	Brak świadomości ekologicznej mieszkańców
			Udział zmieszanych odpadów komunalnych w łącznej masie odebranych odpadów (GUS)	77,6 %	49 %		Osiąganie korzystniejszych poziomów ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania (M)	Gminy	Brak świadomości ekologicznej mieszkańców
							Rozwój i modernizacja zakładu utylizacji i zagospodarowania odpadów w m. Dalsze w celu zwiększenia efektywności przetwarzania odpadów (M)	EKO-MYŚL	Brak środków finansowych

POWIATOWY PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU MYŚLIBORSKIEGO
NA LATA 2021-2024 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2030

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania (W)- zadania własne powiatu (M)- zadania monitorowane	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (źródło danych)	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
			Ilość wyrobów azbestowych zinventaryzowanych na terenie powiatu (Baza Azbestowa)	8 864,1 Mg	0 Mg	Racjonalna gospodarka odpadami innymi niż komunalne	Systematyczne usuwanie i unieszkodliwianie wyrobów azbestowych (M)	Gminy, Właściciele i zarządcy budynków	Brak środków finansowych
						Działania edukacyjno-informacyjne	Prowadzenie akcji edukacyjno-informacyjnych z zakresu zapobiegania powstawaniu odpadów oraz prowadzenia selektywnej zbiórki odpadów (M)	Gminy	Brak zainteresowania
8.	Zasoby przyrodnicze	Ochrona zasobów przyrodniczych	Liczba obszarów Natura 2000 na terenie powiatu z ustanowionymi planami zadań ochronnych (RDOŚ)	7	12	Ochrona obszarów i gatunków cennych pod względem przyrodniczym	Ustanawianie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 zlokalizowanych na terenie powiatu (M)	RDOŚ	Brak środków finansowych
						Działania edukacyjno-informacyjne	Podnoszenie świadomości przyrodniczej społeczeństwa oraz promocja walorów przyrodniczych powiatu (M)	Gminy	Brak środków finansowych
9.	Zagrożenia poważnymi awariami	Ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii oraz minimalizacja ich skutków	Liczba poważnych awarii na terenie powiatu (GIOŚ, Straż Pożarna)	0	0	Zmniejszenie zagrożenia oraz minimalizacja skutków wystąpienia poważnej awarii	Doskonalenie procedur oraz rozwój infrastruktury i systemów z zakresu przeciwdziałania wystąpienia poważnej awarii (M)	Zakłady ZDR	Brak środków finansowych

Źródło: opracowanie własne

5.3. Harmonogram rzeczowo-finansowy

W kolejnych tabelach przedstawiono harmonogram rzeczowo-finansowy realizacji zadań własnych oraz monitorowanych o charakterze interwencyjno-naprawczym wynikających ze zdefiniowanych zagrożeń i problemów dla poszczególnych obszarów interwencji, dla których wymagane jest pilne podjęcie działań w celu poprawy stanu środowiska na terenie Powiatu Myśliborskiego.

Zadania własne samorządu powiatowego to przedsięwzięcia, które będą finansowane w całości lub częściowo ze środków własnych będących w dyspozycji samorządu, wynikające z zadań własnych samorządu powiatowego oraz podejmowanych działań z własnej inicjatywy.

Natomiast zadania koordynowane to pozostałe zadania związane z ochroną środowiska i racjonalnym wykorzystaniem zasobów naturalnych, które są finansowane ze środków własnych przedsiębiorstw, instytucji oraz ze środków zewnętrznych, będących w dyspozycji organów i instytucji szczebla gminnego, wojewódzkiego i centralnego, bądź instytucji działających na terenie regionu, a które powiat będzie kontrolować oraz monitorować stopień ich realizacji.

*POWIATOWY PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU MYŚLIBORSKIEGO
NA LATA 2021-2024 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2030*

Tabela 72. Harmonogram realizacji zadań własnych Powiatu Myśliborskiego (realizowanych przez powiat)

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (w tys. zł)					Możliwe źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
				2021	2022	2023	2024	RAZEM		
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
1.	Klimat i powietrze	Termomodernizacja budynku Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego w Renicach	Powiat	8 252		0	0	8 252	Budżet Powiatu, RPO, WFOŚiGW, NFOŚiGW	-
2.		Termomodernizacja budynku Domu Wczasów Dziecięcych w Myśliborzu	Powiat	0	1 500			1 500	Budżet Powiatu, RPO, WFOŚiGW, NFOŚiGW	-
3.		Termomodernizacja budynku Młodzieżowego Ośrodka Socjoterapii w Smolnicy	Powiat	6 000				6 000	Budżet Powiatu, RPO, WFOŚiGW, NFOŚiGW	-
4.		Termomodernizacja budynku Regionalnej Placówki Opiekuńczo-Terapeutycznej w Dębnie	Powiat	5 000			0	5 000	Budżet Powiatu, RPO, WFOŚiGW, NFOŚiGW	-
5.		Wymiana oświetlenia na LED we wszystkich placówkach oświatowych i jednostkach podległych Powiatowi Myśliborskiemu	Powiat	0	700			700	Budżet Powiatu, RPO, WFOŚiGW, NFOŚiGW	-
6.		Termomodernizacja budynku przy ul. Spokojnej 13 w Myśliborzu	Powiat	3 000			0	3 000	Budżet Powiatu, RPO, WFOŚiGW, NFOŚiGW	-
7.		Termomodernizacja budynku bursy szkolnej przy ul. Szosowej w Barlinku	Powiat	1 500		0	0	1 500	Budżet Powiatu, RPO, WFOŚiGW, NFOŚiGW	-
8.		Modernizacja kotłów olejowych w Domu Pomocy Społecznej dla Osób Przewlekłe Somatycznie Chorych w Myśliborzu	Powiat	500			0	500	Budżet Powiatu, RPO, WFOŚiGW, NFOŚiGW	-

*POWIATOWY PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU MYŚLIBORSKIEGO
NA LATA 2021-2024 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2030*

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (w tys. zł)					Możliwe źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
				2021	2022	2023	2024	RAZEM		
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
9.	Zagrożenia hałasem	Modernizacja, przebudowa i remonty dróg powiatowych	Powiat	W zależności od zakresu przeprowadzonych działań					Budżet Powiatu, RPO, WFOŚiGW, NFOŚiGW	-
10.		Budowa nowych odcinków dróg rowerowych	Powiat	W zależności od zakresu przeprowadzonych działań					Budżet Powiatu, RPO, WFOŚiGW, NFOŚiGW	-
11.		Budowa i remonty chodników	Powiat	W zależności od zakresu przeprowadzonych działań					Budżet Powiatu, RPO, WFOŚiGW, NFOŚiGW	-
12.	Gospodarka wodno-ściekowa	Modernizacja oczyszczalni ścieków oraz wymiana sieci wodociągowej w Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym w Renicach	Powiat		1 200			1 200	Budżet Powiatu, RPO, WFOŚiGW, NFOŚiGW	-

Źródło: opracowanie własne

POWIATOWY PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU MYŚLIBORSKIEGO
NA LATA 2021-2024 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2030

Tabela 73. Harmonogram realizacji zadań monitorowanych przez Powiat Myśliborski (zadania realizowane przez inne podmioty)

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (w tys. zł)	Możliwe źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
A	B	C	D	E	F	G
1.	Klimat i powietrze	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej	Gminy	W zależności od zakresu przeprowadzonych działań	Budżety gmin, RPO, WFOŚiGW, NFOŚiGW, inne	-
2.		Termomodernizacja budynków mieszkalnych	Właściciele i zarządcy budynków	W zależności od zakresu przeprowadzonych działań	Budżet inwestorów, RPO, WFOŚiGW, NFOŚiGW, inne	-
3.		Wymiana przestarzałych źródeł grzewczych opalanych paliwami stałymi	Właściciele i zarządcy budynków	W zależności od zakresu przeprowadzonych działań	Budżet inwestorów, RPO, WFOŚiGW, NFOŚiGW, dotacje gmin, inne	-
4.		Rozbudowa i modernizacja systemu gazowniczego	PSG Sp. z o.o., DUON Sp. z o.o.	W zależności od zakresu przeprowadzonych działań	Budżet PSG, Budżet DUON, RPO, POIiŚ, inne	-
5.		Rozbudowa i modernizacja systemu ciepłowniczego	SEC Sp. z o.o.	W zależności od zakresu przeprowadzonych działań	Budżet SEC, RPO, WFOŚiGW, NFOŚiGW, inne	-
6.		Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii	Właściciele i zarządcy budynków	W zależności od zakresu przeprowadzonych działań	Budżety inwestorów, RPO, WFOŚiGW, NFOŚiGW, inne	-
7.		Zakup niskoemisyjnego taboru służbowego	Gminy, Służby publiczne	W zależności od zakresu przeprowadzonych działań	Budżety gmin, RPO, WFOŚiGW, NFOŚiGW, inne	-
8.		Modernizacja przemysłowych źródeł ciepła	Zakłady przemysłowe	W zależności od zakresu przeprowadzonych działań	Budżety inwestorów, RPO, WFOŚiGW, NFOŚiGW, inne	-
9.		Konserwacja i budowa energooszczędnego oświetlenia ulicznego	Gminy	W zależności od zakresu przeprowadzonych działań	Budżety gmin, RPO, WFOŚiGW, NFOŚiGW	-
10.		Modernizacja systemów do redukcji zanieczyszczeń pyłowo-gazowych	Zakłady przemysłowe	W zależności od zakresu przeprowadzonych działań	Budżety inwestorów, RPO, WFOŚiGW, NFOŚiGW, inne	-
11.		Promocja niskoemisyjnych i alternatywnych środków transportu (np. ruchu rowerowego, komunikacji zbiorowej elektromobilności)	Gminy	W ramach wydatków bieżących	Budżety gmin, WFOŚiGW	-

*POWIATOWY PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU MYŚLIBORSKIEGO
NA LATA 2021-2024 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2030*

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (w tys. zł)	Możliwe źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
A	B	C	D	E	F	G
12.		Prowadzenie działań edukacyjnych i informacyjnych z zakresu ochrony jakości powietrza	Gminy	W ramach wydatków bieżących	Budżety gmin, WFOŚiGW	-
13.		Prowadzenie działań edukacyjnych i informacyjnych z zakresu szkodliwości i zakazu spalania odpadów	Gminy	W ramach wydatków bieżących	Budżety gmin, WFOŚiGW	-
14.	Zagrożenia hałasem	Budowa obwodnicy Myśliborza	Gmina Myślibórz, GDDKiA	47 400	Budżet Gminy Myślibórz, Budżet GDDKiA, RPO, NFOŚiGW	-
15.		Budowa obwodnicy Barlinka (II etap obejścia)	Gmina Barlinek, ZZDW	W zależności od zakresu przeprowadzonych działań	Budżet Gminy Barlinek, Budżet ZZDW, RPO	-
16.		Modernizacja, przebudowa i remonty dróg krajowych	GDDKiA	W zależności od zakresu przeprowadzonych działań	Budżet GDDKiA, RPO, WFOŚiGW, POIiŚ, inne	-
17.		Modernizacja, przebudowa i remonty dróg wojewódzkich	ZZDW	W zależności od zakresu przeprowadzonych działań	Budżet ZZDW, RPO, WFOŚiGW, POIiŚ, inne	-
18.		Modernizacja, przebudowa i remonty dróg gminnych	Gminy	W zależności od zakresu przeprowadzonych działań	Budżety gmin, RPO, WFOŚiGW, NFOŚiGW, inne	-
19.		Budowa nowych odcinków dróg rowerowych	Zarządcy dróg	W zależności od zakresu przeprowadzonych działań	Budżety zarządców dróg, RPO, WFOŚiGW, NFOŚiGW, inne	-
20.		Budowa i remonty chodników	Zarządcy dróg	W zależności od zakresu przeprowadzonych działań	Budżety zarządców dróg, RPO, WFOŚiGW, NFOŚiGW, inne	-
21.		Prowadzenie działań edukacyjnych i informacyjnych z zakresu szkodliwości oraz ochroną przed hałasem	Gminy	W ramach wydatków bieżących	Budżety gmin, WFOŚiGW	-

POWIATOWY PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU MYŚLIBORSKIEGO
NA LATA 2021-2024 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2030

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (w tys. zł)	Możliwe źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
A	B	C	D	E	F	G
22.	Gospodarowanie wodami	Budowa wału cofkowego Chlewice-Porzecze (dokończenie budowy wału)	PGW Wody Polskie	W zależności od zakresu przeprowadzonych działań	Bank Światowy, Bank Rozwoju Rady Europy	-
23.		Realizacja prac konserwacyjno-utrzymawczych wód	PGW Wody Polskie	W zależności od zakresu przeprowadzonych działań	Budżet PGW Wody Polskie	-
24.		Remonty i bieżące utrzymanie urządzeń i budowli wodnych (w tym wałów i infrastruktury przeciwpowodziowej)	PGW Wody Polskie	W zależności od zakresu przeprowadzonych działań	Budżet PGW Wody Polskie	-
25.		Modernizacja i bieżące utrzymanie urządzeń melioracyjnych	Właściciele gruntów, spółki wodne, gminy	W zależności od zakresu przeprowadzonych działań	Budżety gmin, Budżety spółek wodnych, środki właścicieli gruntów	-
26.		Rozbudowa systemu kanalizacji deszczowej	Gminy, Zakłady wodno-kanalizacyjne	W zależności od zakresu przeprowadzonych działań	Budżety gmin, Budżety zakładów wod.-kan., RPO, NFOŚiGW, WFOŚiGW, POIiŚ, inne	-
27.		Zwiększenie retencji obszaru powiatu (tworzenie nowych zadrzewień i zalesień, budowa obiektów małej retencji, utrzymanie i rozwój terenów zieleni)	Gminy, Nadleśnictwa, Właściciele gruntów	W zależności od zakresu przeprowadzonych działań	Budżety właścicieli gruntów, RPO, WFOŚiGW, NFOŚiGW	-
28.		Ustanowienie obszaru ochronnego dla GZWP nr 134 Dębno	PGW Wody Polskie	W zależności od zakresu przeprowadzonych działań	Budżet PGW Wody Polskie	-
29.		Ustanowienie obszaru ochronnego dla GZWP nr 135 Barlinek	PGW Wody Polskie	W zależności od zakresu przeprowadzonych działań	Budżet PGW Wody Polskie	-
30.		Realizacja „Programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych”	Gospodarstwa rolne	W zależności od zakresu przeprowadzonych działań	budżety gospodarstw rolnych, PROW, ARiMR	-
31.		Realizacja programów rolno-środowiskowych w zakresie ochrony wód	Gospodarstwa rolne	W zależności od zakresu przeprowadzonych działań	budżety gospodarstw rolnych, PROW, ARiMR	-
32.		Prowadzenie akcji edukacyjno-informacyjnych z zakresu oszczędzania wody oraz prawidłowego postępowania ze ściekami	Gminy	W ramach wydatków bieżących	Budżety gmin, WFOŚiGW	

*POWIATOWY PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU MYŚLIBORSKIEGO
NA LATA 2021-2024 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2030*

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (w tys. zł)	Możliwe źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
A	B	C	D	E	F	G
33.	Gospodarka wodno-ściekowa	Modernizacja, rozbudowa i wymiana infrastruktury wodociągowej	Gminy, Zakłady wodno-kanalizacyjne	W zależności od zakresu przeprowadzonych działań	Budżety gmin, Budżety zakładów wod.-kan., RPO, NFOŚiGW, WFOŚiGW, POIiŚ, inne	-
34.		Modernizacja, rozbudowa i wymiana infrastruktury kanalizacyjnej (w tym oczyszczalni ścieków)	Gminy, Zakłady wodno-kanalizacyjne	W zależności od zakresu przeprowadzonych działań	Budżety gmin, Budżety zakładów wod.-kan., RPO, NFOŚiGW, WFOŚiGW, POIiŚ, inne	-
35.		Prowadzenie akcji edukacyjno-informacyjnych z zakresu oszczędzania wody oraz prawidłowego postępowania ze ściekami	Gminy	W ramach wydatków bieżących	Budżety gmin, WFOŚiGW	-
36.	Zasoby geologiczne	Rozpoznawanie i dokumentowanie nowych złóż kopalin	Przedsiębiorca posiadający koncesję	W zależności od zakresu przeprowadzonych działań	Budżety przedsiębiorców	-
37.		Rekultywacja obszarów poeksploatacyjnych	Osoba powodująca utratę albo ograniczenie wartości użytkowej gruntów	W zależności od zakresu przeprowadzonych działań	Budżet osób powodujących utratę albo ograniczenie wartości użytkowej gruntów	-
38.		Wykorzystywanie nowoczesnych technik wydobywczych ograniczających straty surowców oraz negatywne oddziaływania środowiskowe	Przedsiębiorca posiadający koncesję	W zależności od zakresu przeprowadzonych działań	Budżety przedsiębiorców	-
39.	Gleby	Rekultywacja składowisk odpadów	EKO-MYŚL, Gmina Boleszkowice	W zależności od zakresu przeprowadzonych działań	Budżet EKO-MYŚL, Budżet Gminy Boleszkowice	-
40.		Rekultywacja i remediacja obszarów zdegradowanych i zanieczyszczonych	Władający terenem	W zależności od zakresu przeprowadzonych działań	Budżet władającego terenem	-

POWIATOWY PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU MYŚLIBORSKIEGO
NA LATA 2021-2024 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2030

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki włączone)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (w tys. zł)	Możliwe źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
A	B	C	D	E	F	G
41.	Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	Zwiększanie osiągniętych poziomów recyklingu odpadów papieru, tworzyw sztucznych, szkła, metalu	Gminy	W zależności od zakresu przeprowadzonych działań	Budżety gmin, opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi, RPO, WFOŚiGW, NFOŚiGW, inne	-
42.		Zwiększanie osiągniętych poziomów recyklingu odpadów budowlanych i rozbiórkowych	Gminy	W zależności od zakresu przeprowadzonych działań	Budżety gmin, opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi, RPO, WFOŚiGW, NFOŚiGW, inne	-
43.		Osiągnięcie korzystniejszych poziomów ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania	Gminy	W zależności od zakresu przeprowadzonych działań	Budżety gmin, opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi, RPO, WFOŚiGW, NFOŚiGW, inne	-
44.		Rozwój i modernizacja zakładu utylizacji i zagospodarowania odpadów w m. Dalsze w celu zwiększenia efektywności przetwarzania odpadów	EKO-MYŚL	W zależności od zakresu przeprowadzonych działań	Budżet EKO-MYŚL, RPO, POIiŚ, NFOŚiGW, inne	-
45.		Systematyczne usuwanie i unieszkodliwianie wyrobów azbestowych	Gminy, Właściciele i zarządcy budynków	W zależności od zakresu przeprowadzonych działań	Budżety właścicieli nieruchomości, Budżety gmin, WFOŚiGW	-
46.		Prowadzenie akcji edukacyjno-informacyjnych z zakresu zapobiegania powstawaniu odpadów oraz prowadzenia selektywnej zbiórki odpadów	Gminy	W ramach wydatków bieżących	Budżety gmin, WFOŚiGW	-
47.	Zasoby przyrodnicze	Ustanawianie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 zlokalizowanych na terenie powiatu	RDOŚ	W zależności od zakresu przeprowadzonych działań	Budżet RDOŚ, POIiŚ, RPO, NFOŚiGW	-
48.		Podnoszenie świadomości przyrodniczej społeczeństwa oraz promocja walorów przyrodniczych powiatu	Gminy	W ramach wydatków bieżących	Budżety gmin, WFOŚiGW	-
49.	Zagrożenia poważnymi awariami	Doskonalenie procedur oraz rozwój infrastruktury i systemów z zakresu przeciwdziałania wystąpienia poważnej awarii	Zakłady ZDR	W zależności od zakresu przeprowadzonych działań	Budżety zakładów ZDR	-

Źródło: opracowanie własne

Oprócz zadań o charakterze interwencyjno-naprawczym, określonych w tabelach nr 71-73, nakierowanych na poprawę zdiagnozowanych najważniejszych problemów środowiskowych na terenie Powiatu Myśliborskiego (zadania głównie o charakterze inwestycyjnym) w ramach poszczególnych obszarów interwencji realizowane będą również zadania administracyjno-kontrolne oraz bieżące wynikające z ustawowych kompetencji właściwych organów.

Zadania administracyjno-kontrolne oraz bieżące mają charakter zadań ciągłych i wspierających. W przypadku obszarów interwencji (komponentów środowiskowych) ocenionych pozytywnie ich realizacja ma na celu utrzymanie dobrego stanu. Realizacja zadań monitoringowych ma natomiast dostarczyć informacji o zmianach stanu poszczególnych komponentów środowiskowych na terenie powiatu, co pozwoli reagować na bieżąco w przypadku zaobserwowania negatywnych zmian zachodzących w środowisku.

W kolejnej tabeli przedstawiono wykaz zadań o charakterze wspierającym, które realizowane będą w ramach „Powiatowego Programu Ochrony Środowiska”.

Tabela 74. Zadania o charakterze wspierającym (administracyjne, kontrole, bieżące)

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Zadania wspierające	Podmiot odpowiedzialny
1.	Ochrona klimatu i jakości powietrza	Poprawa i ochrona jakości powietrza	Kontrola podmiotów korzystających ze środowiska (w zakresie emisji zanieczyszczeń pyłowo-gazowych do powietrza)	WIOŚ
			Wnikliwe prowadzenie postępowań dotyczących wydawania pozwoleń na emisję gazów i pyłów	Starosta, Marszałek
			Kontrola gospodarstw domowych z zakresu zakazu spalania odpadów oraz nieodpowiedniego paliwa	Gminy
			Uwzględnianie w MPZP zapisów dotyczących stosowania ekologicznego ogrzewania w tym OZE	Gminy
2.	Zagrożenie hałasem	Poprawa klimatu akustycznego środowiska	Organizacja i rozwój publicznego transportu zbiorowego	Powiat, Gminy
			Kontrola podmiotów gospodarczych w zakresie emitowanego hałasu	WIOŚ
			Prowadzenie pomiarów hałasu komunikacyjnego i przemysłowego	GIOŚ
			Sporządzanie map akustycznych	Zarządcy dróg
			Wydawanie decyzji o dopuszczalnym poziomie hałasu	Starosta
			Opracowywanie MPZP uwzględniających ochronę akustyczną terenów	Gminy
3.	Pola elektro-magnetyczne	Ochrona przed PEM	Monitorowanie oraz ocena poziomów pól elektro-magnetycznych w środowisku	GIOŚ
			Kontrola instalacji emitujących PEM	WIOŚ
			Kontrola zgłaszanych instalacji emitujących PEM	Starosta
			Uwzględnianie w MPZP zapisów dotyczących ochrony przed PEM	Gminy

**POWIATOWY PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU MYŚLIBORSKIEGO
NA LATA 2021-2024 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2030**

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Zadania wspierające	Podmiot odpowiedzialny
4.	Gospodarowanie wodami	Poprawa i ochrona jakości wód powierzchniowych i podziemnych	Kontrola stanu technicznego przydomowych oczyszczalni ścieków i zbiorników bezodpływowych oraz częstotliwości ich opróżniania	Gminy
			Prowadzenie monitoringu jakości wód (powierzchniowych i podziemnych)	GIOS
			Udzielanie oraz kontrola przestrzegania wydanych pozwoleń wodnoprawnych	PGW Wody Polskie
			Kontrola podmiotów korzystających ze środowiska <i>(w zakresie prowadzenia prawidłowej gospodarki wodno-ściekowej)</i>	WIOŚ
5.	Gospodarka wodno-ściekowa	Prowadzenie gospodarki wodno-ściekowej w sposób zapewniający ochronę jakości wód	Kontrola jakości wody przeznaczonej do spożycia	PSSE w Myśliborzu
			Udzielanie oraz kontrola przestrzegania wydanych pozwoleń wodnoprawnych	PGW Wody Polskie
			Kontrola podmiotów korzystających ze środowiska <i>(w zakresie prowadzenia prawidłowej gospodarki wodno-ściekowej)</i>	WIOŚ
6.	Zasoby geologiczne	Racjonalne gospodarowanie zasobami geologicznymi	Prowadzenie bieżącej kontroli w zakresie przestrzegania wydanych koncesji oraz eliminacja nielegalnego wydobywania kopalin	Starosta, OUG, Marszałek, Minister
			Ochrona złóż kopalin w procesie planowania przestrzennego	Gminy
7.	Gleby	Ochrona gleb przed negatywnym oddziaływaniem antropogenicznym	Ochrona gleb o wysokich klasach bonitacyjnych przed wyłączeniem z użytkowania rolniczego	Powiat, Gminy
			Bieżące utrzymanie czystości na terenach publicznych oraz likwidacja dzikich wysypisk odpadów	Gminy
			Monitorowanie gleb użytkowanych rolniczo	OSChR
			Identyfikacja potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi oraz prowadzenie wykazu	Starosta
			Opracowywanie nowych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego	Gminy
			Prowadzenie szkoleń przez ZODR w zakresie zapobiegania degradacji gleb	ZODR
8.	Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	Gospodarowanie odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami	Kontrola mieszkańców w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi	Gminy
			Kontrola podmiotów gosp. w zakresie właściwie prowadzonej gospodarki odpadami	WIOŚ
			Prowadzenie akcji edukacyjno-informacyjnych z zakresu zapobiegania powstawaniu odpadów oraz prowadzenia selektywnej zbiórki odpadów	Gminy

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Zadania wspierające	Podmiot odpowiedzialny
9.	Zasoby przyrodnicze	Ochrona zasobów przyrodniczych	Bieżąca pielęgnacja, ochrona i utrzymanie istniejących form ochrony przyrody oraz miejsc cennych przyrodniczo	Gminy, Nadleśnictwa, RDOŚ, Zespoły Parków Krajobrazowych
			Ochrona, pielęgnowanie i utrzymywanie obszarów leśnych w dobrym stanie	Nadleśnictwa
			Prowadzenie nadzoru nad gospodarką leśną w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa	Starosta
			Tworzenie oraz bieżące utrzymanie i rewitalizacja terenów zieleni urządzonej	Gminy
			Wnikliwe prowadzenie postępowań dotyczących wycinki drzew i krzewów	Starosta, Wójtowie, Burmistrzowie
10.	Zagrożenia poważnymi awariami	Ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii oraz minimalizacja ich skutków	Kontrola zakładów ZDR	WIOŚ, KWPSP Szczecin
			Kontrola zakładów przemysłowych (I i II kategorii uciążliwości dla środowiska)	WIOŚ
			Finansowanie działalności OSP	Gminy
			Współdziałanie w zakresie doskonalenia systemu zarządzania kryzysowego i edukacji mieszkańców	Powiat, Gminy, KPPSP w Myśliborzu

Źródło: opracowanie własne

5.4. Możliwości finansowania działań z zakresu ochrony środowiska

Realizacja wyznaczonych zadań oraz osiągnięcie wyznaczonych celów Programu Ochrony Środowiska wymaga znacznych nakładów finansowych niejednokrotnie przewyższających możliwości budżetowe jednostek samorządu terytorialnego. Głównymi źródłami finansowania będą środki własne powiatu i gmin, środki inwestorów, mieszkańców oraz podmiotów komunalnych. Środki te będą stanowiły uzupełnienie i wkład własny dla źródeł krajowych i zagranicznych – szczególnie krajowych funduszy ekologicznych i funduszy unijnych w ramach ściśle sprecyzowanych programów operacyjnych.

W kolejnej tabeli przedstawiono możliwe źródła finansowania zadań realizowanych w ramach Programu Ochrony Środowiska.

Tabela 75. Źródła finansowania zadań realizowanych w ramach POŚ

Źródło finansowania	Opis
Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, jako Instytucja Wdrażająca wielu programów finansowanych ze środków zagranicznych, zgodnie z przyjętą strategią działania na lata 2017-2020 będzie dysponował w perspektywie do 2023 r. środkami zagranicznymi o wartości przekraczającej 20 mld zł. Wolumen dostępnych środków przyczyni się do realizacji przedsięwzięć w obszarach: <ul style="list-style-type: none"> • adaptacji do zmian klimatu i gospodarki wodnej; • ochrony powietrza; • ochrony wód; • geologii, górnictwa i gospodarki o obiegu zamkniętym, w tym gospodarowania odpadami; • różnorodności biologicznej.

Źródło finansowania	Opis
	<p>Celami horyzontalnymi realizowanymi w każdym z wyżej wymienionych obszarów będą:</p> <ul style="list-style-type: none"> • poprawa stanu środowiska poprzez wsparcie realizacji zobowiązań środowiskowych; • pełne wykorzystanie środków pochodzących z Unii Europejskiej niepodlegających zwrotowi przeznaczonych na ochronę środowiska i gospodarkę wodną; • wdrażanie innowacji z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej, poprawy efektywności energetycznej i wykorzystania energii z odnawialnych źródeł energii, gospodarki o obiegu zamkniętym (w tym ocen cyklu życia – ang. LCA), wspieranie uzasadnionej ekonomicznie niskoemisyjności gospodarki i społeczeństwa oraz tworzenie warunków do powstawania zielonych miejsc pracy, rozwoju nowych technik i technologii służących między innymi racjonalnej gospodarce zasobami naturalnymi, zapobiegania powstawaniu lub ograniczenie emisji do środowiska; • edukacja na rzecz zrównoważonego rozwoju; • zrównoważone, efektywne korzystanie z zasobów, w tym z surowców pierwotnych. <p>Podstawą do przyjmowania i rozpatrywania wniosków o dofinansowanie w Narodowym Funduszu są programy priorytetowe, które określają m.in. formy i warunki dofinansowania oraz szczegółowe kryteria wyboru przedsięwzięć. Zarządzanie finansami NFOŚiGW przez programy priorytetowe gwarantuje transparentny, obiektywny i bezstronny proces przyznawania dofinansowania.</p>
Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020	<p>Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (POIiŚ 2014-2020) to krajowy program wspierający gospodarkę niskoemisyjną, ochronę środowiska, przeciwdziałanie i adaptację do zmian klimatu, transport i bezpieczeństwo energetyczne. Środki unijne z programu przeznaczane są również w ograniczonym stopniu na inwestycje w obszary ochrony zdrowia i dziedzictwa kulturowego. Obszary wsparcia i rodzaje projektów możliwych do realizacji w ramach programu Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 to:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zmniejszenie emisyjności gospodarki. • Ochrona środowiska, w tym adaptacja do zmian klimatu. • Rozwój sieci drogowej TEN-T i transportu multimodalnego. • Infrastruktura drogowa dla miast. • Rozwój transportu kolejowego w Polsce. • Rozwój niskoemisyjnego transportu zbiorowego w miastach. • Poprawa bezpieczeństwa energetycznego.
Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020	<p>Celem głównym PROW 2014 – 2020 jest poprawa konkurencyjności rolnictwa, zrównoważone zarządzanie zasobami naturalnymi i działania w dziedzinie klimatu oraz zrównoważony rozwój terytorialny obszarów wiejskich. Program realizuje wszystkie sześć priorytetów wyznaczonych dla unijnej polityki rozwoju obszarów wiejskich na lata 2014 – 2020, a mianowicie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ułatwianie transferu wiedzy i innowacji w rolnictwie, leśnictwie i na obszarach wiejskich. • Poprawa konkurencyjności wszystkich rodzajów gospodarki rolnej i zwiększenie rentowności gospodarstw rolnych. • Poprawa organizacji łańcucha żywnościowego i promowanie zarządzania ryzykiem w rolnictwie. • Odtwarzanie, chronienie i wzmacnianie ekosystemów zależnych od rolnictwa i leśnictwa. • Wspieranie efektywnego gospodarowania zasobami i przechodzenia na gospodarkę niskoemisyjną i odporną na zmianę klimatu w sektorach: rolnym, spożywczym i leśnym. • Zwiększanie włączenia społecznego, ograniczanie ubóstwa i promowanie rozwoju gospodarczego na obszarach wiejskich.

Źródło finansowania	Opis
<p>Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020</p>	<p>Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego jest odpowiedzią na wyzwania rozwojowe, określone dla regionu w głównych dokumentach strategicznych, uwzględnia te obszary interwencji, których realizacja przyniesie największe efekty. RPO WO finansowany jest z dwóch źródeł: Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) i Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS).</p> <p>RPO WZ 2014-2020 realizowany jest poprzez 10 Osi Priorytetowych (OP) z czego 9 to osie tematyczne i jedna oś dedykowana pomocy technicznej. Inwestycje z zakresu ochrony środowiska przyrodniczego realizowane są w ramach następujących osi oraz priorytetów inwestycyjnych:</p> <p>Oś Priorytetowa II Gospodarka niskoemisyjna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Promowanie strategii niskoemisyjnych dla wszystkich rodzajów terytoriów, w szczególności dla obszarów miejskich, w tym wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej i działań adaptacyjnych mających oddziaływanie łagodzące na zmiany klimatu. • Wspieranie efektywności energetycznej, inteligentnego zarządzania energią i wykorzystywania odnawialnych źródeł energii w budynkach publicznych i sektorze mieszkaniowym. • Wspieranie wytwarzania i dystrybucji energii pochodzącej z OZE. • Promowanie wykorzystywania wysokosprawnej kogeneracji ciepła i energii elektrycznej w oparciu o zapotrzebowanie na ciepło użytkowe. • Podejmowanie przedsięwzięć mających na celu poprawę stanu jakości środowiska miejskiego, rewitalizację miast, rekultywację terenów przemysłowych (w tym terenów powojaskowych), zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza oraz propagowania działań służących zmniejszeniu hałasu. <p>Oś Priorytetowa III Ochrona środowiska i adaptacja do zmian klimatu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wspieranie inwestycji ukierunkowanych na konkretne rodzaje zagrożeń przy jednoczesnym zwiększeniu odporności na klęski żywiołowe i katastrofy, i rozwijaniu systemów zarządzania klęskami żywiołowymi i katastrofami. • Inwestowanie w sektor gospodarki wodnej celem wypełnienia zobowiązań określonych w dorobku prawnym Unii w zakresie środowiska oraz zaspokojenia wykraczających poza te zobowiązania potrzeb inwestycyjnych, określonych przez państwa członkowskie. • Inwestowanie w sektor gospodarki odpadami celem wypełnienia zobowiązań określonych w dorobku prawnym Unii w zakresie środowiska oraz zaspokojenia wykraczających poza te zobowiązania potrzeb inwestycyjnych określonych przez państwa członkowskie. <p>Oś priorytetowa IV Naturalne otoczenie człowieka</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego. • Ochrona i przywrócenie różnorodności biologicznej, ochrona i rekultywacja gleby oraz wspieranie usług ekosystemowych, także poprzez program Natura 2000 oraz zieloną infrastrukturę. <p>Oś Priorytetowa V Zrównoważony transport</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zwiększanie mobilności regionalnej poprzez łączenie węzłów drugorzędnych i trzeciorzędnych z infrastrukturą TEN-T, w tym z węzłami multimodalnymi. • Rozwój i usprawnianie przyjaznych środowisku (w tym o obniżonej emisji hałasu) i niskoemisyjnych systemów transportu w celu promowania zrównoważonej mobilności regionalnej i lokalnej.
<p>Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie</p>	<p>W „Strategii działania Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie na lata 2017-2020” określono następujące priorytety wsparcia oraz kierunki działań:</p> <p>Priorytet: Adaptacja do zmian klimatu i zrównoważone gospodarowanie zasobami wodnymi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • inicjowanie i wspieranie działań inwestycyjnych, których wynikiem będzie poprawa jakości wód przeznaczonych do spożycia,

Źródło finansowania	Opis
	<ul style="list-style-type: none"> • opracowywanie planów służących gospodarowaniu wodami, planów zarządzania ryzykiem powodziowym, planów przeciwdziałania skutkom suszy oraz tworzenie i utrzymanie katastru wodnego, • wspomaganie realizacji zadań w zakresie rozpoznawania, bilansowania i ochrony wód podziemnych w celu ich racjonalnego wykorzystania przez społeczeństwo i gospodarkę, • realizacja działań zmierzających do obniżenia zagrożenia powodziowego wynikających z wdrażania Dyrektywy 2007/60/WE w sprawie oceny i zarządzania ryzykiem powodziowym. <p>Priorytet: Ochrona atmosfery:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wspomaganie wykorzystania lokalnych źródeł energii odnawialnej oraz wprowadzania bardziej przyjaznych dla środowiska nośników energii, • wspomaganie ekologicznych form transportu, w tym pojazdów z napędem elektrycznym i hybrydowym, stymulowanie nisko- i zeroemisyjnego transportu publicznego (wymiana taboru w kierunku paliw gazowych i pojazdów elektrycznych oraz program wsparcia budowy infrastruktury do ładowania), • eliminacja niskiej emisji ze źródeł komunalnych w miastach i terenach zwartej zabudowy mieszkaniowej poprzez: m.in. przez wsparcie wymiany pieców węglowych w budynkach wielo- i jednorodzinnych, sukcesywną budowę sieci gazowej, zastępowanie paliw wysokoemisyjnych paliwami ekologicznymi (paliwami niskoemisyjnymi), energią ze źródeł zbiorczych lub energią ze źródeł odnawialnych oraz promocję budownictwa energooszczędnego. <p>Priorytet: Ochrona wód:</p> <ul style="list-style-type: none"> • budowa i modernizacja zbiorczych systemów zaopatrzenia w wodę, • realizacja inwestycji, zapisanych w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych, w zakresie budowy, rozbudowy i/lub modernizacji oczyszczalni ścieków oraz sieci kanalizacji zbiorczej w aglomeracjach, • budowa lokalnych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków na terenach nie objętych aglomeracjami. <p>Priorytet: Gospodarka o obiegu zamkniętym, racjonalne gospodarowanie odpadami i ochrona powierzchni ziemi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedsięwzięcia związane z gospodarką odpadami, • przedsięwzięcia związane z ochroną powierzchni ziemi, • tworzenie Regionów Gospodarki Odpadami Komunalnymi i prowadzenie przez gminy wspólnych systemowych i kompleksowych rozwiązań w gospodarce odpadami komunalnymi, • edukacja ekologiczna w zakresie ograniczania ilości wytwarzanych odpadów, wprowadzania selektywnej zbiórki odpadów, ich recyklingu. <p>Priorytet: Ochrona różnorodności biologicznej i funkcji ekosystemów:</p> <ul style="list-style-type: none"> • doskonalenie systemu ochrony przyrody, • zachowanie i przywracanie siedlisk przyrodniczych oraz populacji zagrożonych gatunków, • utrzymanie i odbudowa funkcji ekosystemów będących źródłem usług dla człowieka, • ograniczenie zagrożeń wynikających ze zmian klimatu, antropopresji oraz presji ze strony gatunków inwazyjnych.
Fundusze Europejskie na lata 2021-2027	<p>Opracowano na podstawie projektów rozporządzeń dla polityki spójności na lata 2021-2027. Pakiet projektów rozporządzeń dot. polityki spójności na okres perspektywy finansowej 2021-2027 został opublikowany przez Komisję Europejską 29 maja 2018 r.</p> <p>Cele szczegółowe EFRR i Funduszu Spójności na lata 2021-2027 przedstawiają się następująco:</p> <p>a) „Bardziej inteligentna Europa dzięki wspieraniu innowacyjnej i inteligentnej transformacji gospodarczej” („CP 1”) – poprzez:</p>

Źródło finansowania	Opis
	<ul style="list-style-type: none"> • zwiększenie potencjału w zakresie badań i innowacji oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii; • czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw i rządów; • sprzyjanie wzrostowi i konkurencyjności MŚP; • rozwijanie umiejętności na rzecz inteligentnej specjalizacji, transformacji przemysłowej i przedsiębiorczości. <p>b) Bardziej przyjazna dla środowiska niskoemisyjna Europa dzięki promowaniu czystej i sprawiedliwej transformacji energetyki, zielonych i niebieskich inwestycji, gospodarki o obiegu zamkniętym, przystosowania się do zmiany klimatu oraz zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem” („CP 2”) – poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> • promowanie środków na rzecz efektywności energetycznej; • promowanie odnawialnych źródeł energii; • rozwój inteligentnych systemów i sieci energetycznych oraz systemów magazynowania na szczeblu lokalnym; • wspieranie działań w zakresie dostosowania do zmiany klimatu, zapobiegania ryzyku i odporności na klęski żywiołowe; • wspieranie zrównoważonej gospodarki wodnej; • wspieranie przechodzenia na gospodarkę o obiegu zamkniętym; • sprzyjanie bioróżnorodności i rozwojowi zielonej infrastruktury w środowisku miejskim oraz zmniejszanie zanieczyszczenia; <p>c) „Lepiej połączona Europa dzięki zwiększeniu mobilności i udoskonaleniu regionalnych połączeń teleinformatycznych” („CP 3”) – poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> • udoskonalanie sieci połączeń cyfrowych; • rozwój zrównoważonej, inteligentnej, bezpiecznej i intermodalnej sieci TEN-T odpornej na zmianę klimatu; • rozwój zrównoważonej, inteligentnej i intermodalnej mobilności odpornej na zmianę klimatu na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawę dostępu do sieci TEN-T i mobilności transgranicznej; • wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej; <p>d) „Europa bliżej obywateli dzięki wspieraniu zrównoważonego i zintegrowanego rozwoju obszarów miejskich, wiejskich i przybrzeżnych w ramach inicjatyw lokalnych” („CP 5”) – poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wspieranie zintegrowanego rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, dziedzictwa kulturowego i bezpieczeństwa na obszarach miejskich; • wspieranie zintegrowanego lokalnego rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, dziedzictwa kulturowego oraz bezpieczeństwa, w tym na obszarach wiejskich i przybrzeżnych, m.in. w ramach rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność.

Źródło: opracowanie własne

6. SYSTEM REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA

Zarządzenie „Powiatowym Programem Ochrony Środowiska dla Powiatu Myśliborskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2030” należy do obowiązku Zarządu Powiatu w Myśliborzu, który jest również częściowo odpowiedzialny za wykonanie poszczególnych zadań. Realizacja celów i poszczególnych zadań wynikających z Programu spoczywa w dużym stopniu na innych podmiotach, co wymaga nadzoru i koordynacji. Nadzór oraz koordynację nad wdrażaniem zaplanowanych zadań w ramach Programu oraz ocenę stanu ich wykonania realizuje Wydział Budownictwa i Ochrony Środowiska Starostwa Powiatowego w Myśliborzu.

Zgodnie z Wytocznymi do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska na realizację Programu składają się elementy tj.: współpraca z interesariuszami, opracowanie treści Programu, realizacja, monitoring i okresowa

sprawozdawczość oraz ewaluacja i aktualizacja. Elementy te można podzielić na 4 etapy (w oparciu o cykl Deminga), do których należą:

- aktualizacja – w tym opracowanie dokumentu Programu na kolejne 4 lata; następuje w oparciu o wyniki ewaluacji oraz doświadczenia i efekty uzyskane dzięki działaniom korygującym;
- wdrażanie – czyli realizacja zadań zawartych w Programie, a przez to osiągnięcie zamierzonych celów;
- ewaluacja – częścią której jest monitoring prowadzony przez odpowiednie jednostki, a także sprawozdawczość, czyli opracowywanie co 2 lata raportów z realizacji programu ochrony środowiska; jest to bardzo istotny etap, pokazujący ewentualne rozbieżności pomiędzy celami zawartymi w Programie, a stanem rzeczywistym oraz konieczność podjęcia działań korygujących; raporty ukazują także dotychczasową efektywność prac w powiązaniu z nakładami finansowymi i faktycznymi efektami środowiskowymi (wskaźniki środowiskowe);
- działania korygujące – w wyniku ewaluacji (po okresie 2 lat) możliwa jest korekta niektórych zadań, tak aby udało się osiągnąć zaplanowane w Programie cele.

Na każdym etapie prac bardzo istotna jest współpraca pomiędzy interesariuszami Programu, np. poprzez zawiązanie grupy roboczej mającej wpływ na planowanie nowych zadań w aktualizacji Programu. Współpraca ta jest szczególnie istotna na etapie ewaluacji przy sporządzaniu sprawozdań z wykonanych zadań. Cykl zarządzania Programem jest ściśle powiązany z koniecznością pozyskiwania danych, które są niezbędne do oceny stanu jakości środowiska i stanu realizacji działań w cyklu dwuletnim.

Aby realizacja zadań zawartych w „Powiatowym Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Myśliborskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2030” przebiegała zgodnie z założonym harmonogramem, niezbędne jest prowadzenie monitoringu oraz ewaluacji ich wykonania.

Zarząd Powiatu w Myśliborzu, zgodnie z art. 18 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2019, poz. 1396 ze zm.), będzie sporządzał co 2 lata raporty z wykonania „Powiatowego Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Myśliborskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2030”, które będą przedstawiane Radzie Powiatu w Myśliborzu a następnie przekazywane Zarządowi Województwa Zachodniopomorskiego.

Celem sporządzania raportów jest ocena realizacji zadań wskazanych w „Powiatowym Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Myśliborskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2030”, w tym:

- określenie stanu realizacji przyjętych do wykonania w ramach POŚ zadań;
- określenie stanu oraz tendencji zmian zachodzących w środowisku na terenie powiatu;
- przeprowadzenie analizy finansowej oraz wskaźnikowej realizacji POŚ;
- przeprowadzenie ewaluacji przyjętych zadań (rekomendacji na przyszłość).

Monitoring realizacji zadań będzie prowadzony w oparciu o wskaźniki obrazujące zmianę stanu środowiska na terenie powiatu (wskazane m.in. w *Tabela 71. Przyjęte do realizacji cele, kierunki interwencji i zadania w ramach poszczególnych obszarów interwencji*) oraz dane dotyczące stanu realizacji zadań ujętych w Programie. Jeżeli w wyniku analizy okaże się, że istnieją rozbieżności pomiędzy stopniem realizacji Programu a jego założeniami, zostaną podjęte czynności mające na celu wyjaśnienie przyczyn rozbieżności oraz określenie działań korygujących.

7. OGRANICZANIE NEGATYWNEGO ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO ZAPLANOWANYCH DO REALIZACJI DZIAŁAŃ

Realizacja zaplanowanych zadań w ramach „Powiatowego Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Myśliborskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2030” wpłynie na poprawę jakości i stanu poszczególnych komponentów środowiska. Jednak w fazie realizacji (budowy)

poszczególnych inwestycji może dojść do negatywnych oddziaływań na środowisko. Jednak będą to oddziaływania krótkotrwałe, o lokalnym zasięgu, całkowicie odwracalne (typowe dla prac budowlanych). Prowadzenie robót uwzględniające przyjęcie odpowiedniej technologii prac oraz opracowanie projektów organizacji robót zapewniających minimalną ingerencję w środowisko wpłynie na minimalizację szkodliwego oddziaływania. Ustalane terminy realizacji prac należy tak dostosować do wymagań ochrony środowiska, żeby nie powodować zbyt dużych zaburzeń w życiu fauny. Zaplecze budowy powinno zajmować jak najmniejszą powierzchnię terenu i być wyznaczone w takim miejscu, aby znajdowało się w bezpiecznej odległości od cennych biotopów. Sprzęt budowlany oraz technologie wykonawstwa należy dobierać tak, aby eliminowane były takie szkodliwe czynniki jak: hałas, zanieczyszczenie środowiska (spaliny, wycieki paliwa, odpady poprodukcyjne itp.), niszczenie urodzajnej warstwy gleby przez sprzęt (trasy przejazdu, sposoby przemieszczania maszyn), niszczenie roślinności w zasięgu pracy maszyn (zasięg osprzętu, trasy ekologiczne). W ramach realizacji zadań nie nastąpi kumulowanie się oddziaływania poszczególnych przedsięwzięć oraz nie nastąpi oddziaływanie transgeniczne (brak wpływu na środowisko krajów sąsiadujących). Należy zaznaczyć, iż odstępnie od wdrażania zapisów projektu przedmiotowego programu będzie oznaczać odstępnie od obowiązku realizacji strategicznych celów ochrony środowiska. Biorąc pod uwagę cel w jakim jest sporządzany i realizowany niniejszy program (kompleksowa ochrona poszczególnych komponentów środowiska), należy uznać, iż środkami zapobiegającymi negatywnemu oddziaływaniu antropopresji na środowisko są w rzeczywistości rozwiązania (zadania) zaproponowane do realizacji w programie.

Zadania zaplanowane do realizacji w ramach Programu nie będą znacząco oddziaływać na wyznaczone na terenie powiatu formy ochrony przyrody. Wyznaczone zadania nie są sprzeczne z aktami prawnymi dotyczącymi form ochrony przyrody. W szczególności POŚ nie wyznacza do realizacji zadań, które zostały uznane za zakazane w stosunku do istniejących na terenie Powiatu Myśliborskiego form ochrony przyrody.

W kolejnej tabeli przedstawiono przykładowe rozwiązania chroniące środowisko jakie powinny być zastosowane w trakcie realizacji poszczególnych rodzajów inwestycji.

Tabela 76. Rozwiązania chroniące środowisko przy realizacji poszczególnych inwestycji

Rodzaj inwestycji	Rozwiązania chroniące środowisko
Prace w obrębie budynków (termomodernizacja, montaż instalacji OZE, demontaż azbestowych pokryć dachowych)	Przy planowaniu prac termomodernizacyjnych należy mieć na uwadze, iż budynki mieszkalne i inne obiekty budowlane stanowią potencjalne siedliska gatunków chronionych, w szczególności ptaków i nietoperzy. Niewłaściwie prowadzone remonty i ocieplenia budynków wykonywane bez uwzględnienia potrzeb biologicznych zwierząt je zasiedlających mogą naruszać przepisy ustawy o ochronie przyrody, a także istotnie przyczyniać się do zmniejszania populacji gatunków chronionych, takich jak jerzyk <i>Apus apus</i> , pustułka <i>Falco tinnunculus</i> , mroczek późny <i>Eptesicus serotinus</i> , i in. W celu uniknięcia nieumyślnego niszczenia siedlisk gatunków chronionych należy przed przystąpieniem do prac w obrębie budynków dokonać ich obserwacji pod kątem występowania gatunków chronionych. W sytuacji stwierdzenia ich występowania należy przeprowadzić termomodernizację z uwzględnieniem potrzeb biologicznych zwierząt (dostosowanie terminu termomodernizacji budynków do okresu lęgowego ptaków) oraz po uzyskaniu zezwolenia, o którym mowa w art. 56 ustawy o ochronie przyrody.
Modernizacja i bieżące utrzymanie wód oraz urządzeń melioracyjnych (realizacja prac konserwacyjnych)	Rowy i kanały stanowią siedlisko dla wielu cennych gatunków. Prace utrzymaniowe związane z odmulaniem czy pogłębianiem prowadzą do trwałej zmiany warunków siedliskowych i zmiany składu gatunkowego ekosystemu. Zadania te należy realizować tak, aby ograniczyć wycinkę drzew, czy usuwanie roślinności wodnej. Cenne gatunki należy przenieść w miejsca o takich samych bądź zbliżonych warunkach siedliskowych. Ważnym czynnikiem jest również termin prac, który nie powinien kolidować z okresem rozrodu lokalnych populacji. Prace w korycie wiążą się z usuwaniem roślinności wodnej i nabrzeżnej, mogą także zmienić reżim hydrologiczny, co wiąże się ze zmianą warunków

Rodzaj inwestycji	Rozwiązania chroniące środowisko
	<p>siedliskowych. W przypadku prac w korycie należy rzetelnie przeprowadzić ocenę oddziaływań przedsięwzięcia na obszary cenne przyrodniczo. Jeżeli w cieku występują gatunki chronione może być dodatkowo potrzebne zezwolenie odpowiedniego organu na odstępstwo od zakazów ochrony gatunkowej. Należy zachować występowanie naturalnych wysp i odsypisk, dla ochrony cennych siedlisk powinno się także zachować miejsca zastoiskowe. Linia brzegowa powinna się charakteryzować dużą różnorodnością i zmiennością. Zaleca się pozostawienie w cieku tzw. elementów siedliskowych (głazów, kamieni, pni drzew), które stanowią element niezbędny do życia gatunków zależnych od środowiska wodnego.</p>
<p>Budowa obiektów małej retencji</p>	<p>Przed przystąpieniem do prac projektowych i uszczegóławianiem rozwiązań technicznych należy zaproponować dokładną lokalizację obiektu małej retencji w oparciu o istniejące materiały fizjograficzne oraz o wizję terenową. Zalecane jest, aby niezależnie od formalnych wymogów zawsze przeprowadzić inwentaryzację przyrodniczą w miejscu lokalizacji obiektu i na jej podstawie zweryfikować zasadność realizacji obiektu, występujące ryzyka oddziaływania na środowisko przyrodnicze (np. na gatunki chronione lub na chronione siedliska przyrodnicze), ograniczenia i wymogi środowiskowe do uwzględnienia w projektowaniu. Najistotniejszym elementem fazy budowy jest właściwa kontrola i nadzór nad prowadzonymi pracami. Szczególnie ważne jest ograniczenie negatywnych oddziaływań na środowisko przyrodnicze, poprzez planowe prowadzenie robót. Generalnie roboty powinny być prowadzone przy niskim stanie wód powierzchniowych i podziemnych oraz poza okresem lęgowym ptaków/sezonem rozrodu płazów i gadów.</p> <p>Zagadnienia związane z organizacją placu budowy, np. dojazd sprzętu, powinny być przeanalizowane już na etapie weryfikacji uwarunkowań środowiskowych i oceny oddziaływania na środowisko. W przypadku prac polegających na regulacji wód oraz budowie wałów przeciwpowodziowych, a także robót melioracyjnych, odwodnień budowlanych oraz innych robót ziemnych zmieniających stosunki wodne na terenach o szczególnych wartościach przyrodniczych, na których znajdują się skupienia roślinności o dużej wartości z punktu widzenia przyrodniczego, terenach o walorach krajobrazowych i ekologicznych, terenach masowych lęgów ptactwa, występowania skupień gatunków chronionych oraz tarlisk, zimowisk, przepławek i miejsc masowej migracji ryb i innych organizmów wodnych, szczególne warunki prowadzenia robót budowlanych mogą być nałożone decyzją regionalnego dyrektora ochrony środowiska wydawaną w trybie art. 118 ustawy o ochronie przyrody. Taka decyzja (lub postanowienie stwierdzające, że nie jest ona wymagana), powinna być uzyskana przed uzyskaniem pozwolenia na budowę.</p>
<p>Budowa, modernizacja, przebudowa infrastruktury sieciowej (dróg, gazociągów, ciepłociągów wodociągów i kanalizacji)</p>	<p>W przypadku budowy (przebudowy) infrastruktury liniowej podstawowym środkiem ochronnym siedlisk i gatunków cennych przyrodniczo jest ich uwzględnianie w procesie planowania i projektowania. Budowa nowej oraz modernizacja już istniejącej infrastruktury liniowej nie powinna prowadzić do podziałów obszarów cennych przyrodniczo (defragmentacji siedlisk).</p> <p>W zakresie budowy nowych odcinków infrastruktury liniowej w przypadku zadrzewień i zakrzewień znajdujących się w zasięgu robót ziemnych należy stosować zasady określone w art. 87 a ust. 1 ustawy o ochronie przyrody, a więc prace ziemne oraz inne prace wykonywane ręcznie z wykorzystaniem sprzętu mechanicznego lub urządzeń technicznych, wykonywane w obrębie korzeni, pnia lub korony drzewa lub w obrębie korzeni lub pędów krzewu należy przeprowadzać w sposób najmniej szkodzący drzewom lub krzewom, zabezpieczając je przed:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uszkodzeniami mechanicznymi pni poprzez zastosowanie tymczasowych osłon, np. tkaniny jutowej, desek połączonych drutem lub grubych mat z trzciny lub słomy do wysokości minimalnej 2 m, • fizycznym uszkodzeniem krzewów poprzez wyгородzenie terenu ich występowania,

Rodzaj inwestycji	Rozwiązania chroniące środowisko
	<ul style="list-style-type: none"> • przesuszeniem odkrytych korzeni poprzez ograniczenie do niezbędnego minimum czasu prowadzenia głębokich wykopów oraz stosowanie słomianych mat zabezpieczających bryły korzeniowe przed przesuszeniem, • mechanicznym uszkodzeniem korzeni szkieletowych poprzez ręczne prowadzenie wykopów w strefie brył korzeniowych w obrębie rzutu korony bądź stosowanie metod bezwykopowych, przy czym prace odkrywkowe należy prowadzić w odległości minimum 1 m od pni drzew, a napotkane korzenie przyciąć na równi ze ścianą wykopu, • zanieczyszczeniem gruntu w obrębie brył korzeniowych poprzez lokalizację miejsc postoju maszyn i tymczasowego składowania materiałów budowlanych poza obrysem koron drzew, • mechanicznym uszkodzeniem gałęzi poprzez podwiązywanie gałęzi kolidujących z pracą pojazdów i maszyn wykorzystywanych w trakcie robót budowlanych. <p>W celu ograniczenia negatywnych oddziaływań w trakcie realizacji inwestycji związanych z infrastrukturą liniową należy również stosować następujące rozwiązania w zakresie:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ochrony gleb: <ul style="list-style-type: none"> • oszczędnie gospodarować terenem, • ograniczyć do niezbędnego minimum zasięg wymiany gruntów, • zorganizować zaplecze budowy w sposób zabezpieczający podłoże przed zanieczyszczeniem, • sprzęt budowlany i transportowy używany w związku z budową powinien być w dobrym stanie technicznym (bez wycieków paliwa), który po zakończeniu pracy lub w przypadku awarii należy odprowadzić na miejsce postoju zapewniające ochronę powierzchni ziemi przed przedostaniem się zanieczyszczeń do środowiska gruntowo-wodnego, • w przypadku niekontrolowanych wycieków substancji ropopochodnych wykonawca powinien dysponować środkami do ich neutralizacji, • należy odpowiednio zdeponować i zagospodarować glebę z obszarów zajętych pod inwestycję, • po zakończeniu prac budowlanych należy uporządkować teren budowy. 2. Ochrony wód podziemnych i powierzchniowych: <ul style="list-style-type: none"> • zachować szczególną ostrożności w czasie prowadzenia prac w korytach rowów melioracyjnych i w ich rejonie, • zachować wszelkie środki ostrożności zapobiegające przedostaniu się zanieczyszczeń, zwłaszcza węglowodorów ropopochodnych, do środowiska gruntowo-wodnego (wykonawca prac powinien dysponować sprzętem i środkami do neutralizacji ewentualnych zanieczyszczeń środowiska gruntowo-wodnego np. sypkie sorbenty hydrofobowe, hydrofobowe maty sorpcyjne w arkuszach lub rolkach, poduszki i rękawy sorpcyjne, biopreparaty, itp.), • powstające ścieki bytowe z zaplecza budowy powinny być odprowadzane do przewoźnych sanitariatów, a następnie wywożone do oczyszczalni. 3. Ochrony powietrza atmosferycznego: <ul style="list-style-type: none"> • w miarę możliwości stosować materiały budowlane w postaci płynnej, • w okresie bezdeszczowym można podczas prowadzenia prac ziemnych zraszać powierzchnię terenu wodą w celu ograniczenia pylenia, • materiały sypkie transportować wywrotkami wyposażonymi w oponcze ograniczające pylenie, • wykorzystywać niskoemisyjne środki transportu oraz maszyny. 4. Ochrony klimatu akustycznego: <ul style="list-style-type: none"> • wykonywać prace budowlane w godzinach 6:00 - 22:00, • stosować nowoczesne maszyny wyposażone w elementy zmniejszające emisję hałasu do środowiska.

Rodzaj inwestycji	Rozwiązania chroniące środowisko
Zalesianie gruntów	<ul style="list-style-type: none"> • Każde zalesienie terenu porolnego otwartego wymaga przeprowadzenia kompleksowego rozpoznania przyrodniczego, to znaczy wykonania inwentaryzacji i waloryzacji przyrodniczej tego terenu i jego bezpośredniego otoczenia. • Zalesianie należy dostosować do lokalnych warunków siedliskowych i krajobrazowych, wykorzystując przy tym istniejące zadrzewienia i zakrzaczenia. Powinno się w tym procesie starać o pozostawienie oczek wodnych i bagienek oraz wykorzystywać wszelkie zróżnicowania mikrosiedliskowe w celu urozmaicenia składu gatunkowego zakładanych upraw leśnych. • Należy tworzyć wzdłuż granic: pole uprawne – las lub łąka – las ekotony, charakteryzujące się swoistym składem gatunkowym roślin, złożonym głównie z drzew sadzonych w rozluźnionej więźbie (odległości) oraz krzewów. W wyniku czego przejście między różnymi ekosystemami odbywać się będzie w sposób płynny. • Od rozpoznania siedliskowego, od planu zalesień i inwencji gospodarza zależy, czy zalesienia będą elementem stabilizującym krajobraz, chroniącym glebę i inne zasoby ochrony przyrody, czy staną się głównym instrumentem ochrony i wzbogacania różnorodności biologicznej.
Rekultywacja obszarów poeksploatacyjnych	<p>Przed przystąpieniem do rekultywacji terenu wyrobiska należy przeprowadzić kontrolę obecności gatunków chronionych zwierząt i roślin. W przypadku stwierdzenia gatunków chronionych, jeżeli nie będzie to zagrażać zdrowiu i bezpieczeństwu publicznemu, miejsca takie winno się pozostawić bez prowadzenia rekultywacji. Jeżeli jednak realizacja rekultywacji terenu jest konieczna, prace winny być prowadzone w sposób niepowodujący łamania zakazów obowiązujących względem gatunków chronionych. Jeżeli nie będzie to możliwe, przed przystąpieniem do prac należy uzyskać zezwolenie na realizację czynności zakazanych w stosunku do gatunków chronionych, wydawane na podstawie art. 56 Ustawy o ochronie przyrody.</p>

Źródło: opracowanie własne

SPIS TABEL

Tabela 1. Alfabetyczny wykaz skrótów użytych w opracowaniu.....	4
Tabela 2. Struktura użytkowania gruntów na terenie Powiatu Myśliborskiego	9
Tabela 3. Struktura wielkościowa podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na terenie Powiatu Myśliborskiego (stan na 31.12.2019 r.).....	10
Tabela 4. Ciepłownictwo systemowe na terenie Powiatu Myśliborskiego (stan na 31.12.2019 r.).....	15
Tabela 5. Wielkość emisji zanieczyszczeń do powietrza przez zakłady przemysłowe na terenie Powiatu Myśliborskiego w 2019 r.	17
Tabela 6. Wyniki pomiarów jakości powietrza w 2019 r. na stacji monitoringowej zlokalizowanej w Myśliborzu przy ul. Za Bramką.....	18
Tabela 7. Analiza SWOT dla obszaru interwencji ochrona klimatu i jakości powietrza	21
Tabela 8. Zagadnienia horyzontalne dla obszaru interwencji ochrona klimatu i jakości powietrza atmosferycznego	22
Tabela 9. Wyniki mapowania akustycznego przeprowadzonego dla odcinków dróg krajowych na terenie powiatu myśliborskiego o natężeniu ruchu powyżej 3 mln/poj./rok.....	23
Tabela 10. Wyniki mapowania akustycznego przeprowadzonego dla odcinka drogi wojewódzkiej nr 151 na terenie Barlinka.....	25
Tabela 11. Analiza SWOT dla obszaru interwencji zagrożenia hałasem.....	28
Tabela 12. Zagadnienia horyzontalne dla obszaru interwencji zagrożenia hałasem.....	28
Tabela 13. Analiza SWOT dla obszaru interwencji pola elektroenergetyczne	32
Tabela 14. Zagadnienia horyzontalne dla obszaru interwencji pola elektromagnetyczne.....	32
Tabela 15. Wykaz jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) w obrębie których położony jest Powiat Myśliborski	34
Tabela 16. Klasyfikacja i ocena stanu JCWP znajdujących się na terenie Powiatu Myśliborskiego.....	47
Tabela 17. Jakość wód podziemnych w punktach pomiarowych zlokalizowanych na terenie Powiatu Myśliborskiego (Państwowy Monitoring Środowiska).....	49
Tabela 18. Analiza SWOT dla obszaru interwencji gospodarowanie wodami	50
Tabela 19. Zagadnienia horyzontalne dla obszaru interwencji gospodarowanie wodami.....	50
Tabela 20. Wodociągi zbiorowego zaopatrzenia ludności w wodę na terenie Powiatu Myśliborskiego.....	52
Tabela 21. Długość sieci wodociągowej, liczba przyłączy oraz stopień zwodociągowania Powiatu Myśliborskiego (stan na 31.12.2018 r.).....	57
Tabela 22. Zużycie wody z sieci wodociągowej na terenie Powiatu Myśliborskiego w 2018 r.	57
Tabela 23. Struktura zużycia wody na terenie Powiatu Myśliborskiego w 2018 r.	58
Tabela 24. Długość sieci kanalizacyjnej, liczba przyłączy oraz stopień skanalizowania Powiatu Myśliborskiego (stan na 31.12.2018 r.).....	60
Tabela 25. Ilość ścieków odprowadzonych siecią kanalizacyjną na terenie Powiatu Myśliborskiego w 2018 r.	60
Tabela 26. Wykaz komunalnych oczyszczalni ścieków na terenie Powiatu Myśliborskiego.....	61
Tabela 27. Funkcjonowanie komunalnych oczyszczalni ścieków na terenie Powiatu Myśliborskiego w 2018 r.....	62
Tabela 28. Liczba zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie Powiatu Myśliborskiego (stan na 31.12.2018 r.).....	63
Tabela 29. Analiza SWOT dla obszaru interwencji gospodarka wodno-ściekowa.....	63
Tabela 30. Zagadnienia horyzontalne dla obszaru interwencji gospodarka wodno-ściekowa.....	64
Tabela 31. Charakterystyka złóż kopalin zlokalizowanych na terenie Powiatu Myśliborskiego	65
Tabela 32. Wielkość wydobywania kopalin ze złóż eksploatowanych na terenie Powiatu Myśliborskiego w latach 2016-2018	68
Tabela 33. Wykaz obowiązujących koncesji na wydobywanie kopalin ze złóż zlokalizowanych na terenie Powiatu Myśliborskiego wydanych przez Ministra właściwego ds. środowiska	69
Tabela 34. Wykaz obowiązujących koncesji na wydobywanie kopalin ze złóż zlokalizowanych na terenie Powiatu Myśliborskiego wydanych przez Marszałka Województwa Zachodniopomorskiego.....	69
Tabela 35. Analiza SWOT dla obszaru interwencji zasoby geologiczne	72
Tabela 36. Zagadnienia horyzontalne dla obszaru interwencji zasoby geologiczne.....	73
Tabela 37. Bonitacja gleb (gruntów) ornych na terenie Powiatu Myśliborskiego	77
Tabela 38. Odczyn pH gleb użytków rolnych na terenie Powiatu Myśliborskiego (na podstawie wyników badań przeprowadzonych przez OSChR w latach 2018-2019).....	77
Tabela 39. Potrzeby wapnowania gleb użytków rolnych na terenie Powiatu Myśliborskiego (na podstawie wyników badań przeprowadzonych przez OSChR w latach 2018-2019)	78
Tabela 40. Zawartość makroelementów gleb użytków rolnych na terenie Powiatu Myśliborskiego (na podstawie wyników badań przeprowadzonych przez OSChR w latach 2018-2019).....	78
Tabela 41. Powierzchnia powstałych w latach 2017-2019 gruntów zdegradowanych i zdewastowanych na terenie Powiatu Myśliborskiego oraz gruntów zrekultywowanych.....	79
Tabela 42. Powierzchnia gruntów wyłączonych z użytkowania rolniczego na terenie Powiatu Myśliborskiego w latach 2017-2019.....	81
Tabela 43. Analiza SWOT dla obszaru interwencji gleby.....	83
Tabela 44. Zagadnienia horyzontalne dla obszaru interwencji gleby.....	83
Tabela 45. Ilość odebranych odpadów komunalnych z obszaru Powiatu Myśliborskiego w 2018 r.	84

Tabela 46. Zestawienie osiągniętych poziomów recyklingu i poziomu ograniczenia masy odpadów ulegających biodegradacji przekazanych do składowania przez poszczególne gminy Powiatu Myśliborskiego w 2018 r.	85
Tabela 47. Podstawowa charakterystyka składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w miejscowości Dalsze.....	86
Tabela 48. Charakterystyka nieczynnych składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne na terenie Powiatu Myśliborskiego.....	86
Tabela 49. Ilość wyrobów zawierających azbest zinwentaryzowanych na terenie poszczególnych gmin Powiatu Myśliborskiego.....	87
Tabela 50. Analiza SWOT dla obszaru interwencji gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów.....	89
Tabela 51. Zagadnienia horyzontalne dla obszaru interwencji gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów.....	90
Tabela 52. Powierzchnia terenów zieleni urządzonej na obszarze Powiatu Myśliborskiego (stan na 31.12.2018 r.).....	90
Tabela 53. Postępowania z zakresu wycinki drzew prowadzone w latach 2017-2018 przez poszczególne organy na terenie Powiatu Myśliborskiego.....	91
Tabela 54. Struktura własnościowa lasów na terenie Powiatu Myśliborskiego (stan na dzień 31.12.2018 r.).....	91
Tabela 55. Struktura gatunków lasotwórczych na terenie Powiatu Myśliborskiego (stan na 31.12.2018 r.).....	92
Tabela 56. Struktura wiekowa lasów na terenie Powiatu Myśliborskiego (stan na 31.12.2018 r.).....	93
Tabela 57. Kategorie lasów ochronnych na terenie Powiatu Myśliborskiego (stan na 31.12.2018 r.).....	94
Tabela 58. Charakterystyka obszarów Natura 2000 zlokalizowanych na terenie Powiatu Myśliborskiego.....	97
Tabela 59. Charakterystyka rezerwatów przyrody zlokalizowanych na terenie Powiatu Myśliborskiego.....	108
Tabela 60. Charakterystyka parków krajobrazowych zlokalizowanych na terenie Powiatu Myśliborskiego.....	111
Tabela 61. Charakterystyka obszarów chronionego krajobrazu zlokalizowanych na terenie Powiatu Myśliborskiego.....	113
Tabela 62. Charakterystyka zespołu przyrodniczo-krajobrazowego „Porzecz”.....	115
Tabela 63. Gatunki drzew objęte ochroną pomnikową na terenie Powiatu Myśliborskiego.....	117
Tabela 64. Analiza SWOT dla obszaru interwencji zasoby przyrodnicze.....	118
Tabela 65. Zagadnienia horyzontalne dla obszaru interwencji zasoby przyrodnicze.....	118
Tabela 66. Analiza SWOT dla obszaru interwencji zagrożenia poważnymi awariami.....	121
Tabela 67. Zagadnienia horyzontalne dla obszaru interwencji zagrożenia poważnymi awariami.....	122
Tabela 68. Wybrane wskaźniki realizacji dotychczasowego Powiatowego Programu Ochrony Środowiska.....	124
Tabela 69. Prognoza stanu poszczególnych komponentów środowiska na terenie Powiatu Myśliborskiego.....	131
Tabela 70. Spójność „Powiatowego Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Myśliborskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2030” z dokumentami strategicznymi szczebla krajowego, wojewódzkiego, powiatowego i gminnego.....	132
Tabela 71. Przyjęte do realizacji cele, kierunki interwencji i zadania w ramach poszczególnych obszarów interwencji .	140
Tabela 72. Harmonogram realizacji zadań własnych Powiatu Myśliborskiego (realizowanych przez powiat).....	149
Tabela 73. Harmonogram realizacji zadań monitorowanych przez Powiat Myśliborski (zadania realizowane przez inne podmioty).....	151
Tabela 74. Źródła finansowania zadań realizowanych w ramach POŚ.....	158
Tabela 75. Rozwiązania chroniące środowisko przy realizacji poszczególnych inwestycji.....	164

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Struktura użytkowania gruntów na terenie Powiatu Myśliborskiego.....	9
Wykres 2. Wyniki pomiarów stężenia B(a)P w powietrzu w 2019 r. na stacji monitoringowej w Myśliborzu przy ul. Za Bramką.....	19
Wykres 3. Wyniki pomiarów stężenia pyłu PM 2,5 w powietrzu w 2019 r. na stacji monitoringowej w Myśliborzu przy ul. Za Bramką.....	19
Wykres 4. Wyniki pomiarów stężenia pyłu PM 10 w powietrzu w 2019 r. na stacji monitoringowej w Myśliborzu przy ul. Za Bramką.....	20
Wykres 5. Rozkład przestrzenny pola elektrycznego od linii elektroenergetycznych o napięciach 110, 220, 400 kV.....	30
Wykres 6. Długość rozdzielczej sieci wodociągowej na obszarze poszczególnych gmin Powiatu Myśliborskiego (stan na 31.12.2018 r.) [km].....	57
Wykres 7. Ilość wody dostarczonej siecią wodociągową w 2018 r. na obszarze poszczególnych gmin Powiatu Myśliborskiego [tys. m ³].....	58
Wykres 8. Struktura zużycia wody na terenie Powiatu Myśliborskiego w 2018 r.....	59
Wykres 9. Długość czynnej sieci kanalizacyjnej na terenie poszczególnych gmin Powiatu Myśliborskiego (stan na 31.12.2018 r.) [km].....	60
Wykres 10. Stopień skanalizowania poszczególnych gmin Powiatu Myśliborskiego (stan na 31.12.2018 r.).....	61
Wykres 11. Liczba zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie Powiatu Myśliborskiego (stan na 31.12.2018 r.).....	63
Wykres 12. Stan zagospodarowania złóż kopalin na terenie Powiatu Myśliborskiego (liczba złóż).....	68
Wykres 13. Bonitacja gleb gruntów ornych na terenie Powiatu Myśliborskiego.....	77
Wykres 14. Potrzeby wapnowania gleb użytków rolnych na terenie Powiatu Myśliborskiego.....	78
Wykres 15. Zawartość makroelementów gleb użytków rolnych na terenie Powiatu Myśliborskiego.....	78
Wykres 16. Struktura odebranych odpadów komunalnych z obszaru Powiatu Myśliborskiego w 2018 r.....	85

Wykres 17. Ilość wyrobów zawierających azbest zinwentaryzowanych na terenie poszczególnych gmin Powiatu Myśliborskiego [Mg].....	88
Wykres 18. Ilość odpadów poddanych odzyskowi, unieszkodliwionych, wytworzonych oraz zebranych przez podmioty gospodarujące odpadami na terenie Powiatu Myśliborskiego w 2018 r. [tys. Mg].....	89
Wykres 19. Struktura gatunków lasotwórczych na terenie Powiatu Myśliborskiego.....	93
Wykres 20. Struktura wiekowa lasów na terenie Powiatu Myśliborskiego.....	94
Wykres 21. Powierzchnia poszczególnych rodzajów lasów ochronnych na terenie Powiatu Myśliborskiego [ha].....	95

SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1. Położenie Powiatu Myśliborskiego na tle województwa zachodniopomorskiego.....	7
Rysunek 2. Układ przestrzenny Powiatu Myśliborskiego.....	8
Rysunek 3. Wyznaczone obszary przekroczeń poziomu docelowego B(a)P w powietrzu na terenie strefy zachodniopomorskiej w 2019 r.....	18
Rysunek 4. Mapa akustyczna dla DK nr 26 na terenie Myśliborza (emisja hałasu – wskaźnik L_{DWN}).....	26
Rysunek 5. Mapa akustyczna dla DW nr 151 na terenie Barlinka (emisja hałasu – wskaźnik L_{DWN}).....	27
Rysunek 6. Mapa akustyczna dla DK nr 23 na terenie Dębna (emisja hałasu – wskaźnik L_{DWN}).....	26
Rysunek 7. Przebieg linii elektroenergetycznych najwyższych napięć (220-400 kV) przez obszar Powiatu Myśliborskiego.....	29
Rysunek 8. Zasięg terytorialny poszczególnych RZGW na obszarze Powiatu Myśliborskiego.....	33
Rysunek 9. Zasięg terytorialny regionów wodnych na obszarze Powiatu Myśliborskiego.....	34
Rysunek 10. Sieć hydrograficzna Powiatu Myśliborskiego (jednolite części wód powierzchniowych).....	36
Rysunek 11. Zasięg poszczególnych JCWPd na terenie Powiatu Myśliborskiego.....	37
Rysunek 12. Zasięg terytorialny głównych zbiorników wód podziemnych na obszarze Powiatu Myśliborskiego.....	38
Rysunek 13. Stopień zagrożenia Powiatu Myśliborskiego suszą rolniczą.....	39
Rysunek 14. Stopień zagrożenia Powiatu Myśliborskiego suszą hydrologiczną.....	40
Rysunek 15. Stopień zagrożenia Powiatu Myśliborskiego suszą hydrogeologiczną.....	40
Rysunek 16. Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi na terenie Powiatu Myśliborskiego.....	42
Rysunek 17. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią na terenie Powiatu Myśliborskiego.....	43
Rysunek 18. Obszary zagrożone podtopieniami na terenie Powiatu Myśliborskiego.....	44
Rysunek 19. Lokalizacja złóż kopalin na terenie Powiatu Myśliborskiego.....	67
Rysunek 20. Lokalizacja na terenie Powiatu Myśliborskiego obszarów prognostycznych i perspektywicznych występowania złóż kopalin.....	71
Rysunek 21. Rozkład temperatur na głębokości 2 000 m p.p.t.	72
Rysunek 22. Typy gleb na terenie Powiatu Myśliborskiego.....	74
Rysunek 23. Kategoria agronomiczna gleb na terenie Powiatu Myśliborskiego.....	75
Rysunek 24. Zidentyfikowane potwierdzone historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi na terenie Barlinka.....	80
Rysunek 25. Zidentyfikowane potencjalne historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi na terenie Dębna.....	80
Rysunek 26. Tereny zagrożone ruchami masowymi na obszarze Barlinka, dla których zaleca się prowadzenie obserwacji.....	82
Rysunek 27. Zasięg poszczególnych nadleśnictw na terenie Powiatu Myśliborskiego.....	92
Rysunek 28. Przebieg korytarzy ekologicznych na terenie Powiatu Myśliborskiego.....	96
Rysunek 29. Obszary Natura 2000 na terenie Powiatu Myśliborskiego (dyrektywa siedliskowa).....	107
Rysunek 30. Obszary Natura 2000 na terenie Powiatu Myśliborskiego (dyrektywa ptasia).....	107
Rysunek 31. Lokalizacja rezerwatów przyrody na terenie Powiatu Myśliborskiego.....	111
Rysunek 32. Lokalizacja parków krajobrazowych na terenie Powiatu Myśliborskiego.....	113
Rysunek 33. Lokalizacja obszarów chronionego krajobrazu na terenie Powiatu Myśliborskiego.....	115
Rysunek 34. Lokalizacja zespołu przyrodniczo-krajobrazowego „Porzeczce”.....	116
Rysunek 35. Lokalizacja użytków ekologicznych na terenie Powiatu Myśliborskiego.....	117